

Základní škola a Mateřská škola Chuchelná,  
příspěvková organizace

**ŠVP pro základní vzdělávání  
č.j. 100/2/2007**

Spisový znak: 3.11.2.

Skartační znak: A 10

## Obsah

|        |                                                              |     |
|--------|--------------------------------------------------------------|-----|
| 1.     | Identifikační údaje                                          | 4   |
| 2.     | Charakteristika školy                                        | 5   |
| 2.1.   | Úplnost a velikost školy                                     | 5   |
| 2.2.   | Umístění a podmínky školy                                    | 5   |
| 2.3.   | Charakteristika žáků                                         | 5   |
| 2.4.   | Vlastní hodnocení školy                                      | 5   |
| 2.5.   | Spolupráce s dalšími institucemi a prezentace školy          | 6   |
| 2.6.   | Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery    | 7   |
| 2.7.   | Charakteristika pedagogického sboru                          | 7   |
| 2.8.   | Dlouhodobé projekty                                          | 7   |
| 3.     | Charakteristika ŠVP                                          | 10  |
| 3.1.   | Zaměření školy                                               | 10  |
| 3.2.   | Výchovné a vzdělávací strategie                              | 11  |
| 3.3.   | Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami | 13  |
| 3.4.   | Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných                    | 15  |
| 3.5.   | Začlenění průřezových témat                                  | 17  |
| 4.     | Učební plán                                                  | 21  |
| 5.     | Učební osnovy                                                | 23  |
| 5.1.   | Jazyk a jazyková komunikace                                  | 23  |
| 5.1.1. | Český jazyk a literatura                                     | 23  |
| 5.1.2. | Anglický jazyk                                               | 49  |
| 5.1.3. | Německý jazyk                                                | 56  |
| 5.1.4. | Ruský jazyk                                                  | 59  |
| 5.2.   | Matematika a její aplikace                                   | 62  |
| 5.2.1. | Matematika                                                   | 62  |
| 5.3.   | Informatika                                                  | 82  |
| 5.3.1. | Informatika                                                  | 82  |
| 5.4.   | Člověk a jeho svět                                           | 94  |
| 5.4.1. | Prvouka                                                      | 94  |
| 5.4.2. | Přírodověda                                                  | 105 |
| 5.4.3. | Vlastivěda                                                   | 111 |
| 5.5.   | Člověk a společnost                                          | 116 |
| 5.5.1. | Dějepis                                                      | 116 |
| 5.5.2. | Občanská výchova                                             | 129 |
| 5.6.   | Člověk a příroda                                             | 137 |
| 5.6.1. | Fyzika                                                       | 137 |
| 5.6.2. | Chemie                                                       | 148 |
| 5.6.3. | Přírodopis                                                   | 155 |
| 5.6.4. | Zeměpis                                                      | 162 |
| 5.7.   | Umění a kultura                                              | 170 |
| 5.7.1. | Hudební výchova                                              | 170 |
| 5.7.2. | Výtvarná výchova                                             | 177 |
| 5.8.   | Člověk a zdraví                                              | 183 |
| 5.8.1. | Výchova ke zdraví                                            | 183 |
| 5.8.2. | Tělesná výchova                                              | 188 |
| 5.9.   | Člověk a svět práce                                          | 202 |

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| 5.9.1. Vyučovací předmět: Praktické činnosti               | 202 |
| 5.10. Volitelné předměty                                   | 212 |
| 5.10.1. Sportovní trénink                                  | 212 |
| 5.10.2. Rukodělné práce                                    | 215 |
| 5.10.3. Praktika z přírodovědných předmětů                 | 215 |
| 5.10.4. Praktikum z chemie                                 | 217 |
| 5.10.5. Fyzikální praktikum                                | 217 |
| 5.10.6. Seminář z českého jazyka                           | 218 |
| 5.10.7. Konverzace v anglickém jazyce                      | 219 |
| 5.10.8. Seminář z matematiky                               | 220 |
| 5.10.9. Seminář z dějepisu                                 | 220 |
| 5.10.10. Vaření                                            | 221 |
| 5.10.11. Technická praktika                                | 222 |
| 5.10.12. Hudba v praxi                                     | 223 |
| 5.10.13. Příprava na přijímací zkoušky                     | 223 |
| 5.11. Nepovinné předměty                                   | 224 |
| 5.11.1. Náboženství                                        | 224 |
| 6. Hodnocení žáka ve škole – školní řád (klasifikační řád) | 249 |
| Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků        | 257 |

## 1. Identifikační údaje

### ŠVP pro základní vzdělávání č.j.100/2/2007

#### Základní škola a Mateřská škola Chuchelná

Adresa školy: Komenského 186, 747 24 Chuchelná  
tel.: 553 650 143; 553 650 559; 553 650 915  
[www.zschuchelna.cz](http://www.zschuchelna.cz); [zschuche@volny.cz](mailto:zschuche@volny.cz)

Ředitelka školy: Mgr. Monika Slivková

Koordinátorky ŠVP: Mgr. Martina Jakšová a Mgr. Lucie Palyzová

Právní forma: příspěvková organizace  
IČO: 75 02 65 62  
REDIZO: 600 143 228  
IZO: 102 432 333  
Zřizovatel: Obec Chuchelná

K. M. Lichnovského 10, 747 24 Chuchelná  
Tel.: 553 650 138

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

Datum projednání v pedagogické radě: 27. 6. 2022

Datum projednání ve Školské radě:

Č. j. ZŠMŠCH135/22

## 2. Charakteristika školy

### 2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Chuchelná, příspěvková organizace je škola plně organizovaná, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Škola se řadí mezi malé školy.

### 2.2. Umístění a podmínky školy

Škola je umístěna v pěkném a zdravém životním prostředí, má sportovní areál, zahradu a sad. Škola má k dispozici školní družinu. Žáci mají k dispozici zařízení školního stravování, které se nachází v budově školy a aquamat s pitnou vodou.

Školu tvoří jedna budova. V areálu se nachází víceúčelové hřiště s umělým povrchem, fotbalové hřiště, běžecké dráhy, dráha na skok daleký, pěstitelské pozemky a sad. Bezbariérový přístup v celé budově je zajištěn schodolezem. Každý žák má v šatně k dispozici skříňku.

Pro trávení volného času je k dispozici oplocený venkovní areál a hřiště.

Ve škole jsou tyto odborné učebny – přírodovědná, počítačová, anglického jazyka, hudební výchovy a českého jazyka, cvičná kuchyň a dílny. Ke sportu využívají žáci tělocvičnu, v případě příznivého počasí nový sportovní areál. Pro zájemce o zapůjčení knih jsou ve škole dvě knihovny, které jsou každoročně doplňovány o nové tituly. Ve všech třídách je nastavitelný školní nábytek, dataprojektor s notebookem. Ve dvou učebnách jsou tabule s interaktivním dataprojektorem. V celé škole se lze neomezeně připojit na internet, který je rozdělen na 2 sítě. Žáci mají k dispozici 20 notebooků v počítačové učebně a 30 notebooků v přírodovědné učebně a 18 mobilních přenosných tabletů. Třídy na nižším stupni jsou vybaveny hracím koutkem.

### 2.3. Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci z Chuchelné a okolních obcí, převážně Strahovic a Bělé. Pro přepravu do školy nejčastěji cestují automobily rodičů, pěšky, veřejnou hromadnou dopravou. Jsme také kmenovou školou pro žáky, kteří se vzdělávají v zahraničí.

### 2.4. Vlastní hodnocení školy

Oblasti:

- 1) Efektivita ŠVP ve vzdělávání žáků
- 2) Klima školy
- 3) Spolupráce školy s veřejností
- 4) Profesní kvalita pedagogických pracovníků
- 5) Výsledky vzdělávání žáků (SCIO a jiné testy)

- 6) Podmínky ke vzdělávání
- 7) Prezentace školy

Cíle a kritéria:

- 1) Mapování realizace ŠVP. Aktualizace (doplňování, odstraňování nedostatků).
- 2) Pozorování vzájemných vztahů žák-žák, žák-učitel, učitel-učitel. Spokojenost žáků i učitelů ve škole.
- 3) Názor veřejnosti na školu. Realizace společných aktivit. Spolupráce školy se zřizovatelem, se Školskou radou a Spolkem rodičů.
- 4) Sledování profesního růstu pedagogických pracovníků.
- 5) Sledování úrovně výsledků vzdělávání.
- 6) Snaha o zlepšování materiálních, technických, ekonomických a hygienických podmínek.
- 7) Hodnocení kulturních a sportovních akcí. Způsob prezentace školy.

Nástroje:

Oblasti a cíle autoevaluace budeme zjišťovat např. dotazníky, testy, hospitace, rozhovory, pozorování, vyhodnocování, rozbory žákovských prací, skupinové diskuse, školní dokumentace, výroční zprávy, porady.

Časové rozvržení:

- 1) Na konci školního roku.
- 2) Průběžně (podle potřeby).
- 3) 1x ročně (na konci školního roku).
- 4) 1x za tři roky.
- 5) Průběžně.
- 6) 1x ročně (na konci školního roku).
- 7) 1x ročně (na konci školního roku).

## **2.5. Spolupráce s dalšími institucemi a prezentace školy**

Při škole pracuje Spolek rodičů, který má velkou tradici a podílí se převážně finančně na každé školní akci, pořádá dětský maškarní ples, společenský ples a Den dětí.

Rada školy, která pracuje ve škole je nápomocna při rozvoji školy. Dobrá je spolupráce s obcí, radou a zastupitelstvem obce. Účastníme se řady akcí pořádaných obcí. Často vytváříme kulturní program, zúčastňujeme se vítání občánků, setkání se seniory, vánočního jarmarku. Rovněž dobrá je spolupráce s ostatními organizacemi a spolky obce. V náboženství spolupracuje škola s farností římskokatolické církve.

Škola pravidelně prezentuje svoji činnost na webových stránkách školy a ve vývěsce v centru obce. Také přispívá články a fotografiemi do Zpravodaje obce. Prezentuje se i v Televizi Hlučínsko. Každoročně vydává kroniku školy, kde jsou popsány aktivity probíhající ve škole.

## **2.6. Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery**

Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy a má na naší škole dlouholetou tradici. Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně prostřednictvím Školy OnLine. Na webových stránkách školy se mohou rodiče i veřejnost dozvědět o činnosti a výsledcích naší práce. Rodiče mohou školu kdykoliv navštívit, v průběhu školního roku probíhají konzultační odpoledne. Začátkem října probíhá v každé třídě informační třídní schůzka, která navazuje na celoškolní schůzi Spolku rodičů.

Škola spolupracuje odbornými pracovišti - PPP Opava, SPC Srdce Opava.

Spolupracujeme se školami v Bělé a ve Strahovicích – společné akce pro 1. stupeň. Na 2. stupni spolupracujeme převážně v rámci sportovních aktivit se školou v Píšti, Sudicích a Bohuslavicích. V rámci příhraniční spolupráce obcí spolupracujeme se školou v polských Krzanowicach.

## **2.7. Charakteristika pedagogického sboru**

Pedagogický sbor má v současné době 16 členů, včetně ředitelky a zástupce školy. Všichni splňují podmínky stanovené zákonem č 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Kolektiv školy tvoří tým, který má dobré profesní dovednosti – je komunikativní, motivuje žáky k dalším činnostem, udržuje neformální kázeň, průběžně se vzdělává a hodnotí svou činnost. Sbor je tvořen mladými, ale i zkušenými pracovníky. Ve škole pracuje výchovný poradce, který je zároveň kariérovým poradcem, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor a metodik ICT, koordinátoři ŠVP, koordinátor EVVO a zdravotníci.

## **2.8. Dlouhodobé projekty**

Škola pořádá každý rok krátkodobé a dlouhodobé projekty. Práce na projektech a jejich přípravě se účastní žáci buď v jednotlivých ročnících nebo stupních školy. Cílem projektů je rozvíjení klíčových kompetencí žáků a realizace průřezových témat.

### **Školní projekt**

Do tohoto projektu je škola zapojena od roku 2017. V rámci projektu je do školy dodáváno zdarma ovoce, zelenina, mléko a mléčné výrobky pro žáky od 1. do 9. třídy.

### **Škola, instituce a neziskové organizace**

Projekt umožňuje všem žákům školy blíže se seznámit formou ukázek, besed a cvičení s prací a úkoly veřejných činitelů nebo složek správních orgánů či různých neziskových organizací – Policie, hasiči, zdravotníci aj.

## **Den země, odpady – problém každého z nás**

Projekt napomáhá k rozvoji péče o životní prostředí na místní úrovni – v nejbližším okolí obce. Vede žáky k odpovědnosti za životní prostředí, podněcuje jejich aktivitu. Podstatou projektu je vzbudit u žáků zájem o ochranu životního prostředí v našem okolí a aktivně se zapojit např. do úklidové akce, kdy budou sbírat a třídit odpad, sázení stromků. Žáci 1. stupně absolvují vhodně zvolený vzdělávací program k této problematice.

Projekt bude probíhat v průběhu měsíce dubna u příležitosti Dne Země, ve spolupráci s Obecním úřadem Chuchelná a Spolkem rodičů.

## **Klokan**

Projekt umožňuje všem žákům školy realizovat se formou soutěže ve vzdělávacím oboru, který je mu nejbližší a poskytuje jim prostor v něm vyniknout. Tento projekt je inspirován mezinárodní soutěží „Matematický klokan“. Náplň, formu soutěže a hodnocení stanovují vyučující (vedoucí sekce) dle podmínek v daném roce. Každý žák školy se zapojí do jím vybrané sekce, jeho práce je vyhodnocena a stanoveno pořadí.

## **Hyde park – rozhlasové vysílání tříd**

Projekt umožňuje žákům školy vytvářet vlastní mediální sdělení, vybírat vhodné výrazové a technické prostředky, rozvíjet komunikační schopnosti, shromažďovat a analyzovat informace, uvědomovat si možnost svobodného vyjádření vlastních postojů a nést odpovědnost za způsob jejich formulování a prezentaci. Jednotlivé třídy vystoupí ve školním rozhlasu s krátkým programem, ve kterém přednesou své postřehy ze života školy, obcí a světa za určité období. Mají možnost prezentovat své názory, vystoupit s různými požadavky, veřejně udělit pochvalu či vznést kritiku, komentovat život ve škole či obcích, pochlubit se úspěchy, propagovat připravované akce, pustit předem připravený příspěvek (rozhovor, anketu) aj. Hyde Park je tedy volnou tribunou, kde se třídní kolektiv musí pod vedením třídního učitele domluvit na obsahu i formě svého vystoupení.

## **Prezentace školy na veřejnosti**

Prezentace školy zahrnuje různé aktivity, kdy se žáci prezentují na veřejnosti. Projekt zahrnuje Den matek, soutěž Talent roku, Vánoční jarmark, Vystoupení na akcích pořádaných obcí, Cestovní kancelář aj.

Podstatou je připravit, zrealizovat a následně vystoupit na veřejnosti s krátkým programem. Jednotlivci nebo třídy si připraví své vystoupení z různé kulturní oblasti.

## **Sportovní projekty**

Sportovní projekty zahrnují lyžařský a turistický kurz. Akce jsou vícedenní a probíhají mimo školu. Projekty umožňují žákům školy zdokonalit se v pohybových dovednostech, rozvíjet sociální vztahy mezi sebou, komunikaci a kreativitu. Mají napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů a negativních způsobů chování.



Hlavním úkolem projektů je naučit se chování a pohybu v přírodě v různých ročních obdobích, přiblížit žákům netradiční sporty a hry, zdokonalit se v různých sportovních disciplínách. Žáci se zdokonalují ve verbální i neverbální komunikaci, učí se spolupracovat ve skupině, pomáhat spolužákům a podřídit se stanovenému režimu dne. Projekty probíhají formou praktických cvičení, ukázek a besed.

### **Adaptační kurz**

Kurz poskytuje žákům jedinečnou možnost hlouběji se poznat a stmelit kolektiv v rámci třídy. Hlavním cílem projektu je, aby se žáci v cizím prostředí bez rodičů vzájemně lépe poznali a navázali kamarádské vztahy. Jde hlavně o nastartování spolupráce, zvládnutí a pozitivní řešení konfliktů, rozvoj vzájemné důvěry a respektu, zformulování základních pravidel třídy, která jsou žáci ochotni dodržovat. K dosažení tohoto cíle slouží různé hry a různé skupinové aktivity. Projekt je určen pro žáky 6. ročníku.

### **Čtenářská výzva**

Projekt, při kterém se snaží žáci, učitelé a externisté najít a přečíst 10 knih, které splňují vyhlášené body čtenářské výzvy. Knížky si všichni vybírají podle svého zájmu a čtenářských dovedností. Úkolem je skutečně si přečíst vybranou knihu v daném školním roce nebo během předcházejících letních prázdnin. Cílem projektu je zvýšit zájem o četbu, objevovat nové knihy a zkusit jako čtenář o výběru knihy přemýšlet trochu jinak.

Knihy i cizojazyčné si mohou účastníci projektu zapůjčit ve školních knihovnách nebo vzít z knihomatu.

### 3. Charakteristika ŠVP

#### 3.1. Zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z obecných vzdělávacích cílů, klíčových kompetencí RVP ZV a poskytuje všem žákům kvalitní základy všeobecného vzdělání. Základní myšlenkou vzdělávacího programu je otevřenost školy všem dětem, rodičům a veřejnosti. Hlavním cílem školy je vytvořit podmínky pro další celoživotní vzdělávání, komunikaci mezi lidmi a uplatnění v životě. Veškeré činnosti směřují k vytváření klíčových kompetencí – souboru znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích, které jsou klíčem k úspěšnosti žáka v životě.

Cílem školy je:

- ✓ rozvíjet vzdělávání ve čtenářské, matematické, jazykové, informační, přírodovědné a sociální gramotnosti
- ✓ vést žáky k týmové práci, vzájemné pomoci, sebehodnocení a respektu k sobě samým i ostatním
- ✓ rozvíjet osobnost každého žáka, aby byl schopen samostatně myslet, svobodně se rozhodovat a projevovat v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami
- ✓ vytvářet prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně
- ✓ zajišťovat rovné vzdělání pro všechny žáky s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi
- ✓ podporovat žáky nadané v různých oblastech, nabízet jim účast ve vědomostních, hudebních, sportovních, manuálních a dalších soutěžích
- ✓ zapojovat žáky do občanského, kulturního a sportovního dění ve škole i v obci
- ✓ vést žáky k dodržování stanovených pravidel

ŠVP navazuje na školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání MŠ Chuchelná a ŠVP malotřídních základních škol v Bělé a Strahovicích.

V případě nutnosti může škola využít možnost část vzdělávacího procesu převést na distanční výuku. Tuto formu lze využít v případě nuceného uzavření školy, dlouhodobé absence žáka.

## 3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a informacemi
- podněcujeme tvořivost žáků, možnost uplatnit své nápady, prezentovat své výsledky
- podporujeme u žáků samostatnost a tvořivost
- vedeme žáky k sebehodnocení, kritickému myšlení a vhodnému chování
- motivujeme žáky k dalšímu učení, vybízíme je k účasti v různých olympiádách a soutěžích
- uplatňujeme práci s chybou
- snažíme se, aby žáci poznali smysl učení, formujeme u nich pozitivní vztah k učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

### Kompetence k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit
- žáci se pokouší hledat více možností řešení problémů a vybírají si mezi nimi jim přijatelné a obhajují svůj postup
- podporujeme originální přístup k řešení problému
- ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční problémové úlohy
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení ale také i týmovou spolupráci
- při řešení problémů chceme žáky naučit nenechat se odradit případným neúspěchem, ale hledat v něm prvky řešení problému
- učíme žáky asertivnímu chování a chceme jít žákům příkladem
- pozorujeme chování, úspěchy i možné neúspěchy žáků v řešení problémů a snažíme se přispět radou
- učíme žáky nést za své chování odpovědnost

### Kompetence komunikativní

- zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích
- vybízíme žáky k jasné a srozumitelné formulaci svých myšlenek, pocitů, názorů
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých ročníků a věkových kategorií
- vytváříme pravidla komunikace mezi žáky navzájem i mezi dospělými osobami
- se snažíme se o kultivovaný ústní i písemný projev žáků
- vedeme žáky k publikaci a prezentaci svých názorů a myšlenek
- využíváme práce s různými komunikačními prostředky

### **Kompetence sociální a personální**

- v průběhu vzdělávání využíváme prvky kooperativního učení, komunitní kruh, skupinovou práci i práci ve dvojicích
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnosti střídat role ve skupině
- vedeme žáky k poznání sama sebe, k vzájemné pomoci, k pozitivním vztahům mezi spolužáky, dodržování společně stanovených pravidel vzájemného soužití
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- učíme žáky vyslechnout a respektovat názory spolužáků či jiných osob

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování dle školního řádu, k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních apod.)
- netolerujeme sociálně patologické projevy chování, projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů
- přibližujeme žákům ekologické problémy a environmentální problémy, vedeme žáky ke třídění odpadů
- žáci reprezentují svou školu při různých veřejných vystoupeních a při sportovních turnajích či vědomostních soutěžích

### **Kompetence pracovní**

- důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků
- učíme žáky bezpečně používat nástroje a vybavení
- žáci své práce hodnotí z různých hledisek (funkčnost, hospodárnost, ekonomický význam, ochrana životního prostředí)
- různými formami seznamujeme žáky s různými profesemi – směřujeme je ke správné volbě dalšího studia a budoucího povolání
- nabízíme žákům pestrou nabídku volitelných předmětů a tím pomáháme žákům při profesní orientaci
- chrání své zdraví i zdraví svých spolužáků
- žáci rozvíjí svou flexibilitu (adaptaci na změněné pracovní podmínky)

### **Kompetence digitální**

- vedeme žáky k ovládnutí digitálních zařízení, aplikací a služeb, které využívají při učení a při zapojení do života školy a do společnosti
- žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah různými postupy, způsoby a prostředky
- žáci dokáží vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků

- využitím digitálních technologií si žáci usnadňují práci, zefektivňují a zjednodušují své pracovní postupy a tím si zkvalitňují výsledky své práce
- žáci se seznamují s novými technologiemi, dokážou zhodnotit jejich přínos a odhalují jejich rizika
- vedeme žáky k předcházení situacím, které ohrožují jejich bezpečnost a k etickému jednání v digitálním prostředí
- žáci rozeznají situace, které mohou mít negativní dopad na jeho tělesné a duševní zdraví

### 3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Termínem žák se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí žák, jehož vzdělávání z důvodů jeho speciálních vzdělávacích potřeb vyžaduje uplatnění podpůrných opatření.

Takového žáka je potřeba co nejdříve po rozpoznání obtíží podpořit poskytnutím podpůrných opatření prvního stupně, která slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka a spočívají v minimálních úpravách metod, organizace a hodnocení vzdělávání.

Pokud pro poskytování podpůrných opatření prvního stupně nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka, je možné sestavit plán pedagogické podpory (PLPP). Ten sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce.

PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší, pak bude žákovi a zákonným zástupcům doporučena návštěva školského poradenského zařízení.

Školské poradenské zařízení (PPP nebo SPC) provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a vypracuje Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Doporučení bude obsahovat popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně potřeby případného vypracování IVP, doporučení k poskytnutí asistenta pedagoga nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Individuální vzdělávací plán (dále IVP) žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého a vyššího stupně sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevují speciální vzdělávací potřeby žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

IVP žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci žáka. Při sestavování IVP se

vychází z obsahu IVP stanoveného vyhláškou č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Při vzdělávání těchto žáků budou využity subjekty, které spolupracují se školou nebo v okolí školy.

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, a metodikem prevence ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a ostatními pedagogy. Spoluprací se školským poradenským zařízením je pověřen výchovný poradce.

Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole poskytována na základě zjištění jejich potřeby při vzdělávání daného žáka nebo dle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory. Jsou to zejména podpůrná opatření:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smyslnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky

c) kompenzační pomůcky podle doporučení ŠPZ

d) pedagogická intervence – poskytuje se v rozsahu 1 h/týdně v případě potřeby žákům se SVP v průběhu celého školního roku i po dobu kratší, a to jednotlivě nebo ve skupině 2 až 6 žáků. Její náplň se odvíjí od konkrétních potřeb podpory jednotlivých žáků nebo je volena dle doporučení ŠPZ.

Ke všem těmto žákům je nutné přistupovat individuálně na základě jejich problémů nebo handicapu. Jejich vzdělávání vyžaduje podnětné a vstřícné školní prostředí, které jim umožní rozvíjení jejich osobnosti, podporuje jejich sociální integraci s cílem připravit se na budoucí pracovní uplatnění v životě.

### 3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného vyhláškou č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

**Podpůrná opatření** a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků mohou být například tyto:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Ze specifiky mimořádně nadaných žáků vyplývá i osobitý přístup učitele k nim. Zařazení těchto žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Tito žáci mají specifické vzdělávací potřeby, na které je třeba reagovat. Nutná je zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do větší

hloubky. Také je třeba si uvědomit, že i žák prospěchově problematický, může být nadán ve zcela jiné sféře, než se očekává.

Kvalitní koncentrace, dobrá paměť, záliba v řešení problémů nestandardními způsoby, zájem o přírodu může rozvinout nadání v matematice a přírodovědných předmětech. Vzdělávací program umožňuje žákům pracovat na počítači, hledat různé informace na internetu a individuálně pracovat s naučnou literaturou, či navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících. V jiných vyučovacích předmětech mohou být žákům zadávány náročnější samostatné úkoly – referáty, zajímavosti z techniky. Hudebně nadaní žáci se mohou vhodně včleňovat do vyučovacích hodin – doprovod na hudební nástroj, předzpívat píseň. Výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce, jiné postupy. Technicky nadaní žáci, manuálně zruční jsou zapojováni do různých zájmových kroužků.

Pohybově nadaní žáci jsou vedeni k intenzivnějšímu rozvíjení všech pohybových aktivit, zejména těch, kde se objevuje největší zájem a talent. Jsou zapojováni do sportovních soutěží v rámci školy nebo i mimo ni.



### 3.5. Začlenění průřezových témat

| PRŮŘEZOVÁ TÉMATA                                                          | 1. stupeň       |                     |                     |                |                               |
|---------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------|---------------------|----------------|-------------------------------|
|                                                                           | 1. ročník       | 2. ročník           | 3. ročník           | 4. ročník      | 5. ročník                     |
| <b>1) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)</b>                             |                 |                     |                     |                |                               |
| Rozvoj schopností poznávání                                               | Čj; M; Prv; Hv; | M; Prv; Hv; PČ; Aj; | M; Aj; Hv; PČ;      | M; Aj; Hv; PČ; | M; Aj; Hv; Vv; PČ;            |
| Sebezpoznání a sebepojetí                                                 | Prv ;           | M; Prv;             | M; Prv; Tv;         | Př; Vl;        | M; Tv; Př; Vl;                |
| Seberegulace a sebeorganizace                                             | PČ;             | PČ; Prv;            | PČ; Prv; Tv;        | PČ; M;         | PČ; Tv;                       |
| Psychohygiena                                                             | M;              |                     | Tv; M;              |                | Tv; Př                        |
| Kreativita                                                                | Hv; PČ;         | Hv; PČ; Aj;         | Hv; PČ; Aj; M; Tv;  | Hv; PČ; Aj;    | Hv; PČ; Aj; M; Tv;            |
| Poznávání lidí                                                            | Prv;            | Prv;                | Prv; M;             | Vl;            | Vl; Vv; Tv;                   |
| Mezilidské vztahy                                                         | MS; PČ; Prv;    | MS; PČ; M; Čj; Aj;  | MS; PČ; Tv; Aj      | Vl; PČ; Aj     | Vl; PČ; Tv; Aj;               |
| Komunikace                                                                | Hv; Čj;         | Hv; Aj;             | Hv; MS; Aj; Tv; Prv | Hv; Aj;        | Hv; Aj; Tv; In; Vl; M;        |
| Kooperace a kompetice                                                     |                 | Aj;                 | Prv; Aj;            | In; Aj;        | Vl; Tv; In; Aj;               |
| Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                                  | M;              | M; Prv;             | M; Tv;              |                | M;                            |
| Hodnoty, postoje, praktická etika                                         |                 |                     | Prv;                |                | Vl; Př                        |
| <b>2) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)</b>                             |                 |                     |                     |                |                               |
| Občanská společnost a škola                                               |                 |                     |                     | Vl;            | Vl;                           |
| Občan, občanská společnost a stát                                         |                 |                     |                     | Vl;            | Vl;                           |
| Formy participace občanů v politickém životě                              |                 |                     |                     | Vl;            | Vl;                           |
| Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování                |                 |                     |                     | Vl;            | Vl;                           |
| <b>3) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VEG)</b> |                 |                     |                     |                |                               |
| Evropa a svět nás zajímá                                                  |                 |                     | Tv; PČ;             | Hv; PČ; In;    | Hv; Tv; PČ; Vl; M; In; Čj; Aj |
| Objevujeme Evropu a svět                                                  |                 |                     | PČ; Prv;            | PČ; In;        | PČ; Vl; In;                   |
| Jsme Evropané                                                             |                 |                     |                     | M; Vl; In;     | Vl; In; Vv;                   |

| <b>4) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)</b>                       |          |          |          |             |                |
|-------------------------------------------------------------|----------|----------|----------|-------------|----------------|
| Kulturní difference                                         |          |          |          | Vl; Hv;     | Vl; Hv;        |
| Lidské vztahy                                               |          |          | Tv;      | In;         | Vl; Tv; In;    |
| Etnický původ                                               |          | Prv;     |          | Vl; Hv;     | Vl; Hv;        |
| Podpora multikulturality                                    |          |          |          | M; Hv;      | M; Hv;         |
| Princip sociálního smíru a solidarity                       |          |          |          |             | Vl;            |
| <b>5) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)</b>                     |          |          |          |             |                |
| Ekosystémy                                                  |          |          | Tv;      | Př;         | Př;            |
| Základní podmínky života                                    |          | Pč;      | Prv; Pč; | Př; Vl; Pč; | Př; Pč;        |
| Lidské aktivity a problémy životního prostředí              |          |          |          | Př; Vl; M;  | Př;            |
| Vztah člověka k prostředí                                   | Prv; Pč; | Prv; Pč; | Prv; Pč; | Př; Vl; Pč; | Př; Vl; Pč;    |
| <b>6) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MDV)</b>                            |          |          |          |             |                |
| Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení |          |          |          | Hv; In;     | Hv; M; In; Čj; |
| Interpretaci vztahu mediálních sdělení a reality            |          |          |          | M; In;      | In;            |
| Stavba mediálních sdělení                                   |          |          |          |             |                |
| Vnímání autora mediálních sdělení                           |          |          |          | Čj;         |                |
| Fungování a vliv medií ve společnosti                       |          | M;       |          | Hv; In;     | Hv; In; Tv;    |
| Tvorba mediálních sdělení                                   |          |          |          | In;         | Čj; In;        |
| Práce v realizačním týmu                                    | M;       |          | M; Tv;   | In;         | M; Tv; In;     |

| PRŮŘEZOVÁ TÉMATA                                                 | 2. stupeň                |                           |                               |                                     |
|------------------------------------------------------------------|--------------------------|---------------------------|-------------------------------|-------------------------------------|
|                                                                  | 6. ročník                | 7. ročník                 | 8. ročník                     | 9. ročník                           |
| <b>1) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)</b>                    |                          |                           |                               |                                     |
| Rozvoj schopností poznávání                                      | F; Aj; Hv; Pč; M; Ov; Z; | F; Aj; Př; Pč; M; Ov; Z;  | Ch; Aj; Př; Pč; M; Vp; Hv; Z; | Ch; Aj; Pč; M; Ov; Př; Z;           |
| Sebepoznání a sebepojetí                                         |                          | Ov;                       | Př; Pč; Vp;                   | Aj; Ov; VkJ;                        |
| Seberegulace a sebeorganizace                                    | F; Aj; Pč; M; Ov;        | Ov; Aj; Pč; M;            | Aj; Pč; M;                    | F; Aj; Pč; M; Ov; VkJ;              |
| Psychohygiiena                                                   | M;                       | Ov;                       | Pč;                           | Ov; VkJ;                            |
| Kreativita                                                       | Pč; Aj; M;               | Aj; M; F; Pp; Pč; Hv; Ov; | Pč; Aj; Hv; In;               | Čj; Pč; Aj; M; Ov; Nj; Rj; In; VkJ; |
| Poznávání lidí                                                   | Ov; Hv; Čj;              | Ov; Hv; Čj;               | Pč; Hv; Čj; VkJ;              | Čj; Ov; Pč;                         |
| Mezilidské vztahy                                                | Čj; Ov;                  | Čj; Ov;                   | Čj; VkJ; Pč; Hv; Vp; VkJ;     | Čj; Aj; Ov; F;                      |
| Komunikace                                                       | Aj; In; Ov; Čj;          | Aj; Ov; Čj; Nj; Rj; Hv;   | Aj; Pč; Hv; Vp; Čj; Nj; Rj;   | Aj; Pč; Hv; Čj; Nj; Rj; Vp;         |
| Kooperace a kompetice                                            | Aj; M; F; In; Ov; Př;    | Aj; F; In; Ov; Rj; Př;    | Aj; F; In; Pč; Vp; Rj;        | Aj; Pč; Ov; In; Rj; Př; VkJ;        |
| Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                         | M; Ov; Pč;               | M; Ov; F; Pč;             | M; F; Ch; Aj; Pč; VP; VkJ;    | M; Ch; Aj; Pč; Ov; Čj; Př; Z;       |
| Hodnoty, postoje, praktická etika                                | In; Pč; Ov; Hv;          | Pč; Ov;                   | Pč; Ch; In; VkJ;              | Aj; Ch; Ov; In; VkJ;                |
| <b>2) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)</b>                    |                          |                           |                               |                                     |
| Občanská společnost a škola                                      |                          |                           |                               |                                     |
| Občan, občanská společnost a stát                                |                          |                           | D; Z;                         | Ov;                                 |
| Formy participace občanů v politickém životě                     |                          |                           | D; M;                         | D; Ov;                              |
| Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování       | D;                       | D;                        | D;                            | D;                                  |
| <b>3) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROP. A GLOB. SOUVISLOSTECH (VEG)</b> |                          |                           |                               |                                     |
| Evropa a svět nás zajímá                                         | Aj; In;                  | Aj; F; Nj; Rj; Hv;        | Aj; Z; Hv; Pp; Čj; Nj; Rj;    | Aj; F; Hv; Ov; Čj; Nj; Rj;          |
| Objevujeme Evropu a svět                                         | In;                      | Z; Ov;                    | Z; M; Hv;                     | Z; Ov;                              |
| Jsmo Evropané                                                    | F; D; In; Ov;            | D; Ov;                    | D; Z;                         | Z; D; Ov; Hv;                       |

| <b>4) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)</b>                       |                   |                   |                             |                                         |
|-------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|-----------------------------|-----------------------------------------|
| Kulturní difference                                         |                   | Hv; Ov; Z;        | Z                           | Aj; Nj; Rj; Hv;                         |
| Lidské vztahy                                               | In; D;            | Ov;               | VkZ;                        | D; Hv; Ov; VkZ;                         |
| Etnický původ                                               | Ov;               | D; Z;             | Př; Z;                      | Vv; Z; Hv;                              |
| Podpora multikulturality                                    |                   | D; Ov; Hv;        | Aj; Čj; Nj; Rj;             | Aj; Hv; Čj; Nj; Rj; Ov;                 |
| Princip sociálního smíru a solidarity                       |                   |                   |                             | Ov; Z;                                  |
| <b>5) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)</b>                     |                   |                   |                             |                                         |
| Ekosystémy                                                  | Pč; Z; Př;        | Aj; Z; Př;        |                             | Př; Z;                                  |
| Základní podmínky života                                    | Pč; Z; Pč; D; Př; | Pč; F; Pč; Rj; Z; | Aj; Pč; Ch; Rj;             | Př; Z                                   |
| Lidské aktivity a problémy životního prostředí              | Pč; Z; Pč; F;     | Pč; Z; Pč; F; M;  | Aj; Z; Pč; F; M; D; Ch; Čj; | Aj; Z; Vv; F; M; D; Ov; Ch; Čj; Pč; Př; |
| Vztah člověka k prostředí                                   | Ov; Hv; Pč; Z; Př | F; Čj; Pč; Z; Př; | F; Pč; Z                    | F; Ov; Př; Z; Čj; Pč;                   |
| <b>6) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MDV)</b>                            |                   |                   |                             |                                         |
| Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení | F; D; In; M;      | In; F; M; D;      | In; F; M; D; Čj;            | In; F; D; Čj;                           |
| Interpretaci vztahu mediálních sdělení a reality            | In; M;            | In; M;            | In; M;                      | In; M; Z                                |
| Stavba mediálních sdělení                                   |                   | In;               | In;                         | In; Aj; Čj;                             |
| Vnímání autora mediálních sdělení                           | D;                | D;                | D; Čj;                      | D; Čj;                                  |
| Fungování a vliv medií ve společnosti                       | In; D; F;         | In; Ov; D;        | Aj; In; D; Čj;              | Aj; In; D; M; Čj; Z                     |
| Tvorba mediálních sdělení                                   | In;               | In;               | In;                         | Aj; In; Vv; Čj; Rj                      |
| Práce v realizačním týmu                                    | In; M;            | In;               | Pč; In; M;                  | Aj; In; Ov; Čj; Pč;                     |

## 4. Učební plán

| Tabulka navržených hodinových dotací<br>školní rok 2024/2025 |                    | 1. stupeň |    |    |    |    |    |    |    |    |    |                 | 2. stupeň |       |    |    |    |    |    |    |    |    |                 |    |       |   |
|--------------------------------------------------------------|--------------------|-----------|----|----|----|----|----|----|----|----|----|-----------------|-----------|-------|----|----|----|----|----|----|----|----|-----------------|----|-------|---|
|                                                              |                    | 1.        |    | 2. |    | 3. |    | 4. |    | 5. |    | Celkem 1.stupeň |           |       | 6. |    | 7. |    | 8. |    | 9. |    | Celkem 2.stupeň |    |       |   |
| Vzdělávací oblasti                                           | Vzdělávací obory   | Σ         | DD | Σ  | DD | Σ  | DD | Σ  | DD | Σ  | DD | Min.            | DD        | Skut. | Σ  | DD | Σ  | DD | Σ  | DD | Σ  | DD | Min.            | DD | Skut. |   |
| Jazyk a jazyková komunikace                                  | Český jazyk a lit. | 9         | 2  | 9  | 2  | 8  | 1  | 7  | 1  | 7  | 1  | 33              | 7         | 40    | 5  | 1  | 4  | 1  | 5  | 1  | 5  | 1  | 15              | 4  | 19    |   |
|                                                              | Anglický jazyk     |           |    | 1  | 1  | 3  |    | 3  |    | 3  |    | 9               | 1         | 10    | 3  |    | 3  |    | 3  |    | 3  |    | 12              | 0  | 12    |   |
|                                                              | Další cizí jazyk   | x         |    |    |    |    |    |    |    |    |    | x               | x         | x     |    |    | 2  |    | 2  |    | 2  |    | 6               | 0  | 6     |   |
| Matematika a její aplikace                                   | Matematika         | 5         | 1  | 5  | 1  | 5  | 1  | 5  | 1  | 5  | 1  | 20              | 5         | 25    | 5  | 1  | 5  | 1  | 4  | 1  | 5  | 1  | 15              | 4  | 19    |   |
| Informatika                                                  | Informatika        |           |    |    |    |    |    | 1  |    | 1  |    | 2               | 0         | 2     | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 4               | 0  | 4     |   |
| Člověk a jeho svět                                           | Prvouka            | 2         |    | 2  |    | 3  | 1  |    |    |    |    | 11              | 1         | 14    | x  |    |    |    |    |    | x  |    |                 |    |       |   |
|                                                              | Vlastivěda         |           |    |    |    |    | 2  | 1  | 2  | 1  | 2  |                 |           |       |    |    |    |    |    |    |    |    |                 |    |       |   |
|                                                              | Přírodověda        |           |    |    |    |    | 1  |    | 2  |    | 0  |                 |           |       |    |    |    |    |    |    |    |    |                 |    |       |   |
| Člověk a společnost                                          | Dějepis            | x         |    |    |    |    |    |    |    |    |    | x               | x         | x     | 2  |    | 2  |    | 2  |    | 1  | 1  | 10              | 1  | 10    |   |
|                                                              | Občanská výchova   |           |    |    |    |    |    |    |    |    |    |                 |           |       | 1  |    | 1  |    | 0  |    | 1  |    |                 | 0  |       |   |
| Člověk a příroda                                             | Fyzika             | x         |    |    |    |    |    |    |    |    |    | x               | x         | x     | 2  | 1  | 2  |    | 2  |    | 1  |    | 20              | 1  | 25    |   |
|                                                              | Chemie             |           |    |    |    |    |    |    |    |    |    |                 |           |       |    |    |    |    | 2  |    | 2  | 1  |                 | 1  |       |   |
|                                                              | Přírodopis         |           |    |    |    |    |    |    |    |    |    |                 |           |       | 2  |    | 2  | 1  | 1  |    | 2  |    |                 | 1  |       |   |
|                                                              | Zeměpis            |           |    |    |    |    |    |    |    |    |    |                 |           |       | 2  |    | 2  |    | 2  | 1  | 1  |    |                 | 1  |       |   |
| Umění a kultura                                              | Hudební výchova    | 1         |    | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 12              | 0         | 12    | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 9               | 0  | 9     |   |
|                                                              | Výtvarná výchova   | 1         |    | 1  |    | 2  |    | 2  |    | 1  |    |                 | 0         |       | 2  |    | 1  |    | 1  |    | 1  |    |                 | 0  |       |   |
| Člověk a zdraví                                              | Tělesná výchova    | 2         |    | 2  |    | 2  |    | 2  |    | 2  |    | 10              | 0         | 10    | 2  |    | 2  |    | 2  |    | 2  |    | 10              | 0  | 10    |   |
|                                                              | Výchova ke zdraví  | x         |    |    |    |    |    |    |    |    |    | x               | x         |       |    |    |    |    | 1  |    | 1  |    |                 | 0  |       |   |
| Člověk a svět práce                                          | Praktické činnosti | 1         |    | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 5               | 0         | 5     | 1  |    | 1  |    | 1  |    | 1  | 1  | 3               | 1  | 4     |   |
| Povinně volitelné obsahy                                     | Pov. vol. předměty | x         |    |    |    |    |    |    |    |    |    |                 | x         | x     | x  | 1  | 1  | 1  | 1  | 1  | 1  | 1  | 1               | x  | 4     | 4 |
| Minimum hodin pro třídu                                      |                    | 18        | x  | 18 | x  | 22 | x  | 22 | x  | 22 | x  | 102             | 16        | 118   | 28 | x  | 28 | x  | 30 | x  | 30 | x  | 104             | 18 | 122   |   |
| Maximum hodin pro třídu                                      |                    | 22        | x  | 22 | x  | 26 | x  | 26 | x  | 26 | x  |                 |           |       | 30 | x  | 30 | x  | 32 | x  | 32 | x  |                 |    |       |   |
| Celkem hodin pro třídu (z toho Dis.Dot.)                     |                    | 21        | 3  | 22 | 4  | 25 | 3  | 25 | 3  | 25 | 3  |                 |           |       | 30 | 4  | 30 | 4  | 31 | 4  | 31 | 6  |                 |    |       |   |

|                    |             |                                                                                                                         |
|--------------------|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nepovinné předměty | Náboženství | Nepovinné předměty budou zařazovány a vyučovány dle aktuálního zájmu žáků a organizačních podmínek daného školního roku |
|                    |             |                                                                                                                         |
|                    |             |                                                                                                                         |

| Tabulka navržených hodinových dotací - (šk. rok 2024/2025) |                                    | 2. stupeň |    |    |    |         |   |
|------------------------------------------------------------|------------------------------------|-----------|----|----|----|---------|---|
| Vzdělávací oblasti                                         | Vzdělávací obory                   | 6.        | 7. | 8. | 9. | Minimum |   |
| Povinně volitelné obsahy                                   | Počet hodin dle učebního plánu     | 1         | 1  | 1  | 1  | 4       |   |
|                                                            | Sportovní trénink                  | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Rukodělné práce                    | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Praktikum z chemie                 |           |    | 1  | 1  | x       | 2 |
|                                                            | Praktika z přírodovědných předmětů | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Fyzikální praktikum                | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Konverzace v anglickém jazyce      | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Seminář z českého jazyka           | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Seminář z matematiky               | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Seminář z dějepisu                 | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Vaření                             | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |
|                                                            | Technická praktika                 | 1         | 1  | 1  | 1  | x       | 4 |

## 5. Učební osnovy

### 5.1. Jazyk a jazyková komunikace

#### 5.1.1. Český jazyk a literatura

##### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se uplatňuje ve všech ročnících základního vzdělávání. Na 1. stupni je kladen velký důraz na poznávání českého (mateřského) jazyka a tomu odpovídá i časová dotace. V 1. a 2. ročníku se vyučuje 9 hodin týdně. Ve 3. ročníku se vyučuje 8 hodin týdně, ve 4. a 5. ročníku 7 hodin týdně.

Na 2. stupni se uplatňují a rozvíjejí vědomosti z nižších ročníků. 2. stupeň navazuje na 1. stupeň. V 6., 8. a 9. ročníku se vyučuje 5 hodin týdně, v 7. ročníku 4 hodiny týdně.

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura se zahrnují složky: komunikační a slohová výchova, literární výchova, jazyková výchova.

Žáci se snažíme zdokonalit v dovednosti verbální, ale i neverbální a v psaných projevech. S tím souvisí i použití gramatické stránky jazyka.

Cílem je správné použití jazyka v běžném životě, vnímavý přístup k literárním dílům a pokus o samostatné literární vyjádření.

Český jazyk a literatura se vyučuje v kmenových třídách, je možno využít počítačové techniky s internetem i jiné didaktické techniky. Samozřejmostí je využití různých encyklopedií a knižních titulů.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce Vzdělávací obsah.

##### Výchovné a vzdělávací strategie:

##### **Kompetence k učení**

- žáci se podílí na organizační přípravě některých činností (výroba kulis, vytvoření dialogů herců – prvky dramatizace)
- získané informace z literárních textů používají žáci v jiných předmětech nebo v běžném životě
- získané informace žáky vybízí k dalšímu učení (informace o spisovatelích – rodiště spisovatele – doba, ve které se narodil atd.)
- znají jednoduché textové zdroje (učebnice, encyklopedie, knihy, časopisy, internet, aj.)
- snaží se odstranit své chyby (stylizační, gramatické, ...)

##### **Kompetence k řešení problémů**

- žáci se učí asertivnímu chování

- žáci se snaží k samostatnému řešení problémů (najít si vhodné informace, požádat o pomoc, řešit nedorozumění)
- žáci dostávají hodně příležitostí k psaní vlastních textů a diskusí nad nimi. Tím vybízíme žáky, aby vyjadřovali své myšlenky a úsudky, názory srozumitelně
- znalosti z jazykového učiva aplikují do literární a slohové výchovy

### **Kompetence komunikativní**

- seznamujeme žáky s literárními žánry slohovými útvary a pojmy spjaté s českým (mateřským) jazykem
- dbáme o obohacení slovní zásoby
- učíme žáky pozorně naslouchat a reagovat na promluvy druhých lidí
- žáci mají možnost vybírat si témata svých ústních i písemných vyjádření, která jsou jim blízká
- snažíme se, aby žáci dávali věcem správné názvy, uměli věci pojmenovávat, výstižně formulovat své myšlenky
- vedeme žáky k používání spisovného jazyka v mluveném i psaném projevu
- žáci pracují s různými komunikačními prostředky
- využíváme dramatizace k přiblížení se běžnému životu
- používáme i nonverbální komunikaci

### **Kompetence sociální a personální**

- vytváříme společně pravidla práce ve skupině a učíme tím žáky vzájemnému soužití, k úctě k druhým i k sebeúctě
- snažíme se navodit pracovní atmosféru a budujeme sebedůvěru u žáků v klidném a bezpečném prostředí
- učíme žáky řídit své chování
- přispíváme k odstranění ostychu a trémy při prezentaci svých literárních textů
- využíváme metod dramatické výchovy, komunitní kruh, práci v týmu

### **Kompetence občanské**

- diskutujeme se žáky o právech a povinnostech žáka, o zvládání různých problémových situací. Využíváme k tomu témata slohová a témata literární výchovy
- v hodinách literární výchovy poskytujeme dětem ukázky tvorby nejen českých umělců, seznamujeme je s naší kulturou a tradicemi
- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam

### **Kompetence pracovní**

- žáci se podílí na výrobě pomůcek k danému učivu i různých slohových útvarů (blahopřání, dopis, pozvánka, ...)
- vyhodnocují výsledky své činnosti z různých pohledů (funkčnost, společenský význam, estetičnost)
- žáci jsou vedeni k dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní



### **Kompetence digitální**

- využívají vhodné digitální technologie pro komunikaci ve škole i mimo ni podle komunikačního záměru a situace
- vyhledávají a prakticky zkouší nové technologie a aplikace podle vzdělávání a komunikační potřeby
- při práci s informačními zdroji jsou vedeni k dodržování autorských práv, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti
- samostatně se orientují v digitálním prostředí; vyhledávají informace v různých důvěryhodných digitálních zdrojích a kriticky je hodnotí

| VÝSTUPY                                                                                         | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. ROČNÍK Jazyková výchova</b>                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova                                                     | Jazyková, sluchová a zraková příprava, analyticko-syntetická cvičení, vyvození hlásek a grafická podoba písmen-abceda<br>OSV - rozvoj schopností poznávání                                                                                                                               | Porovnává a třídí hlásky podle různých kritérií. Všímá si rozdílů mezi hláskami. Dělí je do skupin. Hledá slova k probíraným hláskám a přiřazuje je ke grafické podobě hlásky. Rozvíjí tím svou slovní zásobu.                                             |
| odlišuje dlouhé a krátké samohlásky                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Rozlišuje zvukovou i grafickou podobu.                                                                                                                                                                                                                     |
| rozlišuje slabiky se souhláskami                                                                | Analýza a syntéza slabiky se souhláskami, jednoduchá slova                                                                                                                                                                                                                               | Slova s otevřenou slabikou, sestavení slabiky, slova, rozklad slabiky a slova.                                                                                                                                                                             |
| výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, čtení slov, vět                        | Jednoslabičná slova zavřená, dvojslabičná slova se zavřenou slabikou, slova s dvojhláskou ou, au. Porozumění čtenému textu. Slova se skupinami souhlásek. Vázané čtení slov se správným přízvukem. Slova se slabikami dy-di, ty-ti, sy-si. Slova se slabikami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě | Pokus o čtení jedním dechem, rozbor textu podle otázek - porozumění textu, reprodukce textu. Snaha o plynulé čtení s porozuměním, vzájemné vypravování příběhů, které žáci četli, vnímání důležitých částí a posloupností textu. Naslouchání, soustředění. |
| velká písmena na začátku věty                                                                   | Analýza a syntéza věty, hláska-slabika-slovo-věta. Pořádek slov ve větě.                                                                                                                                                                                                                 | Obsahový význam věty. Melodie věty. Žáci sestavují srozumitelný text z vět (posloupnost). Vyjádření myšlenek – snaha o to se srozumitelně ve svém projevu vyjadřovat.                                                                                      |
| <b>Komunikační a slohová výchova</b>                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| respektuje základní pravidla v rozhovoru                                                        | Komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba), základní komunikační pravidla (oslovení, zdvořilé vystupování, kontakt s partnerem)<br>OSV - komunikace                                                                                                                           | Vypravuje vlastní zážitky a zkušenosti. Porovnává chování slušné a neslušné. Stanoví si pravidla slušného chování spolu s učitelem a snaží se je dodržovat. Vyjádří situace pohybem, dramatizuje.                                                          |
| pečlivě vyslovuje                                                                               | Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)                                                                                                                                                                                                                  | Výslovnost - příprava na čtení. Žák nacvičuje správné dýchání – zklidnění. Cítí pocit pohody a klidu. Pracuje s hlasem. Pozoruje, co hlas dokáže – různá síla a hloubka hlasu. Nacvičuje správnou artikulaci.                                              |
| volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimo školních situacích | Mimo jazykové prostředky (mimika, gesta)                                                                                                                                                                                                                                                 | Vyjádří situace pouze pohybem, obličejová gesta - rozpozná mimiku různých pocitů (smutek, radost, vztek...). Učí se ovládat své pocity i své tělo, hodnotí spolužáky.                                                                                      |
| porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené náročnosti                                    | Naslouchání - praktické naslouchání, čtení jako zdroj informací                                                                                                                                                                                                                          | Z mluveného projevu si vybírá důležité informace a reaguje na ně. Klade otázky, splní pokyn apod. ve čteném textu hledá klíčové myšlenky. Snaží se je zapamatovat a pracuje s nimi dle pokynů učitele.                                                     |

| VÝSTUPY                                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním i při práci s digitálními technologiemi | Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, technika psaní, zacházení s grafickým materiálem,<br>Základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi | Žáci zvažují a sami hledají nejlepší pozici při psaní a držení psacího náčiní. Učitel koriguje jejich činnost tak, aby výsledkem bylo správné sezení a držení psacího náčiní.<br>Žák správně drží tělo při práci s digitálními technologiemi a po dokončení práce provede relaxační protahovací cviky.       |
| poznává tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky                            | Písemný projev                                                                                                                                                              | Žáci se snaží o uvolnění ruky, uvolňovacími cviky se připravují na psaní. Kreslí, modelují, procvičují jemnou motoriku. Obkreslují prvky písmen, pak je sami kreslí. Nacvičují psaní písmen, porovnávají tvary správné a nesprávné. Pokouší se o sebehodnocení. Spojují písmena do slabik, slov a ty do vět. |
| <b>Literární výchova</b>                                                                    |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Čte a přednáší z paměti ve vhodné frázování a tempu literární texty přiměřené věku          | Přednes literárních textů, volná reprodukce textů, výtvarný doprovod                                                                                                        | Vybavuje si říkanky a říkadla z MŠ, vypráví pohádky, které zná. Učí se z paměti nové básničky, vyjádří vlastními slovy přečtený nebo slyšený text. Pokusí se o dramatizaci čteného nebo vyprávěného příběhu. Výtvarně ztvární část textu. Pokusí se formulovat otázky k danému textu.                        |
| Vyjadřuje své pocity ze slyšeného textu                                                     | Poslech literárních textů, zážitkové naslouchání, reprodukce slyšeného textu, literární pojmy-spisovatel                                                                    | Vyjádří svůj dojem ze slyšeného, pokusí se jej výtvarně ztvárnit a zdůvodnit svůj názor. Vzájemně si sdělují slyšený text, doplňují se, zkouší vnímat důležitá místa a posloupnost děje (co bylo, je a bude).                                                                                                |
| Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti                                    | Technika čtení, obsah textů                                                                                                                                                 | Reprodukuje čtené, vyjadřuje obsah textu svými vlastními slovy, porovnává hlavní postavy a jejich činy, navrhuje dokončit nedokončený text. Formuluje otázky ke čtenému textu, diskutuje nad daným problémem.                                                                                                |
| <b>2. ROČNÍK Jazyková výchova</b>                                                           |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova                                                 | Sluchové rozlišení hlásek- abeceda, hlásky x písmena                                                                                                                        | Opakování všech hlásek v abecedě, přiřazení písmen – grafická podoba hlásky.                                                                                                                                                                                                                                 |
| Člení slova na hlásky                                                                       | Zvuková stavba slova, slabičné a hláskové složení slov, slabikotvorné r/l, dělení slov na konci řádku                                                                       | Žák přiřazuje značky k souhláskám, samohláskám, dvojhláskám a označuje hláskové složení slov. Aplikuje učivo o slabikách na dělení slov na konci řádku.                                                                                                                                                      |

| VÝSTUPY                                                                                                           | UČIVO                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Odlišuje dlouhé a krátké samohlásky                                                                               | Krátké a dlouhé samohlásky, psaní ů/ú/u                                                                       | Seznamuje se s pravidlem psaní u/ú/ů a dovede ho použít ve svém psaném projevu.                                                                                                                                                                                                            |
| Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách                                                    | Tvrdé, měkké, obojetné souhlásky, kde se píší písmena i/í,y/ý                                                 | Na základě zvukové podoby slova roztrídí souhlásky na tvrdé a měkké. Zdůvodní psaní y, i po tvrdých a měkkých souhláskách, aplikuje toto učivo při psaní. S obojetnými souhláskami se seznámí. Dovede souhlásky roztrdit na tyto 3 skupiny. Seznamuje se s grafickou i zvukovou podobou ě. |
| Skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě                                                                                | Kde se píše písmeno ě, procvičování psaní slov s ě                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky | Zvuková stránka jazyka, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk). Znaménka za větou, druhy vět.      | Žáci se pokusí na daném textu roztrdit věty podle obsahu a intonace na jednotlivé druhy. Porovnávají stejný text s rozdílnou modulací hlasu a pokusí se vyvodit závěr, že práce s hlasem je důležitá pro udržení pozornosti posluchačů.                                                    |
| Porovnává významy slov, slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledává slova příbuzná    | Slovní zásoba, tvoření slov. Stavba slova, kořen, část předponová, příponová, jiný tvar téhož slova.          | Přiřazuje slova opačného významu. Seznamuje se se vztahem slov nadřazených, podřazených a souřadných, kreslí jejich graf, na němž pochopí význam těchto souvislostí. U slov příbuzných pojmenuje jednotlivé části slova. Pokouší se rozpoznat slovo příbuzné a jiný tvar slova.            |
| Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru                                                                          | Tvarosloví, slovní druhy                                                                                      | Seznámí se s jednotlivými druhy slov, snaží se pochopit obsah slovních druhů, vyjmenuje je. Pokouší se o správné přiřazení slov ke slovním druhům.                                                                                                                                         |
| Velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování                            | Vlastní jména, obecná jména, jména osob, zvířat, měst, vesnic, hor, řek                                       | Žák odlišuje vlastní jména od běžného pojmenování (Nový x nový). Snaží se odlišit tato slova. Vytvoří pravidlo psaní velkého písmena ve vlastních jménech. Vyhledává spojku. Zná její funkci ve větě.                                                                                      |
| Odlišuje větu jednoduchou a souvětí                                                                               | Skladba, spojovací výrazy ve větě                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Komunikační a slohová výchova                                                                                     |                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti                                                          | Čtení praktické, čtení pozorné, pokus o plynulé čtení, orientace v textu                                      | Vyhledává hlavní osoby, klíčové momenty, čtení pokynů a návodů, na které žák reaguje a řídí se jimi. Dokáže vypravovat kreslený příběh. Učí se orientovat v textu - úvod, závěr.                                                                                                           |
| Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti                                                      | Věcné čtení - čtení jako zdroj informací. Naslouchání pozorné, soustředěné, aktivní, pozorování a srovnávání. | Poznávání a četba dětských časopisů. Vzájemná diskuze o přečteném - rozvoj vyjadřování. Dává věcem výstižné názvy. Snaží se naslouchat jiným a posoudit jejich mluvený projev. Reaguje na pokyny otázkou, aktivitou apod.                                                                  |

| VÝSTUPY                                                                                                                                 | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost                                                                                       | Vyjadřování závislosti na komunikační situaci (komunikativní žánry – vypravování, popis, krátké sdělení, pozorování)                                                                                                                                                          | Na základě komunikačních žánrů si cvičí techniky mluveného projevu – práce s hlasem, intonace, dýchání, tempo. Žáci hodnotí projev spolužáka. Žák sám zvažuje svůj výkon.                                                                                                                                                                  |
| Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev                                                                                | Vypravování, vypravování podle obrázkové osnovy                                                                                                                                                                                                                               | Své myšlenky se snaží vyjádřit srozumitelně, tak aby mu ostatní rozuměli. Hledá přesné termíny. Mluvený projev může doplnit i prvky nonverbálního vyjadřování.                                                                                                                                                                             |
| Píše správné tvary písmen a číslic, kontroluje vlastní písemný projev, dodržuje hygienické zásady při práci s digitálními technologiemi | Základní hygienické návyky u psaní i při práci s digitálními technologiemi. Technika psaní – úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu. Sklon písma, plynulost psaní. Nácvik tiskacích písmen, přepis a opis delšího textu, zjišťování úrovně psaní. | Kontroluje správné sezení u psaní a držení psacího náčiní. Po dokončení práce s digitálními technologiemi provede relaxační protahovací cviky. Posuzuje svůj písemný projev a porovnává ho s pracemi spolužáků. Snaží se o bezchybný opis a přepis. Zvládá napsat diktát slov a vět. Zkouší vytvořit upravený text - blahopřání, pozvánka. |
| Píše věcně a formálně správně jednoduchá sdělení                                                                                        | Žánry písemného projevu – blahopřání, adresa, dopis                                                                                                                                                                                                                           | Na základě vlastních dojmů a zkušeností sestavuje krátký dopis. Dodržuje pravidla při psaní dopisu (oslovení, podpis ...). Seznamuje se s psaním adresy.                                                                                                                                                                                   |
| Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh                                                       | Monolog na základě obrazového materiálu, popis, vypravování                                                                                                                                                                                                                   | Seřazuje obrázky podle posloupnosti nebo dle svých zkušeností. Navrhuje obrázkovou osnovu, dle ní vypravuje srozumitelný text. Hledá vhodná slova a rozšiřuje svou slovní zásobu.                                                                                                                                                          |
| <b>Literární výchova</b>                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.                                                    | Přednes vhodných literárních textů                                                                                                                                                                                                                                            | Recituje z paměti literární texty (básničky). Dle svých možností plynule čte. Přečtenému textu porozumí. Dovede s textem pracovat dle pokynů učitele. Literární text výtvarně ztvární.                                                                                                                                                     |
| Vyjadřuje své pocity ze slyšeného i přečteného textu.                                                                                   | Volná reprodukce slyšeného nebo přečteného textu, vlastní výtvarný doprovod, poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání                                                                                                                                         | Vyjadřuje vlastními slovy obsah přečteného či slyšeného textu. Reaguje na případné dotazy svých spolužáků k textu.                                                                                                                                                                                                                         |
| Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších. Odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.                                                    | Literární druhy a žánry – rozpočítadlo, pohádka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec                                                                                                                                                     | Vysvětlí uvedené literární pojmy. Pokusí se o vlastní jednoduchý text.                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>3. ROČNÍK Jazyková výchova</b>                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova                                                                                             | Zvuková stránka jazyka (druhy hlásek, hlásková a slabičná stavba slova, psaní slov se slabikami dě, tě, ně, párové souhlásky, abecední řazení)                                                                                                                                | Učivo se aktivizuje praktickými činnostmi, vytváří slova dle zadané stavby, ověřuje si správné psaní párových souhlásek, sestavuje abecední řazení dle pravidel, která zná z nižších ročníků.                                                                                                                                              |

| VÝSTUPY                                                                                                                          | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách                                                                   | Tvrdé a měkké souhlásky                                                                                                                                                                                                                        | Navazuje na učivo 2. ročníku, posuzuje doplnění i/y po měkkých a tvrdých souhláskách.                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledává slova příbuzná | Slovní zásoba a tvoření slov- slova, pojmy, významová slova – antonyma, homonyma, synonyma, stavba slova- část předponová, příponová, koncovka, tvary téhož slova                                                                              | Obohacuje slovní zásobu formou diskuze, rozhovorů, vyhledává a tvoří slova dle pokynů a snaží se je používat ve svém slovníku vyjadřování. U slov příbuzných poznává kořen, předponu, příponu. Sestavuje slova příbuzná a porovnává jejich význam.                                                                                                   |
| Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary                                                                               | Význam slov                                                                                                                                                                                                                                    | Porovnává texty s tvary spisovnými a texty s tvary nespisovnými. Diskutuje o rozdílu textů a jejich významu. Používá prostředky spisovné a nespisovné ve svém komunikačním záměru.                                                                                                                                                                   |
| Odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                | Postupně se seznamuje s vyjmenovanými slovy po b, f, l, m, p, s, v, z. Dovede je vyjmenovat a zná jejich význam. Zdůvodňuje psaní i/y po obojet. souhláskách.                                                                                                                                                                                        |
| Rozlišuje slovní druhy, porovnává a třídí slova podle zobecněného významu- děj, věc, okolnost, vlastnost                         | Tvarosloví, charakteristika slovních druhů, zdůvodnění, určování slovních druhů                                                                                                                                                                | Pokračování učiva z 2. ročníku. Rozlišuje slovní druhy na ohebné a neohebné. Přiřazuje slova ke slovním druhům porovnává jejich význam. Je možno je ztvárnit různými způsoby (kresba, předvádění)                                                                                                                                                    |
| Užívá v mluveném projevu správné tvary podstatných jmen a sloves                                                                 | Tvarosloví, podstatná jména - číslo, rod, pád (skloňování), slovesa - slovesná osoba, číslo, čas, infinitiv (časování), čas přítomný, minulý, budoucí, sloveso být, tvary složené a jednoduché                                                 | Žák se seznamuje s mluvnickými kategoriemi. Ptá se celou pádovou otázkou a hledá správný tvar pod. jmen. Žáci nemají za úkol tvořit tvary sloves. Seznamují se s mluvnickými významy sloves. Pokouší se správné tvary používat ve svém projevu (prostor pro vlastní vyjádření žáka).                                                                 |
| Spojuje věty do jednoduchých souvětí, používá vhodné spojky a jiné spojovací výrazy                                              | Skladba, věta jednoduchá, souvětí, interpunkce ve větě, tvoření souvětí, zákl. skladeb. dvojice, sloveso jako poznávací znak skladeb. dvojice. Vyjádření stavby souvětí „vzorem“. Určení druhého členu zákl. skladeb. dvojice otázkou Kdo? Co? | Poznává obsahový význam věty jednoduché a souvětí v textu (souvětí - vyjádření složitější myšlenky), věta jednoduchá je razantnější. Pokouší se psát svůj projev. Používá interpunkci, se kterou se seznámil. Vyhledává a určuje skladební dvojice ve větě. Souvětí vyjádří pomocí větného vzorce. Podle zadaného vzorce vytvoří jednoduché souvětí. |
| <b>Komunikační a slohová výchova</b>                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.                                                                            | Vyjadřování závislé na situaci, střídání rolí mluvčího a posluchače, mimojazykové prostředky. OSV - Mezilidské vztahy                                                                                                                          | Dramatizace běžných situací v životě, základy slušného společenského chování.                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Píše správné tvary písmen a číslic, kontroluje vlastní písemný projev.                                                           | Technika psaní                                                                                                                                                                                                                                 | Hodnotí svůj písemný projev a srovnává ho s písmem normovým.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

| VÝSTUPY                                                                            | UČIVO                                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Píše věcně a formálně správně jednoduchá sdělení.                                  | Žánry písemného projevu (popis, blahopřání, heslovité zapisování, dopis)                                                                       | Vytváří své literární texty a uplatňuje znalosti při psaní těchto žánrů. Podle jednoduché osnovy dovede sestavit text.<br>Vybírá vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, dopis, blahopřání).                                    |
| Pracuje s textem v textovém editoru.                                               | Technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.) | Provádí základní činnosti při úpravě textu v textovém editoru (psaní a mazání znaků, označování částí textu apod.)                                                                                                                                           |
| Tvoří krátký mluvený projev.                                                       | Popis pracovního postupu, dialog, neverbální způsob vyjadřování, pozorování                                                                    | Dodržuje posloupnost v textu. Vybírá důležité vlastnosti z textu, porovnává odpozorované jevy.                                                                                                                                                               |
| <b>Literární výchova</b>                                                           |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.                        | Čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu<br>Čtení vyhledávací                                                                | Žák pracuje s pojmy tiráž, ilustrátor, rejstřík, obsah. Dovede je vysvětlit v běžném životě. Formuluje otázky k textu, formulují odpovědi.                                                                                                                   |
| Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynu učitele a podle svých schopností. | Tvořivé činnosti s literárním textem                                                                                                           | Vymýšlí svůj vlastní literární text. Odlišuje vlastní a cizí text, zamýšlí se nad problematikou autorství. Vysvětluje svůj záměr, hodnotí svou práci a podstoupí ji k posouzení svým spolužákům. Využívá digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení. |
| Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších.                                        | Literární pojmy - bajka, verš, rým, režisér, báseň                                                                                             | Seznamuje s novými literárními pojmy. Rozpozná jednotlivé literární žánry. Popíše jejich charakteristické znaky.                                                                                                                                             |
| Čte a přednáší z paměti.                                                           | Přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce                                                                                           | Naučí se z paměti a recituje literární text. Volně reprodukuje z filmů, nahrávky, CD.                                                                                                                                                                        |
| Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.                                           | Zážitkové čtení                                                                                                                                | Vypráví o svém čtení, doporučí knihu svým spolužákům. Vybere z děje knihy podstatné momenty.                                                                                                                                                                 |
| <b>4. ROČNÍK Jazyková výchova</b>                                                  |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Význam slov                                                                        | Slovní zásoba a tvoření slov, slova jednovýznamová, mnohovýznamová, podřazená, nadřazená, souřadná, souznačná, protikladná.                    | Opakování učiva 3. ročníku. Vysvětluje učivo svým spolužákům, posuzuje jejich výkon, připravuje cvičení pro své spolužáky a podílí se na hodnocení jejich práce.                                                                                             |
| Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary                                 | Slovní zásoba a tvoření slov                                                                                                                   | Slova citově zabarvená - lichotivá, hanlivá, zdrobnělá. Posuzuje obsah textu s použitím těchto slov. Vytváří souvislý text s těmito slovy dle svého komunikačního záměru. Obohacuje slovní zásobu.                                                           |
| Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou, koncovku                   | Tvarosloví, stavba slova, předložky a předpony                                                                                                 | Nachází rozdíly mezi předponou a koncovkou. Posuzuje psaní předložek a předpon - využívá učivo o slovním druhu předložky.                                                                                                                                    |

| VÝSTUPY                                                                                                                            | UČIVO                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách                                                                              | Vyjmenovaná slova a slova příbuzná                                                                                                           | K vyjmenovaným slovům v základním tvaru vytváří slova příbuzná. Zdůvodňuje psaní i/y po obojetných souhláskách. Upevňuje si znalost vyjm. slov různými způsoby (kresba, třídění dle kritérií, rozdělení do různých skupin).                                                                        |
| Určuje slovní druhy plnovýznamových slov                                                                                           | Tvarosloví - slovní druhy                                                                                                                    | Doplňuje slovní druhy do vět dle pokynu učitele, přiřazuje slovní druhy ke slovům, zdůvodňuje jejich přiřazení.                                                                                                                                                                                    |
| Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen                                                                 | Tvarosloví-> skloňování pod. jmen ve všech pádech - pravopis, životnost a neživotnost u rodu mužského                                        | Vybavuje si pádové otázky, rod, číslo. Seznamuje se se vzory substantiv u všech rodů. Pokouší se vytvářet správné tvary ve svém mluveném projevu. Zdůvodňuje koncovky u skloňování substantiv v pádech a rodech. Porovnává životnost x „život“ podstatných jmen rodu mužského a učí se je určovat. |
| Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary sloves                                                                           | Osoba, číslo, čas, tvar, časování, slovesný způsob - oznamovací, rozkazovací, podmiňovací                                                    | Vybavuje si mluvnické kategorie u časování sloves. Poznává tvary jednoduché i složené a tvoří je. Zdůvodňuje psaní koncovek. Určuje mluvnické kategorie u sloves a vytváří tvary dle pokynů. Snaží se správné tvary užívat v psaném i mluveném projevu.                                            |
| Vyhledává základní skladebnou dvojici, zvládá základní příklady syntaktického pravopisu, vhodně změnit větu jednoduchou v souvětí. | Věta jednoduchá, souvětí, stavba věty, člen řídicí, člen závislý. Shoda přísudku s podmětem, podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný. | Pomocí souvětí formuluje složitější myšlenky svých dojmů a zážitků. Píše delší text, kde používá různé spojovací výrazy a zvažuje jejich vhodnost. Vybírá člen řídicí a člen závislý ve větě. Poznává podmět a přísudek. Zdůvodní koncovku u přísudku vzhledem k podmětu.                          |
| Vyhledává základní skladebnou dvojici, zvládá základní příklady syntaktického pravopisu, vhodně změnit větu jednoduchou v souvětí. | Věta jednoduchá, souvětí, stavba věty, člen řídicí, člen závislý. Shoda přísudku s podmětem, podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný. | Určí podmět nevyjádřený, několikanásobný. Rozvine holou větu ve složitější, větu jednoduchou či souvětí. Obohacuje si slovní zásobu. Poznatky využívá ve svém projevu. Dokáže vyjádřit stavbu věty grafickým znázorněním. Obměnou spojek sestavuje souvětí různých významů a citových zabarvení.   |
| Pravopis- interpunkce ve větě.                                                                                                     | Řeč přímá a nepřímá                                                                                                                          | Rozpozná v textu přímou řeč, zdůvodňuje psaní znamének. Vyhledává větu uvozovací. Zpestřuje svůj mluvený projev o přímou řeč při vypravování svých dojmů a zážitků.                                                                                                                                |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Komunikační a slohová výchova                                                                                                                                       |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.                                                                                | Věcné a pozorné naslouchání a záznam slyšeného (vypravování, vysvětlení významu, sdělení, vzkaz, oznámení)                         | Určuje charakteristické rysy jevů, osob. Vypravuje příběh podle osnovy. Shrnuje a zaznamenává základní informace z textu. Rozlišuje informace podstatné a okrajové.                                                                                                                                                                                                                                 |
| Pracuje s elektronickým textem přiměřeného rozsahu.                                                                                                                 | Čtení elektronických textů, význam piktogramů. Vyhledávací čtení a využívání klíčových slov.                                       | Přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu a chápe významy používaných piktogramů. Využívá klíčová slova při vyhledávání informací např. na internetu, ve slovnících.                                                                                                                                                                                                               |
| Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku, napíše SMS, e-mail.                                                                         | Komunikační žánry - dialog, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky řeči                                                     | Na příkladu uvede způsoby komunikace, které je možné využít v každodenním životě. Dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikaci. Napíše SMS, vhodně využije emotikony.                                                                                                                                                                                                                  |
| Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy dle svého komunikačního záměru. Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá podle komunikační situace. | Mluvený projev- techniky mluveného projevu - vyjadřování závislé na komunikační situaci<br>MDV - Vnímání autora mediálního sdělení | Vybírá téma sobě blízké ze svých zkušeností, dojmů, ze svého okolí.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.                                             | Popis obrázku, popis osoby, popis děje, postupu                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Literární výchova                                                                                                                                                   |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu                                                                                                                    | Znalost orientačních prvků v textu, klady a zápory                                                                                 | Provede charakteristiku postavy nebo děje, vyhledává klady a zápory a porovnává je. Nahrazuje slova v textu. Rozdělí text podle osnovy.                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Čte a přednáší literární texty, používá některé lit. pojmy.                                                                                                         | Odstraňování nedostatků při čtení, recitace, přednes, plynulé čtení                                                                | Snaží se o správnou artikulaci při čtení a odstraňuje své nedostatky. Volně reprodukuje text - vlastní mluvený projev. Poslouchá literární texty a vyjadřuje nezájatý postoj k nim. Recituje literární texty naučené z paměti. Poznává a používá některé literární pojmy. Obohacuje svou slovní zásobu. Čte přímou řeč s náležitou intonací. Zná některé dětské spisovatele, básníky a ilustrátory. |
| 5. ROČNÍK Jazyková výchova                                                                                                                                          |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Zvuková a grafická podoba slova                                                                                                                                     | Počet slov ve větách, druhy vět, abeceda, abecední řazení, párové souhlásky                                                        | Opakování a procvičování z minulých ročníků. Sestavuje věty dle zadání. Posuzuje slovosled. Abecedně řadí slova začínající stejným písmenem (slabikou - vytváří pravidla abecedního řazení).                                                                                                                                                                                                        |

| VÝSTUPY                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Odlišuje větu jednoduchou, souvětí, vyhledává základní sklad. dvojice a neúplné základní sklad. dvojice a určuje základ věty. | Rozlišuje věty jednoduché a souvětí podle počtu ZSD, určuje skladební dvojice (zvrtné zájm. se, si je součástí slovesa), přísudek jmenný se sponou, podmět holý a základ rozvitého podmětu, přísudek holý a základ rozvitého přísudku, shoda přísudku s podmětem i několikanásobným. | Samostatně vytváří projev mluvený i psaný, hodnotí ho i kriticky z hlediska obsahu. Graficky zaznamená základní skladební dvojice. Sestavuje souvětí z vět jednoduchých pomocí vhodných spojovacích výrazů. Pozná větný člen řídící a závislý. Vybírá z textu typy přísudků a správně je určí. Pokusí se vytvořit pravidla pro rozlišení podmětu holého, nevyjádřeného, několikanásobného. Při čtení souvětí využívá poznatky z nižších ročníků (melodie, intonace, pomlky, práce s hlasem).                                                 |
| Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.                | Tvarosloví- slovní druhy. Zájmena - skloňování osobních zájmen já, ty, my, vy. Číslovky - druhy, skloňování- dva, dvě, tři, čtyři, pět.                                                                                                                                              | Vybavuje si názvy slovních druhů, třídí je na ohebné a neohebné. Uvádí příklady všech slovních druhů. Určuje slovní druhy u slov ve větách. Sestavuje věty dle zadaných slovních druhů. Vyjmenuje druhy zájmen. Zařadí je podle druhů, využije tyto znalosti při poznávání zájmen v textu. Zjišťuje, ve kterých pádech mají zájmena 2 tvary. Vyjmenuje druhy číslovek a správně je zařazuje. Seznamuje se s psaním číslovek, rozlišuje spisovné tvary od tvarů nespisovných. Vytvoří tvary číslovek dva, dvě, tři, čtyři, pět v 1. -7. pádu. |
| Rozlišuje kořen, část předponovou, příponovou, koncovku.                                                                      | Odlišení přípony a koncovky v různých tvarech slov, tvoření slov, slovo základové, odvozené, slovo tvorný základ. Psaní předpon - od, nad, bez, roz, s, z, vz, ob, v. psaní přípon - ný, ní, ský. Psaní slov s i,í / y,ý v příponě.                                                  | Vyhledává kořen slova jako společnou část příbuzných slov. Porovnáváním příbuzných slov nachází kořen, předponu, příponu a koncovku. Porovnává základové slovo se slovem odvozeným a zjišťuje slovo tvorný základ. Procvičuje pravopis slov s i/y v příponě.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách                                                                         | Stavba slova a pravopis                                                                                                                                                                                                                                                              | Uplatňuje poznatky z minulých ročníků. Hodnotí práce svých spolužáků. Pokusí se vytvořit cvičení pro své spolužáky. Vyhledává záměrné chyby v textu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary substantiv, sloves a adjektiv.                                              | Tvary slov podst. jm. - skloňování ve všech rodech podle vzorů. Slovesa - časování. Přídavná jm. - skloňování podle vzorů.                                                                                                                                                           | Vybaví si pádové otázky a dokáže je použít. Rozlišuje číslo jednotné a množné, rod mužský životný a neživotný, ženský, střední. Seznámí se se vzory (i s pomocnými) ve všech rodech. Vytváří správné tvary substantiv a používá je v písemném a mluveném projevu. Odůvodňuje pravopis koncovek podstatných jmen. Rozlišuje adjektiva měkká a tvrdá pomocí spojení se substantivy všech rodů. Učí se užívat a vytvářet adjektiva přivlastňovací.                                                                                              |

| VÝSTUPY                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary substantiv, sloves a adjektiv.                                               | Tvary slov podst. jm. - skloňování ve všech rodech podle vzorů.<br>Slovesa - časování.<br>Přídavná jm. - skloňování podle vzorů.     | Seznamuje se se vzory adjektiv, určuje a odůvodňuje správné koncovky. Vymezuje pojem sloveso, časuje sloveso, vybavuje si osoby, čísla, způsob a čas. Pozná způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací, chápe význam. Rozlišuje infinitiv a pomocné sloveso být. Vytváří složené slovesné tvary i jednoduché slovesné tvary se správnými koncovkami. |
| Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje                                                           | Skladba - souvětí                                                                                                                    | Rozpozná význam věty při použití různých spojovacích výrazů. Sám, podle spojovacích výrazů vytváří souvětí. Snaží se souvětí použít v smysluplném textu.                                                                                                                                                                                              |
| Pravopis- interpunkce ve větě.                                                                                                 | Řeč přímá a nepřímá, psaní znamének u přímé řeči                                                                                     | Prohloubení učiva z min. ročníku. Píše správně členící znaménka u přímé řeči. Užívá správně malá a velká písmena v přímé řeči. Rozpoznává větu uvozovací i vloženou uvnitř souvětí. Používá přímou řeč ve svém mluveném i psaném projevu.                                                                                                             |
| <b>Komunikační a slohová výchova</b>                                                                                           |                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Zaznamenává podstatné informace a vyhledané z textu.                                                                           | Komunikační žánry (inzerát- stručné vyjadřování), práce s naučným textem                                                             | Využívá podstatné informace při tvorbě slohových útvarů. Stručně se vyjadřuje. Vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích i encyklopediích, porovnává informace z různých zdrojů.                                                                                                                                               |
| Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. | Žánry písemného projevu, e-mail, elektronický formulář                                                                               | Sestavuje krátká sdělení, vyplní dotazník, přihlášku, navrhne znění omluvenky, sestaví dopis, e-mail a dbá na formální úpravu textu. Vyplní elektronický formulář, přihlášku.                                                                                                                                                                         |
| Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě                                                                                    | Různé symboly, značky reklam, neverbální vyjadřování<br>Bezpečnost na internetu<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení | Navrhne i výtvarně reklamu. Uvědomuje si, co má reklama splňovat. Porovnává druhy reklam. Odhaluje chyby v reklamě a pozoruje, jak reklama působí na veřejnost. Dbá na pravidla bezpečnosti práce na internetu, ověřuje získané informace.                                                                                                            |
| Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických                                                         | Vypracování osnovy.<br>Využití digitálních technologií pro záznam a porovnání informací.                                             | Sestavuje osnovu, vypravuje podle osnovy. Vytváří komiksový příběh, uplatňuje zde zápletku, vyvrcholení, rozuzlení. Využívá orientační prvky v textu. Rozhodne, které informace v textu jsou pro smysl textu podstatné a nepodstatné.                                                                                                                 |

| <i>VÝSTUPY</i>                                                                 | <i>UČIVO</i>                                                                                        | <i>ŠKOLNÍ VÝSTUPY</i>                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických         | Vypracování osnovy<br>Využití digitálních technologií pro záznam a porovnání informací              | Zaznamená si vhodnou formou informace a data, s nimiž chce v budoucnu pracovat Využije pro záznam a porovnání informací digitální technologie (např. myšlenková mapa, textové zpracování, tabulka). |
| <b>Literární výchova</b>                                                       |                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                     |
| Čte a přednáší z paměti literární texty                                        | Odstranění nedostatků při čtení, plynulé čtení delších textů                                        | Interpretuje v daném přiměřeném rozsahu čtený text, porozumí textu, výtvarně jej ztvární.                                                                                                           |
| Tvoří vlastní literární text na dané téma                                      | Tvořivá činnost s literárním textem<br>MDV - Tvorba mediálního sdělení                              | Pozoruje, jak jsou literární texty napsány. Sám vytváří literární text, zvolí si blízké téma. Uspořádá si své myšlenky, které použije při tvorbě.                                                   |
| Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy. | Čtenář, divadelní představení, herci, režisér, jeviště, hlediště, divák, kulisy, kapitola, odstavec | Vysvětlí pojmy a chápe jejich význam. Používá tyto pojmy ve svém vyjadřování.                                                                                                                       |
| Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.                                  | Mimočítanková četba<br>Poslech literárních textů, zážitkové čtení<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá | Navzájem se spolužáky diskutuje o čteném textu. Prezентuje své čtené texty, provede jejich záznam a kritiku.                                                                                        |

| VÝSTUPY                                                                                                                                          | UČIVO                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>6. ROČNÍK Jazyková výchova</b>                                                                                                                |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.<br>Samostatně pracuje s PČP, se SSČ a s dalšími slovníky příručkami. | <b>Úvod o českém jazyce</b><br>- rozvrstvení a útvary národního jazyka<br>- jazykové příručky<br>- jazykověda a její složky<br>MKV – etnický původ | Vysvětlí vznik jazyka a jeho vývoj.<br>Využívá příručky ke správnému pravopisu, výslovnosti a rozšíření vlastní slovní zásoby.<br>Vysvětlí pojmy jazykověda, mluvnice, hláskosloví, tvarosloví, skladba.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.                                                                                             | <b>Zvuková stránka jazyk</b><br>- hláskosloví<br>- slovní přízvuk<br>- zvuková stránka věty                                                        | Rozpozná znělé a neznělé souhlásky, vysvětlí podobu znělosti.<br>Výrazně čte. Dokáže označit hlavní a vedlejší přízvuk.<br>Dokáže označit větnou melodii, rozpozná otázky zjišťovací a doplňovací.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický.                                                                          | <b>Nauka o slově</b><br>- tvoření slov<br>- rozbor stavby slova<br>- pravopis slov                                                                 | Rozlišuje slova motivovaná, nemotivovaná. Provede slovtvorný rozbor.<br>Dokáže označit kořen, předponu, příponu, koncovku. Uvede slova příbuzná, odliší nepřibuzná.<br>Na základě znalosti stavby slova zvládá pravopis souhláskových skupin, pravopis předpon a předložek s a z, vyjmenovaných a příbuzných slov, koncovek jmen a sloves.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.                                       | <b>Tvarosloví</b><br>- slovní druhy<br>- podstatná jména<br>- přídavná jména<br>- zájmena<br>- číslovky<br>- slovesa                               | Uvede znaky, podle kterých jednotlivé slovní druhy rozpozná.<br>Rozlišuje podstatná jména obecná, vlastní, konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná a látková.<br>Zvládá jejich pravopis a skloňování pomocí vzoru.<br>Dokáže vyhledat přídavná jména, určit jejich druh, správně je vyskloňuje a určí mluvnické kategorie.<br>Vysvětlí pojem stupňování, tvoří jmenné tvary.<br>Vyhledá v textu a zařadí je k příslušnému druhu. Správně skloňuje a píše tvary zájmen - já, ty, my, vy, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj, její.<br>Rozliší druhy číslovek, správně píše číslovky řadové, umí číst letopočty, zvládne skloňování číslovek dva, oba, tři, čtyři.<br>Dokáže v textu vyhledat slovesa a určit kategorie. |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Přiměřeně zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Skladba</b><br>- základní větné členy<br>- rozvíjející větné členy<br>- věta jednoduchá, souvětí                                                                           | Ve větě vyhledá podmět a přísudek. Rozlišuje druhy podmětu a přísudku. Vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem (i několikanásobným), dokáže ho použít.<br>Vyhledá ve větě rozvíjející větné členy - přívlastek shodný, neshodný, předmět a příslovečné určení. Rozliší větu jednoduchou od souvětí.                                                                                                                                                                                         |
| <b>Komunikační a slohová výchova</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.                                                                                                                                                                                                                  | <b>Vypravování</b><br><br>OSV - Komunikace                                                                                                                                    | V ukázkách vyhledá prostředky k oživení děje. Dokáže použít přímou řeč. Reprodukuje přečtený příběh, zpracuje osnovu textu. Samostatně napíše vypravování. Text člení do odstavců.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Dorozumívá se kultivovaně a výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační oblast.                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Popis</b><br>- předmětu<br>- popis místnosti<br>- popis pracovního postupu                                                                                                 | Rozlišuje druhy popisu. Popíše jednoduchý předmět. Dbá na návaznost, výběr pojmenování a rozmanitost sloves. Sestaví osnovu popisu. Popíše např. výrobu jednoduchého předmětu nebo přípravu pokrmu. Vybírá výstižná, popř. odborná slova.                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.                                                                                                                                                                                                                  | <b>Dopis</b><br><br>OSV – Mezilidské vztahy<br>OSV - Komunikace                                                                                                               | Uvede rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem. Vyjmenuje části dopisu. Napíše osobní dopis.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Formuluje hlavní myšlenky textu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Zpráva a oznámení</b><br>MDV - Pozorov. med. sdělení<br>MDV - Tvorba med. sdělení                                                                                          | Rozliší zprávu a oznámení, obojí vyhledá v tisku. Samostatně napíše zprávu a oznámení.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Literární výchova</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Čte s porozuměním, rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo. | <b>Epika</b><br>- bajky<br>- báje, mýty<br>- pověsti<br>- pohádky<br>- dobrodružná literatura<br>- humoristická literatura<br><br>MKV – Lidské vztahy<br>OSV – Poznávání lidí | Vysvětlí pojem bajka a uvede autory. Vyhledá charakteristické rysy, ponaučení. Vysvětlí, proč vznikají mýty a báje, uvede příklady. Vyvodí znaky pověsti. Dokáže najít pravdivé jádro. Přečte si nějakou knihu tohoto žánru. Vyjmenuje znaky pohádek, uvede jména spisovatelů a sběratelů. Sestaví osnovu dobrodružného příběhu, charakterizuje hlavního hrdinu. Přečte ukázky z humoristické literatury. Vyhledá humorné situace, charakterizuje hlavní postavy. Chápe pojem nadsázka, ironie. |

| VÝSTUPY                                                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. | <b>Lyrika</b><br>- typy lyriky<br>- verš, sloka, rým<br>- jazykové prostředky<br>- lyrické a lyrickoepické žánry                                                                                                                          | Rozliší lyriku a epiku.<br>Objasní pojmy sloka, verš a rým.<br>Vyjmenuje druhy rýmů.<br>Vyhledá metafory, personifikaci, přirovnání, zvukomalbu.<br>Uvede lyrické a lyrickoepické žánry a jejich autory.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.                     | <b>Drama</b><br>- tragédie a komedie<br>- dialog a monolog                                                                                                                                                                                | Vyjmenuje základní charakteristické rysy divadelní hry. Vyjmenuje nejznámější autory.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo.                                     | <b>Komiks</b><br><b>Průběžně:</b><br>OSV mezilidské vztahy<br>ENV – Vtah člověka k prostředí                                                                                                                                              | Vysvětlí znaky komiksu, samostatně vytváří krátké komiksové příběhy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>7. ROČNÍK Jazyková výchova</b>                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.  | <b>Tvarosloví</b><br><br>- opakování mluvnických kategorií ohebných slov<br>- slovesa, slovesný rod činný a trpný<br>- slovesné třídy a vzory<br>- příslovce, příslovečné spřežky<br>- předložky<br>- spojky<br>- částice<br>- citoslovce | Zopakuje si a upevní vědomosti získané v 6. ročníku.<br>Upevní si učivo z 6. roč. Vyvodí podstatu rodu činného a trpného. Uvede druhy vyjádření trpného rodu. Převeďte věty se slovesy v činném rodě do trpného rodu.<br>Vyjmenuje vzory, popíše postup zařazování ke vzoru. Tvoří různé slovesné tvary, správnost ověří v Pravidlech. Vyjmenuje nepravdivá slovesa.<br>Rozliší druhy příslovcí, vyvodí, z čeho se tvoří. Dokáže je stupňovat.<br>Dokáže určit pády pomocí předložek, prohloubí si pravidlo o psaní s a z. Správně vyslovuje předložky vlastní a nevlastní.<br>Dokáže spojovat věty v souvětí, spojku nahradit jinou, zvládne základy interpunkce.<br>Rozpozná částici od jiného slovního druhu, vytvoří věty s částicemi.<br>Nahradí citoslovce slovesným přísudkem a naopak. |
| Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu.                                                            | <b>Pravopis</b><br>- psaní velkých písmen ve vlastních jménech<br>- procvičování pravopisu                                                                                                                                                | Vysvětlí pravopis v několikaslovném vl. názvu, dokáže odůvodnit.<br>Průběžně si procvičuje pravopis související se stavbou slova, koncovky jmen a sloves.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Samostatně pracuje se SSČ a dalšími slovníky a příručkami, volí vhodné jazykové prostředky podle komunikační situace.                                                                                                               | <b>Význam slova a nauka o slovní zásobě</b><br>- význam slova<br>- stavba slova a slovoslovný rozbor<br>- slovní zásoba      | Definuje slovo, rozlišuje sousloví, rčení. Dokáže vysvětlit některá rčení. Rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma.<br>Provede slovoslovný rozbor a rozbor stavby slova. Uvede slova příbuzná, odliší nepříbuzná.<br>Rozlišuje a dokládá v textu nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov. Vysvětlí a tvoří slova složená, pozná sousloví. Správně píše zkratky, pozná zkratkové slovo.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| V písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.                                                                                                                                                        | <b>Skladba</b><br>- stavba větná<br>- přísudek<br>- podmět<br>- předmět<br>- příslovečné určení<br>- přívlastek<br>- doplněk | Rozlišuje věty jednočlenné a dvojčlenné. Vyjmenuje druhy vět a větných ekvivalentů, uvádí vlastní příklady.<br>Rozlišuje přísudky slovesné a jmenné. Vyjmenuje sponová slovesa. Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu přísudkovou.<br>Vyhledá podmět. Rozliší podmět vyjádřený, nevyjádřený a všeobecný. Umí určovat vedlejší větu podmětovou.<br>Vyhledá ve větě předmět. Umí určovat vedlejší větu předmětovou.<br>Rozlišuje druhy příslovečných určení a druhy vedlejších vět příslovečných.<br>Rozliší přívlastek shodný, neshodný, postupně rozvíjející, několikanásobný, volný, těsný a vedlejší větu přívlastkovou.<br>Vymezí charakteristické znaky doplňku a vedlejší věty doplňkové.<br>Uvědomí si, že všechny větné členy mohou být holé, rozvíte a několikanásobné. |
| <b>Komunikační a slohová výchova</b>                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.<br><br>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. | <b>Vypravování</b><br><br>OSV - Komunikace                                                                                   | Upevní si vědomosti z 6. roč. Dokáže využít prostředky k oživení děje a stupňování napětí. Správně užívá přímou řeč, přirovnání a personifikaci. Odstraňuje slohové nedostatky. Napíše vypravování.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Popis uměleckého díla</b><br><br>OSV - Komunikace                                                                         | V textu (popis obrazu) vyhledá ústřední motiv, všimne si postupu, vypracuje osnovu. Nahradí opakované nebo nevhodné výrazy výstižnějšími. Vypracuje popis obrazu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                         | UČIVO                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem. Odlišuje spisovný a nespisovný projev. Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel.                                       | <b>Líčení</b><br>EVN - Vztah člověka k prostředí                                                    | Pracuje s textem, sestaví osnovu. Vyhledá výrazy líčící krásu místa a vztah k němu. Popisuje dojmy ze zimní nebo jarní přírody.                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Popis pracovního postupu</b>                                                                     | Pracuje s textem, osnovou a odstavci. Vyhledá odborné názvy a vysvětlí je. Napíše popis pracovního postupu.                                                                                                                                                                                                                                                |
| Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel.                                                                                                                                                                                              | <b>Charakteristika</b><br>OSV - Mezilidské vztahy                                                   | Rozliší, co patří do charakteristiky vnější a vnitřní. V textu vyhledává pojmenování různých vlastností, nahradí je synonymy, obohacuje si slovní zásobu. Využívá rčení, přirovnání. Charakterizuje kamaráda nebo sám sebe.                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Životopis</b>                                                                                    | Z textu vyvodí všechny důležité části. Shromáždí patřičné údaje a napíše vlastní životopis.                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Pracuje s textem, uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel.                                                                                                                                                                            | <b>Žádost</b><br>MDV - Tvorba med. sdělení                                                          | Vyhledá v textu podstatné části. Dokáže písemně formulovat žádost.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Pozvánka</b>                                                                                     | Vyhledá v textu podstatné údaje, dokáže napsat jednoduchou pozvánku.                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky, vytvoří z přečteného textu výtah.                                                                                                                                                           | <b>Výtah</b>                                                                                        | Porovná výtah a výpisky. Podle osnovy dokáže shrnout obsah úryvku. Připraví výtah z textu, který si sám vybere.                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Literární výchova</b>                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. | <b>Proza</b><br>- povídka, novela, román<br>- fantasy a sci-fi literatura<br>- literatura faktu     | Z textu vyvodí typické znaky povídky, novely a románu. Na základě přečteného textu charakterizuje hlavního hrdinu. Rozpozná individuální styl autora. Dokáže rozlišit žánry fantasy a sci-fi. Interpretuje své dojmy z vlastní četby. Dokáže rozlišit beletrii a literaturu faktu. Formuluje vlastní dojmy z autentického textu v oblasti literatura faktu |
| Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo.                                                                                                                                                                         | <b>Poezie</b><br>- básnické prostředky<br>- nonsens<br>- balada<br>- romance                        | Vyhledá metafory, personifikaci, přirovnání, zvukomalbu. Vyvodí rozdíly mezi baladou a romancí. Uvede autory.                                                                                                                                                                                                                                              |
| Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.                                                                                                                                     | <b>Starověká literatura</b><br>- písemnictví Mezopotámie a Indie<br>- antická literatura<br>- Bible | Jmenuje důležité znaky eposu, srovnává různá převyprávění antických textů.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.</p> <p>Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.</p> <p>Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.</p> | <p><b>Středověká literatura</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- středověké drama</li> <li>- epos, legenda, chorál</li> <li>- písemnictví v českých zemích</li> <li>- literatura doby husitské</li> </ul> <p>VEG - Evropa svět nás zajímá</p>                                                      | <p>Charakterizuje středověkou literaturu. Vnímá vliv náboženství na kulturu středověku. Seznamuje se s hrdiny středověkých literárních děl.</p> <p>Přečte si ukázky ze starší české lyriky, vyhledá jazykové odlišnosti. Uvede základní údaje o Kosmově a Dalimilově kronice.</p> <p>Charakterizuje dobu husitskou, uvede některá díla J. Husa, vysvětlí jeho myšlenky.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p>Čte s porozuměním, texty reprodukuje, rozlišuje žánry, porovná je i jejich funkci, uvede výrazné představitele.</p>                                                                                                                                                                                                     | <p><b>Dobrodružná literatura</b></p> <p>MKV - Charakteristika člověka<br/>OSV - Poznávaní lidí<br/>ENV - Vztah člověka k prostředí</p>                                                                                                                                                                         | <p>Dokáže sestavit osnovu, vyhledat dobrodružné prvky a nalézt prostředky, kterými autor dosáhl napětí.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p><b>Humorná literatura</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Uvede knihy s touto tematikou, vyhledá humorné situace.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.</p> <p>Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených poznatků z literární teorie.</p>                                                                 | <p><b>Průběžně:</b></p> <p>OSV- Mezilidské vztahy<br/>ENV – Vztah člověka a prostředí<br/>MDV - Práce v realizačním týmu</p>                                                                                                                                                                                   | <p>Připravuje si referáty o přečtených knihách a autorech. Formuluje vlastní názory na četbu. Zdokonaluje výrazné čtení. Pracuje s literárním textem.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>8. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Jazyková výchova</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>Využívá znalostí při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.</p> <p>Zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.</p>                                                                                                                                                               | <p><b>Skladba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- věta jednoduchá</li> <li>- souvětí</li> <li>- významový poměr mezi větami hlavními</li> <li>- významový poměr mezi několikanásobnými členy</li> <li>- zvláštnosti větné stavby</li> <li>- interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí</li> </ul> | <p>Zopakuje si učivo ze 7. ročníku. Rozlišuje věty jednočlenné, dvojčlenné, větné členy – základní, rozvíjející. Rozpozná členy holé, rozvité a několikanásobné. Vysvětlí pojmy shoda, řízenost a přimykání. Prohloubí si vědomosti o přívlastku a jeho druzích. Vysvětlí pojem přístavek, uvede příklad, napíše správně interpunkci.</p> <p>Rozliší větu jednoduchou od souvětí, souvětí podřadné a souřadné. V souvětí rozliší větu hlavní a vedlejší, vysvětlí interpunkci, znázorní ji graficky. Určí druhy vedlejších vět.</p> <p>Vyjmenuje významové poměry, uvede nejčastější spojovací výrazy, v souvětích správně doplní interpunkci. Rozpozná také významové poměry u souřadně spojených vedlejších vět. Píše správně interpunkci v běžných typech souvětí.</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                             | <b>Skladba</b>                                                                                                                                                                                           | Seznámí se se souřadným spojením dvou stejných větných členů a jejich významovým poměrem.<br>Seznámí se se zvláštnostmi větné stavby – vsuvkou, samostatným větným členem, oslovením, citoslovcem a neúplnou větou.<br>Zopakuje si pravidla psaní interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí. Píše správně interpunkci v běžných typech souvětí.                                            |
| Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov. Samostatně pracuje se SSČ a Slovníkem cizích slov.                                     | <b>Pravopis a výslovnost</b><br>- pravopis a výslovnost přejatých slov                                                                                                                                   | Vyhledá v textu cizí slova, slova přejatá nahradí domácími, vysvětlí pojem slovo mezinárodní. Spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova, seznámí se s jejich pravopisem.                                                                                                                                                                                                                  |
| Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.<br>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální a slovotvorný. Správnost si dokáže ověřit v PČP. | <b>Tvarosloví</b><br>- skloňování vlastních jmen<br>- skloňování jmen přejatých<br>- slovesný vid, přechodníky                                                                                           | Zopakuje si a upevní vědomosti získané v 7. ročníku.<br>Rozpozná, podle kterých vzorů se skloňují příslušná vlastní jména. Uvede příklady jmen, která se neskloňují.<br>Vyhledá v textu přejatá slova, zvládne vytvořit náležité tvary přejatých jmen vlastních a obecných.<br>Rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá, dokáže vytvořit vidové dvojice. Rozliší přechodník přítomný a minulý. |
| Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.                                                                                                                                 | <b>Obecné výklady o jazyce</b><br>-rozdělení jazyků v Evropě<br>-slovanské jazyky<br>-útvary českého jazyka<br>-vývoj českého jazyka<br>MKV – Podpora multikulturality<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá | Zopakuje a upevní si vědomosti ze 7. roč. Seznámí se s rozdělením jazyků v Evropě. Orientuje se v systému slovanských jazyků, jejich dělení, podobnostech a odlišnostech. Rozliší útvary českého jazyka a uvědomí si jeho vývoj.                                                                                                                                                            |
| <b>Komunikační a slohová výchova</b>                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci.                                                                                                                      | <b>Charakteristika literární postavy</b>                                                                                                                                                                 | V textu vyhledá jazykové prostředky charakteristiku vnější a vnitřní. Dokáže odstranit kompoziční nedostatky. Vypracuje charakteristiku libovolné lit. postavy.                                                                                                                                                                                                                             |
| Používá vhodné jazykové prostředky pro různé stylistické útvary.                                                                                                                                            | <b>Líčení (umělecký popis)</b><br>ENV - Vztah člověka k prostředí                                                                                                                                        | Pracuje s textem. Vyhledá básnické obrazy. Vypracuje subj. zabarvený popis, použije personifikaci, přirovnání a metaforu.                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.                                                                     | <b>Výklad</b>                                                                                                                                                                              | V textu vyhledá odborné názvy domácího i cizího původu. Pracuje se Slovníkem cizích slov. Slova přejatá nahradí českými ekvivalenty. Upraví nepřesné formulace. Vypracuje výklad.                                    |
| Využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu.                                                                                                    | <b>Výtah</b>                                                                                                                                                                               | Zopakuje si vědomosti z předchozích ročníků. Z textu vypíše důležitá fakta. Zpracuje výtah z určeného textu. Uvede bibliografickou citaci.                                                                           |
| Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci.                                                                                                        | <b>Úvaha</b><br><br>MDV - Stavba mediálních sdělení<br>OSV - Komunikace                                                                                                                    | Z textu vyhledá znaky typické pro úvahu. Shromáždí hodnotící prostředky. Dokáže vytvořit otázky k danému problému. Uvede příklady, jak začít úvahu. Ústně diskutuje na vybrané téma. Napíše úvahu na libovolné téma. |
| V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.                                                                     | <b>Proslov</b>                                                                                                                                                                             | Uvede, z jakých částí se proslov skládá. Vyhledá obraty, s nimiž se v jiných útvarech nesetkáváme. Připraví si krátký proslov. Dbá na zřetelnou výslovnost a na vystupování.                                         |
| Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.                                                                                                              | <b>Publicistické útvary</b><br>MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti<br>MDV – vnímání autora mediálních sdělení<br>MDV – Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení | Seznámí se s vybranými publicistickými útvary a dokáže je vyhledat v tisku.                                                                                                                                          |
| Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. | <b>Shrnutí o slohu</b><br>MDV - Stavba mediálních sdělení                                                                                                                                  | Vyjmenuje základní styly podle funkce (prostě sdělovací, odborný, publicistický a umělecký) a uvede příklady. Rozpozná základní styly podle formy (projevy mluvené a psané).                                         |
| <b>Literární výchova</b>                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                      |
| Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.                                                                      | <b>Renesance a humanismus</b><br>- významní autoři renesance<br>VEG - Evropa svět nás zajímá                                                                                               | Charakterizuje literaturu období humanismu a renesance. Seznámí se s autory a přečte si některé ukázky z jejich děl.                                                                                                 |
| Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.                                                           | <b>Baroko, klasicismus</b><br>- evropská barokní literatura<br>- česká barokní literatura<br>MKV – Podpora multikulturality                                                                | Charakterizuje období baroka jako protikladu k renesanci. Seznámí se s nevýznamnějšími představiteli evropské a české barokní literatury. Zopakuje si žánry – óda, tragédie, bajka, satira a komedie.                |

| VÝSTUPY                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.                                        | <b>Preromantismus a romantismus</b><br>- významní autoři preromantismu a romantismu<br>MKV – Kulturní diference                          | Charakterizuje preromantismus a romantismus. Uvede nejznámější autory, seznámí se s jejich díly.                                                                                                                                                                                                                             |
| Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.                         | <b>Národní obrození v Čechách</b><br>- etapy<br>- divadlo<br>MKV – Etnický původ                                                         | Pochopí důvody procesu národního obrození v Čechách. Zná významné představitele – jazykovědce, divadelníky.                                                                                                                                                                                                                  |
| Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. | <b>Realismus</b><br>- významní autoři světového realismu a realismu v českých zemích<br>MKV – Kulturní diference                         | Rozlišuje romantický text od realistického. Uvede nejznámější autory, seznámí se s jejich díly. Interpretuje své dojmy a postoje z vlastní četby i z ukázek.                                                                                                                                                                 |
| Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo.                                                             | <b>Rakousko - Uhersko a válka</b>                                                                                                        | Uvede nejznámější autory tohoto období a seznámí se s jejich tvorbou.                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.                                                             | <b>Triviální literatura</b><br>OSV – Poznávání lidí<br>OSV – Mezilidské vztahy                                                           | Seznámí se s pojmy brak, kýč, bulvární literatura. Dokáže rozlišit hodnotnou literaturu od nenáročné četby.                                                                                                                                                                                                                  |
| Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.                         | <b>Literární toulky Evropou</b><br>VEG - Evropa svět nás zajímá                                                                          | Seznámí se s nejvýznamnějšími představiteli současné české a evropské literatury.                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>9. ROČNÍK</b>                                                                                                                    | <b>Jazyková výchova</b>                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.                                                         | <b>Obecné výklady o jazyce</b><br>- rozdělení jazyků v Evropě<br>- slovanské jazyky<br>- útvary českého jazyka<br>- vývoj českého jazyka | Zopakuje si a upevní vědomosti z 8. roč. Seznámí se s rozdělením jazyků v Evropě. Má přehled o slovanských jazycích. Vyjmenuje i neslovanské jazyky. Popíše, jak se vyvíjel český jazyk. Vysvětlí pojmy: archaismy, historismy a neologismy. Uvede příklady. Shrne dosavadní vědomosti, rozliší jazyk spisovný a nespisovný. |
| Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.                                                                                | <b>Zvuková stránka jazyka</b><br>- zvuková stránka slova a věty                                                                          | Rozpozná samohlásky a souhlásky znělé a neznělé, vysvětlí podobu znělosti. Znázorní větnou melodii. Z textu vyhledá slova cizího původu, čte je se správnou výslovností.                                                                                                                                                     |
| Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov.                | <b>Tvoření slov</b><br>- tvoření slov a stavba slova<br>- pravopis související se stavbou slova a tvořením slov                          | Upevní si vědomosti o způsobech obohacování slovní zásoby. Dokáže provést slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova. Na základě znalostí zvládá pravopis související se stavbou slova.                                                                                                                                        |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                         | UČIVO                                                                                                                                                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Chápe správně význam slov a jejich užití vzhledem ke komunikačnímu záměru a situaci.</p> <p>Samostatně pracuje s PČP, SSČ a dalšími příručkami.</p>                                                                                                          | <p><b>Význam slova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy</li> </ul>                                                                      | <p>Vysvětlí pojmy: slovo nadřazené a podřazené, uvede příklady.</p> <p>Pozná slova jednoznačná a mnohoznačná, vysvětlí rozdíly mezi synonymy, homonymy a antonymy. Vyhledá v textu odborné názvy, rozliší názvy domácích, cizích, jednoslovné a víceslovné.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v méně složitých souvětích.</p> | <p><b>Tvarosloví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní druhy</li> <li>- podstatná jména</li> <li>- přídavná jména</li> <li>- zájmena</li> <li>- číslovky</li> <li>- slovesa</li> <li>- přechodníky</li> </ul> | <p>Zopakuje si znalosti z předchozích ročníků.</p> <p>Správně skloňuje obecná jména přejatá, správné tvary ověřuje v PČP.</p> <p>Zná pravopis vlastních a obecných jmen.</p> <p>Shromáždí cizí jména osob, zemí a měst, která se skloňují jako jména domácích.</p> <p>Ovládá mluvnické kategorie ohebných slov. Rozliší druhy příd. jmen, zájmen a číslovek.</p> <p>Zopakuje si a upevní vědomosti o slovesech.</p> <p>Ovládá mluvnické kategorie, správně píše koncovky. Rozpozná v textu přechodníky, rozliší přechodník přítomný a minulý.</p> |
| <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.</p>                                                                                                                                                      | <p><b>Skladba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- věta</li> </ul>                                                                                                                                                  | <p>Orientuje se ve skladbě českého jazyka. Upevní si učivo o základních i rozvíjejících větných členech. Vysvětlí pojem podřadnosti a souřadnosti členů. Zná pravidlo shody přísudku s několikanásobným podmětem.</p> <p>Vyhledá ve větě přístavek, napíše správně interpunkci.</p> <p>Odliší od sebe samostatný a osamostatněný větný člen, pozná vsuvku a elipsu.</p>                                                                                                                                                                           |
| <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.</p>                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- souvětí</li> <li>- tvoření vět a souvětí</li> </ul>                                                                                                                                    | <p>Rozliší souvětí podřadné a souřadné. Určí druhy vedlejších vět. Nahradí větný člen vedlejší větou a naopak. Graficky znázorní složité souvětí.</p> <p>Určí významový poměr mezi hlavními větami, uvede nejčastější spojovací výrazy, graficky znázorní i složité souvětí souřadné. Upevní si správnou interpunkci v souvětí souřadném i podřadném.</p> <p>Seznámí se se způsobem tvoření vět a hlavními zásadami českého slovosledu.</p>                                                                                                       |
| <b>Komunikační a slohová výchova</b>                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>Odliší spisovný a nespisovný projev. Vhodně používá spisovné jazykové prostředky. Dokáže reprodukovat text.</p>                                                                                                                                              | <p><b>Vypravování</b></p> <p>OSV - Komunikace</p>                                                                                                                                                                               | <p>Zopakuje si slohové útvary a postupy, o kterých se dosud učil.</p> <p>Zopakuje si všechny vlastnosti vypravování a prostředky k oživení děje.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                              | UČIVO                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dorozumívá se kultivovaně, výstižně a vhodně pro danou komunikační situaci.                                                                                                                                                          | <b>Vypravování</b>                                                                                                                                                                                                       | S jistotou používá přímou řeč. Odstraní formulační neobratnosti. Ústně vypráví příběh. Vysvětlí pojem paralelní děje.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.                                                                                                                                   | <b>Popis</b>                                                                                                                                                                                                             | Porovná popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený. V učebnici vyhledá ukázky všech druhů popisu. Shrne a upevní si znalosti. Napíše popis a odstraní neobratnosti. Podle ukázky popíše pracovní postup, dbá na výstižné vyjadřování.                                                                                                                                                                                                                                            |
| Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel.                                                                                                                                                                                   | <b>Charakteristika MKV - Lidské vztahy</b>                                                                                                                                                                               | Vyhledá použité postupy a prostředky. Charakterizuje nějakou osobnost.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Životopis</b>                                                                                                                                                                                                         | Shrne a upevní si vědomosti ze 7. roč. Napíše svůj životopis. Vyplní profesní (strukturovaný) životopis.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Formuláře VDO – Občan, občanská společnost a stát</b>                                                                                                                                                                 | Zúročí dovednosti z předchozích ročníků. Vyplní poukázku, průvodku a podací lístek. Uvede, kterou činnost může vykonat pomocí mobilního telefonu. Vyplní objednávku.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Využívá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky, vytvoří výťah z přečteného textu.                                                                                                                                       | <b>Výklad a výťah</b>                                                                                                                                                                                                    | Pracuje s textem. Vyhledá výkladové a popisné části. Zpracuje výklad. Shrne a upevní si vědomosti. Pořídí si výťah z předneseného výkladu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Rozliší subjektivní a objektivní sdělení. Odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení.                                                                                                                                              | <b>Úvaha</b><br><br>MDV - Stavba mediálních sdělení                                                                                                                                                                      | Vyhledá v textu důležité myšlenky, hodnotící prostředky, subj. postoje autora a vyjádří se k nim podle svých zkušeností. Nahlas uvažuje nad různými problémy. Napíše úvahu na libovolné téma.                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči                                                                                                             | <b>Proslov</b>                                                                                                                                                                                                           | Uvede, z jakých částí se proslov skládá. Vyhledá obraty, s nimiž se v jiných útvarech nesetkáváme. Připraví si krátký proslov. Dbá na zřetelnou výslovnost a na vystupování.                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu                                                                                                                                                        | <b>Diskuse</b><br>OSV – Komunikace<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                                                                                                                                     | Vyjmenuje charakteristické znaky diskuse. Vybere si téma ke společné diskusi a zapojí se.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji. Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj. | <b>Publicistické útvary</b><br><br>MDV - Tvorba mediálního sdělení<br>MDV – Práce v realizačním týmu<br>MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti<br>MDV – Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení | Charakterizuje zprávu, oznámení, inzerát a interview. Napíše inzerát na prodej a koupi. Odpoví na inzerát. Sestaví interview se známou osobností. V novinách vyhledá úvodník a komentář. Uvede charakteristické znaky. Charakterizuje pojmy reportáž a fejeton. Zdokonalí žákovský pokus o reportáž. Pokusí se o vlastní tvorbu. Přinese noviny a časopisy a vyhledá jednotlivé útvary. Sestaví přehled nejrozšířenějších deníků, všimne si jejich zaměření a obsahového rozvržení. |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. | <b>Souhrnné poučení o slohu</b><br><br>MDV - Vnímání autora med. Sdělení<br>OSV - Kreativita                                                                                                                                 | Uvede, na čem závisí volba jazykových prostředků (činitelé objektivní a subjektivní). Rozliší prostředky zabarvené a neutrální. Vyjmenuje různé stylové vrstvy.                                                                                                         |
| <b>Literární výchova</b>                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.                                                                                 | <b>Literatura přelomu 19. a 20. století</b><br>- USA<br>- Francie                                                                                                                                                            | Charakterizuje literaturu tohoto období, seznámí se s „prokletými básníky“.                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                                                                                                                               | <b>Česká moderna</b><br>- Fráňa Šrámek, František Gellner, Petr Bezruč...                                                                                                                                                    | Vymezí pojem česká moderna a seznámí se s nejvýznamnějšími představiteli a jejich díly.                                                                                                                                                                                 |
| Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.                                                                                                  | <b>Meziválečná literatura, avantgarda</b><br>- futurismus, dadaismus, poetismus, surrealismus<br>- Osvobozené divadlo                                                                                                        | Charakterizuje moderní literární směry a uvádí jejich představitele v české a světové literatuře.<br>Vysvětlí pojem avantgarda.<br>Zhodnotí význam vůdčích osobností Osvobozeného divadla, vyjmenuje nejznámější hry.                                                   |
| Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.                                                           | <b>Válečná literatura (40. léta)</b>                                                                                                                                                                                         | Seznámí se s díly reagujícími na 2. světovou válku. Porovnává uměleckou literaturu s literaturou faktu a s životopisnými svědectvími.<br>Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.                                                                |
| Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.                                                                                                                       | <b>Česká a světová poválečná literatura (60. – 80. léta)</b><br>- budovatelská léta<br>- samizdatová a exilová literatura<br>- autorské divadlo<br>OSV – Poznávání lidí                                                      | Rozezná rysy budovatelské agitační literatury jako nástroje politické moci. Pochopí postavení demokraticky smýšlejících autorů v době totalitního režimu.<br>Vysvětlí pojem divadla malých forem, postavu J. Cimrmana si představí jako příklad kolektivní mystifikace. |
| Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.<br>Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.                            | <b>Postmoderní a současný svět</b><br>VEG - Evropa svět nás zajímá<br>MKV – Podpora multikulturality<br>ENV – Vztah člověka k prostředí<br>VDO - Demokratické zásady a jejich odraz v díle<br>MDV - Práce v realizačním týmu | Seznámí se s nejvýznamnějšími představiteli současné české a světové literatury. Rozpozná základní rysy individuálního stylu autora. Dokáže formulovat dojmy z četby.                                                                                                   |



### 5.1.2. Anglický jazyk

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vyučován ve 2. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně a v 3. až 9. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Výuka je realizována v jazykové učebně, kmenových třídách a dle potřeby i v počítačové učebně.

Cílem je poskytnout žákům nástroj nejen pro komunikaci při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem a dalšími zdroji informací.

Formy realizace: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce, práce se slovníkem a autentickými materiály, hry, soutěže, zpěv, výukové programy na PC, projekty.

Na 1. stupni je žákům poskytnut základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech si budují čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Důraz je kladen na hravý a přirozený způsob učení se jazyka.

Na 2. stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky, seznamují se s realitami anglicky mluvících zemí, vyjadřují se k problémům současného světa. Používají při práci internet i výkladový slovník.

Průřezová témata, která jsou realizována v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

##### **Kompetence k učení**

- vybírá si a využívá vhodné metody pro efektivní studium cizího jazyka
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině
- poznává smysl schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život

##### **Kompetence k řešení problémů**

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- vyhledá vhodné informace a využije je k řešení jazykového problému
- vyjádří obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

##### **Kompetence komunikativní**

- porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- zformuluje jednoduché myšlenky anglicky
- rozumí obsahu promluvy i přiměřeného textu v anglickém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu

##### **Kompetence sociální a personální**

- vyžádá i poskytne pomoc a radu v anglicky mluvícím prostředí

- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

### **Kompetence občanské**

- respektuje odlišné tradice, kulturní i historické dědictví anglicky mluvících zemí
- rozvíjí ekologické myšlení

### **Kompetence pracovní**

- samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí a z různých zdrojů
- vytváří efektivní pracovní postupy

### **Kompetence digitální**

- vyhledává informace o anglicky mluvících zemích
- využívá online překladových slovníků
- používá digitální technologie k sebedoslechu a sebehodnocení
- pracuje v interaktivním prostředí
- vytváří prezentace zaměřené na tematické okruhy učiva

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. STUPENĚ – 2. – 5. třída</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p> <p>rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</p> <p>píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> | <p>pozdravy</p> <p>představení se</p> <p>barvy</p> <p>hračky</p> <p>školní potřeby</p> <p>čísla 1 - 10</p> <p>zvířata</p> <p>oblečení</p> <p>jídlo a nápoje</p> <p>Vánoce</p> <p>What is that?</p> <p>Is it.....?</p> <p>Have you got.....?</p> <p>Can you.....?</p> <p><b>jednoduchá sdělení a základní gramatické struktury</b> - ptaní se na věci, osoby a místa, sloveso to be, osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena, určitý a neurčitý člen, pravidelné množné číslo, sloveso have got, vazby there is a there are, sloveso like</p> <p><b>tematické okruhy</b> - seznamování se, rodina, zájmy, škola, kamarádi, oblékání</p> <p><b>slovní zásoba a tvoření slov</b> - abeceda, školní potřeby, zvířata, hračky, čísla 1 - 20, barvy, části těla, pocity, oblečení, jídlo a pití, dny, měsíce</p> | <p>pozdraví formálně i neformálně</p> <p>představí se a sdělí o sobě základní informace</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně</p> <p>používá základní slovní zásobu daných témat v jednoduchých větách</p> <p>dokáže přiřadit mluvené slovo k jeho vizuální podobě</p> <p>vytváří s porozuměním jednoduché rozhovory a komunikuje</p> <p>dokáže porozumět naučené slovní zásobě v textu a díky tomu si odvodit význam krátkých psaných textů</p> <p>snaží se napsat krátké věty, ve kterých užívá znalostí naučené slovní zásoby a gramatiky</p> <p>porozumí krátkému mluvenému a poslechovému textu, který je vyslovován pomalu a pečlivě, s převažující slovní zásobou, kterou zná</p> <p>snaží se používat otázky Kdo? Co? Kde? a odpovídat na ně</p> <p>vynakládá úsilí na správné používání sloves to be a have got</p> <p>usiluje o rozlišení členů neurčitých a určitých</p> <p>vytvoří pravidelné množné číslo podst. jmen</p> <p>snaží se používat vazby there is, there are</p> <p>vyjádří, co má a nemá rád</p> <p>rozliší osobní a přivlastňovací zájmena</p> <p>vyvíjí snahu popsat holými větami svou rodinu, kamaráda, zvířata, věci ve třídě</p> <p>přečte krátké texty k osvojeným tématům</p> <p>počítá do 20</p> <p>snaží se stručně popsat třídu</p> <p>přečte, napíše a vysloví probraná slova</p> <p>orientuje se ve slovníku učebnice</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>vyplní osobní údaje do formuláře</p> | <p><b>pravidla komunikace</b> - pozdrav, poděkování, představování, třídní pokyny</p> <p><b>jednoduchá sdělení a základní gramatické struktury</b> - adresa, omluva, žádost, přítomný čas prostý a průběhový, sloveso can, předložky místa a času, rozkaz</p> <p><b>tematické okruhy</b> - domov, volný čas a zájmová činnost, nákupy, příroda a počasí, zdraví a nemoci, mé město s popisem, prázdniny, data a čas</p> <p><b>slovní zásoba a tvoření slov</b> - aktivní slovesa, sporty a hry, ovoce a zelenina, vybavení domu, místa ve městě, hudební nástroje, předměty ve škole, počasí</p> <p><b>jednoduchá sdělení a základní gramatické struktury</b> - osobní údaje, setkání s kamarádem, v obchodě, komunikace ve třídě, opakování probraných gramatických struktur: členy, sloveso to be, have got přivlastňování</p> <p><b>tematické okruhy</b> - zeměpisné údaje, bydlení, číslovky 1-100, čas, režim dne, město, popis lidí</p> <p><b>slovní zásoba a tvoření slov</b> - názvy států, nábytek</p> <p>OSV – Kreativita</p> <p>OSV – Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p> <p>VEG – Evropa a svět nás zajímá</p> | <p>rozumí jednoduchým pokynům učitele, průběžně se seznamuje s pravidly komunikace</p> <p>zvládne jednoduché seznamovací fráze</p> <p>reprodukuje žádost a omluvu</p> <p>snaží se rozlišit přítomné časy, použít sloveso can</p> <p>vynakládá úsilí, aby vhodně použil předložky</p> <p>snaží se číst foneticky správně</p> <p>snaží se vyhledávat odpovědi</p> <p>stručně popíše byt a své zájmy</p> <p>stručně popíše činnosti na obrázku</p> <p>vyjádří čas a datum</p> <p>stručně popíše jednoduchou cestu</p> <p>vynakládá snahu k přeložení a obměnění krátkých textů</p> <p>zeptá se a sdělí základní osobní údaje</p> <p>snaží se komunikovat v rámci pracovní konverzace ve třídě</p> <p>zvládne jednoduchý nákup</p> <p>dle svých možností používá probrané gramatické struktury</p> <p>orientuje se v obsahu mluveného, poslechového i psaného textu vzhledem k probíraným tématům</p> <p>čte spíše foneticky správně</p> <p>vyhledává odpovědi</p> <p>pokouší se popsat svůj pokoj a jeho zařízení</p> <p>stručně popíše svůj den</p> <p>jednoduše povídá o svém režimu dne</p> <p>určí, kolik je hodin</p> <p>popíše svůj šatník</p> <p>snaží se alespoň stručně povídat o své obci</p> <p>třídí slovní zásobu podle různých kritérií</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>6 - 9. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p> <p>mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p> <p>vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa i věci ze svého každodenního života</p> | <p><b>jednoduchá sdělení</b> - oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, seznamování se, setkání, ptaní se na cenu, čas, osobní údaje, stravování</p> <p>- prosba, žádost, přání, omluva, žádost o pomoc, službu, informaci, návrhy, pozvání, souhlas/nesouhlas, ptaní se na cestu, popis cesty, zkušenost, plány, rada, zákaz</p> <p>nabídka, ptaní se na cestu, vysvětlení cesty, hudbu, film</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p><b>tematické okruhy</b> – barvy, domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, stravování, město, místo, kde žijí, nákupy, cestování, zvířata, sport, lidské tělo, počasí</p> <p>zdraví a nemoci, povolání, média</p> <p>životní prostředí</p> <p>realie USA a GB</p> <p>OSV – Kreativita, komunikace</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV - Kooperace a kompetice</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>VEG - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MDV- Fungování a vliv médií ve společnosti, stavba mediálních sdělení, tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu</p> <p>MKV- Podpora multikulturality</p> <p>MKV – Kulturní difference</p> <p>ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EVN – Ekosystémy</p> <p>ENV – Základní podmínky života</p> | <p>sdělí základní informace o sobě, své rodině, kamarádech, škole a volném čase</p> <p>umí zformulovat jednoduché otázky</p> <p>umí reagovat vhodnou odpovědí</p> <p>snaží se zformulovat omluvu, žádost, prosbu</p> <p>snaží se vyprávět jednoduchý příběh, popisovat jevy z každodenního života (například podle předem připravené osnovy)</p> <p>zapojí se do jednoduchých strukturovaných rozhovorů</p> <p>orientuje se v obsahu textu k probíraným tématům</p> <p>pokouší se vystihnout hlavní myšlenky textu</p> <p>najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života)</p> <p>v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě</p> <p>vyhledává odpovědi</p> <p>pokouší se odhadovat význam nových slov v textu</p> <p>porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů</p> <p>popíše svou obec a školu</p> <p>pojmenuje některé druhy zvířat</p> <p>povídá o svém jídelníčku a zdravé výživě, nemocech a léčbě</p> <p>vyjadřuje se o zájmech</p> <p>popíše lidské tělo</p> <p>hovoří o sportu</p> <p>získává na internetu informace o anglicky mluvících zemích a dalších osvojovaných tématech</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p> <p>vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> | <p><b>slovní zásoba a tvoření slov</b><br/>příslušná k tematickým celkům, rozšiřující ke gramatickým jevům<br/>předložky místa a času, dny v týdnu, školní předměty, názvy zvířat, denní činnosti, čísla, jídlo a pití, dějová slovesa, přivlastňovací zájmena</p> <p>denní aktivity, tělo, pocity, místa ve městě, média<br/>povolání, zájmy</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání<br/>OSV – Komunikace<br/>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br/>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p><b>gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov</b> – přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, minulý čas prostý, minulý čas průběhový, vyjádření budoucnosti, předpřítomný čas, přivlastňovací pád, vazba there is/are, počítatelnost a nepočítatelnost podstatných jmen, trpný rod, 1. a 2. podmínková věta<br/>modální slovesa<br/>zájmena, číslovky, předložky, příslovce</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání<br/>OSV - Seberegulace a sebeorganizace</p> | <p>rozumí jednoduché konverzaci k uvedeným tematickým celkům<br/>zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům<br/>použije číslovky<br/>opravuje svůj odhad pomocí slovníku<br/>upřesňuje výslovnost<br/>dovede ústně i písemně hovořit o probíraných tématech<br/>vypracovává a referuje o svém vybraném projektu<br/>rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech<br/>rozumí důležitým informacím v krátkých a jednoduchých nahrávkách<br/>dle svých možností vyjádří kladné i záporné oznamovací věty i otázky v přítomném čase prostém i průběhovém<br/>dle svých možností vyjádří jednoduché činnosti v minulém čase prostém a průběhovém, své plány do budoucna<br/>snaží se používat předpřítomný čas<br/>užívá přídavná jména<br/>chápe použití různých slovních druhů a jejich postavení ve větě<br/>používá přivlastňování<br/>chápe rozdíl mezi počítatelnými a nepočítatelnými podstatnými jmény<br/>chápe podmínkové souvětí a snaží se jej uplatňovat v praxi<br/>s pomocí uplatňuje trpný rod<br/>zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává<br/>napiše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět</p> |

| <i>VÝSTUPY</i>                        | <i>UČIVO</i> | <i>ŠKOLNÍ VÝSTUPY</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| reaguje na jednoduché písemné sdělení |              | sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb<br>odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života |

### 5.1.3. Německý jazyk

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Německý jazyk je vyučován od školního roku v 7. - 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v německém jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Je tedy kladen důraz na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Průřezová témata, která jsou realizována v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie

##### **Kompetence k učení**

- samostatně používají slovníky, pracují s texty v učebnicích a časopisech

##### **Kompetence k řešení problémů**

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- třídí informace a aktivně se zapojují do výuky

##### **Kompetence komunikativní**

- pracují ve dvojicích a skupinách, procvičují jednoduché promluvy na dané téma

##### **Kompetence sociální a personální**

- pracují ve skupinách, vytvářejí společné projekty

##### **Kompetence občanské**

- seznamují se s reáliemi německy mluvících zemí

##### **Digitální kompetence**

- vyhledávají informace o německy mluvících zemí
- využívají překladových online slovníků
- používají digitální technologie k nahrávání krátkých videí a následnému sebehodnocení
- vytváří prezentace na zadané téma



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>7. až 9. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p> <p>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p> <p>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <p>rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <p>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat</p> <p>stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> | <p><b>Zvuková a grafická podoba</b> jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p><b>Slovní zásoba</b> – žáci si osvojí slovní zásobu a učí se ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruzích, práce se slovníkem</p> <p><b>Tematické okruhy</b> - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), můj den, náš dům, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> | <p>rozpozná známá slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>porozumí jednoduchým otázkám souvisejícími s osvojovanými tématy jsou-li mu pokládány pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu</p> <p>porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu</p> <p>zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu</p> <p>porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu</p> <p>použije základní zdvořilostní obraty ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech</p> <p>účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá za použití jednoduchých slovních spojení a otázek</p> <p>představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerád za použití jednoduchých slovních spojení a vět</p> <p>rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života</p> <p>porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu</p> <p>porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem</p> <p>sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích za použití jednoduchých slovních spojení a vět</p> |

| VÝSTUPY | UČIVO                                                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         | <p>OSV – Kreativita</p> <p>Komunikace</p> <p>VEG -</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MKV –</p> <p>Kulturní difference</p> <p>Podpora multikulturality</p> | <p>reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů</p> <p>zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům</p> <p>porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)</p> <p>zapiše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává</p> <p>napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí</p> <p>napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí</p> <p>sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování), odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává</p> |

#### 5.1.4. Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Ruský jazyk je vyučován jako volitelný předmět v 7. - 9. ročníku, 2 hodiny týdně. Vzdělání v tomto předmětu je zaměřeno na komunikační schopnosti žáků. Směřuje k tomu, aby byli žáci schopni se dorozumět s cizincem v běžných situacích a aby porozuměli čtenému textu, který odpovídá jejich jazykové úrovni. Seznamuje žáky s reáliemi rusky mluvících zemí.

Vzdělávání v ruském jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Je tedy kladen důraz na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Průřezová témata, která jsou realizována v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

Výchovné a vzdělávací strategie:

##### **Kompetence k učení**

- vybírá si a využívá vhodné metody pro efektivní studium cizího jazyka
- samostatně používají slovníky, pracují s texty v učebnicích a časopisech

##### **Kompetence k řešení problémů**

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- třídí informace a aktivně se zapojují do výuky

##### **Kompetence komunikativní**

- procvičují jednoduché promluvy na dané téma
- porozumí jednoduchému sdělení v ruském jazyce
- zformuluje jednoduché myšlenky rusky

##### **Kompetence sociální a personální**

- pracují ve skupinách, vytvářejí společné projekty
- spolupracuje ve skupině na jednoduchém úkolu

##### **Kompetence občanské**

- seznamují se s reáliemi rusky mluvících zemí

##### **Kompetence pracovní**

- pracují s internetem a zdroji různých informací
- samostatně pracuje s dvojjazyčným slovníkem

## Kompetence digitální

- vyhledává informace o ruský mluvících zemích
- využívá online překladových slovníků
- používá digitální technologie k sebeposlechu a sebehodnocení
- pracuje v interaktivním prostředí
- vytváří prezentace zaměřené na tematické okruhy učiva

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. až 9. ROČNÍK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p> <p>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <p>rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> | <p><b>Předazbukové období</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-seznámení se se základními reáliemi Ruska</li> <li>-pozdravy, pokyny pro práci</li> <li>-zvuková podoba jazyka</li> </ul> <p><b>Seznámení s azbukou</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-grafická podoba jazyka</li> <li>-ruský přízvuk</li> <li>-návuk výslovnosti, fonetická cvičení</li> <li>-četní jednoduchých textů</li> </ul> <p><b>Tematické okruhy</b> – domov, rodina, škola, školní potřeby, barvy, čísla, volný čas, zvířata, jídlo, nákupy, kalendářní rok, měsíce, dny v týdnu, reálie ruský mluvících zemí</p> <p><b>Mluvnice</b> – časování sloves, vyjádření záporu, skloňování podstatných jmen, koncovky přídavných jmen, přivlastňovací zájmena, vazba "у меня есть.." (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> | <p>snaží se správně vyslovovat a opakovat po učiteli, umí pozdravit, představit sebe, spolužáky</p> <p>osvojí si správnou výslovnost ruských hlásek na základě poslechu, intonace, přízvuku</p> <p>porozumí jednoduchým otázkám a pokynům učitele při práci ve třídě a reaguje na ně</p> <p>osvojí si postupně azbuku</p> <p>rozpozná známá slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>používá k přepisu azbuky online platformy</p> <p>porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu</p> <p>porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu</p> <p>zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu</p> <p>porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>vyplní základní informace o sobě ve formuláři</p> <p>napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> | <p>OSV – komunikace, kreativita, kooperace a kompetice</p> <p>VEG – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MKV- Podpora multikulturality</p> <p>ENV – Základní podmínky života</p> <p>MDV – Tvorba mediálních sdělení</p> | <p>umí vést jednoduché rozhovory, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá za použití jednoduchých slovních spojení a otázek</p> <p>představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět</p> <p>rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života</p> <p>porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu</p> <p>porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem</p> <p>sdělí písemně i ústně informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích za použití jednoduchých slovních spojení a vět</p> <p>popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět</p> <p>reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů</p> <p>vytváří prezentace na osvojená témata</p> |

## 5.2. Matematika a její aplikace

### 5.2.1. Matematika

#### Charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni:

Vyučovací předmět matematika má od 1. ročníku do 5. ročníku dotaci 5 hodin týdně. Výuka bude realizovaná hlavně ve třídě.

Matematika v 1. období je založena především na aktivní činnosti žáků, na jejich schopnosti provádět rozbor problémů, odhadování výsledků a užívání matematického jazyka včetně symboliky. Matematika vede žáky k poznání možností matematiky a skutečností, že k výsledku lze dospět různými způsoby. Rozvíjet u žáků důvěru ve vlastní schopnosti, vede je k soustavné sebekontrolě, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti, přesnosti, k dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu.

Matematika pro žáky 2. období napomáhá k rozvoji paměti, kombinatorického a logického myšlení, kritickému usuzování a srozumitelné argumentaci prostřednictvím matematických problémů. Rozvíjí abstraktní myšlení. Žáci si prostřednictvím matematiky osvojují základní matematické pojmy a vztahy, získávají dovednosti poradit si s praktickými úlohami denní potřeby, učí se vnímat složitosti reálného světa, využívají matematické poznatky a dovednosti v praktickém životě.

#### Charakteristika vyučovacího předmětu na 2. stupni:

Matematika na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět matematika na 1. stupni. Je vyučován samostatně s celkovou hodinovou dotací 19 hodin týdně, je tedy posílen o 4 hodiny z disponibilní časové dotace. V 6., 7. a 9. ročníku je vyučován 5 hodin a v 8. ročníku čtyři hodiny týdně.

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na užití matematiky v reálných situacích, osvojení pojmů, matematických postupů a algoritmů, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, logické a kritické usuzování.

Dalším zájemcům o matematiku je nabídnut od 6. ročníku volitelný předmět „Seminář z matematiky“ (1 hodina týdně), ve kterém je dána možnost prohloubení a rozšíření učiva.

Průřezová témata, která jsou realizována v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie v 1. a 2. období:

#### **Kompetence k učení**

- učí se přesně a stručně vyjadřovat matematickým jazykem (včetně symboliky)
- provádí rozbor a zápisy při řešení úloh
- zdokonaluje grafický projev
- rozvíjí abstraktní, kombinatorické a logické myšlení
- učí se věcně a srozumitelně argumentovat

- hodnotí výsledky své činnosti
- ověřuje si výsledky

#### **Kompetence k řešení problémů:**

- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti při řešení úloh
- učí se sebekontroli, vytrvalosti, přesnosti
- provádí rozbor problémů
- odhaduje výsledky
- snaží se o správnou volbu postupu
- vyhodnocuje správnosti výsledků
- pracuje s chybou a hledá správné řešení

#### **Kompetence komunikativní:**

- užívá matematický jazyk a symboliku
- přesně, stručně a výstižně se matematicky vyjadřuje
- užívá správnou terminologii - pro komunikaci s okolím
- je schopen vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu
- umí účinně diskutovat a obhajovat svůj názor

#### **Kompetence sociální a personální**

- vést žáky ke kritickému usuzování
- učit žáky srozumitelně a věcně argumentovat s vrstevníky
- učit se pracovat v týmu
- přispět k diskusi ve skupině

#### **Kompetence občanské**

- učit žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních
- vést žáky k ohleduplnosti a taktu
- učit se vnímat složitosti světa
- vést žáky ke kritickému myšlení

#### **Kompetence pracovní**

- vytvářet zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- využívat poznatky z jiných předmětů
- správně využívat vybavení, techniky a pomůcek
- zvládá využívat znalostí a zkušeností pro svůj rozvoj
- používá bezpečně a účinně geometrické nástroje
- dodržuje vymezená pravidla pro ochranu svého zdraví a zdraví druhých

#### **Kompetence digitální**

- volí vhodné postupy a prostředky při vyhledávání potřebných informací
- vyhledává, posuzuje, interpretuje a ověřuje získaná data
- předává a sdílí získané informace vhodným způsobem, včetně virtuálního prostředí

- při vyhledávání dat vhodně využívá digitálních zařízení

### Výchovné a vzdělávací strategie ve 3. období:

#### **Kompetence k učení**

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky
- hledání různých způsobů řešení
- aplikace znalostí v jiných předmětech a v reálném životě

#### **Kompetence k řešení problémů**

- volba správného postupu při řešení úloh
- vést žáky k poznatku, že nejen matematická úloha má různé způsoby řešení
- vytvářet u žáků dovednost vyslovovat hypotézy
- chybná hypotéza či postup je příležitost k nalezení správné cesty
- verifikace výsledků

#### **Kompetence komunikativní**

- vést žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- vést žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky, učit žáky orientovat se v grafech, tabulkách apod.
- využívat informační a komunikační prostředky

#### **Kompetence sociální a pracovní**

- spolupráce ve skupině
- formování schopnosti argumentace
- dodržování pravidel chování

#### **Kompetence občanské**

- formování volných a charakterových rysů
- respektování jiných názorů
- rozhodování dle momentální situace
- sebehodnocení a hodnocení druhých

#### **Kompetence pracovní**

- modelování a výroba těles
- zdokonalování grafického projevu
- aplikace poznatků v praxi
- přenesení důslednosti a přesnosti matematiky do života, respektování pravidel a dohod



### **Kompetence digitální**

- ovládá běžně používaná digitální zařízení
- vybere vhodné aplikace při učení
- vyhledává, posuzuje, interpretuje, ověřuje a sdílí data, informace
- vytváří projekty za pomoci digitálních technologií
- seznamuje se s novými technologiemi
- využívá digitální technologii k zjednodušení postupů práce

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                                                                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>I. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                        |
| <b>1. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                        |
| používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků                                                                                                   | <b>Číslo a počáteční operace</b><br>Obor přirozených čísel - číselný obor 0 - 20<br>Numerace - postavení čísel v číselné řadě                                                                                        | čte, píše a počítá předměty v oboru do 20                                                                                              |
| užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose                                                                                                                                                                        | Číselná osa                                                                                                                                                                                                          | vyhledává a zobrazuje čísla na číselné ose                                                                                             |
| čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti                                                                                                                                  | Porovnávání čísel - vztahy více, méně a stejně<br>Číslo, číslice - nácvik psaní                                                                                                                                      | porovnává čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti                                                                          |
| provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly                                                                                                                                                                | Sčítání a odčítání do 20<br>Vlastnosti sčítání - záměna sčítanců                                                                                                                                                     | sčítá a odčítá do 20, rozumí pojmem "zvětšujeme", "zmenšujeme" a "záměna sčítanců" a užívá je v praxi                                  |
| řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojení početní operace                                                                                                                                                    | Slovní úlohy - jednoduché slovní úlohy na řešení reálných situací<br>Slovní úlohy na porovnávání "o $n$ více"; "o $n$ méně"<br>MDV - Práce v realizačním týmu                                                        | řeší slovní úlohy tak, že podtrhne v zadání důležité údaje, zapíše příklad a odpověď                                                   |
| popisuje jednoduché závislosti z praktického života<br>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času                                                                                                           | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>Třídění předmětů do skupin<br>Porovnávání velikosti a tvarů<br>Orientace v čase<br>Znaky rovnosti a nerovnosti<br>OSV - Rozvoj schopností poznání<br>OSV - Psychohygiena | počítá "číselné řetězce" v oboru do 20<br>doplňuje tabulky a posloupnosti čísel<br>orientuje se v čase<br>rozumí pojmu sloupec a řádek |
| rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci                                                                                                     | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>Orientace v prostoru<br>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>Základní geometrické útvary<br>Základní geometrická tělesa                                         | orientuje se v prostoru, rozumí pojmem - vlevo, vpravo, nahoře, dole, vpředu, vzadu<br>rozlišuje základní geometrické útvary a tělesa  |
| <b>2. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                        |
| používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků<br>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti | <b>Číslo a počáteční operace</b><br>Obor přirozených čísel - číselný obor 0 - 100<br>Rozklad čísla na desítky a jednotky<br>Porovnávání čísel do sta                                                                 | orientuje se v číselné řadě do 100<br>rozkládá čísla na desítky a jednotky<br>porovnává čísla do 100                                   |
| užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose                                                                                                                                                                        | Číselná osa - postavení čísel v číselné řadě<br>OSV-Rozvoj schopností poznávání                                                                                                                                      | vyhledává a zobrazuje čísla na číselné ose                                                                                             |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                            | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly<br>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace                     | Počítání se závorkami<br>Zaokrouhlování na desítky<br>Sčítání a odčítání do 100 bez přechodu přes desítku;<br>s přechodem přes desítku<br>Operace násobení a dělení<br>násobení 0, 1, 2, 3, 4, 5; dělení 0, 1, 2, 3, 4, 5<br>Slovní úlohy na sčítání a odčítání; typu "o n více" a "o n méně"; řešení složených slovních úloh | řeší příklady s jednou závorkou<br>zaokrouhluje čísla na desítky<br>sčítá a odčítá do 100, využívá znalosti o záměně sčítanců<br>chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců<br>vyjmenuje řady násobků<br>řeší slovní úlohy typu "o méně", "o více" a sám tvoří slovní úlohy |
| orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času                                                                                                      | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>Čas - orientace v čase; jednotky a měřidla; měření času<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti                                                                                                                                                                            | chápe pojmy hodina, minuta, sekunda, provádí odhady a orientuje se v čase                                                                                                                                                                                                                |
| popisuje jednoduché závislosti z praktického života<br>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel                                                              | Objem - jednotky a měřidla<br>Hmotnost - jednotky a měřidla<br>Délka - jednotky a měřidla<br>Odhady - množství, délky, času<br>OSV - Mezilidské vztahy<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí<br>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                                                                                    | měří, váží, odhaduje, doplňuje tabulky                                                                                                                                                                                                                                                   |
| rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází je realitě<br>porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>Bod a čáry<br>Čáry otevřené a uzavřené<br>Úsečka<br>Značení lomených čar<br>Geometrické útvary<br>Geometrická tělesa<br>Měření úseček<br>Porovnávání úseček<br>Souměrnost                                                                                                             | rozlišuje pojem kreslení a rýsování; osvojuje si správné návyky při rýsování<br>pojmenuje a vymodeluje geometrické útvary a tělesa<br>rýsuje, měří a odhaduje délku úsečky, porovnává úsečky                                                                                             |
| <b>3. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti<br>užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose         | <b>Číslo a početní operace</b><br>Obor přirozených čísel - číselný obor 0 - 1000<br>Rozklad čísla - na jednotky, desítky, stovky<br>Porovnávání čísel do tisíce<br>Číselná osa - zobrazení čísla na číselné ose<br>Zaokrouhlování na desítky a stovky                                                                         | čte a píše trojciferná čísla a počítá po jednotkách, desítkách a stovkách<br>rozkládá čísla na jednotky, desítky a stovky<br>porovnává čísla do 1000 pomocí číselné osy<br>zaokrouhluje na desítky a stovky                                                                              |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly                                                                                                                       | Sčítání a odčítání dvojciferných čísel bez přechodu přes základ 10; s přechodem přes základ 10<br>Písemné sčítání a odčítání bez přechodu přes základ 10; s přechodem přes základ 10; trojciferných čísel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | sčítá a odčítá dvojciferná čísla bez přechodu desítky i s přechodem desítky<br>písemně sčítá i odčítá                                                                                                                       |
| provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly<br>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace                                        | Sudá a lichá čísla<br>Násobení a dělení 6, 7, 8, 9, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100<br>Dělení se zbytkem<br>Slovní úlohy - řešení složených slovních úloh, tvoření slovních úloh<br>OSV - Rozvoj schopností poznání<br>OSV - Kreativita<br>OSV - Poznávání lidí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | rozlišuje sudá a lichá čísla<br>řeší příklady násobení a dělení v oboru přirozených čísel<br>dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor přirozených čísel<br>určuje neúplný podíl a zbytek<br>řeší a tvoří slovní úlohy |
| orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času<br>popisuje jednoduché závislosti z praktického života<br>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel                | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>Měření, porovnávání a odhady<br>Čas - měřidla, jednotky; jednoduché převody<br>Objem - měřidlo, jednotky<br>Hmotnost - měřidlo, jednotky<br>Délka - měřidlo, jednotky; jednoduché převody<br>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>OSV - Psychohygiena                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | sestavuje a čte tabulky a využívá je v praxi; provádí odhady<br>seznamuje se s měřidly a jednotkami času, objemu, hmotnosti, délky                                                                                          |
| porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky<br>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>Bod v rovině; Čáry v rovině<br>Úsečka - měření a porovnávání úseček a jejich délek<br>Přímka - průsečík přímek<br>Polopřímka - počátek polopřímky, opačné polopřímky<br>Čtverec - vrcholy, strany<br>Kruh, kružnice - střed, poloměr, průměr, soustředné kružnice, průsečík kružnic a přímek<br>Trojúhelník - vrcholy, strany, konstrukce trojúhelníku, rozdělení trojúhelníku podle stran, obvod trojúhelníku<br>Souměrnost - osa souměrnosti, souměrné útvary v rovině<br>Společná část geometrických útvarů<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí<br>MDV - Práce v realizačním týmu | označuje bod a průsečíky přímek<br>měří a porovnává úsečky<br>rýsuje a popisuje přímky, polopřímky a úsečky                                                                                                                 |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>II. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                             | <b>4. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel                                                | <b>Číslo a početní operace</b><br>Obor přirozených čísel: 0 - 1000 000<br>Číselná osa - zobrazení čísla na číselné ose<br>Porovnávání čísel do milionu<br>Rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě<br>Zaokrouhlování čísel do milionu<br>VEG - Jsme Evropané                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | počítá do milionu po tisících, desetitisících, statisících, čte a zapisuje velká čísla<br>převádí zkrácený zápis na rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě a naopak<br>porovnává čísla<br>zaokrouhluje přirozená čísla                                                                                                                                                                                                                            |
| provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel<br>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel | Počítání v oboru do milionu:<br>Sčítání a odčítání přirozených čísel z paměti a písemně; vztahy mezi sčítáním a odčítáním<br>Násobení v oboru do milionu z paměti; písemné jednociferným a dvojciferným činitelem<br>Dělení v oboru do milionu - z paměti, se zbytkem, mimo obor malé násobilky, písemné dělení jednociferným dělitelem i se zbytkem<br>Vztahy mezi násobením a dělením<br>Počítání se závorkami<br>Aritmetický průměr<br>Slovní úlohy - řešení a jejich tvoření v oboru přirozených čísel, operace sčítání, odčítání, násobení a dělení; složené slovní úlohy<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání | Sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru do milionu písemně i z paměti<br>využívá při počítání komutativnost a asociativnost<br>násobí písemně jednociferným a dvojciferným činitelem<br>využívá vztahy mezi násobením a dělením v praxi<br>provádí výpočet aritmetického průměru<br>provádí stručný zápis slovní úlohy, řeší početní úlohy na dva až tři početní výkony v oboru do milionu                                                               |
| modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku<br>porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel                    | Celek, část, zlomek<br>Zlomky - čitatel, jmenovatel, zlomková čára; výpočet zlomku z čísla, vyjádření celku z části; sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem<br>Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina<br>Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny<br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace                                                                                                                                                                                                                                                            | pojmenovává jednotlivé části zlomku; určuje polovinu a čtvrtinu z celku<br>používá zápis zlomku<br>vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života<br>využívá názorných obrázků k určování $1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10$ celku<br>vyjádří celek z jeho dané poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny<br>porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| vyhledává, sbírá a třídí data<br>čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády – čtení<br>Římské číslice<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>MKV - Podpora multikulturality                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | čte, doplňuje a sestavuje jednoduché tabulky, grafy a diagramy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran<br>sestrojí rovnoběžky a kolmice<br>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce<br>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>Úsečka - měření, porovnávání a přenášení úseček, shodné úsečky, grafický součet a rozdíl úseček, střed úsečky, osa úsečky<br>Přímky - vzájemná poloha dvou přímek v rovině a jejich rýsování, (kolmé, rovnoběžné, různoběžné) průsečík<br>Pravý úhel<br>Trojúhelník – opakování, odvěsny, přepona, trojúhelníková nerovnost<br>Kružnice, kruh – opakování, průměr, poloměr, rýsování, vzájemná poloha, průsečík<br>Obdélník - vlastnosti, obvod, obsah, konstrukce<br>Čtverec - vlastnosti, obvod, obsah, konstrukce<br>Jednotky obsahu<br>Osová souměrnost - osa úsečky<br>Osově souměrné útvary<br>Rovnoběžníky<br>Jednotky času, hmotnosti, délky – převody<br>Základní geometrická tělesa (krychle, kvádr, válec, jehlan, kužel, koule)<br>Kvádr - síť, krychle - síť | odhaduje, měří a porovnává délku úsečky; pomocí kružítka přenáší úsečky<br>graficky i početně sčítá a odčítá úsečky<br>rýsuje osu a střed úsečky<br>určuje vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, označuje průsečík<br>rýsuje kolmice i rovnoběžky<br>sestrojí a pozná pravý úhel<br>rozlišuje druhy trojúhelníků<br>rýsuje trojúhelník, využívá trojúhelníkovou nerovnost<br>rýsuje kružnici (kruh) s daným středem a poloměrem<br>rýsuje čtverec, obdélník, počítá jeho obvod a obsah<br>pojmenovává, čte a převádí jednotky času, hmotnosti, délky<br>orientuje se v čase – den, týden, měsíc, rok<br>seznamuje se s jednotkami obsahu<br>rozlišuje osově souměrné a nesouměrné útvary; určuje osu souměrnosti<br>rozpoznává rovnoběžníky<br>rozlišuje a pojmenuje geometrická tělesa<br>rozpoznává síť kvádrů a krychle |
| řeší jednoduché praktické úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</b><br>Slovní úlohy - pro chytré hlavy<br>Číselné a obrázkové řady; magické čtverce<br>Prostorová představivost - pohledy na těleso<br>MDV - Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | řeší složitější slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, kde musí zapojit logické myšlení a představivost                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>5. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| řeší a tvoří úkoly, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel<br>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel                                                       | <b>Číslo a početní operace</b><br>Obor přirozených čísel: 0 – 1 000 000 000 a větší<br>Číselná osa – zobrazení čísla na číselné ose<br>Zápis čísla v desítkové soustavě - rozklad<br>Zápis a porovnávání přirozených čísel<br>Zaokrouhlování přirozených čísel - odhady<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí                              | čte a zapisuje čísla větší než milion<br>rozkládá přirozená čísla<br>porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose<br>zaokrouhluje přirozená čísla                                                                                                                                                                                                            |
| provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel<br>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení<br>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel | Pamětné a písemné sčítání a odčítání přirozených čísel<br>Komutativnost a asociativnost sčítání a násobení<br>Pamětné násobení přirozených čísel; písemné násobení jednociferným, dvojciferným a trojciferným a činitelem<br>Pamětné dělení přirozených čísel (odhady výsledků);<br>Písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá | sčítá a odčítá z paměti i písemně přirozená čísla<br>využívá při počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení<br>z paměti násobí a dělí přirozená čísla a odhaduje výsledky<br>písemně násobí a provádí kontrolu<br>písemně dělí jednociferným a dvojciferným dělitelem                                                                                    |
| modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku<br>porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel                                                                                                                               | Zlomek – opakování, porovnávání zlomků, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem<br>Řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny<br>Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)<br>Smíšená čísla<br>Desetinné číslo<br>Porovnávání desetinných čísel                      | vyjadřuje celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny<br>porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje<br>vysvětluje a znázorňuje vztah mezi celkem a jeho částí<br>vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života |
| přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty                                                                                                                                                                                     | Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)<br>Násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000<br>Násobení desetinného čísla jednociferným číslem<br>Dělení desetinných čísel jednociferným číslem                                                                                                                                      | seznamuje se s desetinným číslem a smíšeným číslem<br>čte, zapisuje, znázorňuje desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu<br>porovnává desetinná čísla v řádu desetin a setin<br>násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000                                                                                    |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose                                                                                                                                                                                                                 | Číselná osa (kladná a záporná část)<br>Měření teploty, vyjádření dlužné částky                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | znázorňuje na číselné ose, čte, zapisuje a porovnává celá čísla v rozmezí – 100 až + 100<br>hledá reprezentaci záporných čísel v běžném životě                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy<br>vyhledává, sbírá a třídí data                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>Tabulky, grafy, diagramy<br>Jízdní řády<br>Sestrojení diagramu - vyhledává údaje<br>Souřadnice bodů - pravoúhlá soustava souřadnic<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a porovnávání mediálních sdělení<br>OSV - Komunikace                                                                                                                                                                                                                                                          | vyhledává, sbírá a třídí data<br>čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| sestrojí rovnoběžky a kolmice<br>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce<br>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu<br>Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu | <b>Geometrie v rovině i prostoru</b><br>Vzájemná poloha přímek, polopřímek<br>Úhel<br>Čtverec, obdélník, trojúhelník (pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný)<br>Kruh, kružnice<br>Obvod a obsah obrazce (čtverec a obdélník)<br>Základní geometrická tělesa (krychle, kvádr, válec, jehlan, kužel, koule)<br>Síť kvádrů a krychle<br>Povrch kvádrů a krychle<br>Převody jednotek – délky, obsahu, objemu a času<br>Cizí jednotky délky (palec, anglická míra); cizí jednotky hmotnosti (libra)<br>MKV - Podpora multikulturality | rýsuje rovnoběžky, kolmice<br>rýsuje čtverec, obdélník<br>rýsuje trojúhelník a využívá trojúhelníkovou nerovnost<br>rozlišuje základní druhy trojúhelníků a pojmenovává jejich vlastnosti<br>rýsuje kružnici (kruh) s daným středem a poloměrem (průměrem)<br>počítá obvod a obsah čtverce a obdélníku<br>rozlišuje a pojmenovává základní geometrická tělesa<br>rozlišuje síť kvádrů a krychle<br>počítá povrch krychle a kvádrů, pojmenovává, čte a převádí jednotky délky, obsahu, objemu, času, hmotnosti<br>seznámí se s cizími jednotkami |
| řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky                                                                                                                                                           | <b>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</b><br>Slovní úlohy - pro chytré hlavy<br>Číselné a obrázkové řady<br>Magické čtverce<br>Prostorová představivost<br>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>OSV - Kreativita<br>MDV - Práce v realizačním týmu                                                                                                                                                                                                                                                              | řeší logicky složitější slovní úlohy, magické čtverce, rébusy, hlavolamy; aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>III. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                                           | <b>6. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu                                                                   | <b>Číslo a proměnná</b><br>přirozená čísla a operace s nimi<br>desetinná čísla a operace s nimi<br>znázorňování na číselné ose<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání                                                                | z paměti nebo písemně sečte, odečte, vynásobí či vydělí přirozená či desetinná čísla<br>znázorní čísla na číselné ose                                                                                                                                                       |
| zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor                                                                                                   | zaokrouhlování desetinných čísel<br>užití kalkulátoru při výpočtech<br>odhady výsledků<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání                                                                                                        | zaokrouhlí des. číslo na daný řád<br>používá kapesní kalkulátor<br>provádí odhady a kontroly výsledků                                                                                                                                                                       |
| modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel                                                                                                    | znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 10, 100<br>základní pojmy z dělitelnosti (prvočíslo, složené číslo, dělitel, násobek)<br>soudělná a nesoudělná čísla<br>jednoduché slovní úlohy na dělitelnost<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání | definuje a uplatňuje znaky dělitelnosti<br>rozezná prvočíslo a číslo složené<br>rozlišuje pojem dělitel a násobek<br>určí soudělná a nesoudělná čísla<br>určí největšího společného dělitele 2 čísel<br>určí nejmenší společný násobek 2 čísel<br>řeší jednoduché sl. úlohy |
| užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahů celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)                                        | zlomek jako desetinné číslo a naopak                                                                                                                                                                                               | vyjádří část celku zlomkem i des. číslem<br>převede desetinné číslo na zlomek (v jednodušších případech)<br>převede zlomek na desetinné číslo (v jednodušších případech)                                                                                                    |
| matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním | sestavování číselných výrazů<br>sestavování výrazů s proměnnou<br>MDV - Stavba mediálních sdělení                                                                                                                                  | používá pojmy pro označení poč. operací<br>vysvětlí jednoduché geometrické vzorce                                                                                                                                                                                           |
| formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav                                                                                                              | triviální slovní úlohy<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení                                                                                                                                                        | převádí reálné situace do řeči matematiky                                                                                                                                                                                                                                   |
| analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel                                     | slovní úlohy<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení                                                                                                                                                                  | při řešení slovních úloh zkoumá opodstatněnost a reálnost výsledku                                                                                                                                                                                                          |
| vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data                                                                                                                                     | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>práce s tabulkami                                                                                                                                                                      | rozhodne o prvočíslu z tabulek<br>vyhledá jednoduché vzorce                                                                                                                                                                                                                 |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                   | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>základní rovinné útvary<br>polohové vlastnosti (rovnoběžnost, kolmost)<br>matematická symbolika | pojmenuje základní rovinné útvary, určí jejich vlastnosti<br>řeší elementární konstrukční úlohy<br>používá jednoduchou matematickou symboliku                                                  |
| charakterizuje a třídí základní rovinné útvary                                                                                                                                | typy rovinných obrazců                                                                                                                  | třídí trojúhelníky a čtyřúhelníky                                                                                                                                                              |
| určuje velikost úhlu měřením a výpočtem                                                                                                                                       | měření úhlů<br>rozdělení úhlů<br>výpočet velikosti úhlu<br>osa úhlu                                                                     | změří úhel úhломěrem<br>narýsuje úhel dané velikosti<br>rozeznává úhly (ostré, tupé, pravé, přímé)<br>rozdělí, sečte, odečte, vynásobí úhly (počet. i graf.)                                   |
| odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů                                                                                                                 | obvod obdélníku, čtverce a trojúhelníku<br>obsah obdélníku a čtverce                                                                    | vypočte obvody dosazením do vzorce<br>vypočte obsahy dosazením do vzorce<br>používá správné jednotky                                                                                           |
| načrtne a sestrojí rovinné útvary                                                                                                                                             | konstrukce trojúhelníku<br>výšky a těžnice trojúhelníku                                                                                 | sestrojí trojúhelník (z 3 stran), popíše jeho prvky<br>sestrojí výšky a těžnice, změří a zapíše velikosti<br>vepíše i opíše trojúhelníku kružnici<br>využívá věty o součtu úhlů v trojúhelníku |
| načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar                                                               | osová souměrnost<br>osově souměrné útvary                                                                                               | rozhodne o shodnosti 2 rovinných obrazců<br>sestrojí obraz rovinného obrazce v osově souměrnosti<br>pozná osově souměrné útvary<br>určí osu souměrnosti osově souměrného útvaru                |
| určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti                                                                                      | rozlišení rovinných a prostorových útvarů<br>vlastnosti krychle a kvádru                                                                | rozlišuje rovinné a prostorové útvary<br>popisuje vlastnosti prostorového útvaru<br>rozeznává základní geometrická tělesa                                                                      |
| načrtne a sestrojí síť základních těles                                                                                                                                       | síť krychle a kvádru                                                                                                                    | sestrojí síť krychle a kvádru<br>zhotoví model kvádru                                                                                                                                          |
| odhaduje a vypočítá objem a povrch těles                                                                                                                                      | objem a povrch krychle a kvádru                                                                                                         | rozlišuje obvod, obsah, objem<br>zná jednotky obvodu, obsahu, objemu, umí je převádět<br>vypočte objem a povrch krychle a kvádru<br>odhaduje výsledky v praktických úlohách                    |

| VÝSTUPY                                                                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině                                                                                  | krychle a kvádr ve volném rovnoběžném promítání                                                                                                             | zná zásady volného rovnoběžného promítání<br>sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání<br>sestrojí kvádr ve volném rovnoběžném promítání                                        |
| analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu                                              | úlohy konstrukční a početní geometrie                                                                                                                       | využívá geometrické poznatky při řešení úloh                                                                                                                                           |
| řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí      | <b>Nestandardní aplikační úlohy</b><br>sít krychle a kvádrů                                                                                                 | posoudí, zda lze ze znázorněné sítě složit těleso                                                                                                                                      |
| <b>7. ROČNÍK</b>                                                                                                                      |                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                        |
| provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu                            | <b>Číslo a proměnná</b><br>zlomky a operace s nimi<br>celá čísla a operace s nimi<br>racionální čísla a operace s nimi<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání | porovnává racionální čísla z paměti nebo písemně sečte, odečte, vynásobí či vydělí racionální čísla<br>pracuje s čísly na číselné ose<br>rozlišuje pojmy "převrácená" a "opačná čísla" |
| zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor                                                            | užití kalkulátoru při výpočtech<br>odhady výsledků<br>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                                                        | používá kapesní kalkulátor<br>provádí odhady a kontroly výsledků                                                                                                                       |
| modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel                                                             | společný jmenovatel<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání                                                                                                    | převádí zlomky na společného jmenovatele                                                                                                                                               |
| užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahů celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) | vztah desetinného čísla, zlomku a procenta                                                                                                                  | převádí desetinná čísla na zlomky a naopak<br>vyjádří část celku des. číslem, zlomkem i procentem<br>pozná periodická čísla                                                            |
| řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů                                                  | poměr, postupný poměr<br>měřítko plánu a mapy<br>přímá a nepřímá úměrnost<br>trojčlenka<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání                                | rozdělí či změní číslo v daném poměru<br>určí skutečnou vzdálenost na mapě a naopak<br>rozlišuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti<br>sestaví a řeší trojčlenku                          |
| řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)                                                | procenta a jejich užití<br>promile<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>VDO - Formy participace občanů v politickém životě            | řeší úlohy na procenta (výpočet procentové části, počtu procent a základu)                                                                                                             |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním  | hodnota číselného výrazu                                                                                                                          | vypočítá hodnotu číselného výrazu, obsahujícího členy z různých číselných oborů                                                   |
| formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav                                                                                                               | triviální slovní úlohy<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení                                                                       | převádí reálné situace do řeči matematiky                                                                                         |
| analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel                                      | slovní úlohy<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení                                                                                 | při řešení slovních úloh zkoumá opodstatněnost a reálnost výsledku                                                                |
| vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data                                                                                                                                      | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>práce s tabulkami<br>základy finanční matematiky<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení | vyhledá jednoduché vzorce<br>vyhodnocuje komerční nabídky<br>počítá úrok, DPH                                                     |
| určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti                                                                                                                                        | slovní úlohy řešené trojčlenkou<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání                                                                              | řeší slovní úlohy trojčlenkou                                                                                                     |
| vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem                                                                                                                               | tabulka přímé a nepřímé úměrnosti                                                                                                                 | sestaví (doplní) tabulku přímé a nepřímé úměrnosti                                                                                |
| zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>popis konstrukce                                                                                          | využívá matematickou symboliku k popisu konstrukce                                                                                |
| charakterizuje a třídí základní rovinné útvary                                                                                                                                | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>rozdělení čtyřúhelníků<br>rovnoběžníky                                                                    | třídí a rozlišuje čtyřúhelníky dle jejich vlastností (strany, úhlopříčky, vnitřní úhly)                                           |
| odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů                                                                                                                 | obvod a obsah čtyřúhelníku                                                                                                                        | vypočte obvody a obsahy (kosodélníku, kosočtverce, lichoběžníku)<br>používá správné jednotky                                      |
| načrtne a sestrojí rovinné útvary                                                                                                                                             | konstrukce trojúhelníku<br>konstrukce čtyřúhelníku                                                                                                | sestrojí trojúhelník (SSS, SUS, USU)<br>sestrojí kosodélník, kosočtverec, lichoběžník<br>sestrojí výšky a úhlopříčky čtyřúhelníků |
| užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků                                                                                                | věty o shodnosti trojúhelníků (SSS, SUS, USU)                                                                                                     | rozhodne o shodnosti 2 trojúhelníků (překrytím, využitím vět o shodnosti)                                                         |

| VÝSTUPY                                                                                                                          | UČIVO                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středově souměrný útvar                  | středová souměrnost<br>středově souměrné útvary                                                                                                                                                          | rozhodne o středové souměrnosti 2 rovinných obrazců<br>sestrojí obraz rovinného obrazce ve středové souměrnosti<br>pozná středově souměrné útvary<br>určí střed souměrnosti středově souměrného útvaru |
| určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti                                         | vlastnosti hranolu                                                                                                                                                                                       | rozlišuje rovinné a prostorové útvary<br>popisuje vlastnosti prostorového útvaru<br>rozeznává základní geometrická tělesa                                                                              |
| odhaduje a vypočítá objem a povrch těles                                                                                         | objem a povrch hranolu                                                                                                                                                                                   | rozlišuje obvod, obsah, objem<br>zná jednotky obvodu, obsahu, objemu, umí je převádět<br>vypočte objem a povrch hranolu<br>odhaduje výsledky v praktických úlohách                                     |
| načrtne a sestrojí síť základních těles                                                                                          | síť hranolu                                                                                                                                                                                              | sestrojí síť jednoduchého hranolu<br>zhotoví model hranolu                                                                                                                                             |
| načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině                                                                             | hranol ve volném rovnoběžném promítání                                                                                                                                                                   | zná zásady volného rovnoběžného promítání<br>načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání                                                                                                            |
| analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu                                         | úlohy konstrukční a početní geometrie                                                                                                                                                                    | využívá geometrické poznatky při řešení úloh<br>konstrukční úlohy řeší ve čtyřech krocích (rozbor, popis konstrukce, konstrukce, diskuse)                                                              |
| užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací  | <b>Nestandardní aplikační úlohy</b><br>řešení početních hlavolamů a hříček<br>OSV - Kreativita                                                                                                           | vyhledává a samostatně hledá řešení problémů                                                                                                                                                           |
| řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí | síť hranolu                                                                                                                                                                                              | posoudí, zda lze ze znázorněné sítě složit těleso<br>vytváří modely prostorových útvarů                                                                                                                |
| <b>8. ROČNÍK</b>                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                        |
| provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu                       | <b>Číslo a proměnná</b><br>druhá mocnina a odmocnina<br>mocniny s přirozeným mocnitelem<br>pravidla pro počítání s mocninami<br>zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$<br>OSV - rozvoj schopností poznávání | určí druhou mocninu a odmocninu více způsoby<br>čte a zapisuje mocniny s přirozeným mocnitelem<br>zapiše číslo pomocí mocnin deseti                                                                    |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor                                                                                                   | užití kalkulátoru při výpočtech odhady výsledků<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání                                                                                  | používá kapesní kalkulátor provádí odhady a kontroly výsledků                                                                                                                                                      |
| matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním | číselné výrazy<br>mnohočleny a operace s nimi<br>vzorce pro úpravu mnohočlenů<br>úpravy mnohočlenů na součin                                                          | vypočítá hodnotu čís. výrazu a výrazu s proměnnou<br>sečte, odečte a vynásobí mnohočleny<br>používá vzorce k úpravám mnohočlenů<br>ověřuje zkouškou správnost úprav<br>vyjádří výrazem s proměnnou reálnou situaci |
| formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav                                                                                                              | lineární rovnice o jedné neznámé<br>slovní úlohy řešené rovnicemi ("porovnávací" slovní úlohy, o společné práci)<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení | řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav<br>správnost výsledku ověřuje zkouškou<br>vyřeší slovní úlohy aplikací získaných poznatků (sestaví rovnici, ověření její řešení pro podmínky úlohy)              |
| analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel                                     | slovní úlohy<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení                                                                                                     | při řešení slovních úloh zkoumá opodstatněnost a reálnost výsledku                                                                                                                                                 |
| vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data                                                                                                                                     | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>práce s tabulkami                                                                                                         | vyhledá jednoduché vzorce pracuje s tabulkami mocnin a odmocnin                                                                                                                                                    |
| porovnává soubory dat                                                                                                                                                        | základy statistiky<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá<br>VDO - Formy participace občanů v politickém životě<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí    | provádí jednoduchá statistická šetření<br>zpracovává výsledky šetření do diagramů                                                                                                                                  |
| odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů                                                                                                                | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>obvod kruhu<br>obsah kruhu                                                                                                    | vypočte obvod kruhu, poloměr a průměr z obvodu<br>vypočte obsah kruhu (poloměr a průměr z obsahu)<br>používá správné jednotky                                                                                      |
| využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh                                                          | množiny bodů dané vlastnosti<br>Thaletova kružnice                                                                                                                    | rozumí pojmu množina bodů dané vlastnosti, používá jej při řešení konstrukčních úloh<br>sestrojí Thaletovu kružnici, využívá ji ke konstrukci tečen                                                                |
| načrtne a sestrojí rovinné útvary                                                                                                                                            | složitější konstrukční úlohy<br>OSV - Kreativita                                                                                                                      | sestrojí trojúhelník či čtyřúhelník ve složitějších případech (určení pomocí výšek, těžnic)<br>rozlišuje konvexní a nekonvexní útvary                                                                              |

| VÝSTUPY                                                                                                                          | UČIVO                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti                                         | vlastnosti válce                                                                                              | rozlišuje rovinné a prostorové útvary<br>popisuje vlastnosti prostorového útvaru<br>rozeznává základní geometrická tělesa                                                                  |
| odhaduje a vypočítá objem a povrch těles                                                                                         | objem a povrch válce                                                                                          | rozlišuje obvod, obsah, objem<br>zná jednotky obvodu, obsahu, objemu, umí je převádět<br>vypočte objem a povrch válce<br>odhaduje výsledky v praktických úlohách                           |
| načrtne a sestrojí síť základních těles                                                                                          | síť válce                                                                                                     | sestrojí síť válce<br>zhotoví model válce                                                                                                                                                  |
| načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině                                                                             | válec ve volném rovnoběžném promítání                                                                         | zná zásady volného rovnoběžného promítání<br>narýsuje válec ve volném rovnoběžném promítání<br>pozná elipsu                                                                                |
| analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu                                         | Pythagorova věta                                                                                              | rozlišuje strany v pravoúhlém trojúhelníku<br>používá Pythagorovu větu k výpočtu stran<br>využívá poznatků k řešení úloh v rovině i prostoru                                               |
| užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací  | <b>Nestandardní aplikační úlohy</b><br>řešení početních hlavolamů a hříček<br>OSV - Kreativita                | vyhledává a samostatně hledá řešení problémů                                                                                                                                               |
| řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí | síť válce                                                                                                     | posoudí, zda lze ze znázorněné sítě složit těleso<br>vytváří modely prostorových útvarů                                                                                                    |
| <b>9. ROČNÍK</b>                                                                                                                 |                                                                                                               |                                                                                                                                                                                            |
| zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor                                                       | <b>Číslo a proměnná</b><br>užití kalkulátoru při výpočtech<br>odhady výsledků                                 | používá kapesní kalkulátor<br>provádí odhady a kontroly výsledků                                                                                                                           |
| řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů                                             | podobnost, poměr podobnosti<br>změna úsečky v daném poměru<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání               | rozlišuje shodné a podobné útvary<br>užívá podobnost v početních i konstrukčních úlohách<br>zvětší (zmenší) či rozdělí úsečku v daném poměru<br>užívá podobnost při práci s mapami a plány |
| řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)                                           | finanční matematika<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání | používá pojmy finanční matematiky<br>počítá úroky, daně v jednod. případech<br>provádí složené úrokování<br>vyhodnocuje reklamní nabídky                                                   |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočleny na součin pomocí vzorců a vytýkáním  | lomené výrazy a operace s nimi<br>OSV - Psychohygiena                                                                                                                                          | vypočítá hodnotu lomeného výrazu<br>stanovuje podmínky, kdy má lomený výraz smysl<br>rozšiřuje a vhodně krátí lomené výrazy<br>sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy<br>zjednodušuje složené lomené výrazy a zlomky |
| formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav                                                                                                               | lineární rovnice o dvou neznámých<br>slovní úlohy řešené rovnicemi (o pohybu, o směsích, s procenty)<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání | řeší soustavy rovnic (využívá dosazovací či sčítací metodu)<br>správnost výsledku ověřuje zkouškou<br>vyřeší slovní úlohy aplikací získaných poznatků (sestaví rovnici, ověření její řešení pro podmínky úlohy)          |
| analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel                                      | slovní úlohy<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení                                                                                                                              | při řešení slovních úloh zkoumá opodstatněnost a reálnost výsledku                                                                                                                                                       |
| vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data                                                                                                                                      | <b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b><br>práce s tabulkami                                                                                                                                  | vyhledá vzorce<br>pracuje s tabulkami<br>goniometrických funkcí                                                                                                                                                          |
| vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem                                                                                                                               | funkce, tři způsoby zadání funkce<br>lineární a nelineární funkce                                                                                                                              | zadá funkci vhodným způsobem<br>sestrojí graf funkce (využívá milimetrový papír)                                                                                                                                         |
| matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů                                                                                                            | využití funkcí v praxi<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení                                                                                                                    | popisuje funkčním vztahem reálnou situaci                                                                                                                                                                                |
| zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku | <b>Geometrie v rovině a prostoru</b><br>konstrukce podobných rovinných útvarů                                                                                                                  | sestrojí rovinný útvar podobný danému (zvětšování a zmenšování v daném poměru)                                                                                                                                           |
| užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků                                                                                                | věty o podobnosti trojúhelníků                                                                                                                                                                 | aplikuje podobnost ve slovních úlohách                                                                                                                                                                                   |
| určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti                                                                                      | vlastnosti jehlanu, kužele a koule                                                                                                                                                             | popisuje vlastnosti prostorového útvaru                                                                                                                                                                                  |
| odhaduje a vypočítá objem a povrch těles                                                                                                                                      | objem a povrch jehlanu, kužele a koule                                                                                                                                                         | vypočte objem a povrch jehlanu, kužele a koule<br>odhaduje výsledky v praktických úlohách                                                                                                                                |



| VÝSTUPY                                                                                                                         | UČIVO                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| načrtne a sestrojí síť základních těles                                                                                         | síť jehlanu a kužele                                                                           | sestrojí síť jehlanu a kužele<br>zhotoví model jehlanu a kužele                                                                                                                         |
| načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině                                                                            | jehlan a kužel ve volném rovnoběžném promítání                                                 | zná zásady volného rovnoběžného promítání<br>narýsuje jehlan i kužel ve volném rovnoběžném promítání<br>sestrojí zjednodušeně elipsu                                                    |
| analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu                                        | goniometrické funkce                                                                           | rozlišuje funkce $\sin$ , $\cos$ , $\tan$ a $\cotg$ (poměr stran v pravoúhlém trojúhelníku)<br>vyhledá hodnoty gon. funkcí a sestrojí graf<br>užívá gon. funkce při řešení úloh z praxe |
| užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací | <b>Nestandardní aplikační úlohy</b><br>řešení početních hlavolamů a hříček<br>OSV - Kreativita | vyhledává a samostatně hledá řešení problémů                                                                                                                                            |

## 5.3. Informatika

### 5.3.1. Informatika

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Informatika je vyučován od 4. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka je realizována převážně v počítačové učebně, podle potřeby přírodovědné učebně nebo v kmenových třídách.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákovy informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

#### Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Průřezová témata, která jsou realizována v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- nabízet různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci

- operovat s obecně užívanými termíny, znaky, uvádět věci do souvislostí
- vést k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací a vyvozovat z nich závěry
- umožnit poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

### **Kompetence k řešení problémů**

- ukázat různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést k ověřování správnosti řešení problému, hodnocení své práce a dosažených výsledků

### **Kompetence komunikativní**

- rozvíjet dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- seznámit a využívat různé typy textů, záznamů, informačních a komunikačních prostředků

### **Kompetence sociální a personální**

- vést ke schopnosti pracovat v pracovní skupině při vyhledávání a zpracování informací
- předkládat možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

### **Kompetence občanské**

- přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí

### **Kompetence pracovní**

- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- vést k dodržování bezpečnosti a hygieny práce s výpočetní technikou
- vést k dodržování vymezených pravidel, etikety, plnění svých povinností a závazků

### **Digitální kompetence**

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací
- v digitálním prostředí jedná eticky

| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                                                                                                                              | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. stupeň - 4. ročník</b>                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Ovládání digitálního zařízení</b> - Tematický celek RVP Digitální technologie                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu<br>dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi                                                                                                                                                | pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží<br>edituje digitální text, vytvoří obrázek<br>přehraje zvuk či video<br>uloží svoji práci do souboru, otevře soubor<br>používá krok zpět, zoom<br>řeší úkol použitím schránky<br>dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením                                                                                                                                                               | Digitální zařízení<br>Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace<br>Ovládání myši<br>Kreslení čar, vybarvování<br>Používání ovladačů<br>Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)<br>Kreslení bitmapových obrázků<br>Psaní slov na klávesnici<br>Editace textu<br>Ukládání práce do souboru<br>Otevírání souborů<br>Přehrávání zvuku |
| <b>Průřezová témata</b><br>MDV – Kritické čtení<br>MDV - Práce v realizačním týmu<br>MDV - Tvorba mediálního sdělení<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti<br>MDV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality<br>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Práce ve sdíleném prostředí</b> - Tematický celek RVP Digitální technologie                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu<br>propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí<br>dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi                                                        | uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů<br>najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci<br>propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí<br>pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj<br>při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace<br>rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého | Využití digitálních technologií v různých oborech<br>Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele<br>Práce se soubory<br>Propojení technologií, internet<br>Sdílení dat, cloud<br>Technické problémy a přístupy k jejich řešení                                                                                   |

| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                                                                                                                               | Učivo                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Úvod do kódování a šifrování dat a informací</b> - Tematický celek RVP Data, informace a modelování                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                            |
| popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji<br>vyčte informace z daného modelu                                                                                                                                                                                                                                                              | sdělí informaci obrázkem<br>předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel<br>zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text<br>zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky<br>obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček                          | Piktogramy, emodži<br>Kód<br>Přenos na dálku, šifra<br>Pixel, rastr, rozlišení<br>Tvary, skládání obrazce                                                                  |
| <b>1. stupeň - 5. ročník</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                            |
| <b>Úvod do práce s daty</b> - Tematický celek RVP Informační systémy                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                            |
| uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat<br>pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data                                                                                                                                          | pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech<br>doplní posloupnost prvků<br>umístí data správně do tabulky<br>doplní prvky v tabulce<br>v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný                                                                | Data, druhy dat<br>Doplňování tabulky a datových řad<br>Kritéria kontroly dat<br>Řazení dat v tabulce<br>Vizualizace dat v grafu                                           |
| <b>Základy programování – příkazy, opakující se vzory</b> - Tematický celek RVP Algoritmizace a programování                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                            |
| sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů<br>popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení<br>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy<br>ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu | v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy<br>v programu najde a opraví chyby<br>rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát<br>vytvoří a použije nový blok<br>upraví program pro obdobný problém | Příkazy a jejich spojování<br>Opakování příkazů<br>Pohyb a razítkování<br>Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy<br>Vlastní bloky a jejich vytváření<br>Kombinace procedur |
| <b>Úvod do informačních systémů</b> - Tematický celek RVP Informační systémy                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                            |
| v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi                                                                                                                                                                                                                                                                                  | nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky<br>určí, jak spolu prvky souvisí                                                                                                                                                                                                     | Systém, struktura, prvky, vztahy                                                                                                                                           |

| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Základy programování – vlastní bloky, náhoda</b> - Tematický celek RVP Algoritmizace a programování                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p> <p>popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p> <p>ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p> | <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy</p> <p>v programu najde a opraví chyby</p> <p>rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát</p> <p>rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj</p> <p>vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky</p> <p>přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky</p> <p>rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit</p> <p>cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů</p> | <p>Kreslení čar</p> <p>Pevný počet opakování</p> <p>Ladění, hledání chyb</p> <p>Vlastní bloky a jejich vytváření</p> <p>Změna vlastností postavy pomocí příkazu</p> <p>Náhodné hodnoty</p> <p>Čtení programů</p> <p>Programovací projekt</p>               |
| <b>Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</b> - Tematický celek RVP Data, informace a modelování                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</p> <p>vyčte informace z daného modelu</p>                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty</p> <p>pomocí obrázku znázorní jev</p> <p>pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>Graf, hledání cesty</p> <p>Schémata, obrázkové modely</p> <p>Model</p>                                                                                                                                                                                  |
| <b>Základy programování – postavy a události</b> - Tematický celek RVP Algoritmizace a programování                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p> <p>popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p> <p>ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p> | <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav</p> <p>v programu najde a opraví chyby</p> <p>používá události ke spuštění činnosti postav</p> <p>přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky</p> <p>upraví program pro obdobný problém</p> <p>ovládá více postav pomocí zpráv</p>                                                                                                                                                                                                                         | <p>Ovládání pohybu postav</p> <p>Násobné postavy a souběžné reakce</p> <p>Modifikace programu</p> <p>Animace střídáním obrázků</p> <p>Spouštění pomocí událostí</p> <p>Vysílání zpráv mezi postavami</p> <p>Čtení programů</p> <p>Programovací projekt</p> |

| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                          | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Učivo                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2. stupeň – 6. ročník</b>                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Kódování a šifrování dat a informací - Tematický celek RVP Data, informace a modelování</b>                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |
| navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu                                                                                                | rozpozná zakódované informace kolem sebe<br>zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady<br>zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer<br>zakóduje v obrázku barvy více způsoby<br>zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů<br>zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu<br>ke kódování využívá i binární čísla | Přenos informací, standardizované kódy<br>Znakové sady<br>Přenos dat, symetrická šifra<br>Identifikace barev, barevný model<br>Vektorová grafika<br>Zjednodušení zápisu, kontrolní součet<br>Binární kód, logické A a NEBO |
| <b>Práce s daty - Tematický celek RVP Informační systémy</b>                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |
| získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat                                                                                           | pomocí grafu znázorní vztahy najde a opraví chyby u různých interpretací těchto dat (tabulka versus graf)<br>odpoví na otázky na základě dat v tabulce<br>popíše pravidla uspořádání v existující tabulce                                                                                                                                                                 | Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce<br>Kontrola hodnot v tabulce<br>Filtrování, řazení a třídění dat                                                                                                                   |
| <b>Základy programování – postavy a události - Tematický celek RVP Algoritmizace a programování</b>                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |
| sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu                                                                                         | doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy<br>navrhne tabulku pro záznam dat<br>propojí data z více tabulek či grafů                                                                                                                                                                                                                                                 | Porovnání dat v tabulce a grafu<br>Řešení problémů s daty                                                                                                                                                                  |
| <b>Informační systémy - Tematický celek RVP Informační systémy</b>                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |
| vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů | popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují<br>pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva                                                                                                                                                                                                      | Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace                                                                                                                                                    |



| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Počítače - Tematický celek RVP Digitální technologie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</p> <p>vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p> <p>poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</p> <p>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>                | <p>nainstaluje a odinstaluje aplikaci</p> <p>uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory</p> <p>vybere vhodný formát pro uložení dat</p> <p>vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě</p> <p>porovná různé metody zabezpečení účtů</p> <p>spravuje sdílení souborů</p> <p>pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy</p> <p>zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy</p> | <p>Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému</p> <p>Správa souborů, struktura složek</p> <p>Instalace aplikací</p> <p>Domácí a školní počítačová síť</p> <p>Fungování a služby internetu</p> <p>Princip e-mailu</p> <p>Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)</p> <p>Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)</p> |
| <b>Průřezová témata</b><br>OSV – Komunikace<br>OSV – Kooperace a kompetice<br>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika<br>VEG – Evropa a svět nás zajímá<br>VEG – Objevujeme Evropu a svět<br>VEG – Jsme Evropané<br>MKV – Lidské vztahy<br>MDV – Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MDV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality<br>MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti<br>MDV – Tvorba mediálních sdělení<br>MDV – Práce v realizačním týmu |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>2. stupeň – 7. ročník</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Programování – opakování a vlastní bloky - Tematický celek RVP Algoritmizace a programování</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p> <p>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p>                                                                                                                                                                         | <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost</p> <p>po přečtení programu vysvětlí, co vykoná</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Vytvoření programu</p> <p>Opakování</p> <p>Podprogramy</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Učivo                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu                                                                     | používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní                                                                           | Vytvoření programu<br>Opakování<br>Podprogramy                                                                                                         |
| <b>Modelování pomocí grafů a schémat</b> - Tematický celek RVP Data, informace a modelování                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                        |
| vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji            | vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí hodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností                                                                                                                  | Standardizovaná schémata a modely<br>Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu<br>Orientované grafy, automaty<br>Modely, paralelní činnost |
| <b>2. stupeň – 8. ročník</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                        |
| <b>Programování – větvení, parametry a proměnné</b> – Tematický celek RVP Algoritmizace a programování                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                        |
| po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu | v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav používá souřadnice pro programování postav | Větvení programu, rozhodování<br>Grafický výstup, souřadnice<br>Podprogramy s parametry<br>Proměnné                                                    |

| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné                                                                                                                                                                    | používá parametry v blocích, ve vlastních blocích<br>vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu<br>diskutuje různé programy pro řešení problému<br>hotový program upraví pro řešení příbuzného problému                                                                                                                                                                                                                                                                  | Větvení programu, rozhodování<br>Grafický výstup, souřadnice<br>Podprogramy s parametry<br>Proměnné                                                                                                                                                                         |
| <b>Hromadné zpracování dat</b> - Tematický celek RVP Informační systémy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat<br>nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat                                    | při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky<br>používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)<br>řeší problémy výpočtem s daty<br>připíše do tabulky dat nový záznam<br>seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)<br>používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy<br>ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat | Relativní a absolutní adresy buněk<br>Použití vzorců u různých typů dat<br>Funkce s číselnými vstupy<br>Funkce s textovými vstupy<br>Vkládání záznamu do databázové tabulky<br>Řazení dat v tabulce<br>Filtrování dat v tabulce<br>Zpracování výstupů z velkých souborů dat |
| <b>Průřezová témata</b><br>OSV – Kreativita<br>OSV – Kooperace a kompetice<br>VEG – Evropa a svět nás zajímá<br>MDV – Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MDV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality<br>MDV – Stavba mediálních sdělení<br>MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti<br>MDV – Tvorba mediálních sdělení<br>MDV – Práce v realizačním týmu |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>2. stupeň – 9. ročník</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Programovací projekty</b> - Tematický celek RVP Algoritmizace a programování                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | řeší problémy sestavením algoritmu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Programovací projekt a plán jeho realizace                                                                                                                                                                                                                                  |

| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p> <p>ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p> | <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby diskutuje různé programy pro řešení problému</p> <p>vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní</p> <p>řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků</p> <p>hotový program upraví pro řešení příbuzného problému</p> <p>zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně</p> | <p>Popsání problému</p> <p>Testování, odladění, odstranění chyb</p> <p>Pohyb v souřadnicích</p> <p>Ovládání myši, posílání zpráv</p> <p>Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu</p> <p>Nástroje zvuku, úpravy seznamu</p> <p>Import a editace kostýmů, podmínky</p> <p>Návrh postupu, klonování.</p> <p>Animace kostýmů postav, události</p> <p>Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné</p> <p>Výrazy s proměnnou</p> <p>Tvorba hry s ovládáním, více seznamů</p> <p>Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy</p>                                                                                                                                                   |
| <b>Digitální technologie - Tematický celek RVP Digitální technologie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p> <p>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</p> <p>vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p>                                                                                  | <p>pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí</p> <p>vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením</p> <p>diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich</p> <p>na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat</p> <p>popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní</p> <p>na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti</p> <p>vysvětlí vrstevníkově, jak fungují některé služby internetu</p>    | <p><b>Hardware a software</b></p> <p>Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí</p> <p>Operační systémy: funkce, typy, typické využití</p> <p>Komprese a formáty souborů</p> <p>Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)</p> <p><b>Sítě</b></p> <p>Typy, služby a význam počítačových sítí</p> <p>Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa</p> <p>Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud</p> <p>Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL</p> <p>Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)</p> |

| Očekávané výstupy RVP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Očekávané výstupy ŠVP                                                                                                                                                 | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</p> <p>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>diskutuje o cílech a metodách hackerů</p> <p>vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat</p> <p>diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu</p> | <p><b>Bezpečnost</b></p> <p>Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy</p> <p>Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat</p> <p><b>Digitální identita</b></p> <p>Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat</p> <p>Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies</p> |
| <p><b>Závěrečné projekty</b></p> <p>Popis</p> <p>Vyučující může alokované hodiny využít na dokončování programovacích projektů, ale může také zvolit projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další. Alternativou může být také příprava na soutěž v robotice, programování. Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů</p> |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p><b>Průřezová témata</b></p> <p>OSV – Kreativita</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p> <p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MDV – Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení</p> <p>MDV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>MDV – Stavba mediálních sdělení</p> <p>MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MDV – Tvorba mediálních sdělení</p> <p>MDV – Práce v realizačním týmu</p>                    |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## 5.4. Člověk a jeho svět

### 5.4.1. Prvouka

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Prvouka je realizován v 1. až 3. ročníku. V 1. a 2. ročníku má časovou dotaci 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku pak 3 hodiny týdně. Výuka bývá realizována především ve třídě, možná je i výuka v terénu.

Úkolem předmětu je uvědomění si sama sebe, svého místa v rodině, v kolektivu a ve společnosti, vytváření vlastních postojů. Důležitou součástí tohoto předmětu je poznávání přírody a jejích změn, orientace v obci, v regionu, sledování významných událostí.

Žákům umožňujeme prakticky provádět některé postupy, používat jednoduché pomůcky, vyhledávat a využívat nové informace. Klademe důraz na aplikaci těchto poznatků v životě žáků.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce Vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- žáci se seznamují s prostředím a chodem školy, se zásadami správného chování ve škole (o přestávce i ve vyučování)
- vedeme žáky k tomu, aby dbali na bezpečnost při cestě do školy i ze školy
- žáci se učí samostatně všimnout viditelných změn v přírodě a získané podněty je vybízí k dalšímu učení a pozorování dějů v přírodě a kolem sebe
- žáci začínají využívat získané informace v praktickém životě, propojují je do širších souvislostí
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali vlastní pokroky, které se snaží odstranit nedostatky, aby měli pozitivní vztah k získávání znalostí, vědomostí a dovedností

#### **Kompetence k řešení problémů**

- žáci se učí rozlišovat základní rozdíly mezi jednotlivci a respektovat své spolužáky
- začínají samostatně rozeznávat správné a nesprávné chování, podporujeme u nich snahu navrhnout správný postup nápravy
- výuku vedeme tak, aby žáci promýšleli různé způsoby řešení problémů a využívali vlastní úsudek a zkušenosti

#### **Kompetence komunikativní**

- žáci se učí komunikovat s učiteli i mezi sebou navzájem
- snaží se vyjadřovat srozumitelně a kultivovaně

- žáky vedeme k tomu, aby pozorně naslouchali promluvám druhých lidí a reagovali na ně
- žáci se učí obhajovat své názory, ale také uznat chybu
- využíváme různé informační zdroje (internet, TV, encyklopedie...)

### **Kompetence sociální a personální**

- během výuky používáme práci ve skupině a podporujeme vytváření příjemné pracovní atmosféry
- výuku vedeme tak, aby se žáci učili přispívat k diskusi a efektivně spolupracovat při řešení úkolu
- umožňujeme žákům spoluvytvářet pravidla práce v týmu
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni poskytnout i přijmout pomoc
- žáci se učí respektovat různá hlediska

### **Kompetence občanské**

- žáci se učí uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- pomáháme žákům na základě jejich vlastních zkušeností odvodit základní vztahy mezi lidmi
- vedeme žáky k tomu, aby se uměli důsledně řídit pokyny dospělých při mimořádných situacích a byli připraveni na možné krizové situace v jejich životě (šikana, týrání...)
- nabízíme žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických dovedností

### **Kompetence pracovní**

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k získání a procvičení praktických dovedností při práci s mapou, buzolou, s hodinami, kalendářem a jinými učebními pomůckami
- umožňujeme žákům provádět a vyhodnocovat jednoduché pokusy se známými látkami

### **Kompetence digitální**

- žáci využívají digitální zařízení při výuce, vyhledávají různé informace, fotografie, schémata, grafy
- učíme žáky používat počítačovou techniku při tvorbě vlastních prezentací
- žák se seznamuje s prací s textem, může ho opravovat, pozměňovat vzhledem k aktuálním skutečnostem, může si ověřovat informace
- snažíme se žákům přiblížit nebezpečí nadměrného používání počítačové techniky na duševní i tělesné zdraví

| VÝSTUPY                                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. ROČNÍK</b>                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>a) Místo, kde žijeme</b>                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| popíše cestu domů a do školy; rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy i bydliště                                                                      | <b>Škola</b><br>prostředí školy<br>činnosti ve škole<br>okolí školy<br>bezpečná cesta do školy<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání<br><b>Domov</b><br>prostředí domova<br>orientace v místě bydliště<br><b>Obec</b> – součást ČR    | žák dojde samostatně do školy, šatny, třídy<br>orientuje se v budově školy<br>dokáže se připravit na vyučování<br>aplikuje zásady správného chování ve škole o přestávce i ve vyučování<br>spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí školy<br>dbá na bezpečnost při cestě do školy<br>žák je schopen popsat svůj pokojíček<br>rozpozná hračky a školní potřeby<br>spolehlivě zvládne cestu ze školy domů...<br>žák dokáže pojmenovat město, ve kterém žije, ulici, ve které bydlí, ČR – hlavní město, součást Evropy |
| <b>b) Lidé kolem nás</b>                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině; role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi<br>poznává význam a potřebu různých povolání a pracovních činností | <b>Rodina</b><br>postavení dítěte v rodině<br>příbuzenské vztahy<br>zaměstnání nejbližších členů rodiny<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí                                                                                            | vyjmenuje nejbližší rodinné příslušníky<br>seřadí členy rodiny dle věku<br>hovoří o chování v rodině, o zvycích ve své rodině, o rozdělení povinností a prací v domácnosti<br>vypráví o práci rodičů<br>ve škole rozpozná zaměstnance a váží si jejich práce                                                                                                                                                                                                                                                      |
| poznává odlišnosti spolužáků, jejich přednosti i nedostatky, snaží se je tolerovat                                                                             | <b>Soužití lidí</b><br>mezilidské vztahy chování lidí, vlastnosti lidí<br>základní pravidla slušného chování<br>pomoc nemocným, sociálně slabým<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí<br>OSV - Poznávání lidí<br>OSV - Mezilidské vztahy | respektuje spolužáky, pokusí se přizpůsobit<br>rozliší nesprávné chování u jiných i u sebe<br>chápe a respektuje základní pravidla slušného chování<br>snaží se pomoci potřebným, nevysmívá se jim<br>rozlišuje základní druhy obchodů, ví, kde koupit potřebné věci                                                                                                                                                                                                                                              |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                            | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>c) Lidé a čas</b>                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti<br>používá časové údaje v různých situacích denního života<br>hovoří o práci lidí v minulosti a současnosti, o zvycích | <b>Orientace v čase</b><br><br>sled událostí<br>režim dne<br>poznávání celých hodin, měření času<br>dny v týdnu<br>roční období<br>kalendář (svátek, narozeniny) | určí sled ročních období<br>vyjmenuje dny v týdnu<br>určí celé hodiny<br>hovoří o nejdůležitějších svátcích - Vánocích, Velikonocích..., o zvycích, které se v rodině dodržují<br>přiřadí tyto svátky k příslušnému ročnímu období<br>poznává kalendář, jeho význam rozlišuje čas práce a odpočinku |
| <b>d) Rozmanitost přírody</b>                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| pozoruje věci kolem sebe, zamýšlí se nad jejich vlastnostmi                                                                                                                 | co lidé vytvořili<br>pojmy materiál, výrobek, lidská práce                                                                                                       | pojmenovává věci kolem nás, pokusí se určit materiál                                                                                                                                                                                                                                                |
| pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích                                                                                    | den a noc, roční období                                                                                                                                          | rozliší den a noc<br>rozpozná roční období podle typických znaků<br>zhodnotí odlišnosti v přírodě během ročních období                                                                                                                                                                              |
| třídí známé přírodniny na rostliny a živočichy<br>popisuje základní části těla rostlin a živočichů                                                                          | rostliny, živočichové                                                                                                                                            | popíše základní části rostliny<br>určí základní podmínky pro život rostlin<br>pozná dané rostliny<br>vyjmenuje základní části těla u určených savců a ptáků<br>porovná chování živočichů v závislosti na ročním období<br>vymezí živočichy na domácí a volně žijící                                 |
| uvědomuje si důležitost ochrany životního prostředí                                                                                                                         | ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody<br>ENV - Vztah člověka k prostředí                                                                                | dodržuje pravidla správného chování v přírodě<br>podílí se na ochraně životního prostředí                                                                                                                                                                                                           |
| <b>e) Člověk a jeho zdraví</b>                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| uplatňuje základní hygienické návyky                                                                                                                                        | Péče o zdraví, zdravá výživa                                                                                                                                     | učí se dodržovat základní hygienické návyky (mytí rukou, používání WC)<br>dodržuje režim dne                                                                                                                                                                                                        |
| projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví                                                                                                                      |                                                                                                                                                                  | dodržuje pitný režim, zdravě jí, pohybuje se, předchází onemocnění a úrazům                                                                                                                                                                                                                         |

| VÝSTUPY                                                                   | UČIVO                                                                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| využívá elementární znalosti o lidském těle                               | lidské tělo<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí                                                                                                   | rozpozná základní části lidského těla, seznámí se s pojmem kostra, jmenuje základní orgány v těle, dovede určit smysl a jeho orgán                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| dodržuje zásady bezpečného chování a základní pravidla silničního provozu | nebezpečí o prázdninách                                                                                                                         | dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných<br>uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu (ovládá chůzi po chodníku, využívá podchodu a nadchodu, zná zásady bezpečného přecházení, umí používat světelných signálů pro chodce, zná zásady bezpečného chování v dopravních prostředcích, používá přilby na kolo)<br>pozná bezpečná místa pro hry (sáňkování, lyžování, míčové hry)<br>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci<br>odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná |
| zná zásady chování v krizových situacích                                  | krizové situace                                                                                                                                 | v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné lidi (dokáže přivolat pomoc)<br>dokáže se chovat bezpečně v nouzové situaci (např. náhodné uzamčení v šatně nebo třídě...)<br>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>2. ROČNÍK</b>                                                          |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>a) Místo, kde žijeme</b>                                               |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| spolehlivě se orientuje v budově školy                                    | škola a cesta do školy, vybavení školy činnosti ve škole<br>dopravní prostředky<br>bezpečná cesta do školy<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání | žák se orientuje v okolí školy<br>bezpečně zvládá pohyb po budově školy<br>připravuje se na vyučování podle rozvrhu<br>respektuje pravidla silničního provozu<br>pojmenuje důležité dopravní značky<br>bezpečnost v silničním provozu                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| popíše cestu v obci na určené místo                                       | domov - orientace v místě bydliště<br>rozdíly života ve městě a na vesnici                                                                      | rozliší, zda bydlí v bytě, domě...<br>dokáže pojmenovat a ukázat specifické orientační body v okolí bydliště                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí                                | obec, okolní krajina                                                                                                                            | žák zná části obce<br>dokáže popsat krajinu v okolí obce<br>zná některé význačné budovy v obci<br>sleduje změny ve svém okolí - opravy, nové stavby...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| VÝSTUPY                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                                  | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí                                                                 | naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení, státní symboly                                                                                                           | pozná a dokáže vysvětlit, co znamenají dopravní značky, které mívá při cestě do školy a domů<br>ví, které dopravní prostředky může používat v místě svého bydliště<br>seznamuje se s pojmem vlast, poznává základní symboly našeho státu, zná hlavní město                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>b) Lidé kolem nás</b>                                                                                   |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| lidé staří a mladí<br>rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi | rodina - role členů rodiny; příbuzenské a mezigenerační vztahy<br>kamarádi<br>osobní bezpečnost<br>život a funkce rodiny<br><br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí                         | vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny<br>uvědomuje si věkové rozdíly a posloupnost<br>sestavuje si žebříček hodnot<br>vypráví o zvycích své rodiny při slavení narozenin<br>dokáže posoudit, které domácí práce je schopen vykonávat<br>zapojuje se do chodu domácnosti, pojmenuje důležité elektrické spotřebiče a pracovní nářadí<br>ví, co obnáší péče o živočichy v zajetí<br>vysvětlí povolání rodičů a objasní další jemu známá povolání<br>pokusí se objasnit práci zaměstnanců školy |
| odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností                                             | soužití a chování lidí<br>mezilidské vztahy<br>komunikace mezi lidmi<br>pravidla slušného chování<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí<br>OSV - Poznávání lidí<br>OSV - Mezilidské vztahy | samostatně rozlišuje zásady správného chování<br>učí se jednat s neznámými lidmi, umí odmítnout nabídky neznámých lidí, umí zavolat pomoc<br>dokáže posoudit nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy<br>učí se obhajovat své názory                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností                                             | právo a spravedlnost<br>základní lidská práva a práva dítěte<br>práva a povinnosti žáků školy                                                                                          | seznámí se se školním řádem a respektuje ho<br>konkretizuje svá práva a povinnosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>c) Lidé a čas</b>                                                                                       |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě                                            | orientace v čase<br>časový sled událostí<br>určování času                                                                                                                              | vyjmenuje měsíce<br>rozdělí měsíce podle ročních období<br>rozlišuje pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok, rovnodennost, slunovrat<br>posoudí posloupnost včera, dnes a zítra, minulost, současnost a budoucnost<br>rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt<br>vyznačí čas na digitálním displeji                                                                                                                                                                                                                    |

| VÝSTUPY                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| na jednoduchých příkladech porovnává minulost a současnost                                                                   | současnost a minulost v našem životě                                                                                                                                | využívá časové údaje s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti<br>porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>d) Rozmanitost přírody</b>                                                                                                |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích                                       | podzim, zima, jaro, léto<br>rostliny, houby, živočichové<br>znaky života, životní potřeby a projevy<br>stromy, keře<br>druhy ovoce a zeleniny<br>zemědělské plodiny | pozoruje a porovnává viditelné změny v přírodě v závislosti na ročním období<br>rozšiřuje si poznatky o rostlinách<br>pozná dané rostliny ve známé lokalitě<br>pozná běžné druhy stromů a keřů<br>zná druhy ovoce a zeleniny, vyjmenuje některé lesní plody a houby, uvede příklady zemědělských plodin, vyjmenuje druhy obilí                                                                                   |
| roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků<br><br>uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě       | průběh života<br>stavba těla nejznámějších druhů<br>domácí a hospodářská zvířata<br>význam zvířat v přírodě, pro člověka                                            | popíše stavbu těla jednotlivých rostlin<br>rozpozná ovoce a zeleninu<br>je schopen rozdělit nejznámější druhy zeleniny a ovoce na druhy<br>opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích, rybách, plazech a obojživelnících<br>objevuje užitečnost hospodářských zvířat<br>popíše jednotlivé části těla živočichů<br>třídí živočichy na domácí a volně žijící<br>zná jejich význam pro člověka     |
| podílí se na ochraně rostlin a živočichů ve svém okolí                                                                       | ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody<br>třídění odpadu<br>ENV - Vztah člověka k prostředí                                                                 | dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě<br>aktivně se podílí na ochraně přírody a životního prostředí<br>chápe nutnost třídění odpadu a recyklace                                                                                                                                                                                                                                                 |
| lidé a společnost                                                                                                            | suroviny a výrobky<br>výroba potravin, papíru, skla                                                                                                                 | rozlišuje pojmy přírodniny, suroviny, výrobky<br>seznámí se s postupem výroby pečiva, papíru a skla                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>e) Člověk a jeho zdraví</b>                                                                                               |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle | péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný a pohybový režim, zdravá strava<br><br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace                                        | dodržuje základní hygienické návyky<br>orientuje se v režimu dne, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku<br>zhodnotí správnost chování a činností ve vztahu ke zdraví<br>shromáždí a porovná kladné a záporné poznatky ve vztahu ke zdraví<br>rozeznává zdravé a nezdravé potraviny, seznámí se s potravinovou pyramidou<br>rozlišuje nemoc a úraz, seznámí se s původci onemocnění (bakterie, viry) |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle                                                      | péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný a pohybový režim, zdravá strava<br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace | je schopen přivolat pomoc, pokud se stane svědkem úrazu, seznamuje se s lékárníčkou<br>upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo                                                                                                                                                              |
| projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví                                                                                                                            | lidské tělo<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí                                                                            | pojmenuje části lidského těla a určí polohu základních orgánů v těle<br>popíše základní části kostry<br>vyjmenuje pět smyslů                                                                                                                                                                                              |
| nebezpečí ohně<br>důležitá telefonní čísla                                                                                                                                        | ohněň<br>požární ochrana                                                                                                 | dodržuje zásady bezpečného chování                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| pozitivní a negativní vlastnosti<br>rozdíl mezi prací a volným časem                                                                                                              | lidské rasy<br>lidské vlastnosti                                                                                         | projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků<br>chápe rozdíl mezi prací a volným časem<br>ví jak efektivně trávit volný čas                                                                                                                                                                                     |
| důsledně uplatňuje pravidla účastníků silničního provozu<br>dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných                                    | osobní bezpečí                                                                                                           | zvládá chůzi po krajnici<br>umí přejít bezpečně přes přechod, přes železniční přejezd<br>zná nebezpečí za snížené viditelnosti - pravidlo vidět a být viděn (reflexní materiály)<br>důsledně používá přilbu na kolo<br>chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi a učí se vyhodnotit nebezpečí a závažnost situace |
| <b>3. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                  |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>a) Místo, kde žijeme</b>                                                                                                                                                       |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| rozeznává významy slova domov                                                                                                                                                     | domov                                                                                                                    | odvodí různé významy slova domov<br>pamatuje si adresu svého bydliště                                                                                                                                                                                                                                                     |
| vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo<br>pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí                                                    | obec<br>její části, poloha v krajině<br>minulost a současnost obce<br>význačné budovy<br>dopravní síť                    | žák je schopen se orientovat v jednoduchém plánu obce, dovede vyznačit místo svého bydliště a školy<br>aktivně sleduje změny ve svém okolí, učí se orientovat v jízdním řádu                                                                                                                                              |
| začlenění svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR<br>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost | okolní krajina - místní oblast, region                                                                                   | dokáže vyjmenovat okolní obce a nejbližší město(a)<br>zná název kraje, ve kterém žije                                                                                                                                                                                                                                     |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                         | UČIVO                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| orientuje se podle světových stran<br>spolehlivě rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí                                                                     | mapy obecně zeměpisné a tematické                                                                                                                                     | ví, kterou barvou je v mapě vyznačeno pohoří, řeky a nížiny, rozlišuje typy krajín na základě svých znalostí a zkušeností<br>4 světové strany v přírodě, učí se orientovat v mapě<br>používá buzolu<br>v turistické mapě blízkého okolí dokáže vyznačit trasu, rozpozná některé značky v turistické mapě |
| určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu                                                                                               | naše vlast, regiony ČR                                                                                                                                                | ví, do kterého kraje patří obec, ve které žije, vyjmenuje i několik dalších krajů ČR<br>vyjmenuje sousední státy<br>zná státní hymnu<br>konkretizuje pojmy rodný kraj, domov, vlast                                                                                                                      |
| světadíly<br>zkušenosti ze svých cest<br>rozdíl mezi vlastní a cizinou                                                                                          | Evropa a svět                                                                                                                                                         | zprostředkuje ostatním své zážitky z vlastních cest, pokusí se porovnat život u nás a v zahraničí                                                                                                                                                                                                        |
| <b>b) Lidé kolem nás</b>                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| orientuje se v příbuzenských vztazích                                                                                                                           | rodina                                                                                                                                                                | žák je schopen sestavit rodokmen vlastní rodiny<br>chápe i složitější příbuzenské vztahy                                                                                                                                                                                                                 |
| projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům                                                                         | soužití lidí, chování lidí<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí<br>OSV - Poznávání lidí<br>OSV - Mezilidské vztahy<br>OSV - Komunikace<br>OSV - Kooperace a kompetice    | odvozuje na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi<br>rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci<br>rozezná kladné a záporné povahové vlastnosti<br>učí se obhajovat své názory, přiznává svou chybu                                                                                   |
| snaží se rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva<br>finanční gramotnost<br>řešitelnost problémů | právo a spravedlnost<br>základní lidská práva a povinnosti<br>protiprávní jednání<br>příjmy a výdaje<br>problémové situace<br>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika | vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, v obci<br>chápe, že problém je třeba řešit<br>rozpozná ve svém okolí jednání, které už nelze tolerovat<br>ví, komu se má svěřit<br>seznamuje se s jednoduchým hospodařením s penězi,<br>poznává bankovky a mince, rozumí funkci platební karty  |
| zná a navštěvuje kulturní instituce v obci                                                                                                                      | kultura                                                                                                                                                               | v místě bydliště využívá možnosti kulturního vyžití                                                                                                                                                                                                                                                      |

| VÝSTUPY                                                                                                                                 | UČIVO                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>c) Lidé a čas</b>                                                                                                                    |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| s jistotou využívá časové údaje při řešení různých situací v každodenním životě                                                         | orientace v čase a časový řád                                                                                                                              | určí čas jako fyzikální veličinu<br>přesně vyznačí na hodinách jakýkoli čas<br>orientuje se bezpečně v kalendářním a školním roce                                                                                                                                                                                 |
| uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině, činnostech člověka, o zvycích a práci lidí na příkladech porovnává minulost a současnost | současnost a minulost v našem životě<br>bydlení a odívání<br>povolání a škola<br>cestování a komunikace                                                    | objasňuje odlišnosti způsobu života a bydlení dříve a nyní<br>seznamuje se s odlišným způsobem života v minulosti a současnosti<br>umí popsat způsoby cestování v minulosti<br>uvědomuje si význam vynálezů pro lidstvo                                                                                           |
| Země jako součást vesmíru vzhledem k rozdělení času a střídání ročního období                                                           | roční období<br>vesmír<br>sluneční soustava a planety                                                                                                      | začíná chápat Zemi jako součást vesmíru<br>seznámí se s podstatou střídání dne a noci, ročních období<br>snaží se určit pomyslnou osu země, seznamuje se s glóbusem<br>vyjmenuje planety sluneční soustavy<br>dozvídá se o výzkumu vesmíru                                                                        |
| <b>d) Rozmanitost přírody</b>                                                                                                           |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| provádí jednoduché pokusy se známými látkami                                                                                            | příroda živá a neživá<br>horniny a nerosty<br>látky a jejich vlastnosti                                                                                    | provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy u skupiny známých látek<br>určuje totožné a rozdílné vlastnosti těchto látek<br>seznamuje se s vlastnostmi některých hornin a nerostů                                                                                                                                     |
| určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti                                                                                            | voda, vzduch, půda<br>ENV - Základní podmínky života                                                                                                       | podrobně zkoumá vlastnosti vody, vzduchu a půdy<br>uvědomuje si jejich význam pro život                                                                                                                                                                                                                           |
| měří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů<br>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků         | rostliny, houby, živočichové -<br>znaky života, životní potřeby a projevy<br>vlastnosti živých organismů<br>stavba těla rostlin<br>třídění druhů živočichů | rozlišuje prvky živé a neživé přírody<br>určí a roztřídí některé přírodniny nalezené ve známé lokalitě<br>odvodí společné znaky života rostlin<br>rozlišuje kvetoucí a nekvetoucí rostliny<br>je schopen popsat a rozeznat jednotlivé části různých druhů rostlin<br>poznává rostliny chráněné, léčivé a jedovaté |
| uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě<br>je schopen si uvědomit důležitost ochrany životního prostředí                     | ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody<br>ENV - Vztah člověka k prostředí                                                                          | pozná běžné druhy hub<br>odvodí společné znaky života živočichů a savců<br>poznává přírodní společenství lesa, okolí lidských obydlí, pole, louky a vody<br>rozděluje živočichy podle stavby těla na obratlovce a bezobratlé, podle druhu přijímané potravy na býložravce, masožravce a všežravce                 |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                       | UČIVO                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>e) Člověk a jeho zdraví</b>                                                                                                                                |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| zcela samozřejmě ovládá základní hygienické, režimové a ostatní zdravotně preventivní návyky                                                                  | péče o zdraví, zdravá výživa<br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace | účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek<br>účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek<br>je schopen uvědoměle dodržovat zásady zdravé výživy a hygieny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| využívá elementárních znalostí o lidském těle<br>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života                                                                   | lidské tělo<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí                       | ví, jak zvyšovat obranyschopnost organismu<br>dokáže popsat základní stavbu a funkce lidského těla a vnitřních i smyslových orgánů<br>zná životní potřeby a projevy<br>uvědomuje si pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| dodržuje zásady bezpečného chování a neohrožuje zdraví své ani zdraví jiných<br>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci                            | osobní bezpečí<br>nebezpečí v domácnosti                            | seznamuje se se základy lidské reprodukce a vývoje jedince<br>dokáže přivolat lékařskou pomoc a ošetří drobná poranění (krvácení z nosu, odřenina, drobná řezná rána, opařenina, popálenina), zná tísňová telefonní čísla<br>ovládá přiměřeně svému věku pravidla silničního provozu v rolích chodce a cyklisty (správně reaguje na světelné signály, používá stezky pro chodce a cyklisty, správně reaguje na vozidla se zvláštními výstražnými znameními, zná pravidla jízdy na in-line)<br>seznáme se s předepsanou výbavou jízdního kola<br>nemanipuluje sám s elektrospotřebiči<br>ví, co jsou to omamné látky |
| odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná<br>v případě potřeby je schopen zajistit pomoc<br>důsledně dbá na dodržování pravidel účastníků silničního provozu | nebezpečí v místě bydliště<br>nebezpečí v přírodě                   | pozná některé jedovaté rostliny a houby<br>ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc<br>seznamuje se s krizovými situacemi (šikana, týrání, sexuální zneužívání) a učí se dbát na vlastní bezpečí<br>zná, případně vyhledá čísla linky důvěry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| reaguje adekvátně na pokyny dospělých v situacích hromadného ohrožení                                                                                         | situace hromadného ohrožení                                         | řídí se důkladně pokyny dospělých při mimořádných situacích<br>využívá poznatků z médií a nacvičuje chování při modelových situacích                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |



## 5.4.2. Přírodověda

### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 4. a 5. ročníku. Ve 4. ročníku má tento předmět časovou dotaci 1 hodinu týdně, v 5. ročníku pak 2 hodiny týdně. Výuka bývá realizována především ve třídě, možná je i výuka v terénu.

Úkolem předmětu Přírodověda je poznávání přírody a jejích změn, sledování a porovnávání potřeb a životních projevů rostlin, hub a živočichů a vzájemných vztahů mezi organismy. Žáci poznávají stavbu, činnosti a význam jednotlivých orgánových soustav lidského těla. Jsou vedeni k dodržování zdravých návyků, učí se základům první pomoci a zásadám bezpečného chování v silničním provozu i v mimořádných krizových situacích. Motivujeme žáky k uvědomění si potřeby chránit sebe i přírodu a zamyšlení nad možnostmi ekologických opatření.

Žákům umožňujeme prakticky provádět některé postupy, používat jednoduché pomůcky, vyhledávat a využívat nové informace. Klademe důraz na aplikaci těchto poznatků v životě žáků.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce Vzdělávací obsah.

### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- vedeme žáky k tomu, aby uměli vyhledávat a třídit nově získané informace (encyklopedie, TV, internet) a využívat je při učení a především v praktickém životě
- motivujeme žáky k pochopení vlastního smyslu učení a k utvoření pozitivního vztahu k učení
- předkládáme žákům dostatečné množství informačních zdrojů o nebezpečí živelných pohrom a ekologických katastrof
- zadáváme zajímavé domácí úkoly, které žáky vedou k tomu, aby sami pozorovali přírodu ve svém okolí, získané výsledky porovnávali a posuzovali a vyvozovali z nich správné závěry, které mohou dále využít

#### **Kompetence k řešení problémů**

- žáci se učí rozpoznávat problémové situace a aktivity, které mohou poškozovat přírodu, přemýšlí o nich a snaží se najít efektivní řešení s využitím vlastního úsudku a svých zkušeností
- žáky vedeme k uvědomování si potřeby chránit přírodu, odpovědnosti lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, důležitosti ochrany rostlin a živočichů

#### **Kompetence komunikativní**

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, souvisle a kultivovaně

- poskytujeme žákům dostatek modelových situací k prokázání schopností zvládat krizové situace (šikana, týrání...)
- výuka je vedena tak, aby se žáci učili asertivně vyjádřit své názory

### **Kompetence sociální a personální**

- během výuky používáme skupinovou práci a podporujeme žáky ve spolupráci a vzájemné pomoci při učení
- vedeme žáky k ohleduplnému chování k druhému pohlaví
- nacvičujeme s žáky zvládání bezpečného chování v rizikovém prostředí

### **Kompetence občanské**

- pomáháme žákům pochopit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- vedeme žáky k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- žáci poznávají význam půdy, lesů a vodních ploch pro přírodu i lidskou společnost
- podporujeme u žáků snahu chránit přírodu

### **Kompetence pracovní**

- doplňujeme výuku praktickými ukázkami přírodnin, prací s modely apod.
- zadáváme žákům za úkol samostatné pozorování životních potřeb a projevů rostlin, hub a živočichů během jednotlivých ročních období
- seznamujeme žáky se zásadami první pomoci a procvičujeme prakticky ošetření drobných i větších poranění
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali samostatně přivolat lékařskou pomoc

### **Kompetence digitální**

- učíme žáky vyhledávat, používat, prezentovat a hodnotit informace efektivně pro daný účel nebo potřebu
- efektivně využíváme digitalizované zdroje informací – web, hry, výukové programy
- pracujeme účelně a využíváme k učení digitální techniku – tablety, notebooky, interaktivní tabule, DIY zařízení

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                       | ŠKONÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>4. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>a) Rozmanitost přírody</b>                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody                                                                                                                                                                       | <b>Živá a neživá příroda</b><br>voda, vzduch, světlo a teplo, půda, podmínky pro život<br>nerosty a horniny | rozliší přírodu živou a neživou<br>ví, čím je tvořena neživá příroda<br>zná skupenství vody<br>seznamuje se s pojmem sublimace<br>ví, které plyny tvoří atmosféru<br>snaží se pochopit fotosyntézu, skleníkový efekt<br>rozlišuje nerosty a horniny, původ hornin, vrstvy planety Země<br>popíše vlastnosti některých hornin a nerostů a jejich využití<br>seznamuje se s pojmy zvětrávání, eroze, humus, druhy půdy<br>uvědomuje si, že zásoby nerostných surovin jsou ve světě nerovnoměrně rozloženy a že nejsou nevyčerpatelné<br>posoudí vliv těžby a průmyslu na životní prostředí |
|                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Vlastnosti látek</b>                                                                                     | určuje délku, hmotnost, teplotu látek, čas a jednotky veličin<br>rozlišuje pevnost látek<br>seznamuje se s měřicími přístroji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| prakticky třídí organismy do známých skupin<br>využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy                                                                                                                                         | <b>Rostliny, houby, živočichové</b>                                                                         | roztřídí živé organismy do známých skupin<br>zná základní charakteristiku jednotlivých skupin<br>poznává rostliny, rozeznává druhy rostlin<br>seznamuje se s částmi rostlin a jejich funkcemi<br>popíše části těla hub<br>určí společné znaky živočichů<br>rozlišuje savce, ptáky, ryby, plazy, obojživelníky, poznává jejich části těla                                                                                                                                                                                                                                                 |
| porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích<br>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka | <b>Ekosystémy</b>                                                                                           | hledá rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - odlišnosti ve vzhledu, způsobu života, druhu potravy<br>dělí lesy na jehličnaté, listnaté, smíšené, uvědomuje si význam lesa<br>ví, co jsou to pastviny, jmenuje živočichy a rostliny, které je obývají<br>popíše stavbu vodního toku, jmenuje některé vodní rostliny a živočichy                                                                                                                                                                                                                                                     |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                                                                | ŠKONÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat<br>poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce | <b>Ekosystémy</b><br><br>ENV – Ekosystémy<br>ENV – Základní podmínky života<br>ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP<br>ENV – Vztah člověka k prostředí                | uvědomuje si význam rybníků a rozdíl mezi rybníkem a jezerem, zná některé rostliny a živočichy<br>dokáže popsat počátky zemědělství a určit vliv přírodních faktorů na jeho rozvoj<br>vnímá skutečnost, že se zemědělstvím souvisí řada ekologických problémů<br>je si vědom toho, že člověk svou činností může narušit rovnováhu v přírodě a chápe nutnost ochrany přírody                                                                                                                     |
| <b>5. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>a) Rozmanitost přírody</b>                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody<br><br>nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka                                                                                                                       | Nerosty a horniny                                                                                                                                                    | rozlišuje některé hospodářsky významné horniny a nerosty - nerostné suroviny<br>zná jejich použití                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Půda                                                                                                                                                                 | uvědomuje si rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji a nutnost hospodárného využití neobnovitelných zdrojů<br>zná proces vzniku a složení půdy<br>uvědomuje si význam půdy pro živé organismy i její hospodářský význam pro člověka                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Voda, vzduch, světlo, teplo                                                                                                                                          | poznává proces oběhu vody<br>seznamuje se se složením vzduchu a jeho využitím<br>podrobněji popíše proces fotosyntézy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Nerostné suroviny, energetické suroviny                                                                                                                              | poznává další druhy hornin a nerostů<br>seznamuje se s procesem vzniku černého a hnědého uhlí a ropy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Elektrická energie                                                                                                                                                   | nachází druhy elektráren v ČR                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období                                                                                                                                                           | <b>Vesmír</b><br><b>Země jako planeta</b><br><br>Země jako planeta, její jedinečnost, Sluneční soustava, zkoumání vesmíru, význam Slunce, podmínky pro život na Zemi | vysvětluje základní pojmy (galaxie, sluneční soustava...)<br>porovnává planety sluneční soustavy, popíše rozdíl mezi hvězdou a souhvězdím, ví, co je to kometa<br>rozumí principu střídání dne a noci a střídání ročních období, rozeznává fáze měsíce, popíše základní pohyby Země a jejich důsledky<br>uvědomuje si jedinečnost Země ve srovnání s ostatními planetami sluneční soustavy (podmínky pro život)<br>porovnává podmínky pro život na Zemi a na jiných planetách sluneční soustavy |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                       | ŠKONÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>prakticky třídí organismy do známých skupin</p> <p>využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p> <p>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>                                       | <p><b>Člověk a živá příroda</b></p> <p>Podnebné pásy</p> <p>Společenstva živých organismů</p> <p>Botanické a zoologické zahrady</p> <p>ENV - Ekosystémy</p> | <p>rozlišuje různé podnební pásy</p> <p>seznamuje se s druhy podnebných pásů, podnebí a živou přírodou v nich</p> <p>uvede příklady živých organismů žijících v různých podnebních pásmech</p> <p>zopakuje si společenstva živých organismů</p> <p>dokáže s pomocí digitálních technologií najít zajímavosti z oblasti živé přírody a informace zpracovat ve formě referátu, prezentace nebo plakátu</p> <p>vytvoří jednoduchý pokus, zdůvodní postup, popíše průběh, vyhodnotí výsledek pokusu</p> |
| <b>b) Člověk a jeho zdraví</b>                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p>využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p>                                                 | <p><b>Lidské tělo</b></p> <p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí</p>                                                                                             | <p>uvědomuje si důležitost chránit si své tělo</p> <p>zná stavbu těla člověka, rozezná jednotlivé orgánové soustavy</p> <p>popíše vývojová stadia člověka</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <p>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p> | <p>Péče o zdraví, zdravá výživa</p>                                                                                                                         | <p>řídí se pravidly zdravého způsobu života</p> <p>zná pyramidu zdravého stravování</p> <p>učí se návykům posilujícím jeho zdraví, ví o významu prevence</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>                                                                                                                                                 | <p>Návykové látky a zdraví</p>                                                                                                                              | <p>rozšiřuje si poznatky o návykových látkách</p> <p>učí se na modelových situacích odmítání návykových látek</p> <p>seznamuje se s nebezpečím závislostí (hrací automaty, drogy, alkohol...)</p> <p>nacvičuje a dokáže zvládnout bezpečné chování v rizikovém prostředí</p>                                                                                                                                                                                                                        |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ŠKONÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p> <p>vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <p>rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p> | <p>Osobní bezpečí</p> <p>Krizové situace</p> <p>První pomoc</p>                                                                                                                                                                                                                            | <p>ovládá bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty</p> <p>předvede účelný způsob chování v situacích ohrožujících zdraví a osobní bezpečí (upevňuje si a prohlubuje si již získané vědomosti)</p> <p>samostatně řeší modelové situace při mimořádných událostech</p> <p>učí se zásadám bezpečného zacházení s nevhodnými informacemi v médiích (brutalita, násilí)</p> <p>nacvičuje a dokáže zvládnout bezpečné chování v rizikovém prostředí</p> <p>rozpozná život ohrožující úrazy, předvede postupy jednání v modelových situacích život ohrožujících stavů (CMP, bezdeší, masivní krvácení, infarkt, bezvědomí)</p> <p>ovládá ošetření drobných poranění, seznamuje se s první pomocí</p> |
| <p>nachází souvislost mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě</p> <p>rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p>                                                                                                               | <p><b>Lidské výtvo</b></p> <p>Člověk a průmysl</p> <p>Člověk a příjem informací</p> <p>Jednoduché stroje</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p> <p>ENV - Základní podmínky života</p> <p>ENV - Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>ENV - Vztah člověka k prostředí</p> | <p>seznamuje se se základním dělením průmyslu</p> <p>určuje tradiční i nová média</p> <p>učí se zásadám bezpečného chování na internetu</p> <p>poznává práci jednoduchých strojů, určuje jejich jednotku a fyzikální veličinu</p> <p>uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, důležitost ochrany rostlin a živočichů</p> <p>poznává zákonitosti přírody a odvodí, že v případě nedodržení může dojít k ekologickým katastrofám</p> <p>ví o nebezpečí živelních pohrom</p>                                                                                                                                                                                                            |

### 5.4.3. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Vlastivěda je vyučován ve 4. a 5. ročníku. Je mu přidělena časová dotace 2 hodiny týdně. Výuka bude převážně realizována v kmenové třídě.

Úkolem předmětu Vlastivěda je poznávání místa, kde žijeme – okolní krajiny, regionu, našeho státu i Evropy. Žáci poznávají různé druhy map a učí se v nich orientovat. Seznamujeme žáky s naším státním zřízením a Evropskou unií. Prohlubují si poznatky o mezilidských vztazích a vzájemné komunikaci, o základních lidských právech, sociálních problémech a kultuře. Žáci poznávají historii našeho státu, seznamují se s pověstmi, bájemi a mýty. Učí se orientovat v kalendáři, ale také v časové přímce, řadit chronologicky historické údaje a vyvozovat souvislosti mezi jednotlivými ději.

Žákům umožňujeme používat jednoduché pomůcky, vyhledávat nové informace, využívat knihoven, sbírek muzeí a galerií. Klademe důraz na propojení nových poznatků se zažitými a jejich zařazení do širších souvislostí.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce Vzdělávací obsah.

Výchovné a vzdělávací strategie:

#### Kompetence k učení

- předkládáme žákům dostatečné množství informačních zdrojů k daným tématům (encyklopedie, internet) a podporujeme je v samostatném vyhledávání a třídění nově získaných informací
- snažíme se žáky naučit propojovat jejich vědomosti z různých vzdělávacích oblastí do širších celků a získávat tak větší všeobecný přehled

#### Kompetence k řešení problémů

- podporujeme žáky v kritickém myšlení a v tvorbě vlastních rozhodnutí
- vedeme žáky k odpovědnosti za svá rozhodnutí a výsledky svých činů – zdůrazňujeme důležitost této vlastnosti na příkladech z historie

#### Kompetence komunikativní

- snažíme se žáky naučit formulovat a vyjadřovat souvisle a kultivovaně své myšlenky a názory
- předkládáme žákům různé typy textů a záznamů, obrazových materiálů - z historie i ze současnosti - aby o nich přemýšleli a tvořivě je využívali ke svému rozvoji
- nabízíme žákům při práci různé druhy map, snažíme se o to, aby si z nich dovedli vytvořit celkový, všeobecný přehled o dané lokalitě a sdělit nejdůležitější poznatky ostatním

#### Kompetence sociální a personální

- používáme během výuky skupinovou práci

- motivujeme žáky k zamyšlení nad významnými sociálními problémy a problematikou nesnášenlivosti mezi lidmi
- diskutujeme s žáky o vztazích mezi lidmi, postavení jedince v rodině, rolích členů rodiny, o příbuzenských a mezigeneračních vztazích, přičemž se žáci spontánně učí pravidlům spolupráce a diskuse a podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vedeme žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi a k respektování jejich různých hledisek

### **Kompetence občanské**

- pomáháme žákům pochopit základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- seznamujeme žáky se symboly našeho státu a jejich významem, s orgány státní moci a základními principy fungování demokracie
- výuka je vedena tak, aby žáci dobře znali svá práva a povinnosti
- s pomocí různých informačních zdrojů společně shromažďujeme informace o politických stranách, zájmových spolcích, církvi a kulturních institucích
- snažíme se v žácích pěstovat národnostní hrdost

### **Kompetence pracovní**

- doplňujeme výuku dostupnými praktickými ukázkami
- zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly k prokázání praktických dovedností

### **Kompetence digitální**

- výuku doplňujeme aktivitami s využitím ICT – hry, výukové programy, tablety
- učíme žáky informace vyhledávat, používat, prezentovat a hodnotit informace efektivně pro daný účel nebo potřebu



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>II. období – 4. a 5. třída</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>a) Místo, kde žijeme</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p> <p>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy</p> <p>vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</p> <p>porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p> <p>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p> | <p><b>Obec, místní krajina</b> - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť</p> <p><b>Okolní krajina (místní oblast, region)</b> – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany</p> <p><b>Mapy obecně zeměpisné a tématické</b> – obsah, grafika, vysvětlivky</p> <p><b>Regiony ČR</b> – Praha a vybrané oblasti ČR</p> <p><b>Naše vlast</b> – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa, samospráva, státní symbol</p> <p>OSV -Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>VDO – Občanská společnost a škola</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>VEG – jsme Evropané</p> <p>MKV – Kulturní diference</p> <p>Etnický původ</p> <p>ENV - Základní podmínky života</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>ENV - Vztah člověka k prostředí</p> | <p>učí se určovat pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu</p> <p>porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny</p> <p>určí světové strany podle přírodních jevů</p> <p>vyhledá na mapě cíl popisované cesty pomocí světových stran a značek na mapě</p> <p>vybere z nabídky tvrzení o zásadách bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací</p> <p>z mapy se učí vyčíst a vypsát různé údaje, v legendě mapy vyhledá potřebné informace</p> <p>podle popisu vyhledává na mapě geografické objekty</p> <p>podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení</p> <p>uvede rozdíly, které poskytuje plán a mapa</p> <p>seznámí se s mapou mikroregionu s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí</p> <p>navrhne výlet do významných míst regionu</p> <p>z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast</p> <p>porovná informace o osídlení, (přírodních zvláštnostech apod.) daného regionu s jiným regionem</p> <p>seznámí se z hlavními památkami a historií hlavního města Prahy</p> <p>uvede příklady orgánů státní moci a jejich zástupců</p> <p>z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci</p> <p>uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je</p> <p>uvede místa a situace, kde státní symboly používáme</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>b) Lidé kolem nás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>vyjádří na základě svých zkušeností základní vztahy mezi lidmi</p> <p>vyvodí a dodržuje pravidla soužití ve škole mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci</p> <p>rozpozná ve svém okolí jednání, která se už nemohou tolerovat</p> <p>orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p> | <p><b>Rodina</b> - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání</p> <p><b>Soužití lidí</b> – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie</p> <p><b>Chování lidí</b> – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládnutí vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům</p> <p><b>Právo a spravedlnost</b> – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy</p> <p><b>Vlastnictví</b> – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p> <p>OSV – Sebepoznání a sebepojetí<br/>OSV – Poznávání lidí a mezilidské vztahy<br/>VDO – Občanská společnost a škola<br/>VDO – Občanská společnost a škola<br/>VDO – Občan, občanská společnost a stát<br/>VDO – Formy participace občanů v politickém životě<br/>VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování<br/>MKV – Etnický původ<br/>Lidské vztahy<br/>Princip sociálního smíru a solidarity<br/>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br/>Vztah člověka k prostředí</p> | <p>na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě)</p> <p>uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí</p> <p>učí se rozlišovat a pojmenovat blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby</p> <p>vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů</p> <p>uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí</p> <p>v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své chování a jednání vysvětlí</p> <p>vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování, rozliší svá práva a povinnosti a práva a povinnosti osob ve svém okolí</p> <p>vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení</p> <p>uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného</p> <p>uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci a odhadne jejich cenu</p> <p>uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb</p> <p>uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti</p> <p>na příkladech se snaží objasnit rizika půjčování peněz</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>c) Lidé a čas</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů mezi ději a mezi jevy</p> <p>využívá knihoven a sbírek jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</p> <p>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p> | <p><b><u>Orientace v čase a časový řád</u></b> -určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočty, generace, denní režim, roční období</p> <p><b><u>Současnost a minulost v našem životě</u></b> – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p> <p><b><u>Regionální památky</u></b> – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost</p> <p><b><u>Báje, mýty, pověsti</u></b> – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj</p> <p>OSV – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetence</p> <p>VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>VEG – Jsme Evropané</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p> <p>MKV – Kulturní difference</p> <p>ENV – Vztah člověka k prostředí</p> | <p>zanese časové údaje do časové osy</p> <p>určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje</p> <p>porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti</p> <p>uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (knihovna, muzeum a galerie) a vzájemně je rozliší na základě artefaktů, které sbírají a uchovávají</p> <p>uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah</p> <p>vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany</p> <p>pojmenuje rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov</p> <p>uvede příklady historických budov ze svého nejbližšího okolí</p> <p>s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní</p> <p>s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní</p> <p>uvede příklady nejznámějších českých pověstí</p> <p>s využitím obrazového či textového materiálu porovná historii a současnost své obce a mikroregionu</p> |

## 5.5. Člověk a společnost

### 5.5.1. Dějepis

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Dějepis je vyučován od 6. do 9. ročníku a má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6. - 8. ročníku, v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka bude realizována převážně v kmenových třídách.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Důležité je v dějepise poznávání jevů, skutků a dějů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj lidské společnosti a ovlivnily tak podobu naší současné životní reality. Zvláštní zřetel se klade na kořeny, vývoj a základní hodnoty evropské civilizace a v tomto rámci pak na vývoj a formování domácí české historie. Žáci jsou vedeni k tomu, aby chápali historii jako otevřený, stále probíhající proces, jehož poznání není a nemůže být definitivně uzavřeno. Žáci by postupně měli dokázat ze získaných vědomostí odvozovat obecné závěry, skrze které může minulost odpovědět na otázky současnosti a možné budoucnosti.

Širší historické procesy a etapy jsou průběžně ilustrovány konkrétními příklady z obecných a regionálních dějin.

Žák získává z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech, orientuje se v historickém čase a prostoru, komunikuje a prezentuje výsledky své práce. Důležitá je práce s médii, pomoc archivů, muzeí a knihoven.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce Vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- důsledným odlišením základního a rozšiřujícího (aplikačního) učiva směřuje žák k schopnosti rozlišovat podstatné a podružné ve výuce, čímž se posiluje jeho vlastní metoda učení
- vytváří si povědomí o postupných změnách ve vývoji lidské společnosti, osvojuje si příčinné a následné vztahy mezi jednotlivými historickými obdobími a hledá jejich odraz a paralely v současnosti
- osvojuje si základní pojmy a termíny vztahující se k učivu, jejichž systém se završí ukončením dějepisné výuky na daném stupni školy

- plněním úkolů, naplňováním dílčích projektů si žák upevňuje tvořivý a činnostní přístup k obsahu vzdělávání, na základě naznačených mezipředmětových vztahů si tvoří vlastní systém vědomostí, dovedností a hodnot – v případě dějepisu především porovnáváním historických událostí a vlastní autentické zkušenosti
- manipulací s dějepisnou mapou a dobovým obrazovým materiálem se žák učí ověřovat si zprostředkované znalosti a vytvářet si vlastní názor na historické události

### **Kompetence k řešení problémů**

- žák se učí vyhledávat potřebné informace pro řešení úkolů v učebnici a pro práci s mapovým i obrazovým materiálem v učebnici (dějepisný atlas, internet, encyklopedie, případně dobové prameny)
- porovnáním historického a současného stavu se učí argumentovat a obhajovat své stanovisko

### **Kompetence komunikativní**

- žák se postupně učí porozumět odbornému textu, zdokonaluje se ve schopnosti pracovat s dějepisnou mapou, nachází zdroje informací na internetu i v tištěných médiích
- prostřednictvím samostatných vystoupení na zadané téma se učí výstižně formulovat své myšlenky a vyjadřovat je v logickém sledu

### **Kompetence sociální a personální**

- žák rozvíjí dovednost kooperovat ve skupině při plnění úkolů obsažených v učebnici, osvojuje si pravidla týmové spolupráce, seznamuje se s prožitkem odpovědnosti za společnou práci, učí se obhajovat stanovisko skupiny a prezentovat výsledky její práce ostatním
- napomáhá svými znalostmi a zjištěními k společnému poznání třídy jako celku (historické památky v místě bydliště žáka, kde žijí prarodiče, doklady středověkého osídlení v konkrétní známé lokalitě atd.)

### **Kompetence občanské a pracovní**

- žák postupně směřuje k poznání vývoje lidské společnosti v různých regionech světa, učí se pochopit rozdílné životní podmínky, ale i nalézt jejich shody
- vytváří si povědomí o specifice vývoje vlastního národa, formulují se u něj základy občanské hrdosti a vlastenectví
- poznává základní principy soužití lidí v dějinách, historické zákony a společenské normy i jejich paralely v současnosti (formy vlády, postavení člověka ve společnosti, fungování rodiny, úloha jedince v dějinách atd.)
- utváří si vztah k umění a uměleckým dílům, respektuje kulturní a historické dědictví, vytváří si kladný postoj k výtvorům lidského ducha i materiální kultury

- využívá znalosti získané v dějepise v zájmu vlastního rozvoje, vytváří si vztah k historii jako potenciálnímu zájmu a koníčku, který může být základem pro příští profesní volbu v oblasti humanitních věd a umění

### **Kompetence digitální**

- žák se učí vyhledávat informace a pojmy pomocí různých zdrojů
- osvojuje si informační a datovou gramotnost (audiovizuální zdroje, digitalizované zdroje)

| 2. stupeň – 6. – 9. ročník                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</b>                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p>Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků.</p> <p>Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.</p> <p>Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.</p> | <p><b>Úvod do dějepisu</b></p> <p>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>Osvojí si práci s časovou přímkou a základní periodizací dějin, dokáže pracovat s pojmy prostor a čas, uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou informace shromažďovány.</p>                                                                                                                                                                                                           |
| <b>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</b>                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p>Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.</p> <p>Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.</p>                                                                                                                | <p>Vznik člověka<br/>Doba kamenná<br/><b>První zemědělci</b><br/>Doba bronzová a železná<br/>Keltové<br/>Germáni<br/><b>Slované</b><br/>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br/>MKV - Lidské vztahy<br/>ENV - Základní podmínky života<br/>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování<br/>VEG - Jsme Evropané<br/>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení</p> | <p>Seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí, popíše život v paleolitu.</p> <p>Pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství a podmínky vzniku řemesel.</p> <p>Uvádí, v čem se podoba a kvalita života měnila ve srovnání s předchozími obdobími.</p> <p>Popíše pravěké zemědělství a způsoby zpracování a využití prvních kovů, popíše výrobu keramiky.</p> <p>Vysvětlí změny ve společnosti provázející vývoj.</p>           |
| <b>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</b>                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p>Rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.</p> <p>Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.</p>                                                                                            | <p><b>Mezopotámie</b><br/>Městské státy, Sumer<br/>Asýrie, Babylonie<br/><b>Kultura</b><br/>Mezopotámie, Persie, Palestina<br/>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br/>ENV - Základní podmínky života<br/>MKV - Lidské vztahy</p>                                                                                                                                                   | <p>Pochopí souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států. Vysvětlí rychlejší vývoj těchto oblastí na základě popisu přírodních podmínek. Uvede základní zeměpisné údaje - světadíl, názvy velkých řek, dnešní státy v těchto lokalitách. Vysvětlí pojem stát, charakterizuje společnost.</p> <p>Uvede příklady památek nebo objevů a základů věd pocházejících z oblasti prvních států. Ocení vynález písma.</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.</p> <p>Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.</p>                                                                                                | <p><b>Egypt</b><br/>Dějiny Egypta<br/><b>Kultura ve starověkém Egyptě</b><br/>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br/>ENV - Základní podmínky života<br/>MKV - Lidské vztahy</p>                                                                                                                                                                                                                                                     | <p>Pochopí souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států. Vysvětlí rychlejší vývoj těchto oblastí na základě popisu přírodních podmínek.</p> <p>Uvede základní zeměpisné údaje - světadíl, názvy velkých řek, dnešní státy v těchto lokalitách. Vysvětlí pojem stát, charakterizuje společnost.</p> <p>Uvede příklady památek nebo objevů a základů věd pocházejících z oblasti prvních států. Ocení vynález písma.</p> |
| <p>Rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.</p> <p>Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury.</p> <p>Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.</p> | <p><b>Řecko</b><br/>Kréta<br/>Mykénské Řecko<br/><b>Antické Řecko</b><br/>Makedonská nadvláda<br/><b>Kultura ve starověkém Řecku</b><br/>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování<br/>VEG - Jsme Evropané<br/>MKV - Lidské vztahy<br/>ENV - Základní podmínky života<br/>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br/>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení<br/>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti</p> | <p>Prokáže na mapě základní orientaci.</p> <p>Popíše přírodní podmínky, vypráví o jednotlivých etapách řeckých dějin – o Trojské válce a Odysseových dobrodružstvích, životě v Aténách a Spartě, Řecko - perských válkách, Peloponéské válce, Alexandru Makedonském.</p> <p>Uvede příklady, v čem byl v oblasti kultury přínos Řecka pro civilizaci.</p>                                                                                     |
| <p>Rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.</p> <p>Porovnání formy vlády a postavení společenských skupin</p>                                                                                                                                   | <p><b>Řím</b><br/>Etruskové<br/>Království<br/><b>Republika</b><br/>Císařství<br/>Počátky křesťanství<br/>Zánik římské říše</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>Prokáže na mapě základní orientaci. Popíše přírodní podmínky Itálie, vyjmenuje a ukáže na mapě osídlení Itálie na počátku 1. tisíciletí před naším letopočtem.</p> <p>Popíše formy vlády a společnost. Vysvětlí vznik křesťanství. Uvede příklady přínosu římské kultury pro civilizaci.</p>                                                                                                                                              |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury. Demonstruje zrod křesťanství.                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Kultura ve starověkém Římě</b><br>ENV - Základní podmínky života<br>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování<br>VEG - Jsme Evropané<br>MKV - Lidské vztahy<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení                                                                                                                                                                                                        | Pokusí se ocenit Řím jako dovršitele antické kultury.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.<br>Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti.<br>Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka.<br>Objasní křesťanství, papežství a císařství, popíše konflikty mezi světskou a církevní mocí. | <b>Stěhování národů</b><br><b>Společnost</b><br>Dělení středověké společnosti<br>Panovník, šlechta, rytíři<br>Duchovenstvo<br>Pracující lidé<br><b>Dějiny významných států a národů v Evropě</b><br>Francká říše<br>Německo - Svatá říše římská<br>Byzanc<br>Arabská říše, Turci<br>Islám<br>Křížové výpravy<br>MKV - Etnický původ<br>MKV - Podpora multikulturality<br>VEG - Jsme Evropané<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení | Vysvětlí pojem christianizace, popíše úlohu křesťanství a víry v životě člověka.<br>Popíše život jednotlivých společenských skupin v raném středověku.<br>Objasní podstatu lenního systému. Dokáže vysvětlit úlohu křesťanství ve sjednocovacím procesu, uvede příklady jeho kulturního přínosu. Popíše okolnosti vzniku islámu, objasní základní termíny. Vysvětlí rozdělení křesťanské církve. Popíše příčiny, průběh a důsledky křížových výprav. |
| Objasní situaci Velkomoravské říše a postavení tohoto státního útvaru v evropských souvislostech.<br>Objasní vnitřní vývoj českého státu a postavení tohoto státního útvaru v evropských souvislostech.                                                                                                                                                      | <b>Dějiny českých zemí</b><br>Sámova říše<br>Velká Morava<br>Čechy v době knížecí<br>První králové<br><br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení<br>MKV - Etnický původ                                                                                                                                                                                                                     | Popíše život Slovanů v době jejich příchodu k nám, zná základní údaje o Sámově říši.<br>Vysvětlí politický a kulturní význam Velké Moravy, vyjmenuje v chronologickém pořadí hlavní představitele (Mojmír, Rastislav, Svatopluk), vysvětlí příčiny zániku říše.<br>Rozliší počátky státu podle pověstí a historicky prokázané skutečnosti. Uvede souvislosti Velké Moravy a postavení Čech.                                                          |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Objasní vnitřní vývoj českého státu a postavení tohoto státního útvaru v evropských souvislostech.                                                                                                         | <b>Dějiny českých zemí</b><br>Sámová říše<br>Velká Morava<br>Čechy v době knížecí<br>První králové                        | Vyjmenuje hlavní osobnosti 9., 10. a 11. století, ke každé uvede její přínos či událost spojenou s jejím jménem. Zamyslí se nad vyvražděním Slavníkovců a zavražděním knížete Václava. Dokáže vyjmenovat v chronologickém pořadí vybrané osobnosti přemyslovských knížat a králů, ke každé uvést hlavní události spojené s jejich vládou.                                                                                                                                                                                             |
| Uvede příklady románské kultury.                                                                                                                                                                           | <b>Románská kultura</b><br>MKV - Podpora multikulturality                                                                 | Zná pojem románská kultura, jmenuje hlavní architektonické znaky a dokáže podat její příklady.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti.                                                                                                                                            | <b>Společnost</b><br>Venkov<br>Město<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení                 | Objasní pokrok v zemědělství – kolonizace, trojpolní systém – a dá ho do souvislosti s rozvojem obchodu a vznikem měst. Vysvětlí pojmy spojené s městy – města královská, poddanská, věnná, horní, privilegia, cechy atd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Popíše změny v Evropě ve vrcholném středověku.<br>Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.                                                  | <b>Dějiny významných států a národů v Evropě</b><br>Svatá říše římská<br>Francie<br>Anglie<br>Problémy papežství a církve | Vysvětlí podobu říše římské, popíše její přibližný rozsah. Pokusí se vysvětlit politickou situaci v Evropě.<br>Vysvětlí konflikty mezi světskou a církevní mocí, objasní papežství a císařství.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Objasní vnitřní vývoj českého státu a jeho postavení v evropských souvislostech (v době vlády posledních Přemyslovců, Lucemburků).<br>Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. | <b>Dějiny českých zemí</b><br>Poslední Přemyslovci<br>Lucemburkové<br>Doba husitská                                       | Pozornost soustředí na tzv. „poslední Přemyslovce.“<br>Vyjmenuje v chronologickém pořadí všechny Lucemburky na českém trůnu, zhodnotí jejich vládu. Vyzvedne osobnost Karla IV., konkrétně uvede jeho zásluhy o celkový rozvoj státu.<br>Objasní Husovy reformní myšlenky, popíše události spojené s Husem a kostnickým koncilem. Doloží rozdělení husitů - názorové rozdíly, společný program. Popíše husitské války a jejich vojenství. Uvede základní myšlenky Petra Chelčického. Vysvětlí souvislost se vznikem jednoty bratrské. |
| Objasní vnitřní vývoj českého státu a jeho postavení v evropských souvislostech.                                                                                                                           | Doba poděbradská<br>Jagellonci                                                                                            | Zhodnotí osobnost Jiřího z Poděbrad, popíše jeho spory s papežem a úmysl vytvořit mírový svazek evropských panovníků.<br>Popíše vládu Jagellonců.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

| VÝSTUPY                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rozpozná základní znaky kulturního stylu a uvede příklady významných kulturních památek gotické kultury.                          | <b>Gotická kultura</b><br>MKV - Podpora multikulturality                                                                                                                                                                 | Popíše typickou gotickou stavbu, uvede její hlavní znaky, jmenuje příklad gotické stavby v nejbližším regionu, popíše strukturu univerzity, uvede příklad české psané literatury.                                                                    |
| <b>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY</b>                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.<br>Ilustruje postavení jednotlivých vrstev společnosti. | <b>Zámořské objevy</b><br><b>Společnost</b><br>Stavy<br>Manufaktury<br>Rozšíření používání peněz<br>VEG - Jsme Evropané                                                                                                  | Popíše při práci s mapou objevné plavby významných mořeplavců (Kolumbus, Vasco da Gama, Magalhaes). Uvede příčiny a důsledky zámořských objevů. Objasní vztah kolonie a jejího vlastníka. Vysvětlí rozdělení společnosti v novověku.                 |
| Vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve.                                            | <b>Reformace a její důsledky</b><br>Německá reformace<br>Reformace ve Francii<br>Reformace v Anglii<br>Důsledky reformace<br>Dějiny dalších významných států (Španělsko, Nizozemí, Osmanská říše)<br>VEG - Jsme Evropané | Orientuje se v nově vzniklé náboženské situaci v Evropě - dokáže vysvětlit pojmy reformace, protireformace, katolíci, protestanti, křesťanství. Popíše poměry ve Španělsku a Nizozemí. Objasní vliv tureckého nebezpečí.                             |
| Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.                                 | <b>Dějiny českých zemí</b><br>Ferdinand I.<br>Maxmilián II.<br>Rudolf II.<br><b>Velmocí v 15. - 18. století</b><br>Anglie a Velká Británie<br>Francie<br>Rusko<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti            | Popíše okolnosti nástupu Habsburků na český trůn. Vysvětlí podstatu jejich sporu s českými stavy. Popíše průběh tohoto sporu vrcholícího stavovským povstáním 1618.<br>Pokusí se popsat politickou situaci velmocí v uvedeném období.                |
| Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.                             | <b>Kultura - renesance a humanismus</b><br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MKV - Podpora multikulturality                                                                           | Objasní souvislost s antikou, popíše typickou renesanční stavbu, uvede významné kulturní památky, vysvětlí podstatu humanismu.                                                                                                                       |
| Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války.                                                                              | <b>Třicetiletá válka</b><br>VEG - Jsme Evropané<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení                                                                                                     | Vysvětlí příčiny tohoto mocenského procesu. Vyjmenuje hlavní válčící země a jejich motivaci k účasti ve válce. Popíše vojenství této doby. Pokusí se zhodnotit výsledek války - vestfálský mír, především ve vztahu k českým zemím a střední Evropě. |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.                                                                                                                                                                                     | <b>České země a habsburská monarchie</b><br>České země po třicetileté válce<br>Marie Terezie<br>Josef II.<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti<br>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování                            | Vysvětlí problém nástupu M. Terezie na trůn (pragmatická sankce). Uvede příklady reformy M. Terezie a pokusí se zhodnotit jejich přínos.<br>Uvede a vysvětlí dvě základní reformy Josefa II. – Toleranční patent a Patent o zrušení nevolnictví.                                                                                                                                                                                                 |
| Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.                                                                                                                                                                                 | <b>Barokní kultura</b><br><b>Osvícenství</b><br>MKV - Podpora multikulturality                                                                                                                                                                                                                                               | Dokáže vyjmenovat typické znaky barokní architektury, uvede příklady významných kulturních památek u nás i v zahraničí. Snaží se vysvětlit pojem vědecká revoluce 17. století, pokrokové myšlenky a objevy (významné osobnosti). Pokusí se objasnit osvícenství, uvede hlavní znaky.                                                                                                                                                             |
| <b>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</b>                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.<br><br>Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě. | <b>Vznik USA</b><br><br><b>Velká francouzská revoluce</b><br>Příčiny<br>Průběh<br>Napoleon Bonaparte<br>Vídeňský kongres<br>VDO - Občan, občanská společnost a stát<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení                                                                                     | Stručně objasní vznik USA. Nastíní další vývoj USA.<br>Popíše francouzskou společnost před revolucí, označí problémy, tj. uvede příčiny nespokojenosti – revoluce.<br>Snaží se sestavit základní osnovu průběhu revolučních událostí.<br>Uvede myšlenky Deklarace lidských a občanských práv vzhledem k době vzniku.<br>Pokusí se zhodnotit výsledek revoluce – vítězství, porážka, mezinárodní ohlas.<br>Vypráví o Napoleonovi a jeho taženích. |
| Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.<br><br>Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských států.        | <b>Industrializace a její důsledky pro společnost</b><br><b>České země a habsburská monarchie</b><br>Metternichovský absolutismus<br>Národní obrození<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti<br>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení<br>VDO - Formy participace občanů v politickém životě<br>VEG - Jsme Evropané | Objasní pojem industrializace a pokusí se objasnit její důsledky pro společnost.<br>Pokusí se charakterizovat metternichovský absolutismus.<br>Snaží se objasnit pojem národní obrození, uvede souvislost s evropským vývojem a zvláštnosti českého procesu. Uvede jména národních buditelů a jejich konkrétní přínos.                                                                                                                           |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií. | <b>Dějiny významných evropských a mimoevropských národů</b><br>Sjednocení Německa a Itálie<br>Velká Británie<br>Francie<br>Rusko<br>USA<br><br><b>České země a habsburská monarchie</b><br>Bachův absolutismus<br>Vznik Rakouska-Uherska<br><br>VDO - Formy participace občanů v politickém životě<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti<br>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení<br>VEG - Jsme Evropané | Uvede stručný přehled úspěchů národně osvobozenického hnutí. Snaží se popsat politické proudy a upevňuje si pojmy ústava, politické strany a občanská práva. Stručně popíše občanskou válku v USA. S pomocí mapy jmenuje významné kolonie evropských velmocí, uvede význam kolonií. Pokusí se objasnit soupeření mezi velmocemi.<br><br>Uvede hlavní znaky Bachova absolutismu. Popíše, co změnilo vznikem Rakouska-Uherska. |
| <b>MODERNÍ DOBA</b>                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.                                                                                                                                                 | <b>První světová válka</b><br>Příčiny<br>Průběh a důsledky<br>Češi a Slováci za války<br><br>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování<br>VDO - Občan, občanská společnost a stát<br>VEG - Jsme Evropané<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti                      | Pokusí se rozlišit skutečné příčiny války od záminky – sarajevského atentátu. Na základě popisu vojenské taktiky a vyjmenování nových zbraní vysvětlí vojenský charakter války – zákopová, pozici. Dokáže zdůvodnit, v čem spočívala zásluha TGM o vznik ČSR. Uvede další představitele odboje, vypráví o legiích a zhodnotí jejich význam pro vznik státu.                                                                  |
|                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Pařížská mírová konference</b><br>Vítězové a poražení<br>Mírové smlouvy<br>Společnost národů                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Pokusí se objasnit charakter versailleského systému a problémy jeho fungování.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.</p> <p>Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.</p> <p>Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.</p> | <p><b>Totalitní režimy</b></p> <p>Charakteristika totalitních režimů</p> <p>Komunismus v Sovětském svazu</p> <p>Fašismus v Itálii</p> <p>Nacismus v Německu</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MKV - Lidské vztahy</p> <p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>VEG - Jsme Evropané</p> | <p>Vyvodí odlišnost demokracie a totality, uvede shody a rozdíly dvou podob totality – komunismu (na příkladu Ruska) a fašismu (na příkladu Itálie).</p> <p>Pokusí se najít souvislost mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních politických sil.</p> <p>Vysvětlí pojem nacismus a uvede jeho znaky.</p>                              |
| <p>Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.</p>                                                                                                                                                                                                                                 | <p><b>Československá republika mezi válkami</b></p> <p>Formování republiky</p> <p>Slovensko a Podkarpatská Rus</p> <p>Hospodářství v Československu</p> <p>Zahraniční politika</p> <p>Rozbití Československa</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti</p>             | <p>Vyjmenuje a popíše symboly nového státu.</p> <p>Na příkladu politického systému první republiky dokáže popsat a vysvětlit fungování pluralitní demokracie.</p> <p>Pokusí se vysvětlit, jaké problémy musel nový stát řešit a jak se to podařilo: vytváření hranic, řešení národnostní otázky, hospodářství.</p>                          |
| <p>Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.</p>                                                                                                                                                                                                                                 | <p><b>Kultura a věda mezi válkami</b></p> <p>Výtvarné umění</p> <p>Architektura</p> <p>Literatura a divadlo</p> <p>Film</p> <p>Hudba</p> <p>Vědecký a technický pokrok</p> <p>MKV - Podpora multikulturality</p>                                                                                                                                        | <p>Zná významné památky 20. století a představitele kultury.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.</p> <p>Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.</p>                                                                                                                                                                | <p><b>Druhá světová válka</b></p> <p>Válka v Evropě</p> <p>Válka v Tichomoří</p> <p>Důsledky druhé světové války</p> <p>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení</p>                                                                                                            | <p>Přehledně popíše vývoj válečných operací, uvede základní časové mezníky a místa nejvýznamnějších válečných operací.</p> <p>Vyjmenuje představitele tzv. velké trojky, vysvětlí pojem protihitlerovská koalice, její hlavní zásady a cíle.</p> <p>Uvede hlavní body diplomatických jednání na hlavních konferencích – Teherán, Jalta.</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.                                                                                                                                                   | <b>Zločiny proti lidskosti za druhé světové války</b><br>Koncentrační tábory<br>Holocaust (šoa)<br>Vyvraždění Romů<br>Bolševická genocida v Pobaltí<br>MKV - Lidské vztahy<br>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení<br>MDV - Fungování a vliv médií na společnost                                                                                                          | Vysvětlí pojmy holocaust a genocida, uvede příklady.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Viz. již očekávané výstupy.                                                                                                                                                                                                                       | <b>Československo za druhé světové války</b><br>Protektorát Čechy a Morava<br>Domácí odboj<br>Zahraniční odboj<br>Osvobození území ČSR<br>Židé v protektorátu<br>VEG - Jsme Evropané                                                                                                                                                                                         | Vysvětlí pojem Protektorát Čechy a Morava a vztah Čechů k novému útvaru. Orientuje se v domácím a zahraničním odboji: popisuje jeho činnost a uvádí stručně konkrétní přínos vybraných osobností odboje v souvislosti s konkrétními místy a akcemi.                                                                                                            |
| <b>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT</b>                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.<br>Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské vojenské spolupráce.                                        | <b>Poválečné uspořádání</b><br>Postupimská konference<br>Vznik OSN<br><br>VEG - Jsme Evropané<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti                                                                                                                                                                                                                                 | Uvede hlavní body jednání konference v Postupimi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.<br>Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské vojenské spolupráce.<br>Posoudí postavení rozvojových zemí. | <b>Studená válka</b><br>Vznik studené války<br>1. fáze<br>2. fáze<br>3. fáze<br>4. fáze<br><b>Východní blok</b><br>Státy a organizace východního bloku<br>Dění uvnitř východního bloku<br>VEG - Jsme Evropané<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti | Vysvětlí, proč dochází po roce 1945 k rozporu mezi bývalými Spojenci.<br>Na konkrétních příkladech se snaží objasnit tyto rozpory.<br>Objasní pojem studená válka.<br>Pokusí se objasnit celosvětové napětí na konkrétních příkladech.<br>Uvede příklady rozpadu koloniálního systému.<br>Pokusí se uvést význam Gorbačovovy politiky pro konec studené války. |

| VÝSTUPY                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.   | <p><b>Československo po druhé světové válce</b></p> <p>ČSR v letech 1945 – 1948</p> <p>Komunistický převrat a upevňování moci komunistů</p> <p>Život v komunistickém Československu</p> <p>Pokus o změnu v roce 1968</p> <p>Období normalizace</p> <p>Sametová revoluce 1989 a jak to bylo dál</p> <p>VEG - Jsme Evropané</p> <p>MDV - Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>MDV - Fungování a vliv médií na společnost</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě</p> | <p>Snaží se vyjmenovat změny, které nastaly v obnovené ČSR v důsledku války i světového vývoje.</p> <p>Popisuje průběh vnitropolitického zápasu, který končí únorovými událostmi v roce 1948.</p> <p>Shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní – především události těsně po únoru 1948 a v 50. letech.</p> <p>Pokusí se porovnat komunistický totalitní model s modelem demokracie v západních zemích, zformuluje základní rozdíly.</p> <p>Zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu.</p> <p>Na základně popisu období normalizace se snaží ocenit význam disidentského hnutí (uvede příklady) vedoucí spolu s mezinárodním vývojem k pádu totalitního režimu.</p> |
| Prokáže základní orientaci v problémech současného světa. Posoudí postavení rozvojových zemí. | <p><b>Co se dělo potom</b></p> <p>VEG - Jsme Evropané</p> <p>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p>Podá důkazy kladného i záporného rozvoje vědy a techniky v době po 2. světové válce do současnosti. Zamyslí se nad otázkami: Jaké jsou problémy současného světa? Poučilo se lidstvo z dějin?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |



### 5.5.2. Občanská výchova

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět občanská výchova má v šestém, sedmém a devátém ročníku časovou dotaci jednu hodinu týdně. Výuka bude realizována v kmenové třídě, v počítačové učebně a při exkurzích podle cíle v prostorách mimo školu.

Směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Orientuje žáky ve významných událostech společenského života a seznamuje s postavením jednotlivců ve společenských vztazích. Učí žáky respektovat pravidla společenského soužití a být odpovědný za vlastní názory, chování a jednání. Důležitou součástí je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů a výchova k toleranci, respektování lidských i dětských práv. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, motivuje k aktivní účasti na životě společnosti. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků. Vyžaduje práci s informacemi z různých zdrojů, tímto poznatky rozšiřuje. Utváří a rozvíjí způsobilost žáků k zodpovědnému jednání, formuje u nich vlastní zodpovědnost i za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce, mezilidských vztahů a životního prostředí. Umožňuje lepší sebepoznávání a přijímání pozitivních životních hodnot. Vede k pochopení vlastního jednání i jednání druhých, seznamuje se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností státu a mezinárodních organizací. Výuka vychází z poznávání nejbližšího okolí, mezilidských vztahů, postupně prohlubuje poznání a znalosti žáků o širší kontexty ve společenských vztazích, jevech a institucích, opírá se o životní zkušenosti žáků, směřuje k osvojování praktických dovedností a k jejich aplikaci ve skutečných životních situacích.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce Vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

##### **Kompetence k učení**

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků a nalézají mezi nimi souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry
- pracují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- učí se diskutovat a kriticky hodnotit výsledky své i spolužáků
- v rámci sebepoznání posuzují vlastní pokrok a určí problémy bránící učení, naplánují si, jak by mohli své učení zlepšit.

##### **Kompetence k řešení problémů**

- žáci tvořivě přistupují k řešení problémů, vyhledávají vhodné informace z různých zdrojů, pracují s nimi a hledají řešení
- žáci se učí kriticky myslet a obhajovat svá rozhodnutí

### **Kompetence komunikativní**

- žáci formulují a vyjadřují souvisle a kultivovaně své myšlenky a názory
- žáci umějí naslouchat promluvám druhých a vhodným způsobem na ně reagovat
- žáci komunikují asertivně na úrovni svého věku
- žáci využívají ke komunikaci vhodné technologie

### **Kompetence sociální a personální**

- žáci se učí pracovat v týmu, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- žáci se snaží o upevňování dobrých mezilidských vztahů
- žáci se učí diskutovat v malé skupině i v kolektivu třídy, chápou potřebu spolupráce při řešení úkolů
- žáci svým chováním a jednáním se snaží o dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

### **Kompetence občanské**

- žáci se seznamují s legislativou a obecnými morálními zákony, které dodržují
- žáci respektují názory ostatních
- žáci se chovají zodpovědně v krizových situacích, dokážou pomoci druhému
- žáci dodržují pravidla slušného chování, školní řád

### **Kompetence pracovní**

- žáci se snaží o efektivitu při organizování vlastní práce
- žáci na základě svého sebehodnocení se reálně rozhodují o dalším vzdělávání a profesi

### **Kompetence digitální**

- žáci nachází relevantních zdrojů
- vlastní hodnocení nalezených dat a náležitá práce se zdroji
- vyhledávají a filtrují data
- připravují prezentace
- seznamují se s ochranou osobních údajů na internetu

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2. stupeň – 6., 7. a 9. ročník                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání<br>rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu                                        | <b>Člověk ve společnosti</b><br><br><b>naše vlast</b> - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny<br>ENV - Vztah člověka k prostředí<br>VEG - Jsme Evropané                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | na příkladech vyloží pojem vlastenectví, odliší projevy vlasteneckých pocitů od projevů nacionalismu<br>vyjmenuje státní symboly a vysvětlí jejich význam, uvede příklady příležitostí, kdy se užívají<br>zná názvy a význam státních svátků<br>dokáže ostatní seznámit s významnými místy regionu i státu, ukázat je na mapě, připomenout, jak se stát stará o památky<br>seznámí se s pojmem UNESCO                                                                                                                                                                                                                                                |
| uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích                                                                                              | druhy komunikace, asertivní jednání<br>OSV - Mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | učí se asertivnímu způsobu jednání v konfliktních situacích<br>kriticky hodnotí a vhodně koriguje své jednání, chování a postoje<br>pěstuje si zdravou sebedůvěru                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám | <b>lidská setkání</b> - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti<br>vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti<br><b>naše škola - zásady lidského soužití</b><br>OSV - Kooperace a kompetice<br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace<br>OSV - Poznávání lidí, mezilidské vztahy<br>MKV - Lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity | rozpozná, v jakých společenských vztazích je osobně začleněn a jaké sociální role pro něj z těchto vztahů vyplývají<br>vysvětlí, jaký význam má pro život společnosti i jednotlivce dodržování společenských norem<br>seznámí se se školním řádem<br>objasní, jaký význam má základní vzdělání pro budoucí život, snaží se popsat zásady přípravy na vyučování<br>vysvětlí, v čem spočívá význam práce třídní samosprávy, k čemu může pomoci v dalším životě<br>respektuje odlišné názory či zájmy lidí<br>zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, posoudí možnosti své, rodiny, obce, státu při pomoci lidem v nouzi |
| rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti                | <b>vztahy mezi lidmi</b> - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | na příkladech doloží projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem<br>popíše možné důsledky<br>rozliší příklady asertivní a agresivní mezilidské komunikace                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti                                                                                                                                                                | OSV – Mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace, řešení problémů, hodnoty, postoje, praktická etika<br>MKV - Etnický původ, lidské vztahy                                                                                                                 | rozpozná projevy masové nesnášenlivosti a vysvětlí, k jakým důsledkům může vést<br>objasní potřebu tolerance ve společnosti<br>zaujímá tolerantní postoje k menšinám                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života<br><br>kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání                                                                                         | <b>Člověk jako jedinec</b><br><br><b>vnitřní svět člověka</b> - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí<br><br>OSV - Sebepoznání, sebepojetí | uvede složky osobnosti, které ji charakterizují<br>vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí<br>popíše chování osob s různým temperamentem<br>objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti<br>objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince<br>sestaví svůj žebříček hodnot<br>pochopí význam pojmu osobnost a rozdílnost jednotlivých osobností<br>seznámí se s pojmy charakter, charakterové vlastnosti, svědomí, egoismus, altruismus, egocentrismus<br>uvědomí si význam vůle a dokáže své volní jednání posilovat a být sebekritický |
| posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek<br><br>popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru | <b>osobní rozvoj</b> - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji<br><br>OSV - Mezilidské vztahy                                                         | uvědomí existenci různých sociálních pozic a rolí<br>učí se, co role vyžadují a jak se s nimi musí člověk vyrovnávat<br>učí se zodpovědně a realisticky volit životní cíle a hledat cesty k jejich realizaci<br>zamýšlí se nad smyslem lidského života<br>chápe nutnost konání dobra a prospěchu nejen pro sebe ostatní, význam solidárního jednání vůči druhým<br>objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci<br>rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek                                                       |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí                                                                                                                                    | <b>kulturní život</b> - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace<br>OSV - Rozvoj schopností poznání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetence, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika<br>VEG - Jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět<br>MKV - Lidské vztahy, podpora multikulturality, kulturní difference<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti | respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnost<br>má smysl pro kulturní rozdíly regionů a národů<br>vysvětlí přínos kulturních institucí pro člověka, orientuje se v jejich nabídce                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky<br><br>rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu | <b>Člověk stát a právo</b><br><br><b>právní základy státu</b> - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR;<br><b>právní základy státu</b> složky státní moci, jejich orgány a instituce<br><b>státní správa a samospráva</b> - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly<br><br>VDO - Občan, občanská společnost a stát                                                                                                                                                                                                                                        | vysvětlí a zdůvodní význam státních symbolů, jejich umístění, zachovávání úcty k nim<br>rozlišuje typy a formy států, rozdíl mezi demokracií a diktaturou, monarchií a republikou, zná rok vydání Ústavy ČR a její rozdělení<br>vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost<br>vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost<br>vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost<br>uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce<br>objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou |
| objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů                                                                                                                                                                                      | <b>principy demokracie</b> - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus,<br>VDO – Formy participace občanů v politickém životě                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou ovlivňovat života občanů<br>dokáže vyjmenovat významné politické strany ve státě                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů                                                                                                                         | <b>principy demokracie</b> - význam a formy voleb do zastupitelstev<br>VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev<br>vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb<br>uvede příklady činnosti místního zastupitelstva<br>sleduje politický život ve státě, pracuje s internetem                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p> <p>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p>                 | <p><b>lidská práva</b> - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <p>OSV – Poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p><b>právo v každodenním životě</b> důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> | <p>snaží se orientovat a vyhledávat informace v Deklaraci lidských práv a svobod</p> <p>učí se rozpoznávat šikanu a diskriminaci</p> <p>uvede, kdy vzniká způsobilost člověka k právům a k právním úkonům</p> <p>dokáže správně využít právo zákazníka na příkladu problémové koupě a reklamace</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p> <p>rozlišuje a porovnání úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> | <p><b>protiprávní jednání</b> - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu</p> <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě</p> <p>MDV- Práce v realizačním týmu</p> <p>ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP a vztah člověka k prostředí</p>                                                                                                       | <p>uvede příklady nejzávažnějších protispolečenských jevů</p> <p>snaží se nalézt jejich možné příčiny a důsledky, popíše možné postihy</p> <p>na příkladech ze života rozpozná rozdíl mezi přestupkem a trestným činem, vyhledává v médiích</p> <p>uvede příklad korupčního jednání</p> <p>uvede příklady nejčastějších přestupků – dopravní, ekologické aj.</p> <p>popíše možné sankce pro provinilého člověka</p> <p>vyjmenuje orgány právní ochrany občanů</p> <p>na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů</p> <p>uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany</p> |
| <p>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p>                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p><b>Člověk, stát a hospodářství</b></p> <p><b>majetek, vlastnictví</b> - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p>                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech</p> <p>diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví</p> <p>objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami</p> <p>uvede příklady hmotného a duševního vlastnictví</p> <p>chápe důvody ochrany duševního vlastnictví</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                                                   | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti                                                                                                                                                                                          | hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing;<br><br>VDO – Občan, občanská společnost a stát                                                  | rozpozná vhodné a nevhodné způsoby hospodaření<br>uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti<br>objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti<br>vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji<br>váží si hodnoty peněz - kapesné                                                                                                                                                                        |
| na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení<br><br>vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít<br><br>uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu | banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků                                              | na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení<br>vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet<br>vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty<br>diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení<br>popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb<br>na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým<br>uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace |
| rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků-ze státního rozpočtu                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Peníze</b> - formy placení; rozpočet státu; význam daní, příspěvky státu a dávky<br>VDO - Občan, občanská společnost a stát<br>VEG – jsme Evropané<br>MDV - Práce v realizačním týmu | uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz                                                                                                                                                                                                            | cena jako výsledek nabídky a poptávky, změna ceny<br>tvorba ceny, inflace                                                                                                               | dovede pojmenovat 2 nejčastější podoby firem jako právnických osob<br>objasní princip nabídky a poptávky<br>na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu<br>na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá<br>vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz                                                                                                                        |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz                                                                                      | rozpočet státu, daně ve státě, význam daní<br>platit se dá i jinak než penězi<br>co se platí z veřejných rozpočtů<br>peníze usnadňují směnu zboží a služeb<br>na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení<br>uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení                                              | najde na bankovkách aspoň dva ochranné znaky<br>na příkladech doloží, jak vzniká rodinný rozpočet a jak se přerozděluje (příklady příjmů a výdajů)<br>zná rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou, vysvětlí význam daní z hlediska, financování služeb v oblasti národního hospodářství<br>sdělí, za co všechno platí domácnosti, firmy, obchody, veřejné rozpočty<br>zná služby běžných bankomatů<br>zná platební karty a možné způsoby platby za nákupy zboží nebo služeb<br>objasní finanční podporu státu pro činnost institucí, které se zabývají sociální péčí o postižené, nemocné a staré osoby |
| <b>popíše vliv začlenění ČR do EU</b> na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování<br>uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky<br>objasní souvislost globálních a lokálních problémů | <b>Mezinárodní vztahy, globální svět</b><br><br><b>evropská integrace</b> - podstata, význam, výhody, EU a ČR<br><b>globalizace</b> - projevy, významné globální problémy<br><br>MKV - Princip sociálního smíru a solidarity<br>MKV – Lidské vztahy, podpora multikulturality<br>VEG – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané<br>MDV – Práce v realizačním týmu | vyloží důvody začlenění ČR do EU<br>zná počet členských států EU, výhody i nevýhody začlenění<br>vyjmenuje příklady globálních problémů<br>je aktivní, mnohé z daných úkolů řeší týmovou prací                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |



## 5.6. Člověk a příroda

### 5.6.1. Fyzika

#### **Charakteristika vyučovacího předmětu:**

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován od 6. do 9. ročníku. Předmět Fyzika je posílen o jednu disponibilní hodinu. Časová dotace předmětu je 2 hodiny týdně v 6. – 8. ročníku a 1 hodinu týdně v 9. ročníku. Výuka bude realizována převážně v přírodovědné učebně.

Fyzika je přírodní věda, která navazuje na učivo předmětů Člověk a jeho svět a Matematika vyučovaných na 1. stupni. Slovo fyzika je odvozeno ze starořeckého slova *fysis* = příroda. Člověk od nepaměti zkoumá přírodu dvěma různými přístupy: experimentálně a teoreticky. Žáci budou přírodní zákonitosti poznávat především na základě pozorování, měření a experimentování. Osvojí si nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti k tomu, aby na své úrovni dokázali porozumět fyzikálním jevům a procesům, které se v přírodě vyskytují, se kterými se setkávají v běžném životě i v technické praxi.

Fyzika položí žákům základ k hlubšímu porozumění přírodních faktů a jejich zákonitostí, pro lepší pochopení a využívání rozvíjejících se technologií v běžném životě.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- samostatně či v kooperaci se žáky ve skupině pozorovat různé fyzikální objekty, procesy a jejich vlastnosti
- měřit různé fyzikální vlastnosti objektů a výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a sdělovat ostatním
- získané hodnoty a výsledky využívat k dalšímu učení
- provádět samostatně nebo ve skupině experimenty, jejichž výsledky využije k vyslovení hypotéz, a po ověření jejich pravdivosti
- využije výsledky k dalšímu studiu
- vyhledávat a využívat informace z různých informačních zdrojů, třídit je a využívat efektivně v dalším studiu
- nacházet souvislosti mezi pokusem v experimentálních podmínkách a ději probíhajícími v běžném životě

#### **Kompetence k řešení problémů**

- volit vhodné pomůcky, metody a postupy při provádění experimentů a pozorování
- formulovat problém, na který při svém fyzikálním vzdělávání narazí
- hledat a navrhnout další metody, pomůcky, informace nebo jiné nástroje, které by pomohly přispět k řešení problémů

- zhodnotit výsledky pozorování a experimentů jednotlivých žáků nebo skupin a zhodnotit vhodnost daného postupu z hlediska správnosti výsledků
- řešením problémových úloh rozvíjet logické a kritické myšlení

### **Kompetence komunikativní**

- rozvíjet u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- rozvíjet u žáků obhájit svůj postoj a své výsledky před ostatními žáky ve skupině nebo celou třídou

### **Kompetence sociální a personální**

- žáci jsou vedeni ke spolupráci a vzájemné pomoci
- při práci ve skupinách se učí spolupracovat, respektovat a oceňovat zkušenosti a nápady druhých, rozdělovat práci pro efektivní využití času a pomůcek, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

### **Kompetence občanské**

- vytvářet u žáků pozitivní vztah k práci ve skupině či samostatně, vést žáky k odpovědnosti za výsledky své práce či výsledky práce celé skupiny
- umožňuje hodnotit výsledky svých pozorování a experimentování před ostatními žáky

### **Kompetence pracovní**

- vést žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při provádění pokusů
- volit vhodné pomůcky a postupy tak, aby bylo využito času a prostředků co nejefektivněji
- správně a zodpovědně zacházet s pomůckami
- využívat získané dovednosti a znalosti v běžném životě

### **Kompetence digitální**

- využívat internetové vyhledávače pro získávání informací o fyzikálních veličinách a jednotkách
- vyhledat převodníky jednotek
- vytvořit textový dokument, jednoduchou prezentaci nebo tabulku
- zkoušet hodnotit obsah vyhledávaných materiálů, srovnávat s vlastními zkušenostmi

| 2. stupeň – 6. – 9. ročník                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VÝSTUPY                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále a neuspořádaně pohybují a vzájemně na sebe působí | Tělesa a látky. Vlastnosti pevných, kapalných i plyných látek. Složení látek. Atomy a molekuly. Neustálý neuspořádaný pohyb látky - difúze                                                                                                                                                                                                               | uvede příklady látek a těles různých skupenství<br>vyjmenuje vlastnosti látek jednotlivých skupenství<br>vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou<br>sestaví model atomu podle zadání a popíše jeho stavbu<br>uvede a popíše jevy, které nepřímo dokazují částicovou stavbu látek                                                                                                                                                                  |
| změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa                         | Měření fyzikálních veličin – délky, objemu, hmotnosti, času a teploty. Jednotky fyzikálních veličin, převody jednotek.<br><br>OSV - Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace<br>OSV - Kooperace a kompetice<br>VEG - Jsme Evropané                                                                                             | používá značky základních fyz. veličin<br>vyjmenuje základní jednotky a jednotky odvozené<br>porovná velikosti fyzikálních jednotek dané fyzikální veličiny a jednotky vzájemně převádí<br>podle návodu změní danou fyzikální veličinu<br>podle zadání pro měření zvolí vhodné měřidlo, provede měření, zapíše naměřené hodnoty a určí odchylku měření<br>zpracuje jednoduchý protokol měření<br>dodržuje pravidla bezpečnosti práce během měření |
| využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů                             | Hustota látky, výpočet hustoty látky a hmotnosti tělesa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | osvojí si vztah pro výpočet hustoty látky<br>vysvětlí závislost hustoty látky na objemu a hmotnosti<br>vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty pro různé látky<br>vyjmenuje jednotky hustoty a převádí je mezi sebou<br>řeší podle návodu (později samostatně) jednoduché příklady na výpočet hustoty, hmotnosti a objemu tělesa                                                                                                                      |
| předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty                                                   | Změna objemu pevných těles, kapalin a plynů při zahřívání nebo při ochlazování. Teploměr. Jednotky teploty. Měření teploty tělesa. Změna teploty vzduchu v průběhu času.<br><br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti | popíše změnu objemu těles s teplotou<br>popíše teploměr, vyjmenuje základní hodnoty Celsiovy stupnice, uvede značku a jednotku teploty<br>změří teplotu vhodným teploměrem<br>sestojí graf závislosti teploty na čase                                                                                                                                                                                                                             |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                            | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso a jejich směr                                                                                                                                                                              | Elektrické vlastnosti látek.                                                                                                                                                                                                                                                                          | experimentem prokáže vzájemné přitahování a odpuzování zelektrovaných těles a tento jev vysvětlí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso a jejich směr                                                                                                                                                                              | Magnetické vlastnosti látek.                                                                                                                                                                                                                                                                          | experimentálně určí póly tyčového magnetu<br>znázorní průběh indukčních čar magnetického pole tyčového magnetu<br>popíše magnetické pole Země a uvede příklad jeho využití                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| rozezná, že je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu<br>rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu<br>využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles | Klid a pohyb tělesa. Popis pohybu. Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb.<br>Rychlost a dráha při rovnoměrném pohybu tělesa.<br>Průměrná rychlost pohybu tělesa.<br><br>OSV - Kreativita                                                                                                                    | rozhodne, zda se těleso vzhledem k jinému tělesu pohybuje nebo je v klidu<br>určí trajektorii konkrétního pohybu tělesa a rozhodne o druhu pohybu<br>rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb<br>sestrojí graf rovnoměr. pohybu tělesa<br>řeší úlohy na výpočet $v$ , $s$ , $t$ a $v_p$                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| rozpozná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla<br>určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici                                                                                | Gravitační síla a hmotnost tělesa. Gravitační pole.<br>Znázornění síly. Vzájemné působení těles. Síla.                                                                                                                                                                                                | objasní vzájemné působení těles<br>vysvětlí závislost prodloužení pružiny na působící síle<br>používá značku pro sílu, uvede základní jednotku síly a její násobky, převádí mezi jednotkami síly<br>určí gravitační sílu, jakou Země působí na těleso o určité hmotnosti<br>změří velikost síly siloměrem<br>znázorní sílu pomocí orientované úsečky                                                                                                                                                                                                                              |
| určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso a výslednici dvou sil                                                                                                                                                           | Výslednice dvou sil stejného a opačného směru. Rovnováha dvou sil. Těžiště tělesa.<br>Tlaková síla. Tlak. Třecí síla.<br>Smykové tření. Ovlivňování třecí síly v praxi.<br><br>OSV - Kooperace a kompetice<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>ENV - Vztah člověka k prostředí | skládá graficky i početně dvě síly stejného (opačného) směru působící v jedné přímce, určí výslednici<br>určí těžiště stejnorodého tělesa pravidelného tvaru, u nestejnorodého tělesa předpoví jeho přibližnou polohu<br>experimentem určí těžiště, např. desky, tyče<br>rozlišuje mezi tlakovou a tahovou silou a uvádí účinky těchto sil<br>vysvětlí závislost tlaku na síle a obsahu plochy<br>navrhne, jak lze v praktické situaci zvětšit nebo zmenšit tlak<br>objasní existenci tření a jeho význam v každodenním životě<br>změří velikost třecí síly v jednoduchém případě |

| VÝSTUPY                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů | Mechanické vlastnosti kapalin. Pascalův zákon - hydraulická zařízení. Hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny.                                                                                                                                                                                        | objasní s použitím Pascalova zákona účinky vnější tlakové síly na hladinu kapaliny<br>reprodukuje Pascalův zákon, uvede příklady jeho použití v praxi<br>vyjmenuje vlastnosti kapalin<br>nakreslí jednoduché schéma hydraulického zařízení a vysvětlí jeho princip<br>vysvětlí existenci hydrostatického tlaku, vysvětlí, na čem závisí jeho velikost, uvede jednotku a důsledky<br>objasní chování různých těles v klidné kapalině na základě platnosti Archimédova zákona<br>vysvětlí, jaké síly působí na těleso ponořené v kapalině                                                                                             |
| využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů | Archimédův zákon - vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách. Mechanické vlastnosti plynů - atmosférický tlak a jeho měření, vztlaková síla na tělesa v plynech, tlak plynu v uzavřené nádobě (přetlak, podtlak) a jeho měření.<br>OSV - Kooperace a kompetice<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení | znázorní síly a jejich výslednici působící na těleso ponořené do kapaliny<br>řeší příklady na výpočet $P_h$ , $F$ , $F_{vz}$<br>předpoví, zda se bude těleso v kapalině potápět, vznášet, či plovat; uvede příklady využití v praxi<br>pokusem prokáže existenci atmosférického tlaku vzduchu a vysvětlí příčiny jeho existence<br>porovná atmosférický tlak v různých výškách, popíše způsob jeho měření<br>uvede příklad prokazující existenci vztlakové síly, která působí na tělesa v plynu (např. v atmosféře) a uvede příklad jejího využití v praxi<br>rozhodne u konkrétních příkladů, zda je v nádobě přetlak nebo podtlak |
| využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů | Počasi kolem nás - meteorologie, atmosféra Země, základní meteorologické jevy a jejich měření, problémy znečišťování atmosféry.<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá<br>ENV - Základní podmínky života<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>ENV - Vztah člověka k prostředí<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení   | popíše složení atmosféry Země a uvede její dělení podle změny teploty a podle elektrických vlastností<br>vyjmenuje základní meteorologické prvky, popíše způsob jejich měření<br>objasní význam meteorologie pro různé obory lidské činnosti<br>vyhledá na internetu informace o počasí získané radary nebo satelitními družicemi<br>uvede hlavní látky, které znečišťují ovzduší a jejich základní zdroje<br>vysvětlí příčinu vzniku ozonové díry a skleníkového efektu a jejich nebezpečnost pro lidstvo, jako jeden z globálních problémů světa                                                                                  |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh                                                       | Vlastnosti světla - zdroje světla. Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích. Stín, zatmění Slunce a Měsíce.                                                                                                                                                                                                   | rozliší zdroj světla a osvětlené těleso<br>rozeznává druhy prostředí, kterými se světlo šíří a druhy světelných zdrojů<br>uvede rychlost světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích<br>objasní pozorování různých fází Měsíce pro pozorovatele na Zemi<br>vysvětlí vznik zatmění Slunce a Měsíce<br>využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou prostředí k řešení problémů a úloh<br>rozlišuje kulová zrcadla a uvede příklady jejich využití                                                                                                                                                                                |
| rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami | Zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně). Lom světla, zobrazení tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně). Optické vlastnosti oka, užití čoček v praxi, rozklad bílého světla hranolem.<br><br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>ENV - Vztah člověka k prostředí | na příkladech ukáže, kdy dochází k lomu světla ke/od kolmice<br>vysvětlí, jak fungují světlovody a uvede příklad jejich využití<br>rozliší pokusem spojkou a rozptylkou<br>zobrazí předmět spojkou (např. plamen svíčky)<br>určí, jaký obraz vznikne při použití rozptylky<br>popíše normální, krátkozraké a dalekozraké oko a vysvětlí korekci vad oka brýlemi<br>vysvětlí a ukáže použití spojky jako lupy<br>sestaví model mikroskopu a dalekohledu<br>uvede příklady využití mikroskopu a dalekohledu<br>dokáže pokusem, že světlo je složeno z barevných světél<br>vysvětlí, čím je dána barva průhledného prostředí a čím barva neprůhledných těles |
| využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem                                                                                                                   | Práce, výkon, účinnost.                                                                                                                                                                                                                                                                                               | užívá jednotku výkonu a značku<br>vyřeší jednoduché úlohy na výpočet práce, výkonu a účinnosti<br>vysvětlí pojem účinnost daného zařízení, používá vyjádření účinnosti v procentech i desetinným číslem                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí                                                                             | Vnitřní energie - částicové složení látek, vnitřní energie, teplo                                                                                                                                                                                                                                                     | uvede a popíše jevy, které nepřímo dokazují částicovou stavbu látek<br>vysvětlí existenci vnitřní energie tělesa na základě znalostí částicového složení látek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

| VÝSTUPY                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí                    | Vnitřní energie - částicové složení látek, vnitřní energie, teplo                                                                                                                   | vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou<br>rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota<br>vysvětlí pojem teplo, používá značku a jednotku tepla, jako fyzikální veličiny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                            | Pohybová a polohová energie<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení                            | určí, zda má těleso energii polohovou či pohybovou<br>vysvětlí, na kterých veličinách závisí energie polohová a pohybová<br>na příkladech nebo pokusem ukáže, že energie tělesa se projevuje schopností tělesa konat práci<br>uvede příklady vzájemné přeměny energií                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále a neuspořádaně pohybují a vzájemně na sebe působí | Přeměny skupenství - tání a tuhnutí; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny.<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí | uvede příklady změn skupenství z praktického života a objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje<br>v tabulkách nalezne teploty tání látek a rozhodne, v jakém skupenství je těleso z dané látky při určité teplotě<br>vysvětlí tání a tuhnutí krystalické látky<br>nalezne v tabulkách měrné skupenské teplo dané látky a vysvětlí jeho význam<br>popíše pokus, který prokazuje zvětšení objemu vody při zmrznutí<br>objasní jev anomálie vody a uvede příklady jeho důsledků<br>předpoví změnu teploty varu při změně tlaku<br>popíše a vysvětlí rozdíl mezi zážehovým a vznětovým motorem<br>porovná škodlivost provozu různých motorů pro životní prostředí |
| rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností                                                               | Elektrický náboj. Elektrické pole. Elektrovaní těles třením, vodič a izolant v elektrickém poli, siločáry elektrického pole.                                                        | rozhodne, zda se budou dvě elektricky l nabitá tělesa přitahovat, či odpuzovat<br>vysvětlí elektronování těles vzájemným třením a princip uzemnění nabitého tělesa<br>ukáže pokusem a vysvětlí polarizaci izolantu a elektrostatickou indukci<br>uvede jednotku elektrického náboje a jeho značku<br>nakreslí průběh siločar elektrického pole nábojů a elektrických polí                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p> <p>změří elektrický proud a napětí</p> <p>rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností</p> <p>sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p> <p>změří elektrický proud a napětí</p> <p>rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností</p> | <p>Elektrický proud - vodiče elektrického proudu a elektrické izolanty, schematické značky, nerozvětvený a rozvětvený elektrický obvod, spojení paralelní a sériové, elektrický proud, měření elektrického proudu a napětí, zdroje elektrického napětí, Ohmův zákon, elektrický odpor, závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče, výsledný odpor rezistorů zapojených za sebou a vedle sebe, reostat, dělič napětí, elektrická práce a elektrická energie, výkon elektrického proudu.</p> <p>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br/>ENV - Vztah člověka k prostředí<br/>OSV - Kooperace a kompetice<br/>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> | <p>zná a používá schematické značky při čtení a sestavování el. obvodů</p> <p>objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích</p> <p>vysvětlí, proč izolanty prakticky nevedou elektrický proud</p> <p>změří elektrický proud ampérmetrem v daném místě obvodu</p> <p>změří elektrické napětí voltmetrem mezi dvěma místy obvodu</p> <p>určí výsledné napětí zdroje při zapojení několika článků za sebou</p> <p>předpoví změnu proudu v kovovém vodiči při změně napětí mezi jeho konci</p> <p>vypočte jednu z veličin I, U, R pro kovový vodič (spotřebič), jestliže zná zbývající dvě veličiny (aplikace Ohmova zákona)</p> <p>z grafu závislosti proudu na napětí pro daný spotřebič určí k danému proudu napětí (nebo naopak) a odpor rezistoru</p> <p>porovná odpor dvou drátů, které se liší průřezem, délkou nebo materiálem; v jednoduchých případech ověří svou úvahu pokusem</p> <p>rozpozná podle reálného zapojení i podle schématu, zda se jedná o zapojení spotřebičů za sebou, či vedle sebe, určí výsledné napětí, výsledný proud a výsledný odpor spotřebičů</p> <p>použije reostat k regulaci proudu, nebo jako děliče napětí v obvodu</p> <p>určí elektrickou práci vykonanou za určitou dobu pro daný proud a napětí nebo ji určí z elektrického příkonu spotřebiče a doby průchodu elektrického proudu</p> <p>určí výkon el. proudu I ve vodiči mezi jehož konci je el. napětí U</p> <p>porovná elektrickou energii spotřebovanou různými domácími spotřebiči za určitou dobu a odhadne cenu, kterou za tuto energii zaplatí</p> <p>navrhne možné úspory elektrické energie v bytě nebo domě, popř. ve škole</p> |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní | Magnetické pole - magnetické pole v okolí permanentních magnetů a okolo Země, magnetické pole v okolí vodiče s proudem, magnetické pole cívky s proudem, elektromagnet, působení magnetického pole na cívku s proudem, elektromotor, elektromagnetická indukce. | prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem vodiče a cívky, kterými prochází elektrický proud a na příkladech z praxe objasní využití v elektromagnetech<br>vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru a uvede příklady využití elektromotoru v praxi<br>předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívkce a ukáže, na čem závisí jeho hodnota a směr                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| rozliší stejnosměrný proud od střídavého<br>využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh     | Střídavý proud - vznik střídavého proudu, alternátor, měření střídavého proudu a střídavého napětí, transformátory, rozvodná elektrická síť.<br><br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>ENV - Vztah člověka k prostředí                     | objasní vznik střídavého proudu při otáčení magnetu v blízkosti cívky nebo otáčením cívky v magnetickém poli<br>z konkrétního grafu časového průběhu střídavého proudu (nebo napětí) určí periodu a kmitočet<br>objasní princip činnosti alternátoru a popíše, jaké v něm probíhají přeměny energie<br>určí transformační poměr transformátoru, uvede příklady praktického využití transformace dolů a transformace nahoru<br>popíše a zdůvodní využití transformátoru v rozvodné elektrické síti                                                                                                                                                                                 |
| rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností                                                                                               | Co už víme o elektrickém proudu - elektrické vodiče a izolanty, elektrický proud v kovových vodičích, kapalinách a plynech.                                                                                                                                     | uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalině a v plynu<br>s využitím poznatků z chemie popíše vznik iontů v elektrolytu<br>na příkladu objasní vznik proudu v elektrolytech<br>objasní mechanismus vedení elektrického proudu v kovech (usměrněný pohyb volných elektronů), v elektrolytech (usměrněný pohyb iontů), v plynech (usměrněný pohyb volných elektronů a iontů)<br>na konkrétním příkladu vysvětlí princip elektrolytického pokovování předmětů<br>popíše podstatu blesku a objasní způsoby ochrany před bleskem<br>vysvětlí vznik elektrického oblouku a uvede příklad jeho využití v praxi<br>uvede příklady vedení elektrického proudu ve zředěných plynech |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                              | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                      | Vedení elektrického proudu v polovodičích - jak lze měnit odpor polovodičů, polovodičová dioda, dioda jako usměrňovač, další součástky s přechodem PN.                                                                                                                                  | vysvětlí, jak funguje termistor a fotorezistor a kde se používá<br>objasní mechanismus vedení elektrického proudu v polovodičích (usměrněný pohyb volných elektronů a děr)<br>uvede příklad využití usměrňujícího účinku polovodičové diody<br>objasní přeměny energie ve slunečním článku a uvede příklady jeho využití jako alternativního zdroje energie                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními                                                                                                                                                               | Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními - elektrické spotřebiče v domácnosti, ochrana před úrazem elektrickým proudem.                                                                                                                                                             | řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh<br><br>zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí | Jaderná energie - atom, atomová jádra, izotopy, radioaktivita, využití jaderného záření, řetězová jaderná reakce, jaderný reaktor, jaderná energetika, ochrana před zářením.<br><br>Zdroje energie obnovitelné a neobnovitelné.<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí | s využitím poznatků z chemie popíše základní stavební částice atomu<br>popíše složení jádra atomu<br>na příkladu objasní, co rozumíme izotopem daného prvku<br>uvede tři základní druhy radioaktivního záření, objasní jejich podstatu a porovná jejich vlastnosti<br>uvede a objasní příklady využití radionuklidů<br>popíše řetězovou jadernou reakci a objasní nebezpečí jejího zneužití v jaderných zbraních i možnosti využití v jaderných reaktorech a v jaderných elektrárnách<br>vysvětlí, k jakým přeměnám energie dochází v jaderné elektrárně a porovná je s přeměnami v tepelné a vodní elektrárně<br>popíše možnosti ochrany před jaderným zářením |
| objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců, planet kolem planet                                                                                                                 | Země a vesmír - Sluneční soustava, naše Galaxie, kosmonautika.<br><br>VEG - Evropa a svět nás zajímá                                                                                                                                                                                    | popíše, z čeho se skládá Sluneční soustava<br>popíše, jaká síla způsobuje pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet<br>vyjmenuje planety podle jejich vzrůstající vzdálenosti od Slunce<br>objasní pohyb Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země<br>má přehled o základních historických krocích v kosmonautice (první let člověka do vesmíru, první člověk na Měsíci, kosmické sondy na výzkum planet)                                                                                                                                                                                                                                        |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                         | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p>posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p> | <p>Vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; ochrana před nadměrným hlukem.</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV - Mezilidské vztahy</p> <p>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>ENV - Vztah člověka k prostředí</p> | <p>popíše, jak vzniká zvuk</p> <p>objasní, jaké prostředí potřebuje zvuk ke svému šíření</p> <p>vysvětlí závislost rychlosti zvuku na druhu prostředí</p> <p>na příkladu vnímání blesku a hromu porovná rychlost šíření zvuku ve vzduchu s rychlostí šíření světla ve vzduchu</p> <p>objasní vznik ozvěny a dozvuku</p> <p>objasní pojmy rezonance, kmitočet</p> <p>kvalitativně porovná zdroje zvuku podle hladiny hlasitosti a rozhodne, který je zdraví škodlivý, např. hlasitá hudba</p> <p>pro ochranu sluchu využívá poznatků, že hlasitost zvuku závisí na zdroji zvuku, vzdálenosti zdroje od našeho ucha, prostředí, v němž se zvuk šíří a na citlivosti sluchového ústrojí</p> <p>navrhne možnosti, jak zmenšit škodlivý vliv nadměrného hlasitého zvuku na člověka (v hlučných provozech, v blízkosti dálnic apod.)</p> |

## 5.6.2. Chemie

### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Chemie má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku. Výuka bude realizována kombinovaně v přírodovědné učebně a v kmenových třídách.

Důraz je kladen na hlubší porozumění zákonitostí přírodních procesů, chemických dějů, uvědomování si důležitosti a užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Při výuce si žáci osvojují důležité dovednosti pomocí specifických poznávacích metod – pozorování, pokus, měření, utváření a ověření předpokladů, vyvozování závěrů, zobecnění.

Žáci získávají a upevňují dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a získávají též dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- učí se různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů, zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení

#### **Kompetence k řešení problémů**

- učí žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. učí poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- vede žáky k logickému vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různá řešení

#### **Kompetence komunikativní**

- vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování, učí stručně, přehledně i objektivně sdělovat ústně a písemně postup a výsledky svých pozorování a experimentů

#### **Kompetence sociální a personální**

- vede k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů

### **Kompetence občanské**

- vede k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí

### **Kompetence pracovní**

- učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a pokusy a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

### **Kompetence digitální**

- získává informace o různých anorganických i organických látkách, pro tvorbu názvosloví chemických sloučenin
- získává informace pro vytvoření jednoduché prezentace (fotografie, vzorce, obrázky, schémata, animace...)
- vyhledává vzorce a názvy chemických sloučenin, případně pravidla pro tvorbu názvosloví

| 2. stupeň 8. – 9. ročník                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.                                                                                                                                                               | <b>Vlastnosti látek</b><br>Vymezení chemie a její důležitost<br>Vlastnosti látek – barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a el. vodivost, hustota<br>Změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti | Uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek, rozliší známé látky podle jejich různých vlastností<br>Popíše společné a rozdílné oblasti vybraných látek, rozpozná skupenství látek a jejich změny, vyhledá v tabulkách /u vybraných látek/ hodnoty hustoty, teploty tání, varu a orientuje se v jejich hodnotách.                                                                                                                             |
| Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovitost.<br><br>Posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými pracovat zatím nesmí. | <b>Zásady bezpečné práce</b><br>Zásady bezpečné práce v učebně i v běžném životě<br>První pomoc při úrazu – poleptání, popálení, pořezání<br>Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P- věty, piktogramy a jejich význam<br>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání                           | Uvede zásady bezpečné práce v učebně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu.<br>Uvede příklady nebezpečných chem. látek a zásady bezpečné práce s nimi.<br>Vysvětlí význam H-vět, P-vět a piktogramů a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají.                                                                                                                                                                         |
| Rozlišuje směsi a chemické látky.<br><br>Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.                                                                                             | <b>Směsi</b><br>Různorodé a stejnorodé směsi (roztoky)<br>Složky směsi<br>Složení roztoků<br><br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika                                                                                                   | Rozliší různorodé a stejnorodé směsi.<br>Rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života.<br>Uvede příklad pevné, kapalně a plynné stejnorodé směsi, použije správné pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok.<br>Vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení. |
| Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi.                                                                                  | <b>Oddělování složek směsí.</b><br>Usazování<br>Filtrace<br>Destilace<br>Krystalizace<br>Sublimace<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                                                                                                                                         | Sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci, popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace.<br>Vysvětlí princip usazování a krystalizace.<br>Uvede příklad chem. výroby založené na oddělování složek směsí.                                                                                                                                                                                           |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                              | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití.<br/>Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu.</p> <p>Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.</p> | <p><b>Voda a vzduch</b><br/>Voda – skupenství, destilovaná, užitková, pitná, odpadní<br/>Výroba pitné vody<br/>Čistota vody<br/>Vzduch – složení, vlastnosti<br/>Čistota ovzduší<br/>Ozonová vrstva<br/>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br/>ENV – Základní podmínky života<br/>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br/>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika<br/>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br/>ENV – Vztah člověka k prostředí</p> | <p>Rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství, zhodnotí význam vody pro život na Zemi.<br/>Uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi. Rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití.<br/>Uvede princip výroby pitné vody.<br/>Vysvětlí koloběh vody v přírodě.<br/>Charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek.<br/>Vysvětlí princip hašení, uvede tel. čísla hasičů, hořlaviny.<br/>Popíše, co je ozonová vrstva, teplotní inverze a smog, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu.</p> |
| <p>Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech.</p>                                                                                                                                                     | <p><b>Částicové složení látek</b><br/>Molekuly, atomy<br/>Atomové jádro, protony, neutrony<br/>Elektrony, elektronový obal atomu<br/>Valenční elektrony, ionty<br/>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání</p>                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p>Používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech, popíše složení atomu, nakreslí jednoduchý model atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>Používá pojmy prvek a sloučenina ve správných souvislostech.</p> <p>Orientuje se v periodické soustavě prvků.</p>                                                                                                 | <p><b>Chemické prvky a chemické sloučeniny, periodická soustava prvků</b><br/>Chemické prvky<br/>Vybrané značky a názvy chemických prvků<br/>Protonové číslo, nukleonové číslo<br/>Periodická soustava prvků<br/>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání</p>                                                                                                                                                                                                                       | <p>Používá značky a názvy chemických prvků.<br/>Vysvětlí, co udává protonové číslo.<br/>Vyhledá v tabulkách názvy prvků k daným protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo.<br/>Používá pojmy chem. látka, chem. prvek, chem. sloučenina ve správných souvislostech. Rozliší chem. značku prvku a chem. vzorec sloučeniny. Odvodí složení chemické látky ze vzorce chem. sloučeniny a z modelu chem. sloučeniny.</p>                                                                                                                                                       |
| <p>Rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.</p>                                                                                                                                          | <p><b>Chemické prvky</b><br/>Kovy<br/>Nekovy<br/>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>Rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů a nekovů.<br/>Rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chem. prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rozliší výchozí látky a produkty chem. reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chem. reakcí a zhodnotí jejich využívání.                                                                                                                                      | <b>Chemické reakce</b><br>Výchozí látky a produkty<br>Chemický děj, chemická rovnice<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí                                  | Rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních případech.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Zapíše rovnici výchozí látky a produkty chem. reakcí.<br><br>Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.                                                                          | <b>Chemické rovnice</b><br>Zákon zachování hmotnosti<br>Látkové množství<br>Molární hmotnost<br>Faktory ovlivňující chemickou reakci<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                                          | Uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh.<br><br>Zapíše jednoduchými chem. rovnicemi vybrané reakce, přečte zápis chem. rovnice s užitím názvů chem. látek.<br><br>Uvede faktory ovlivňující chemickou reakci.                                                                                                                                                                       |
| Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.                                                                                                                            | <b>Oxidy</b><br>Vlastnosti a použití základních oxidů<br>Názvosloví oxidů, oxidační číslo<br>Skleníkový efekt<br>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí                                                                                                | Určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech, zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců název.<br><br>Popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí jejich vliv na životní prostředí.                                                                                                                                                                                                                              |
| Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.                                                                                                                       | <b>Halogenidy</b><br>Fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy jejich vlastnosti a využití<br>Názvosloví halogenidů                                                                                                                                                        | Určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech, zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak.<br><br>Popíše vlastnosti, použití a významných halogenidů                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.<br>Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi. | <b>Kyseliny, pH</b><br>Vlastnosti a použití významných kyselin<br>Názvosloví kyselin<br>Kyselost a zásaditost roztoků<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí | Popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků, první pomoc při zasažení lidského těla.<br>Zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy.<br><br>Rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem.<br><br>Uvede využití základních kyselin v praxi.<br><br>Posoudí vliv vybraných kyselin na prostředí. |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.                                                                                              | <b>Hydroxidy</b><br>Vlastnosti a využití významných hydroxidů<br>Názvosloví hydroxidů<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>ENV – Vztah člověka k prostředí                                                                         | Popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc.<br>Zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy.<br>Posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí.                                                                                                                                                                    |
| Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.                                                                                                   | <b>Neutralizace, soli</b><br>Podstata neutralizace<br>Vznik solí<br>Názvosloví solí<br>Vlastnosti a využití vybraných solí<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika                            | Provede neutralizaci velmi zředěných roztoků kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi.<br>Zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy.<br>Rozliší, které látky patří mezi soli.<br>Připraví jednoduchým postupem sůl.<br>Zapíše z názvů vybraných solí vzorce a opačně.<br>Uvede příklady uplatnění solí v praxi.     |
| Zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie.<br><br>Uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.<br><br>Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. | <b>Paliva</b><br>Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie<br>Fosilní paliva – uhlí, ropa, zemní plyn<br>Zpracování ropy<br>Průmyslově vyráběná paliva<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>ENV – Vztah člověka k prostředí | Uvede příklady fosilních a vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání.<br>Posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí.<br>Vybere obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.<br>Vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu.<br>Vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem. |
| Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.                                                                                                                                                             | <b>Uhlovodíky</b><br>Alkany, alkeny, alkiny, areny<br>Názvy a vzorce základních uhlovodíků<br>Vlastnosti a využití základních uhlovodíků<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí                                                   | Rozliší anorganické a organické sloučeniny.<br>Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti, použití.                                                                                                                                                                                                                                                                         |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Deriváty uhlovodíků</b><br>Základní skupiny derivátů uhlovodíků<br>Alkoholy<br>Karboxylové kyseliny<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>ENV – Vztah člověka k prostředí                                                                                                                                                                   | Rozliší pojmy – uhlovodíky a deriváty uhlovodíků. Rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů.<br>Rozliší a zapíše vzorce základních alkoholů a karboxylových kyselin.<br>Uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Přírodní látky</b><br>Sacharidy<br>Tuky<br>Bílkoviny<br>Vitamíny<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>ENV – Základní podmínky života                                                                                                                                                     | Uvede názvy a využití významných sacharidů.<br>Uvede názvy a výskyt významných tuků.<br>Rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vliv na životní prostředí a zdraví člověka.<br>Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chem. reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.<br>Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.<br>Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe. | <b>Chemie a společnost</b><br>Chemický průmysl ČR<br>Hnojiva<br>Tepelně zpracovávané materiály<br>Plasty a syntetická vlákna<br>Detergenty, pesticidy, insekticidy<br>Hořlaviny<br>Léčiva a návykové látky<br>ENV – Vztah člověka k prostředí<br>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika<br>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí | Uvede některé chemické závody v ČR.<br>Vyjmenuje základní vlastnosti a použití plastů.<br>Uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí.<br>Popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pov.<br>Zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů.<br>Uvede příklady znečištění ovzduší.<br>Zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti.<br>Rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami.<br>Uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim. |

### 5.6.3. Přírodopis

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován od 6. do 9. ročníku. Tento předmět je posílen o jednu disponibilní hodinu. Časová dotace předmětu je 2 hodiny týdně v 6., 7. a 9. ročníku. V 8. ročníku je časová dotace 1 hodina týdně. Výuka bude realizována v kmenových třídách nebo přírodovědné učebně.

Vyučovací předmět Přírodopis navazuje na Prvouku a Přírodovědu na 1. stupni. Jako vyučovací předmět je založen na funkční integraci poznatků z biologických a dalších přírodovědných oborů. Obsah učiva je vybrán a strukturován tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámili se s mnohotvárnými formami života na Zemi a naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Důraz je kladen na hlubší porozumění zákonitosti přírodních procesů, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Jde také o potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi.

Při výuce si žáci osvojují důležité dovednosti pomocí různých poznávacích metod např. pozorování, experiment, měření, kooperativní techniky, práce s informacemi, pokusy, vycházky atd. Osvojování učiva je tedy založeno především na různých činnostech podporujících tvořivé poznání.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

##### **Kompetence k učení**

- vyhledávat a využívat informace z různých informačních zdrojů, třídit je a využívat efektivně v dalším studiu
- vhodně vybírat způsoby, metody a strategie učení
- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky pozorovat a experimentovat, získané výsledky pozorování kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry
- vytvářet komplexní pohled na přírodní vědy

##### **Kompetence k řešení problémů**

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat
- vést žáky k rozpoznávání problémů, vyjádření formulaci problémů, návrhnutí a použití různých metod, které by mohly přispět k řešení problémů

### **Kompetence komunikativní**

- naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- rozvíjet u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- s porozuměním používat různé druhy textů a dokumentů

### **Kompetence sociální a personální**

- při práci ve skupinách se učí spolupracovat, respektovat a oceňovat práci a nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a dobré atmosféry v týmu

### **Kompetence občanské**

- vést žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a enviromentálních problémů a pohlížet na ně komplexně
- respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- správně se rozhodovat v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

### **Kompetence pracovní**

- vést žáky k zodpovědnému chování, dodržování hygieny a pravidel bezpečnosti práce
- přistupovat k různým pracovním činnostem i z hlediska ochrany životního prostředí
- využívat získané znalosti a zkušenosti v běžném životě

### **Kompetence digitální**

- používáním digitálních technologií rozvíjet digitální gramotnost
- vyhledáváním a porovnáváním informací z internetu rozvíjet kritické myšlení
- využívat digitální technologie k rozvoji komunikace a spolupráce

| VÝSTUPY                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2. stupeň 6. – 9. ROČNÍK</b>                                                                           |                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</b>                                                                         |                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| rozliší základní projevy a podmínky života                                                                | <b>vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam</b> - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty | uvede nejznámější názory na vznik života<br>objasní posloupnost vývoje živých organismů<br>uvede příčiny rozmanitosti živých organismů<br>rozlišuje podmínky slučitelné a neslučitelné se životem<br>vysvětlí s porozuměním základní projevy živých organismů |
| orientuje se v daném přehledu vývoje organismů                                                            | vývoj organismů                                                                                                                | zařazuje vybrané zástupce organismů do systému skupin                                                                                                                                                                                                         |
| vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti              | rozmnožování<br>dědičnost a proměnlivost organismů                                                                             | objasní podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování organismů<br>s porozuměním vysvětlí podstatu dědičnosti, a jak vlivy prostředí utvářejí organismy                                                                                                     |
| uvede příklady dědičnosti v praktickém životě                                                             | gen, přenos dědičných informací                                                                                                | objasní úlohu genů při přenosu dědičných informací<br>uvádí, jakým způsobem člověk využívá znalosti o dědičnosti v praxi                                                                                                                                      |
| uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka                       | <b>viry a bakterie</b> –<br>výskyt, význam a praktické využití                                                                 | na příkladech z běžného života posuzuje význam a praktické využití virů a bakterií v přírodě a pro člověka<br>uvede možnosti výskytu a kontaktu s viry a bakteriemi                                                                                           |
| <b>BIOLOGIE HUB</b>                                                                                       |                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků | <b>houby bez plodnic</b> –<br>základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy                 | porovnává hlavní znaky hub s plodnicemi a bez plodnic<br>vysvětlí význam hub v přírodě a pro člověka                                                                                                                                                          |
|                                                                                                           | <b>houby s plodnicemi</b> –<br>stavba, výskyt, význam v přírodě                                                                | uvede podmínky výskytu v přírodě                                                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                           | zásady sběru hub, konzumace a první pomoc při otravě houbami                                                                   | rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků                                                                                                                                                     |
|                                                                                                           | <b>lišejníky</b> –<br>výskyt a význam                                                                                          | uvede konkrétní příklady a místa výskytu<br>objasní význam lišejníků v přírodě                                                                                                                                                                                |

| VÝSTUPY                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>BIOLOGIE ROSTLIN</b>                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům                  | <b>anatomie a morfologie rostlin –</b><br>od rostlinné buňky k pletivům<br>anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých orgánů vyšších rostlin<br><b>rostlinné orgány</b> - kořen, stonek, list, květ, plod (semeno)                                  | vysvětlí význam rostlinné buňky z hlediska stavby rostlinného těla<br>vysvětlí funkce rostlinných pletiv z hlediska stavby rostlinného těla<br>popíše uspořádání těla mnohobuněčných rostlin od pletiv k orgánům<br>objasní význam, vznik, stavbu a funkci<br>uvede jednotlivé typy<br>uvede hospodářské využití a význam pro zvířata |
| vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin                    | <b>fyziologie rostlin</b> - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování                                                                                                                                                                               | vysvětluje základní fyziologické procesy probíhající v rostlinách<br>objasní, jakým způsobem lze fyziologické procesy využít při pěstování rostlin                                                                                                                                                                                    |
| rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů                  | <b>systém rostlin</b> - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů:<br>řasy<br>mechorosty<br>kaprad'orosty (plavuně, přesličky, kapradiny)<br>nahosemenné rostliny<br>krytosemenné rostliny (jednoděložné a dvouděložné)<br>význam rostlin a jejich ochrana | poznává vybrané druhy rostlin<br>orientuje se mezi skupinami rostlin podle hlavních rozlišujících znaků<br>objasní význam rostlin v přírodě a pro člověka, uvede hospodářské využití vybraných druhů<br>zdůvodňuje nutnost ochrany rostlin                                                                                            |
| <b>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</b>                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů                       | <b>stavba a funkce těla a jeho jednotlivých částí:</b><br>živočišná buňka<br>tkáň<br>orgány<br>orgánové soustavy<br>organismy (jednobuněčné a mnohobuněčné)<br>rozmnožování                                                                                           | u vybraných živočichů porovná vnější a vnitřní stavbu těla<br>vysvětlí funkce orgánů (orgánových soustav) a jejich význam<br>objasní postupný vývoj živočichů od jednobuněčných k mnohobuněčným<br>přiměřeně objasňuje podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování                                                                |
| rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin | <b>vývoj, vývin a systém živočichů</b> - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů:<br>prvoci<br>bezobratlí                                                                                                                                                     | uvádí zástupce jednobuněčných živočichů, jejich význam v přírodě<br>rozlišuje zástupce mnohobuněčných živočichů a prostředí, ve kterém se nachází<br>rozlišuje cizopasníky a uvědomuje si jejich vliv na zdraví člověka                                                                                                               |

| VÝSTUPY                                                                                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin                              | (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)                                                                                                                                  | hodnotí význam organismů v přírodě, jejich postavení v potravních vztazích a ekosystémech<br>uvádí zákonem chráněné živočichy<br>objasní hospodářský význam některých živočichů<br>poznává vybrané druhy živočichů                                                                                                              |
| odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí | <b>projevy chování živočichů</b><br>potravní vztahy                                                                                                                                                                                                       | uvádí na základě poznatků a pozorování u vybraných živočichů způsob života a projevy chování v přírodě v závislosti na prostředí<br>vysvětlí vybrané pojmy a souvislosti mezi nimi                                                                                                                                              |
| zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování při kontaktu se živočichy                                      | <b>rozšíření, význam a ochrana živočichů –</b><br>živočišná společenstva<br>hospodářsky a epidemiologicky významné druhy<br>péče o vybrané domácí živočichy<br>chov domestikovaných živočichů                                                             | zhodnotí výskyt živočichů v závislosti na přírodních podmínkách v ekosystémech<br>uvědomuje si význam živočichů v přírodě i pro člověka<br>uvádí nejvýznamnější hospodářské druhy zvířat a jejich užitek<br>uvědomuje si závislost chovaných zvířat na člověku<br>uplatňuje zásady bezpečného chování při kontaktu se živočichy |
| <b>BIOLOGIE ČLOVĚKA</b>                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy                                               | <b>anatomie a fyziologie –</b><br>stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla<br>orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, smyslová, nervová – vyšší nervová činnost)                        | popisuje stavbu a objasňuje funkce těla člověka<br>rozlišuje jednotlivé orgány a orgánové soustavy<br>objasní polohu, stavbu a funkce orgánů<br>vysvětluje vzájemnou provázanost mezi orgány                                                                                                                                    |
| orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka                                                                                      | <b>fylogeneze a ontogeneze člověka</b>                                                                                                                                                                                                                    | uvádí příklady názorů na vznik člověka a stručně charakterizuje hlavní vývojové etapy člověka                                                                                                                                                                                                                                   |
| objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří                                                                                            | <b>rozmnožování člověka</b>                                                                                                                                                                                                                               | popíše stavbu a funkci pohlavních orgánů<br>objasní vznik nového jedince                                                                                                                                                                                                                                                        |
| rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby                                                        | <b>nemoci, úrazy a prevence –</b><br>příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí<br>závažná poranění a život ohrožující stavy<br>epidemie<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí<br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti | orientuje se v běžných nemocech člověka, jejich příčinách a příznacích<br>objasní, jak bude postupovat při léčbě<br>popíše preventivní chování, které podporuje zdraví a předchází nemocem a úrazům<br>ošetřuje běžná poranění<br>poskytuje první pomoc<br>popíše zásady chování při epidemiích                                 |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>NEŽIVÁ PŘÍRODA</b>                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek                                                                                                              | <b>Země – vznik a stavba nerosty a horniny –</b><br>vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | rozpozná vybrané nerosty a horniny<br>popíše vznik v přírodě<br>na základě znalostí o vlastnostech uvede způsoby praktického využití a význam pro člověka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody                                                                                                          | <b>vnější a vnitřní geologické procesy –</b><br>příčiny a důsledky<br><b>půdy –</b><br>složení, vlastnosti a význam půdy<br><b>vývoj zemské kůry a organismů na Zemi –</b><br>geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | vysvětluje příčiny geologických dějů<br>uvádí možné důsledky<br>popíše horninový cyklus a oběh vody v přírodě<br>uvede složení a vlastnosti půdy<br>vysvětlí význam půdy pro život<br>popíše geologické změny, kterými prošla planeta Země<br>uvádí teorie vzniku života<br>vysvětlí závislost existence organismů na prostředí                                                                                                                                                                                                   |
| uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi | <b>podnebí a počasí ve vztahu k životu –</b><br>význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů,<br>význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka<br><br><b>mimořádné události způsobené přírodními vlivy-</b><br>příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi<br><br>ENV - Ekosystémy<br>ENV - Základní podmínky života<br>ENV – Vztah člověka k prostředí | hodnotí význam vlivu ovzduší, podnebí a počasí na život na Zemi<br>vysvětlí zásadní význam vody a teploty prostředí na život, uvádí konkrétní příklady<br>uvádí přírodní zdroje, jejich význam a nutnost ochrany<br>zhodnotí důsledky změn na živé organismy a život člověka<br>uvádí nejčastější mimořádné události a katastrofy jak v ČR, tak i ve světě<br>vysvětlí, co vede ke vzniku mimořádných událostí<br>popíše způsoby ochrany před mimořádnými událostmi<br>uvede zásady bezpečného chování během mimořádných událostí |



| VÝSTUPY                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ZÁKLADY EKOLOGIE</b>                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi                           | <b>organismy a prostředí –</b><br>vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím                                                                                                                                                            | uvádí jednotlivé typy ekosystémů<br>objasňuje vztahy mezi organismy a prostředím                                                                                                                                                                                                                                    |
| na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému                | populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy                                                                                                                                                                                                     | orientuje se v základních ekologických pojmech<br>objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému                                                                                                                                                                                            |
| vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam | potravní řetězce, rovnováha v ekosystému                                                                                                                                                                                                                 | uvede konkrétní příklady potravních řetězců, zhodnotí jejich význam<br>vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce                                                                                                                                                                                            |
| uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí                            | <b>ochrana přírody a životního prostředí –</b><br>globální problémy a jejich řešení, chráněná území<br><br>ENV – Ekosystémy<br>ENV – Základní podmínky života<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>ENV - Vztah člověka k prostředí | uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému<br>sleduje aktuální stav životního prostředí<br>chápe principy trvale udržitelného rozvoje<br>rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie<br>orientuje se v globálních problémech biosféry |
| <b>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</b>                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| aplikuje praktické metody poznávání přírody                                                       | praktické poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem)<br><br>zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře<br><br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání<br>OSV – Kooperace a kompetice                               | pracuje samostatně podle popisu práce, připravuje si materiál<br>vybírání si a používá potřebné metody poznávání přírody<br>při poznávání přírody uplatňuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování                                                                                                           |

### 5.6.4. Zeměpis

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován od 6. do 9. ročníku. Tento předmět je posílen o jednu disponibilní hodinu. Časová dotace předmětu je 2 hodiny týdně v 6., 7. a 8. ročníku a 1 hodina týdně v 9. ročníku. Výuka bude realizována převážně v kmenových třídách.

Vyučovací předmět Zeměpis navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět na 1. stupni. Jako vyučovací předmět je založen na funkční integraci poznatků z geografických a dalších přírodovědných oborů. Obsah učiva je vybrán a strukturován tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci vytvořili ucelenou představu o přírodních, hospodářských a sociálních podmínkách na Zemi, o faktorech života lidí v místní oblasti, České republice, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Obsah učiva se snaží vycházet také z vlastního pozorování, zkušeností žáků, vyhledávání informací atd. Osvojování učiva je založeno na různých činnostech podporujících tvořivé poznávání.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- vyhledávat a využívat informace z různých informačních zdrojů, třídit je a využívat efektivně v dalším studiu a vytváření si komplexního pohledu
- vhodně vybírat způsoby, metody a strategie učení
- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky pozorovat a experimentovat, získané výsledky pozorování kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry

#### **Kompetence k řešení problémů**

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat
- vést žáky k rozpoznávání problémů, vyjádření formulaci problémů, navrhnutí a použití různých metod, které by mohly přispět k řešení problémů.

#### **Kompetence komunikativní**

- naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- rozvíjet u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- s porozuměním používat různé druhy textů a dokumentů

### **Kompetence sociální a personální**

- při práci ve skupinách se učí spolupracovat, respektovat a oceňovat práci a nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a dobré atmosféry v týmu

### **Kompetence občanské**

- vést žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a enviromentálních problémů a pohlížet na ně komplexně
- respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- správně se rozhodovat v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

### **Kompetence pracovní**

- vést žáky k zodpovědnému chování, dodržování hygieny a pravidel bezpečnosti práce
- přistupovat k různým pracovním činnostem i z hlediska ochrany životního prostředí
- využívat získané znalosti a zkušenosti v běžném životě

### **Kompetence digitální**

- vést žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy
- seznamovat žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi
- klást důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2. stupeň 6. – 9. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</b>                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů | <b>komunikační geografický a kartografický jazyk –</b><br>vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy<br>základní topografické útvary a jejich kombinace<br>hlavní kartografické produkty<br>jazyk mapy<br>statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky<br>základní informační geografická média a zdroje | orientuje se v základních pojmech, které s porozuměním používá<br>chápe význam topografických útvarů pro geografii a kartografii v praxi<br>pracuje s plány a mapami, orientuje se v nich<br>orientuje se v symbolech, smluvených značkách a vysvětlivkách mapy, aktivně je používá<br>z geografických dat v podobě tabulek a grafů získává potřebné informace<br>získaná data vyhodnocuje pomocí jednoduchých tabulek a grafů<br>vyhledává a provádí výběr a hodnocení geografických informací a dat z různých zdrojů                         |
| používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii                                                                                            | <b>geografická kartografie a topografie –</b><br>základní pojmy<br>glóbus<br>plán a mapa                                                                                                                                                                                                                                                        | orientuje se v základních pojmech, které s porozuměním používá<br>vnímá glóbus jako zmenšený model planety Země a používá ho k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů<br>uvědomuje si rozdíly v použití mezi plánem a mapou, aktivně pracuje s obsahem a měřítkem<br>určuje zeměpisnou polohu vybraných míst<br>orientuje se v obsahu rejstříku zeměpisných atlasů, aktivně s nimi pracuje<br>vytváří jednoduché vlastní nákresy, plány, schématickou mapu<br>pracuje s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě |
| <b>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</b>                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů                                                                        | <b>Země jako vesmírné těleso –</b><br>tvar, velikost<br>pohyby Země a jejich důsledky<br>čas                                                                                                                                                                                                                                                    | popíše planetu Zemi jako vesmírné těleso a srovná ji s jinými<br>uvede pohyby Země, jejich příčiny a důsledky na život lidí a organismů<br>vysvětlí vnímání času v souvislosti s tvarem a pohyby Země<br>uvede praktický význam časových pásem                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu                           | <b>krajinná sféra –</b><br>přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry                                                                                                                                                                                                                                       | vysvětluje s porozuměním pojem krajinná sféra jako soubor všech krajin na zemském povrchu tvořený přírodou a lidskou činností<br>hodnotí působení lidské činnosti na krajinu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>systém přírodní sféry na planetární úrovni -</b><br>přírodní oblasti,<br>šířková pásma,<br>výškové stupně<br><b>přírodní sféry na regionální úrovni</b><br>ENV - Ekosystémy<br>ENV - Základní podmínky života                                                                                                                                                                                                   | charakterizuje jednotlivé složky a prvky přírodní sféry, jejich význam, výskyt, zákonitosti, vliv na prostředí<br>vyjádří základní představu o vlivu vnitřních a vnějších přírodních sil na zemský povrch<br>v mapách vymezení jednotlivé přírodní oblasti a vysvětlí jejich souvislost s přírodními podmínkami<br>zhodnotí význam oceánů a moří pro životní prostředí na Zemi a pro lidskou společnost<br>uveďte příklady vlivu lidské činnosti na krajinu<br>popisuje přírodní sféry a vliv člověka na ně ve svém regionu                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>REGIONY SVĚTA</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny,<br><br>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států | <b>světadíly, oceány, makroregiony světa -</b><br><br>jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní poměry, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti, hospodářská centra a oblasti)<br><br>ENV - Základní podmínky života<br>VEG – Objevujeme Evropu a svět<br>VEG – Jsme Evropané | pojmenuje a vyhledá na glóbu a na mapě světa světadíly, polární oblasti, oceány a makroregiony světa<br>popisuje a porovnává dané oblasti světa z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů<br>uvádí příklady způsobů ochrany přírody<br>vyhodnocuje, které oblasti patří k vyspělým nebo rozvojovým, popisuje příčiny tohoto vývoje<br>uveďte jazykové, náboženské a kulturní odlišnosti daných regionů světa<br>posoudí příčiny migrace a nerovnoměrného rozmístění obyvatel, vyhledá v mapách nejhustěji a řidče zalidněné oblasti<br>vymezení hospodářsky nejvýznamnější oblasti světa a jejich vliv na okolní svět<br>vyhledá na mapě vybrané oblasti, regiony, státy s hlavními městy<br>u vybraných oblastí zhodnotí význam politický, vědecký, ekologický a hospodářský |
| zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>modelové regiony světa -</b><br>vybrané přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení<br>ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí<br>VDO – Občan, občanská společnost a stát                                                                                                                                                                     | pojmenuje a vyhledá lokality tradičních a aktuálních konfliktů ve světě, uvádí obecně známé příčiny těchto konfliktů<br>uvádí největší problémy lidstva na Zemi<br>diskutuje o možnostech jejich řešení<br>zhodnotí význam a úlohu mezinárodních organizací při řešení krizí a problémů                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| VÝSTUPY                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                            | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ</b>                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace                                                                       | <p><b>obyvatelstvo světa –</b><br/>základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky</p> <p>MKV – Kulturní difference<br/>MKV – Etnický původ</p>                                          | <p>zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi, objasní základní demografické pojmy</p> <p>objasní příčiny územních rozdílů v hustotě zalidnění na Zemi a pojmenuje příčiny přelidnění v určitých částech světa, jeho dopady na sociální a životní prostředí</p> <p>rozlišuje typy migrace, objasňuje, čím byla a je migrace ovlivňována</p> <p>vymezuje základní rozdíly světových náboženství a kultury, zároveň nalézá jejich společné znaky</p> <p>posoudí vliv hospodářské úrovně regionu na demografický vývoj</p> |
| posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel                         | <p><b>globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</b></p> <p>aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa</p> <p>sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace</p>                                  | <p>vysvětlí, co je globalizace; uvede, jakým způsobem zasahuje do dnešní společnosti a jak ovlivňuje hospodářství daného regionu</p> <p>rozlišuje sídla podle velikosti a funkcí, uvádí konkrétní příklady</p> <p>vysvětlí pojem urbanizace a suburbanizace, objasní příčiny vysoké míry ve vyspělých státech</p> <p>zdůvodní obecné výhody, ale také nevýhody života ve městech a na venkově</p>                                                                                                                  |
| zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje | <p><b>světové hospodářství –</b><br/>sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně</p>                                                                                                   | <p>uvádí a hodnotí kritéria pro porovnání hospodářské a společenské vyspělosti zemí, vymezí a v mapách vyhledá hlavní světová hospodářská centra a oblasti</p> <p>rozlišuje sektorovou strukturu hospodářství, uvádí jednotlivé složky, jejich funkci a význam pro hospodářství a vliv na životní prostředí</p> <p>uvádí faktory, které jsou rozhodující pro rozmístění hospodářských aktivit</p> <p>uvádí faktory, které jsou rozhodující pro rozmístění hospodářských aktivit</p>                                |
| porovná státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků                                                | <p><b>regionální společenské, politické a hospodářské útvary –</b></p> <p>porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace</p> <p>hlavní a periferní hospodářské oblasti světa</p> | <p>pojmenuje základní rozdíly mezi nezávislým státem, autonomním a závislým územím</p> <p>vzájemně srovnává státy podle fyzicko-geografických, společenských a hospodářských kritérií</p> <p>uvede příklady stabilních států a hlavní změny státních hranic v průběhu 20. století</p> <p>rozlišuje typy států podle státního zřízení, způsobu vládnutí, správního členění</p> <p>uvádí příklady rozdělení státu na menší územně správní celky</p>                                                                  |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| porovná státy světa a<br>zájmové integrace států<br>světa na základě podobných<br>a odlišných znaků                                                                                                                                                                                                          | <b>regionální společenské,<br/>politické a<br/>hospodářské útvary –</b><br><br>politická, bezpečnostní a<br>hospodářská seskupení<br>(integrace) států                                                                                                                                                                                     | pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti<br>států světa a rozděluje na jejich základě na<br>státy nejvyspělejší, středně rozvinuté státy,<br>málo rozvinuté - rozvojové státy<br><br>objasní pojmy: nově industrializované země,<br>malí asijsí tygři (draci)<br><br>uvede názvy hlavních mezinárodních<br>politických organizací, jejich cíle a členské<br>státy<br><br>pojmenuje základní strukturu Organizace<br>spojených národů (OSN)                                    |
| lokalizuje na mapách<br>jednotlivých světadílů<br>hlavní aktuální geopolitické<br>změny a politické problémy<br>v konkrétních světových<br>regionech                                                                                                                                                         | geopolitické procesy,<br>hlavní světová konfliktní<br>ohniska<br><br>ENV – Lidské aktivity a<br>problémy životního<br>prostředí<br><br>MKV – Etnický původ<br><br>MKV – Princip sociálního<br>smíru a solidarity<br><br>MDV – Interpretace<br>vztahu mediálních<br>sdělení a reality<br><br>MDV – Fungování a vliv<br>médií ve společnosti | zdůvodní vznik nových nezávislých států,<br>vyhledá je na mapách<br><br>vyhledává v médiích informace o aktuálních<br>konfliktech ve světě, jejich příčinách,<br>průběhu a možných řešeních                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| porovnává různé krajiny<br>jako součást pevninské části<br>krajinné sféry, rozlišuje na<br>konkrétních příkladech<br>specifické znaky a funkce<br>krajin<br><br>uvádí konkrétní příklady<br>přírodních a kulturních<br>krajinných složek a prvků,<br>prostorové rozmístění<br>hlavních ekosystémů<br>(biomů) | <b>krajina –</b><br><br>přírodní a společenské<br>složky,<br>typy krajiny<br><br><br><br><br><br>ENV – Základní<br>podmínky života                                                                                                                                                                                                         | používá s porozuměním pojem krajina a<br>krajinná sféra ve vztahu k celému<br>zemskému povrchu, přírodě a lidské<br>společnosti<br><br>uvádí a rozlišuje na konkrétních příkladech<br>základní složky a prvky krajiny, na<br>konkrétních příkladech popisuje vztahy<br>mezi jednotlivými složkami<br><br>posoudí, jak přírodní prostředí a zásahy do<br>něj ovlivňují způsob života lidí na Zemi                                                                                 |
| uvádí na vybraných<br>příkladech závažné<br>důsledky a rizika přírodních<br>a společenských vlivů na<br>životní prostředí                                                                                                                                                                                    | <b>vztah přírody a<br/>společnosti –</b><br>udržitelný rozvoj,<br>principy a zásady<br>ochrany přírody a<br>životního prostředí,<br>chráněná území přírody,<br>globální ekologické a<br>environmentální<br>problémy lidstva                                                                                                                | objasní faktory udržitelného rozvoje života<br>pojmenuje základní principy a zásady<br>ochrany přírody, vysvětluje jejich nutnost<br>vzhledem k udržitelnosti života<br><br>vyjádří svými slovy, co každý člověk může<br>udělat pro zlepšení a rozvoj životního<br>prostředí<br><br>objasní na konkrétních příkladech funkce a<br>role chráněných území přírody a lokalizuje<br>je v mapách<br><br>zhodnotí na příkladech vliv kvality<br>přírodního prostředí na zdravotní stav |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                          | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí                                                    | <b>vztah přírody a společnosti –</b><br>ENV – Ekosystémy<br>ENV – Vztah člověka k prostředí<br>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání                                                                                                                                                                   | obyvatelstva, na tvorbu životního stylu i na celospolečenské klima<br>posoudí příčiny a následky globálního poškozování životního prostředí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>ČESKÁ REPUBLIKA</b>                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy<br><br>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu | <b>místní oblast (region) -</b><br>zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)<br>ENV - Vztah člověka k prostředí | vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy<br>hodnotí na základě dostupných a osvojených znalostí postavení místní oblasti v rámci státu a vzhledem k sousedním regionům, posuzuje přednosti, příležitosti, bariéry a rizika v dalším rozvoji místní oblasti<br>specifikuje polohu, přírodní, sídelní a hospodářské poměry místní oblasti                                                                                                  |
| hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu | zeměpisná poloha, rozloha, členitost, <b>přírodní poměry</b> a zdroje                                                                                                                                                                                                                              | určí geografickou polohu, porovná ji s ostatními evropskými státy<br>charakterizuje členitost, přírodní poměry a zdroje, které porovnává s jinými státy<br>orientuje se v mapách a využívá je jako zdroj informací<br>zhodnotí míru a možnosti ochrany přírody                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                  | <b>obyvatelstvo –</b><br>základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry                                                                                                                                                                                          | posoudí hlavní aktuální trendy demografického a migračního vývoje obyvatelstva<br>zhodnotí rozmístění obyvatelstva, určí jeho příčiny, hodnotí proces urbanizace<br>uveče strukturu obyvatelstva (národnosti, náboženství, zaměstnanost) a její změny<br>charakterizuje a rozděluje sídla podle určitých kritérií                                                                                                                                                    |
|                                                                                                                                                                  | rozmístění <b>hospodářských aktivit</b> , sektorová a odvětvová struktura hospodářství<br>transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady                                                                                                              | člení hospodářství do jednotlivých sektorů a řadí do nich jednotlivé hospodářské činnosti obyvatelstva, uvědomuje si souvislosti mezi odvětvími a sektory, surovinami produkty<br>objasní územní rozdíly v hospodářské vyspělosti jednotlivých regionů<br>lokalizuje v mapách rozmístění hospodářských aktivit<br>posuzuje vliv hospodářské činnosti na kvalitu životního prostředí<br>rozlišuje výrobní a nevýrobní sféru, státní a soukromý sektor, uvádí příklady |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit                                                    | <b>regiony ČR</b> - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přes hraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech                                                                                      | komplexně srovnává jednotlivé regiony ČR podle vybraných kritérií<br>rozlišuje základní správní kategorie v územním členění ČR<br>hodnotí na příkladech pohraničních oblastí příklady spolupráce v euroregionech                                                              |
| uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových, mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států                                  | hospodářské a politické <b>postavení ČR</b> v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu, členství v mezinár. organizacích<br>MDV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality<br>MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti | pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR, zhodnotí význam tohoto členství pro občany ČR<br>zhodnotí postavení ČR v rámci Evropy a světa                                                                                                                |
| <b>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</b>                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu                                                                                                                     | <b>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny</b><br>orientační body a objekty,<br>stanoviště,<br>světové strany,<br>mapa a azimut,<br>náčrt krajiny,<br>schématické plány,<br>hodnocení přírodních ukazatelů                                           | orientuje se v prostoru místní krajiny, k tomu využívá určité body, jevy, pomůcky a přístroje<br>používá mapu (v papírové i elektronické podobě) k orientaci v terénu<br>vytváří jednoduché náčrtky krajiny a schématické plány<br>využívá přírodní jevy k orientaci v terénu |
| aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny                                                                                          | informační a dokumentační zdroje v geografii<br>analýza vybrané lokality                                                                                                                                                                                  | vykonává aktivně praktické činnosti podle zadaných námětů                                                                                                                                                                                                                     |
| uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě,<br><br>v modelových situacích uplatňuje zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech | <b>ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</b><br>živelní pohromy a opatření proti nim,<br>chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích<br><br>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                             | uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě<br>uvede příklady živelních pohrom a možných opatření proti nim<br>v modelových situacích si vyzkouší zásady správného chování a jednání při mimořádných událostech                                      |

## 5.7. Umění a kultura

### 5.7.1. Hudební výchova

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura a má od prvního do devátého ročníku časovou dotaci jedné hodiny týdně.

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje ke vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových a jiných aktivit, k chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace, k získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů minulosti a současnosti, k chápání různorodé hudební kultury různých národů a národností a k rozvoji celkové hudebnosti žáka.

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby, rovněž hudebně pohybové a instrumentální činnosti. Obsahem různorodých aktivit je hlasová výchova, rozvoj rytmických a intonačních dovedností, jednohlasý a vícehlasý zpěv s doprovodem i bez doprovodu, osvojování hry na perkusní nástroje, které slouží k doprovodu písní. Žáci pracují s tóny, zápisy písní, motivy a témata poslechových skladeb, hudebními formami a výrazovými prostředky hudby. Hudba je osvojována při vyučování, návštěvou výchovných koncertů a divadel i individuálně ve volném čase žáků. Žáci se učí hovořit o svých zážitcích z hudby, používají pojmy a poznatky z hudební nauky, získávají povědomí o hudebních obdobích, skladatelích a významu jejich stěžejních děl. Zpěv by se měl stát prostředkem vyjádření radosti a pohody, žáci by měli mít příležitost uplatňovat své individuální vědomosti a dovednosti.

Průřezová témata, která budou vyučujícími v tomto předmětu realizována, jsou uvedena v části Vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie

##### **Kompetence k učení**

- žáci používají obecně užívané hudební termíny, získané znalosti propojují do souvislostí se znalostmi z jiných předmětů (dějepis, literární, výtvarná výchova)
- zpívají v jednohlase, později ve dvojhase

##### **Kompetence k řešení problémů**

- žáci vyhledávají, slovně charakterizují, porovnávají významné hudební prvky a hledají spojitost mezi nimi
- hledají spojitost mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora hudebního díla
- samostatně a kriticky přemýšlejí o poslouchané hudbě

### **Kompetence komunikativní**

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor na hudební dílo či hudební vystoupení spolužáků, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názory druhých
- žáci rytmezují a melodizují jednoduché texty, improvizují, reagují pohybem na znějící hudbu

### **Kompetence sociální a personální**

- žáci efektivně spolupracují ve dvojici nebo skupině, respektují odlišné názory
- objektivním přístupem hodnotí práci svou i spolužáků
- při práci v týmu respektují daná pravidla, dodržují je a tím kladně ovlivňují kvalitu týmové práce

### **Kompetence občanské**

- žáci respektují názory druhých, dokáží chránit a oceňovat kulturní tradice našich předků a aktivně se zapojují do kulturního dění ve škole i obci
- respektují pravidla slušného chování při návštěvě kulturních akcí

### **Kompetence pracovní**

- při samostatné práci jsou vedeni ke koncentraci na zadaný pracovní úkol, jeho dokončení a hodnocení
- využívají jednoduché hudební nástroje k doprovodům
- žáci si vytvářejí pozitivní vztah k hudebním činnostem (zpěv, poslech oblíbené hudby, návštěva koncertů a divadel)

### **Kompetence digitální**

- seznamujeme žáky s návody a postupy a možnostmi užívání digitálních technologií v hudbě i dílčích hudebních činnostech
- žáci používají digitální technologie, aplikace, dostupné programy i elektronické hudební nástroje jako nástroje vlastní tvořivosti, součást svých experimentů, prezentací ale i své vlastní sebeprezentace
- žáci jsou vedeni k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

| VÝSTUPY                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                    | <b>1. – 3. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>V každém ročníku 1. období žák zvládne nejméně pět nových písní a seznámí se alespoň s pěti poslechovými skladbami podle výběru vyučujícího.</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| zpívá v jednohlase<br>rytmizuje a melodizuje<br>jednoduché texty                                                                                    | <b>Vokální činnosti</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pěvecký a mluvní projev</li> <li>- intonace</li> <li>- hudební rytmus</li> <li>- grafický záznam vokální činnosti</li> </ul><br>OSV - Rozvoj schopnosti poznávání                                                | při zpěvu hospodárně dýchá<br>získává správné pěvecké návyky<br>zřetelně vyslovuje, osvojuje si pěvecké dělení slov<br>zpívá slabě a silně, pomalu a rychle, s citem podle typu písně, dle svých možností intonačně a rytmicky přesně<br>melodizuje a rytmizuje dětská říkadla, rozpočítadla, rozlišuje mluvní a zpěvní projev<br>rozumí pojmům autor textu a hudby<br>pozná notovou osnovu, houslový klíč, ovládá pojmy takt, taktová čára, doby<br>zná hodnotu not a pomlk (nota a pomlka celá, půlová, čtvrtová, osminová)<br>zvládne vytleskat jednoduchá rytmická cvičení<br>ovládá hudební abecedu (c, d, e, f, g, a, h, c)<br>zapisuje noty, houslový klíč |
| rytmizuje a melodizuje<br>jednoduché texty<br><br>využívá jednoduché<br>hudební nástroje či aplikace<br>k doprovodné hře                            | <b>Instrumentální činnosti</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hra na hudební nástroje (akustické i elektronické);</li> <li>- možné využití hudebních aplikací</li> <li>- hudební hry</li> <li>- hudební improvizace</li> <li>- rytmizace</li> </ul><br>OSV – Kreativita | využívá hry na tělo (tleskání, pleskání, dupání)<br>hraje na jednoduché nástroje z Orffova instrumentáře, seznámí se s jejich názvem a správným držením;<br>opakuje rytmus hrou na tělo nebo rytmický nástroj (hry otázka-odpověď, ozvěna apod.)<br>tříbí cit pro vhodné použití hudebních nástrojů při doprovodu písně, zvolený doprovod dle svých dispozic realizuje<br>rozezná předebru, mezihru, dohru                                                                                                                                                                                                                                                        |
| reaguje pohybem na znějící hudbu                                                                                                                    | <b>Hudebně pohybové činnosti</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pohybový doprovod znějící hudby;</li> <li>- pohybové vyjádření hudby a reakce na její změny;</li> <li>- taktování;</li> <li>- orientace v prostoru</li> </ul><br>OSV - Komunikace                       | pochoduje a tančí podle rytmu poslechové skladby<br>připojí vhodný pohybový projev k písni<br>rukou naznačuje postup melodie a tempa skladby<br>rozezná a taktuje $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ takt<br>napodobuje pohybem hru na různé hudební nástroje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                         | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>rozlišuje jednotlivé kvality tónů</p> <p>rozpozná výrazné tempové a dynamické změny ve znějící hudbě</p> <p>odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální</p>                                                 | <p><b>Poslechové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kvalita tónů</li> <li>- hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, pohyb melodie, rytmické a dynamické změny)</li> <li>- lidský hlas a hudební nástroj, hudba vokální a instrumentální</li> <li>- hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, ukolébavka...)</li> <li>- interpretace hudby</li> </ul> | <p>rozlišuje hlasy, zvuky, tóny kolem sebe</p> <p>rozliší barvu a výšku tónů</p> <p>rozpozná souzvuk</p> <p>zaznamená melodické, rytmické a dynamické změny v hudebním proudu</p> <p>určí ráz skladby (ukolébavka, tanec...)</p> <p>identifikuje píseň podle rytmického úryvku</p> <p>rozezná písničky s doprovodem hudebního nástroje a bez něj</p> <p>seznamuje se se zvukem, podobou i způsobem hraní na základní hudební nástroje, rozdělí je na strunné, dechové a bicí</p> <p>zkouší se slovně vyjádřit, jaká je poslouchaná hudba, jak na něj působí</p> |
| <b>2. OBDOBÍ 4. – 5. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>V každém ročníku 2. období žák zvládne nejméně pět nových písní a seznámí se alespoň s pěti poslechovými skladbami podle výběru vyučujícího.</b>                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách;</p> <p>orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby</p> <p>podle svých individuálních schopností a dovedností realizuje jednoduché písně či skladby</p> | <p><b>Vokální činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pěvecký a mluvní projev</li> <li>- hudební rytmus</li> <li>- dvojhlas i vícehlas</li> <li>- intonace</li> <li>- vokální improvizace</li> <li>- grafický záznam vokální hudby</li> </ul> <p>OSV - Rozvoj schopnosti poznávání</p>                                                                                 | <p>dodržuje zásady správného dýchání a hlasové hygieny</p> <p>zpívá dle svých možností intonačně a rytmicky přesně</p> <p>dle svých možností rozšiřuje svůj hlasový rozsah</p> <p>zkouší zazpívat jednoduchý dvojhlas, kánon</p> <p>pokusí se intonovat píseň podle grafického záznamu</p> <p>rozumí a správně interpretuje dynamická znaménka</p> <p>orientuje se v notovém záznamu jednoduché písně</p> <p>seznamuje se s dalšími grafickými znaky pro tón (např. tečka u noty, posuvky...)</p>                                                               |
| <p>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehledy, mezihry a dohry</p>                        | <p><b>Instrumentální činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hra na hudební nástroje</li> <li>- rytmizace, melodizace a stylizace</li> <li>- hudební improvizace;</li> <li>- grafický záznam melodie</li> <li>- hudební aplikace a digitální hry</li> </ul> <p>OSV - Kreativita</p>                                                                                    | <p>využívá jednoduché hudební nástroje k vhodné doprovodné hře</p> <p>zkouší vytvářet jednoduché přehledy, mezihry a dohry na hudební nástroje (vč. elektronických)</p> <p>vyčte z notového záznamu rytmické schéma jednoduché skladby</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                          | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| seznamuje se s jednoduchými aplikacemi či dostupnými elektronickými nástroji                                                                                                     | <b>Instrumentální činnosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | zatleská nebo vytuká i těžší rytmická cvičení podle zápisu<br>využívá přitom své znalosti hudební teorie<br>zkouší v jednoduché aplikaci zapsat notový záznam, v hudebních hrách volně improvizuje dle svých možností                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků<br><br>na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace                                           | <b>Hudebně pohybové činnosti</b><br>- taktování<br>- pohybový doprovod znějící hudby<br>- pohybové vyjádření hudby a reakce na její změny<br>- orientace v prostoru<br>OSV - Komunikace                                                                                                                                                                                     | dokáže píseň taktovat - 2/4, 4/4 a 3/4 takt<br>vyjadřuje píseň pohybe;<br>zkouší tančit jednoduché lidové tance<br>vyjádří pohybem své vlastní pocity a představy při poslechu hudby<br>předvede pohybovou improvizaci                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků<br>aktivně naslouchá hudebním ukázkám<br>využívá digitálních technologií k získávání informací | <b>Poslechové činnosti</b><br>- vztahy mezi tóny<br>- výrazové hudební prostředky<br>- hudba vokální a instrumentální<br>- hudební nástroje<br>- hudební styly a žánry<br>- hudební formy<br>- hudební hry a aplikace<br>MKV - Podpora multikulturality<br>MDV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení<br>MDV - Fungování a vliv medií ve společnosti | rozezná poslechem 2/4 a 3/4 takt;<br>určí mollovou a durovou tóninu<br>rozlišuje jednotlivé hudební styly a žánry<br>poslechem určí dynamická znaménka (p, mf, f)<br>pozná vzhled i zvuk hudebních nástrojů, rozdělí je do skupin dle způsobu vytváření tónu<br>rozezná hudbu vokální a instrumentální<br>popíše hudební formu poslouchané skladby<br>vyjádří svůj názor na skladbu a dojmy z ní<br>vyhledává základní informace o některých významných hudebních skladatelích a jejich díle, seznamuje se s různými hudebními směry |
| <b>3. OBDOBÍ 6. – 7. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>V každém ročníku 3. období žák zvládne nejméně pět nových písní a seznámí se alespoň s pěti poslechovými skladbami podle výběru vyučujícího.</b>                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách                                                                                                | <b>Vokální činnosti</b><br>- rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena<br>- zpěv lidových i umělých písní<br>- práce s notovým zápisem jako oporou při realizaci písně                                                                                                                                                                                                 | dle svých možností interpretuje lidové a umělé písně<br>orientuje se v notovém zápisu písní<br>vyhledá určené takty, refrén, repetici                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě                                                                                    | - vyhledávání rytmu v zápisu písně<br>ENV- Vztah člověka k prostředí<br>MKV- Kulturní diferenciaci, podpora multikulturality                                                                                                                                                                                                                                                | dokáže dodržet tempo, rychlost, dynamiku písně<br>rytmicky správně deklamuje texty písní<br>vnímá obsah textu písní, diskutuje o něm                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                            | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb</p> <p>vytváří a volí jednoduché doprovody</p> <p>provádí jednoduché hudební improvizace</p> | <p><b>Instrumentální činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tvorba doprovodů s využitím vhodných hudebních nástrojů dle typu písni</li> <li>- hudební improvizace</li> <li>- využití dostupných hudebních aplikací</li> <li>- záznam hudebních aktivit</li> </ul> <p>OSV - Kreativita, komunikace</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>rytmicky správně doprovází dle svých možností jednoduchou píseň na hudební nástroj</p> <p>orientuje se v zápise písni a skladeb a na základě svých individuálních schopností je realizuje</p> <p>zkouší vytvořit k písni předeheru, mezihru a dohru</p> <p>provádí jednoduché hudební improvizace na akustické nástroje i v digitálních aplikacích a hrách</p> <p>zaznamená hudební aktivitu spolužáků na dostupné zařízení ve třídě a uloží ji ve vhodném formátu</p>                                                                                                                                                                                                           |
| <p>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků</p>                                                                 | <p><b>Hudebně pohybové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- taktování</li> <li>- ztvárňuje hudbu pohybem</li> <li>- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby</li> </ul> <p>OSV- Kreativita, komunikace</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>zkouší vyjádřit pohybem pocity z hudby vyjádřené hudebním dílem</p> <p>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p> <p>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>                                          | <p><b>Poslechové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poznávání hudebních nástrojů ve skladbách (základní rozdělení do skupin)</li> <li>- dle použitých hudebních nástrojů zkouší určit dobu vzniku skladby, kulturní tradice, možného autora</li> <li>- píseň lidová, umělá</li> <li>- vokální a instrumentální skladba</li> <li>- hudební styly a žánry (jejich funkce v životě jedince a společnosti, kulturní tradice a zvyky)</li> <li>- vyhledává informace k poslechovým skladbám</li> </ul> <p>OSV - Hodnoty, postoje, rozvoj smyslového vnímání<br/>VEG - Evropa a svět nás zajímá<br/>MKV - Multikulturní výchova<br/>MKV - Kulturní diferenciac</p> | <p>seznámí se složením orchestru a nástrojových skupin</p> <p>rozliší zvuk i podobu vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat a rozřadit dle způsobu vytváření zvuku</p> <p>dokáže vysvětlit pojmy lidová a umělá píseň, vokální a instrumentální skladba; rozpozná rozdíly mezi komorní a symfonickou hudbou</p> <p>seznámí se v ukázkách s různými žánry (např. opera, opereta, muzikál...), pochopí jejich rozdílnost</p> <p>rozezná a pojmenuje některé populární árie či skladby ze známých hudebních děl</p> <p>v digitálním prostředí vyhledá multimediální umělecký projekt, popíše jeho hudební složku</p> <p>při poslechu ukázek využívá získané zkušenosti</p> |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. – 9. ROČNÍK                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách;</p> <p>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě</p> | <p><b>Vokální činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- opakování učiva z předchozích ročníků; opakování lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus</li> <li>- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti</li> <li>- nalézání vyhovující zpěvné polohy</li> <li>- zachycování rytmu i melodie pomocí notového (grafického) záznamu</li> </ul> <p>MKV - Kulturní diferenciacie, podpora multikulturality</p>                                                                                                                                            | <p>dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu, zejména při mutaci</p> <p>zpívá dle svých možností intonačně čistě a rytmicky přesně</p> <p>respektuje dynamiku písně</p> <p>nalezne pro sebe vyhovující zpěvnou polohu melodie</p> <p>v případě hlasové nedostatečnosti se snaží využít jiné hudební činnosti při zapojení do společných vokálně instrumentálních aktivit</p>                                                                                                                                                   |
| <p>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>provádí jednoduché hudební improvizace</p>                                                         | <p><b>Instrumentální činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hra na hudební nástroje, výběr vhodného nástroje dle typu písně</li> <li>- hudební improvizace</li> <li>- hudební nástroje historické a současné</li> <li>- využití dostupných hudebních aplikací a notačních programů</li> </ul> <p>OSV - Kreativita</p>                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>využívá perkusní hudební nástroje k doprovodné hře</p> <p>zkouší vytvořit k písni předeheru, mezihru a dohru</p> <p>provádí jednoduché hudební improvizace na akustické nástroje i v digitálních aplikacích a hrách</p> <p>orientuje se v zápise písni a skladeb a na základě svých individuálních schopností je realizuje</p>                                                                                                                                                                                                       |
| <p>rozpozná některé z tanců různých stylových období; vnímání hudby vyjádří pohybem – improvizací, hrou na tělo, tanečními kroky</p>                                                           | <p><b>Hudebně pohybové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pohybový doprovod znějící hudby</li> <li>- pohybové vyjádření hudby a reakce na její změny</li> <li>- taktování, taneční kroky</li> <li>- orientace v prostoru</li> </ul> <p>OSV - Kreativita, komunikace, kooperace</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>zkouší vyjádřit pohybem své vlastní pocity a představy při poslechu hudby</p> <p>předvede pohybovou improvizaci</p> <p>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>orientuje se v proudu znějící hudby;</p> <p>přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku;</p> <p>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění;</p>                 | <p><b>Poslechové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poslech různých hudebních žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rozdílů</li> <li>- předloha, inspirace, porovnání různých způsobů provedení hudebního díla</li> <li>- vhodné a nevhodné využití hudby – hudba v reklamě, využití hudby v počítačových hrách (hudba původní a převzatá)</li> </ul> <p>VEG - Objevujeme Evropu a svět<br/>VEG - Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané<br/>MKV - Multikulturní výchova<br/>MKV - Kulturní diferenciacie<br/>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti</p> | <p>při poslechu ukázek využívá získané zkušenosti</p> <p>poznává spojitost hudby s literaturou, dějinami a výtvarným uměním, chápe, že tvůrčí inspirace skladatelů vychází z těchto zdrojů</p> <p>seznamuje se postupně s životem a díly našich i světových hudebních velikanů</p> <p>orientuje se v hudbě novodobé, dokáže vyjmenovat naše i cizí autory tohoto období</p> <p>vyhledává v digitálním prostředí originální díla</p> <p>zachovává bezpečnost a ochranu osobních údajů a soukromí včetně respektování autorských práv</p> |



### 5.7.2. Výtvarná výchova

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět výtvarná výchova je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Většinou je časová dotace 1 hodina týdně. Ve 3., 4. a 6. ročníku je časová dotace 2 hodiny.

V hodinách výtvarné výchovy se uplatňují 3 složky: rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků.

Hodiny výtvarné výchovy jsou postaveny na tvůrčích činnostech žáků. Žáky seznamujeme s různými i netradičními výtvarnými technikami. Vedeme je ke vnímání umění v mnoha oblastech kultury. Přinášíme žákům poznatky o kulturních hodnotách různých národů v různých časových obdobích. Cílem je rozvíjet smyslové vnímání, estetické vnímání a hodnoty a obohatit emocionální život žáků.

Výuka výtvarné výchovy probíhá ve třídách. Je možno využít počítačové učebny i okolí školy a obce.

Průřezová témata, která budou vyučujícími v tomto předmětu realizována, jsou uvedena v části Vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

##### **Kompetence k učení**

- snaží se pracovat s výtvarnými technikami plošnými i prostorovými
- pokouší se vytvořit výtvarné techniky a postupy nové – výsledky posuzuje a hodnotí
- žák pozoruje a porovnává výtvarné objekty z různých hledisek a začleňuje je do širších souvislostí (např. jednotlivé výtvarné slohy)
- žák si organizuje svou práci sám, dochází k cíli různými postupy

##### **Kompetence k řešení problémů**

- žák hledá a navrhuje řešení zadaných výtvarných úkolů, zdůvodňuje své postupy a techniky. Poznává souvislosti mezi jednotlivými kroky své práce
- žák si vyhledává informace k zadanému úkolu (využití různých zdrojů informací)
- žák objevuje nové netradiční techniky a materiál, učí se s ním pracovat a poznávat jeho vlastnosti

##### **Kompetence komunikativní**

- žák nad svými pracemi diskutuje, vysvětluje svůj záměr, techniku, zároveň naslouchá svým spolužákům
- učí se pracovat ve skupině (doplňovat práce, půjčovat si pomůcky i materiál, rozdělit role ve skupině, polemizovat o vhodnosti techniky, postupu vizuálně obrazného vyjádření)
- snaží se o smysluplné a kultivované vyjadřování nejen při prezentaci svých prací

### **Kompetence sociální a personální**

- ve svých vizuálně obrazných pracích žák vyjadřuje své pocity, představy o sobě samém, dojmy a prožitky ze svého okolí
- spolupracuje s ostatními, respektuje jejich názory
- snaží se pomocí výtvarných prací odhadnout své pocity, nálady a tím se učí asertivnímu chování, ovládání v běžných situacích a zvládání krizových okamžiků

### **Kompetence občanské**

- seznamuje se s výtvarnými umělci i ilustrátory
- seznamuje se s uměleckými hodnotami vůbec
- porovnává vývoj kultury na základě časové přímky
- některá témata svých prací pokouší zaměřit na enviromentální a ekologické problémy

### **Kompetence pracovní**

- dodržuje bezpečnost při práci, dodržuje dohodnuté pokyny a postupy práce, poznává vlastnosti různých materiálů
- svou třídu, své místo žák udržuje v čistotě, po práci si své pomůcky uklidí
- podílí se na estetické výzdobě třídy, školy, obce
- snaží se tvořivě přistupovat ke své tvorbě, ve svých pracích využívá dosavadní zkušenosti, pocity dojmy
- postupně se seznamuje s jednotlivými technikami kresby, malby, prostorového vyjádření i jinými technikami ve výtvarné výchově

### **Kompetence digitální**

- seznamuje se s možnostmi digitálních technologií
- pokouší se pracovat s digitálními technologiemi
- při své vlastní tvůrčí činnosti se pokouší využívat různé aplikace a grafické programy
- seznamuje se s digitálním uměním a umělci, kteří tuto oblast zastupují
- za pomoci digitálních technologií se snaží vyhledávat různé informace o výtvarném umění

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                         | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>I. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>1. - 3. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| v tvorbě projevuje své zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace                                                                                                                                   | <p><b>Uplatňování subjektivity</b></p> <p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční malba a kresba</p> <p>Zdokonalování a uplatňování již osvojených výtvarných technik</p> <p>manipulace s objekty – tvorba z různých materiálů</p> <p>Seznámení s digitálními technologiemi a jejich využití ve výtvarném umění</p>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvíjí jemnou motoriku a uvolňuje si zápěstí</li> <li>• snaží se využívat dramatizaci ke své tvůrčí činnosti</li> <li>• využívá základní plošné i prostorové výtvarné techniky</li> <li>• učí se udržovat čistotu svého místa, uklidit si po práci a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti</li> <li>• seznamuje se s tvorbou některých výtvarných umělců</li> <li>• pokouší se o využití digitálních technologií ve vlastní tvůrčí činnosti</li> <li>• využívá jednoduché video návody</li> </ul> |
| <p>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p> | <p><b>Ověřování komunikačních účinků</b></p> <p>Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišení interpretace v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>Interpretace záměrů vlastních vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy<br/>OSV – Poznávání lidí<br/>OSV – komunikace</p>                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• vyjadřuje své zážitky a zkušenosti z nejbližšího okolí kresbou i malbou</li> <li>• pracuje ve skupině a pokouší se hledat schůdná řešení společné výtvarné činnosti</li> <li>• modeluje</li> <li>• pracuje s papírem</li> <li>• vyjadřuje se pomocí pocitů a nálad kresbou i malbou na základě poslechu různých textů, hudebních ukázek</li> <li>• reflexe vlastní tvorby</li> <li>• maluje na zadané téma – tematická práce</li> </ul>                                                             |
| rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ<br>vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje.                                                                                                                | <p><b>Rozvíjení smyslové citlivosti</b></p> <p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlosti a barevné kvality a prostoru</p> <p>Míchání barev</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření všesmyslových podnětů a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými smysly</p> <p>OSV – Rozvoj schopností poznávání<br/>OSV – kreativita</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvíjí své zkušenosti s mícháním barev</li> <li>• pokouší se o výtvarné ztvárnění statického objektu</li> <li>• uplatňuje smyslové vnímání ohmatáním objektu</li> <li>• pracuje s papírem, vnímá vlastnosti papíru, koláž, muchláž, frotáž</li> <li>• seznamuje se s odlišnými výtvarnými formami</li> </ul>                                                                                                                                                                                       |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                         | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>II. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                                                                               | <b>4. - 5. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahů zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě                               | <b>Uplatňování subjektivity</b><br>typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběru uplatnění (hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama)<br>Práce s digitálními technologiemi a jejich využití ve výtvarném umění                                                                                                                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>vyjadřuje své zážitky z okolí kresbou i malbou</li> <li>pokouší se uplatnit digitální technologie ve vlastní tvůrčí činnosti</li> <li>za pomoci digitálních technologií se pokouší vyhledat informace o umění a umělcích</li> </ul> |
| osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy | přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)<br>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností<br>OSV – kreativita                                                                                                                                                                                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozlišuje výtvarné techniky a pokouší se s nimi pracovat</li> <li>vyjadřuje pohyb kresbou i malbou</li> <li>plošnou i prostorovou tvorbu vyjadřuje pohybem (dramatizace díla)</li> </ul>                                            |
| při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil          | <b>Ověřování komunikačních účinků</b><br>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci ve skupinách, v nichž se žák pohybuje<br>VEG – Jsme Evropané<br>OSV – Mezilidské vztahy<br>Proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění<br>OSV – komunikace                                                                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretuje své dílo, vysvětluje a zdůvodňuje svou práci, názory ostatních spolužáků</li> <li>pracuje ve skupině</li> <li>pokouší se vést diskusi o umění a výtvarných umělcích</li> </ul>                                         |
| při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů                                                                                                      | <b>Rozvíjení smyslové citlivosti</b><br>prvky vizuálního obrazného vyjádření, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru<br>Míchání barev – barevná spektra uspořádání objektů do celků a to na základě jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření (proporce, perspektiva)<br>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká, výtvarná kresba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama – digitální tvorba | <ul style="list-style-type: none"> <li>inspiruje se tvorbou významných výtvarných umělců</li> </ul>                                                                                                                                                                        |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace                                                                                         | Vyhledávání na internetu a práce s video návodem<br>MDV – Tvorba mediálních sdělení                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozvíjí získané zkušenosti s mícháním barev</li> <li>snaží se používat jednoduchá pravidla perspektivy a kompozice</li> <li>pracuje s papírem, lepenkou, textilem, těstem, užívá jejich vlastností</li> <li>seznamuje se s netradičními technikami a materiály</li> <li>pokouší se ke své vlastní tvůrčí činnosti využívat digitální technologie – uplatňuje pojmy film, tiskoviny, reklama, TV</li> </ul> |
| <b>III. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                                                            | <b>6. - 9. ROČNÍK</b>                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie                                                                               | <b>Uplatňování subjektivity</b><br>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností | <ul style="list-style-type: none"> <li>seznamuje se s proporcemi lidského těla – statické a dynamické vyjádření lidského těla a jeho umístění v prostoru. Tyto poznatky dle svých možností uplatňuje ve svých výtvarných vyjádřeních. Uplatňuje jednoduchá pravidla perspektivy, snaží se o akční tvar malby a kresby.</li> <li>vyjadřuje své zážitky kresbou i malbou, používá různé výtvarné techniky, techniky také kombinuje</li> </ul>       |
| zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace | typy vizuálně obrazných vyjádření digitální umění                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>uplatňuje výtvarné poznatky z 1. stupně a pokouší se rozvinout dosavadní výtvarné zkušenosti</li> <li>zkouší netradiční výtvarné techniky</li> <li>pokouší se tvořit vlastní díla za pomoci digitálních technologií</li> <li>snaží se vyhledávat informace o umění a umělcích</li> </ul>                                                                                                                   |
| vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření rozlišuje působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku              | přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením<br>MVK – Etnický původ                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>uvědomuje si vlastnosti výtvarných technik.</li> <li>pokouší se rozlišit typy vizuálně obrazných vyjádření a také je sám ztvárnit (ilustrace textů, sochařství, plastika, animace, comics, fotografie, reklama, komunikační grafika, použití písma)</li> <li>učí se vnímat obrazná vyjádření z různých hledisek (historických, etnických, technických)</li> </ul>                                          |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                 | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků                                                                 | <b>Ověřování komunikačních účinků</b><br><br>osobní postoj v komunikaci<br><br>OSV – Kreativita                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• pokouší se rozlišovat umělecké slohy a třídit výtvarná díla podle typických prvků uměleckých slohů.</li> <li>• snaží se vytvářet reprodukce a různé variace slavných uměleckých děl</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                   |
| ověřuje komunikační účinky vybraných či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření                                                                                                                                             | komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření<br>proměny komunikačního obsahu<br><br>OSV – Komunikace<br>ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• pokouší se vytvářet vizuálně obrazná vyjádření s uplatněním prvků uměleckých slohů a následně svou práci prezentuje a zdůvodňuje, seznamuje se s hlavními umělci jednotlivých uměleckých slohů</li> <li>• svoje vlastní vizuální obrazné vyjádření prezentuje a zdůvodňuje</li> <li>• nachází rozdíly uměleckých děl z různého prostředí, časového období, různých kultur</li> </ul>                                                             |
| vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků | <b>Rozvíjení smyslové citlivosti</b><br>prvky vizuálně obrazného vyjádření<br>uspořádání objektů do celků v ploše, objemů, prostorů, časovém průběhu<br>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly<br>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření<br><br>MDV – Tvorba mediálního sdělení | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dle svých možností dokáže ve svých výtvarných projevech užít linie, odhadnout tvary a objemy, užít textury a pracovat s mícháním barev a barevnými kontrasty</li> <li>• pokouší se o statické a dynamické vyjádření vizuálně obrazného vyjádření</li> <li>• vytváří barevné a lineární kontrasty, využívá rytmus</li> <li>• využívá dostupné prostorové, plastické, barevné prostředky pro vyjádření statické, dynamické i prostorové</li> </ul> |

## 5.8. Člověk a zdraví

### 5.8.1. Výchova ke zdraví

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Výchova ke zdraví navazuje svým obsahem na předměty tělesná výchova, přírodopis a občanská výchova. Tento předmět směřuje k tomu, aby se žáci orientovali v základních otázkách zdraví, zdravého životního stylu i v širších problémech mezilidských vztahů.

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku, jeho časová dotace je jedna hodina týdně. Výuka bude realizována převážně v kmenových třídách.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat v běžném životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby získávali základní poznatky sami o sobě, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní a zdraví jiných. Jde tedy o poznávání zásadních životních hodnot a postupné utváření postojů k nim. Při realizaci této vzdělávací oblasti je kladen důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikaci v modelových situacích.

Výuka probíhat formou různých her, skupinových sezení, scének, skupinové práce apod. Bude doplňována přednáškami a besedami podle aktuální nabídky v průběhu školního roku a podle potřeb třídy. Výuka je také těsně propojena se školními preventivními programy a projekty.

Průřezová témata, která jsou realizovaná v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k řešení problémů**

- vnímá problémové informace a snaží se je řešit
- vyhledává informace pro řešení problémů
- kriticky myslí
- je schopen obhájit svá rozhodnutí

#### **Kompetence komunikativní**

- komunikuje na odpovídající úrovni
- osvojuje si kultivovaný projev
- účinně se zapojuje do diskuze
- uplatňuje odpovědné sexuální chování s ohledem na partnerské vztahy

### **Kompetence sociální a personální**

- spolupracuje se skupinou
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

### **Kompetence občanské**

- respektuje názory ostatních
- formuje volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- chápe základní ekologické souvislosti
- rozhoduje se v zájmu ochrany zdraví

### **Kompetence pracovní**

- zdokonaluje grafický projev
- efektivně organizuje svou práci
- vyhledává aktivně nové informace
- využívá znalostí z běžné praxe
- ovládá základní pracovní a bezpečnostní postupy

### **Kompetence digitální**

- rozpoznává vhodné informační zdroje
- vyhledává relevantní informace
- hodnotí kvalitu informací
- rozvíjení gramotností v oblasti možných rizik s nadužíváním digitálních technologií
- prohlížení, vyhledávání, filtrování dat



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. a 9. ročník                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>Využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p>Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> | <p><b>Lidské tělo -</b></p> <p>biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p><b>Režim dne, biorytmy, spánek</b></p> <p>OSV – Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita, Mezilidské vztahy, Psychohygiena</p> | <p>uplatňuje znalosti z přírodopisu – biologie člověka – základní stavba a funkce, rozlišuje pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím</p> <p>zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce</p> <p>učí se rozpoznávat problémy týkající se reprodukčního zdraví</p> <p>zná zásady správného režimu dne a učí se je aplikovat na vlastním režimu dne, poznává souvislosti mezi životosprávou a zdravím</p> <p>hodnotí význam zdravého spánku pro odpočinek a načerpání sil</p> |
| <p>Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p>                                                                                                                                                                                                  | <p><b>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená –</b></p> <p>postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)</p> <p>Integrovaný záchranný systém</p>                                   | <p>charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí</p> <p>seznamuje se s významem Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích</p> <p>volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných)</p> <p>učí se rozlišovat signály používané při vzniku mimořádných událostí</p>   |
| <p>Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>                                                                                                                                                                                                           | <p><b>Osobní bezpečí, krizová situace – bezpečné chování</b></p> <p>v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích</p> <p>OSV – Kooperace a kompetence, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>                               | <p>analyzuje konkrétní situaci v silničním provozu nebo v železniční dopravě; uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích</p> <p>ví, jak v případě ohrožení zdraví či života přivolá zdravotní a technickou pomoc</p> <p>v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových stavech</p>                                                                                                                                                                                                                   |

| VÝSTUPY                                                                                          | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek            | <p><b>Závislosti a zdraví –</b><br/> Návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií<br/> šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>OSV – Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Hodnoty postoje, praktická etika</p> | <p>učí se rozpoznávat rozdíly mezi fyzickou, psychickou a sociální závislost</p> <p>uvádí důvody, proč jsou některé návykové látky společností tolerovány a jiné zákonem zakázány; vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku. seznamuje se se základními legálními a nelegálními návykovými látkami; zná zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání</p> <p>v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky</p> <p>diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (o závislosti na práci, na osobě, na výherních automatech aj.)</p> <p>vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu</p>                                                                   |
| Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou | <p><b>Péče o zdraví –</b> zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin vhodná skladba potravin, pitný režim, přenosné a nepřenosné choroby, o drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p>                                                         | <p>interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické, sociální, případně duchovní pohody a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu</p> <p>uvede faktory, které ovlivňují lidské zdraví (životní styl, prostředí, zdravotnická péče, genetické faktory)</p> <p>uvede možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, sexuální chování, režimová opatření, stres, duševní hygiena aj.)</p> <p>vysvětlí význam základních (biologických) a tzv. vyšších lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování</p> <p>uvede příklady, jak mohou mít neuspokojené základní lidské potřeby vliv na zdraví člověka</p> <p>vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví (vlastní péče o zdraví)</p> <p>určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví</p> |

| VÝSTUPY                                                                                          | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou | <b>Péče o zdraví</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>charakterizuje pojem prevence a uvede význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při minimalizaci negativních vlivů na zdraví</p> <p>uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života</p> |
| Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc              | <p><b>Zásady první pomoci</b></p> <p><b>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</b> – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p>OSV – Sebepoznání a sebepojetí,<br/>Seberegulace a sebeorganizace,<br/>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> | <p>učí se poskytnout první pomoc</p> <p>učí se ošetřovat drobná poranění</p> <p>zná čísla tísňového volání</p> <p>dokáže zavolat na tísňovou linku a přivolat pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</p>                                                       |

### 5.8.2. Tělesná výchova

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obor Tělesná výchova přináší základní podněty pro poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, kde žáci získávají základní poznatky a zkušenosti praktického charakteru. Žáci se seznamují s různým cvičením zaměřeným na rozvoj pohybových dovedností, kultivaci pohybu, regeneraci a kompenzaci jednostranného pohybu. Jde tedy o poznávání zásadních životních hodnot a postupné utváření postojů k nim.

Tělesná výchova se vyučuje v 1. - 9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v tělocvičně, sportovním areálu školy, v katastru obce. Při realizaci této vzdělávací oblasti je kladen důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikaci v modelových situacích. Výuka probíhá formou různých her a cvičení. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi, spolu s vyučujícím využívají veškeré dostupné náčiní a nářadí. Učitelé se snaží respektovat individuální možnosti a potřeby jednotlivých žáků ve snaze rozvíjet je a neprohlubovat žákovy nedostatky.

Průřezová témata, která jsou realizována v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### *1. stupeň*

Ve výuce převažují spontánní pohybové činnosti a hravé prvky, které vycházejí z přirozených pohybů vhodně motivovaných slovem či melodií. Postupně si žáci navykají na všechny organizační potřeby, učí se znát a rozumět základním významům jednotlivých činností. Poznávají vlastní pohybové schopnosti a jejich individuální rozvoj. Učí se spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva, navštěvují plavání. Hlavní důraz je kladen na prožitkovost a provádění cvičení hravou formou. Žáci se rovněž učí dbát o svou hygienu.

Povinná základní plavecká výuka probíhá od 1. do 4. ročníku. V každém ročníku žáci absolvují 10 hodin plaveckého výcviku.

#### *2. stupeň*

Výuku lze charakterizovat jako postupný přechod na převážně řízené činnosti se zvyšujícím se podílem soutěží, sportovních prvků a výkonů, se vzrůstající organizační náročností. Žáci tvořivě řeší zadané úkoly a podílejí se na organizaci sportovních činností. Přípravují se na soutěže, dodržují pravidla fair play.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- pro rozvoj svých pohybových dovedností volí vhodné rozvojové programy, zapojuje se aktivně do dalších pohybových činností

- seznamuje se s pravidly, systémy her, teoretickými informacemi ve sportu a aplikuje je v rozvoji svých pohybových aktivit
- užívají osvojené názvosloví na úrovni rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- hodnotí pohybové dovednosti svých spolužáků, zpracovává naměřené hodnoty, vyhodnocuje je a porovnává
- plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost, poznává smysl pohybu pro rozvoj zdraví a uvědomuje si význam pohybu v životě

### **Kompetence k řešení problémů**

- vnímá nejrůznější problémové situace v herních činnostech a plánuje způsob řešení herních situací
- uplatňuje různé druhy herních systémů a variant k řešení problémů a snaží se o úspěšné ukončení pohybových činností
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- naučené pohybové dovednosti aplikuje ve hrách a soutěžích
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit

### **Kompetence komunikativní**

- užívá osvojené názvosloví a zkratky, formuluje přesně a výstižně pokyny a příkazy, pohybové činnosti dovede písemně zaznamenat
- respektuje názory kolektivu, kultivovaně se vyjadřuje na sportovištích i mimo ně
- reaguje podle záznamových archů, tabulek, pravidel soutěží a gest rozhodčího na změnu pohybových činností
- veškeré naučené komunikační dovednosti používá pro další komunikaci ve sportu
- komunikativní dovednosti využívá k upevňování vztahů v duchu fair-play

### **Kompetence sociální a personální**

- spolupracují ve skupině, družstvu, týmu, podílí se na vytváření pravidel práce
- kultivovaně se chová ke spolužákům, respektuje opačné pohlaví i žáky s tělesným oslabením, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- je schopen spolupracovat ve skupině, dohodne se na spolupráci i taktice
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- Kompetence občanské
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, diváka, rozhodčího, organizátora
- respektuje pravidla her i smluvené dohody a řídí se podle nich
- chová se podle pravidel bezpečného chování na sportovištích, správně používá náradí a náčiní
- seznamuje se s principy olympionismu a čestného soupeření

- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví, podílí se na úpravách sportovišť v zájmu ochrany přírody

### **Kompetence pracovní**

- používá při pohybových činnostech pouze ověřené a povolené prostředky, řídí se podle soutěžních pravidel
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je uplatňuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu a dále rozvíjí naučené pohybové dovednosti

### **Kompetence digitální**

- rozpoznává vhodné informační zdroje
- vyhledává relevantní informace
- hodnotí kvalitu informací
- prohlížení, vyhledávání, filtrování dat
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou

| VÝSTUPY                                                                                                                                              | UČIVO                                                                                                                                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. OBDOBÍ                                                                                                                                            | 1. - 3. ROČNÍK                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                |
| spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízených příležitostí                                                        | <b>Význam pohybu pro zdraví</b> - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu<br>OSV - Psychohygiena                                                                                                                        | dodržuje pravidelný pohybový režim pro své zdraví                                              |
|                                                                                                                                                      | <b>Příprava organismu</b> - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení                                                                                                             | vhodnou rozcvičkou připraví organismus na pohybovou činnost po zátěži zařadí relaxační cvičení |
| uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy                           | <b>Zdravotně zaměřené cvičení</b> - správné držení těla<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí                                                                                                                                     | dbá na správné držení těla a zvláště na zdravotně zaměřené činnosti                            |
|                                                                                                                                                      | <b>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</b>                                                                                                                                     | rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu a pohyblivost                                               |
| uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy                                                  | <b>Hygiena při TV</b> - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity                                                                                                     | dodržuje hygienické zásady v TV                                                                |
|                                                                                                                                                      | <b>Bezpečnost při pohybových činnostech</b> - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách tělesné výchovy | dodržuje bezpečnost v TV i před a po hodině tělesné výchovy                                    |
| zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení | <b>Pohybové hry</b> s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost<br>OSV - Kreativita                                                          | zvládá různé pohybové hry a vymýšlí nové hry                                                   |
|                                                                                                                                                      | <b>Základy gymnastiky</b> - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti                                                                                                    | osvojuje si základy gymnastiky                                                                 |
|                                                                                                                                                      | <b>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</b> - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance<br>OSV - Komunikace                  | dovede hudbu vyjádřit pohybem a cvičit podle hudby                                             |
|                                                                                                                                                      | <b>Průpravné úpoly</b> - přetahy a přetlaky                                                                                                                                                                                   | usiluje o přesné provádění pohybu                                                              |
|                                                                                                                                                      | <b>Základy atletiky</b> - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem                                                                                                                        | osvojuje si základy atletiky                                                                   |

| VÝSTUPY                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                            | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích    | <b>Základy sportovních her</b> - manipulace s míčkem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů<br>MDV - Práce v realizačním týmu | osvojí si pohybové dovednosti s míčem<br>zvládá herní dovednosti |
|                                                                             | <b>Turistika a pobyt v přírodě</b> - přesun do terénu a chování v dopravních prostředích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody<br>ENV - Ekosystém                                                                               | orientuje se podle turistických značek a s pomocí učitele        |
|                                                                             | <b>Plavání</b> - základní plavecká výuka, hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu                                         | zvládá základní pravidla plaveckého výcviku                      |
|                                                                             | <b>Lyžování a bruslení</b> - podle podmínek školy, hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích                                                                                                                         | seznamuje se se zimními sporty                                   |
| reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizace | <b>Další pohybové činnosti</b> - podle podmínek školy a zájmu školy                                                                                                                                                                              | zařazuje pohybové činnosti do každodenního programu              |
|                                                                             | <b>Komunikace v TV</b> - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály                                                                                                                                          | reaguje na základní pokyny a povely                              |
|                                                                             | <b>Organizace při TV</b> - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí                                                                                                                                                           | orientuje se v prostoru                                          |
| spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích    | <b>Zásady jednání a chování</b> - fair play, olympijské ideály a symboly                                                                                                                                                                         | jedná v duchu fair play                                          |
|                                                                             | <b>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</b> - her, závodů, soutěží<br>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                                                                                                         | dovede dodržovat zjednodušená pravidla her a soutěží             |
|                                                                             | <b>Měření a posuzování pohybových dovedností</b> - měření výkonů, základní pohybové testy<br>OSV - Seberegulace, sebeorganizace, poznávání lidí                                                                                                  | zhodnotí pohybové možnosti spolužáka i své                       |
|                                                                             | Zdroje informací o pohybových činnostech<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá                                                                                                                                                                       | vyhledává informace ze světa sportu                              |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy                                | <b>Zdravotní oslabení</b> - konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro Zdr. TV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)<br>OSV - Mezilidské vztahy | snaží se předejít úrazu<br>volí vhodné oblečení do TV<br>dbá na správné držení těla<br>snaží se neohrozit své zdraví ani zdraví jiných |
| zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením                                                                                      | <b>Základy speciálního cvičení</b> - základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení                                                                                                                               | zvládá speciální cvičení a zařazuje je do každodenního programu                                                                        |
| spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti                                                               | <b>Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV</b> - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení<br>MKV - Mezilidské vztahy                                                                                                                                      | s ohledem na své oslabení se začleňuje do hodiny TV                                                                                    |
| <b>II. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                         | <b>4. - 5. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                     | -                                                                                                                                      |
| podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně | <b>Význam pohybu pro zdraví</b> - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu<br>MDV - Fungování a vliv medií ve společnosti                                                                                                                                            | zařazuje pohybové činnosti do denního režimu a zlepšuje si svou zdatnost                                                               |
|                                                                                                                                                           | <b>Příprava organismu</b> - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení                                                                                                                                                         | dovede vhodnou rozcvíčkou připravit organismus na zátěž a relaxovat po zátěži                                                          |
| zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením                         | Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití<br>OSV - Psychohygiena                                                                          | dbá na správné držení těla a zaujímá správné základní cvičební polohy a postoje                                                        |
|                                                                                                                                                           | <b>Hygiena při TV</b> - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity                                                                                                                                                 | rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost a koordinaci pohybu<br>žák dodržuje veškeré hygienické zásady v TV                     |
|                                                                                                                                                           | <b>Bezpečnost při pohybových činnostech</b> - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v daných podmínkách<br>OSV - Sebepoznání a sebepojetí                    | dodržuje bezpečnost před hodinou TV, během hodiny i po hodině TV                                                                       |
| zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojovaných her                                           | <b>Pohybové hry</b> s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost                                                                                                                          | zorganizuje nenáročné pohybové činnosti, hry a soutěže                                                                                 |

| <i>VÝSTUPY</i>                                                                                                     | <i>UČIVO</i>                                                                                                                                                                                                                                                       | <i>ŠKOLNÍ VÝSTUPY</i>                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojovaných her    | <b>Základy gymnastiky</b> - průpravná cvičení, strečinková cvičení, cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti, pohybové obratnosti, cvičení pro správné držení těla, psychomotorická cvičení                                                                         | zvládá základy gymnastiky a různá cvičení pro správné držení těla                   |
| jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti | <b>Akrobacie</b> - kotoul vpřed a jeho modifikace, kotoul vzad, stoj na lopatkách, přeskok přes kozu, hrazda, kladina, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti                                                                            | umí kotouly, stoj na rukou, cvičit na nářadí a cvičit s odpovídajícím náčiním       |
|                                                                                                                    | <b>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</b> - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance OSV - Kreativita                                                          | skloubí pohyb s hudbou nebo rytmičným doprovodem                                    |
|                                                                                                                    | <b>Průpravné úpoly</b> - přetahy a přetlaky                                                                                                                                                                                                                        | dovede správně a vytrvale cvičit                                                    |
|                                                                                                                    | <b>Základy atletiky</b> - rychlý běh do 60 m, nízký start na povel i z bloků, polovysoký start, motivovaný vytrvalý běh do 1000 m na dráze, technika běhu, skok daleký z rozběhu - postupně odraz z břevna, skok vysoký, hod kriketovým míčkem z rozběhu           | zvládá základní atletické disciplíny (sprint, vytrvalý běh, hod, skok)              |
| spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích                                           | <b>Základy sportovních her</b> - manipulace s míčkem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportu OSV - Kooperace a kompetice | dovede manipulovat s míčem, dodržuje pravidla her a soutěží                         |
|                                                                                                                    | <b>Turistika a pobyt v přírodě</b> - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody OSV - Seberegulace a sebeorganizace                                                                               | zná pravidla chování v přírodě a dovede se jimi řídit                               |
|                                                                                                                    | <b>Plavání</b> - základní plavecká výuka                                                                                                                                                                                                                           | dokončí základní plaveckou výuku                                                    |
|                                                                                                                    | <b>Lyžování, bruslení</b> (podle podm. školy) - zákl. techniky pohybu na lyžích a bruslích, hry na sněhu a na ledě                                                                                                                                                 | dovede se pohybovat na lyžích a bruslích a dodržuje bezpečnost při zimních sportech |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích                                                                                                                   | <b>Další pohybové činnosti</b> - podle podmínek školy a zájmů žáků<br>MDV - Práce v realizačním týmu                                                                                                                                                                       |                                                                                              |
| užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičení podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení                                                                  | <b>Komunikace v TV</b> - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály<br>OSV - Komunikace                                                                                                                                                | reaguje a užívá smluvené signály, povely a základní tělocvičné názvosloví                    |
| zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy                                                                                                                         | <b>Organizace při TV</b> - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí                                                                                                                                                                                     | dovede zorganizovat nenáročnou soutěž a činnost ve známém prostředí                          |
| jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačného pohlaví | <b>Zásady jednání a chování</b> - fair play, olympijské ideály a symboly<br>MKV - Lidské vztahy                                                                                                                                                                            | chová se sportovně, v duchu fair play                                                        |
|                                                                                                                                                                                            | <b>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</b> - her, závodů, soutěží                                                                                                                                                                                     | dodržuje a respektuje pravidla her a soutěží                                                 |
| změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky                                                                                                                         | <b>Měření a posuzování pohybových dovedností</b> - měření výkonů, základní pohybové testy<br>OSV - Poznávání lidí                                                                                                                                                          | měří, srovnává a posuzuje výkony své i svých spolužáků                                       |
| orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace                                         | <b>Zdroje informací o pohybových činnostech</b><br>VEG - Evropa a svět nás zajímá                                                                                                                                                                                          | shromáždí informace ze světa sportu                                                          |
| zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování                                                             | <b>Zdravotní oslabení</b> - konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro Zdr. TV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) | správně zařazuje speciální cvičení do svého pohybového režimu a dbá na hygienické návyky     |
| zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pohybu učitele                                                                       | <b>Základy speciálního cvičení</b> - základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení                                                                                                                                | zvládá speciální cvičení sám i pod vedením učitele                                           |
| upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením                                                                                                         | <b>Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV</b> s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení<br>OSV - Mezilidské vztahy                                                                                                                                         | snaží se zařadit do hodin TV, sám upozorní na nevhodná cvičení, související s jeho oslabením |

| VÝSTUPY                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>III. OBDOBÍ</b>                                                                                                                             | <b>6. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program                                                             | <b>zdravotně orientovaná zdatnost</b><br>- rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | seznamuje se formou hry, jak celkově posilovat svalový aparát, vytrvalost a zdravotně orientovanou zdatnost                                                                                                                                                |
| aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem                    | <b>Zdravotní tělesná výchova - zmírnění a korekce:</b><br>Korekční cvičení zaměřené na pohybový aparát. Cvičení se bude týkat celého těla. Bude zaměřeno na omezování působení negativních vlivů na správné držení těla žáků setrvávajících v pohybu či statickém postoji. Žáci budou vedeni systémem spirální stabilizace, která zajistí stabilizaci a správné držení kosterního systému a navazujícího systému svalového. | vytváří si návyky správného držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu, vědomá kontrola vlastního cvičení, uvědomování si důležitosti cvičení                                                           |
| samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly                                     | <b>atletika</b> - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky (nůžky), hod míčkem, šplh na tyči                                                                                                                                                                                                                                                                                               | seznamuje se se způsobem individuálního rozcvičení, seznamuje se s cviky pro strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolní nejzatíženější partii těla                                                                             |
| posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny                                                | <b>gymnastika</b> - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | v gymnastice zvládá kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách, o hlavě s dopomocí učitele, skoky na místě a z místa, roznožku přes kozu na šíř, jednoduchá cvičení na hrazdě a žebřinách                                                                      |
|                                                                                                                                                | <b>atletika</b> - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky (nůžky), hod míčkem, šplh na tyči                                                                                                                                                                                                                                                                                               | při vytrvalosti dovede uplatnit vůli, blíže se seznamuje s technikami běhů, skoků, hodu míčkem<br>v atletice zvládá sprint na 60 m, vytrvalostní běhy do 3000 m, skok do dálky, techniku skoku do výšky nůžky, hod míčkem, šplh na tyči, atletický čtyřboj |
| rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora                                            | <b>pohybové hry</b> - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | seznamuje se s principy pro řízení a rozhodování pohybových her                                                                                                                                                                                            |
| zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech | <b>sportovní hry</b> - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel<br><b>další (i netradiční) pohybové činnosti</b> (podle podmínek školy a zájmu žáků)                                                                                                                                                                                                                               | rozvíjí své pohybové dovednosti štafetovými i jinými skupinovými hrami<br>učí se chápat význam pohyb. her pro ovlivňování pohybových předpokladů a osobnostních vlastností žáka                                                                            |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech                | <p><b>turistika a pobyt v přírodě</b> - příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce</p> <p><b>lyžování, snowboarding, bruslení</b> (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy)</p> <p><b>pravidla osvojovaných pohybových činností</b> - her, závodů, soutěží</p>                   | <p>chápe úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře</p> <p>učí se základní herní činnosti jednotlivce a kolektivu v upravené hře - vybíjené, přehazované, fotbalu, florbalu, basketbalu a v dalších sportech podle podmínek školy</p>               |
| naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu | <p><b>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</b></p> <p><b>historie a současnost sportu</b> - významné soutěže a sportovci, olympionismus - olympijská charta</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu</p> <p>zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a náradí</p> <p>historie olympijských her</p> <p>MOV, ČOV, ODM (olympiáda mládeže)</p> |
| <b>III. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                            | <b>7. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                           |
| usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program                                                                            | <b>zdravotně orientovaná zdatnost</b> - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | aktivně se snaží o celkové posilování svalového aparátu, rozvoj vytrvalosti a zdravotně orientované zdatnosti                                                                                                                                             |
| uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení                                                                             | <p><b>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</b> - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná cvičení</p> <p><b>Zdravotní tělesná výchova - zmírnění a korekce:</b></p> <p>Korekční cvičení zaměřené na pohybový aparát. Cvičení se bude týkat celého těla. Bude zaměřeno na omezování působení negativních vlivů na správné držení těla žáků setrávajících v pohybu či statickém postoji. Žáci budou vedeni systémem spirální stabilizace, která zajistí stabilizaci a správné držení kosterního systému a navazujícího systému svalového.</p> | naučená cvičení používá k prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových dysbalancí                                                                                                                                                               |

| VÝSTUPY                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu                              | <b>kommunikace v TV</b> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | orientuje se v základních povelích a pokynech, je schopen podle povelů cvičit a komunikovat, rozumí heslům a signálům                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly                                     | <b>gymnastika</b> - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | žák používá naučená cvičení pro důkladné rozcvičení, zařazuje cviky pro strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolní nejzatíženější partii těla<br>zvládá kotoul vzad do roznožení, stoj o hlavě s oporou, kotoulové sestavy, roznožku přes kozu na šíř i nadél, složitější cvičení na hrazdě a komíhání na kruzích                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny                                                | <b>atletika</b> - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky (nůžky), hod míčkem, šplh na tyči                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | při vytrvalosti dovede uplatnit vůli, zdokonaluje techniky běhů, skoků, hodu míčkem<br>v atletice zvládá sprint na 60 m, vytrvalostní běhy do 3000 m, skok do dálky, techniku skoku do výšky flop, hod míčkem, šplh na tyči, atletický čtyřboj                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora                                            | <b>pohybové hry</b> - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | rozumí principům a způsobům řízení a rozhodování pohybových her                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech | <b>sportovní hry</b> - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel<br><b>další (i netradiční) pohybové činnosti</b> (podle podmínek školy a zájmu žáků)<br><b>turistika a pobyt v přírodě</b> - příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce<br><b>lyžování, snowboarding, bruslení</b> (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy)<br><b>pravidla osvojovaných pohybových činností</b> - her, závodů, soutěží | rozvíjí své pohybové dovednosti cvičením motivačním, tvořivým, napodobivým<br>učí se chápat význam pohybových her - radost ze hry, prožitek, spolupráce, férovost při hře<br>chápe úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře<br>zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce a kolektivu v upravené - hře přehazované, fotbalu, basketbalu a v dalších sportech podle podmínek školy<br>zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce a kolektivu v upravené hře - přehazované, fotbalu, basketbalu a v dalších sportech podle podmínek školy<br>seznamuje se s herními činnostmi jednotlivce ve volejbalu |

| VÝSTUPY                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| III. OBDOBÍ                                                                                                | 8. ROČNÍK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení                                | <b>Zdravotní tělesná výchova - zmírnění a korekce:</b><br>Korekční cvičení zaměřené na pohybový aparát. Cvičení se bude týkat celého těla. Bude zaměřeno na omezování působení negativních vlivů na správné držení těla žáků setrvávajících v pohybu či statickém postoji. Žáci budou vedeni systémem spirální stabilizace, která zajistí stabilizaci a správné držení kosterního systému a navazujícího systému svalového. | upozorní samostatně na činnost a prostředí, které je v rozporu s jeho oslabením                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program                         | <b>zdravotně orientovaná zdatnost</b> - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením<br><b>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</b> - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance                                                                                                                                               | uplatňuje kondiční zaměřené činnosti<br>seznamuje se s možností posilovat organismus prostřednictvím hudby<br>zařazuje do rozcvičení kondiční cvičení rytmická s doprovodem - soulad pohybu s hudbou (cvičení s náčiním), aerobice                                                                                                                                                                           |
| samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly | <b>gymnastika</b> - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | žák předvádí naučená cvičení pro důkladné rozcvičení, zařazuje cviky pro strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolní nejzatíženější partie těla<br>zvládá kotoul vzad do zanožení, stoj o hlavě, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou, jednoduchou sestavu, na vyvýšené koze roznožku přes kozu na šíř i nadél, složitější cvičení na hrazdě a seznamovací cvičení na kruzích |
| posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny            | <b>atletika</b> - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí                                                                                                                                                                                                                                                                 | v atletice se seznamuje s technikou vrhů, zdokonaluje techniky běhů, skoků, hodu míčkem, sprint na 60 m, vytrvalostní běhy do 3000 m, skok do dálky, techniku skoku do výšky flop, šplh na tyči, seznamuje se se šplhem na laně a atletickým vícebojem                                                                                                                                                       |
| sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí                                    | měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | jednoduše zhodnotí kvalitu osvojované činnosti spolužáka a eviduje jeho výkon                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora                                                                                                                                                                                                                            | <b>pohybové hry</b> - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti prováděné ve skupině                                                              |
| zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech                                                                                                                                                                                 | <b>sportovní hry</b> - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel<br><b>další (i netradiční) pohybové činnosti</b> (podle podmínek školy a zájmu žáků)                                                                                                                                                                                                                                                                             | spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích                                                                                     |
| dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji                                                                                                                                                                                                                                         | <b>turistika a pobyt v přírodě</b> - příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce<br><b>lyžování, snowboarding, bruslení</b> (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy) | zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce a kolektivu ve hře - volejbalu, florbalu, fotbalu, basketbalu a v dalších sportech podle podmínek školy      |
| <b>III. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>9. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                              |
| samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení | <b>Zdravotní tělesná výchova - zmírnění a korekce:</b><br>Korekční cvičení zaměřené na pohybový aparát. Cvičení se bude týkat celého těla. Bude zaměřeno na omezování působení negativních vlivů na správné držení těla žáků setrvávajících v pohybu či statickém postoji. Žáci budou vedeni systémem spirální stabilizace, která zajistí stabilizaci a správné držení kosterního systému a navazujícího systému svalového.                                               | zvládá základní techniky speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele                                                                 |
| usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program                                                                                                                                                                                                                                             | <b>zdravotně orientovaná zdatnost</b> - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením<br><b>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</b> - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance                                                                                                                                                                                             | projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti<br><br>vytváří pro své spolužáky kondiční cvičení s náradím, náčiním nebo s hudbou |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>gymnastika</b> - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | samostatně hodnotí kvalitu pohybových dovedností spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti                                       |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                  | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</p>                                                                                                                        | <p><b>gymnastika</b> - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>změří a porovná pohybové výkony</p> <p>žák důkladně rozcvičí a připraví spolužáky před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolní nejzatíženější partii těla</p> <p>zvládá kotoul vzad do stoje, stoj na ruku, poskoky a obraty, vlastní gymnastickou sestavu, s oddáleným odrazem roznožku přes kozu na šíř i na dél, sestavu na hrazdě a kruzích</p> |
| <p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>                                                                                                                                   | <p><b>atletika</b> - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>v atletice cílevědomě zdokonaluje techniku běhů, skoků, hodů, vrhů a šplhů</p> <p>připravuje se samostatně pro atletické soutěže</p>                                                                                                                                                                                                                     |
| <p>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>                                                                                                                               | <p><b>pohybové hry</b> - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>zvládá osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojovaných her</p>                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>                                                                                    | <p><b>sportovní hry</b> - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel</p> <p><b>další (i netradiční) pohybové činnosti</b> (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p><b>turistika a pobyt v přírodě</b> - příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce</p> <p><b>lyžování, snowboarding, bruslení</b> (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy)</p> | <p>pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje</p> <p>cvičí podle nákresu a popisu cvičení</p> <p>pohybově i takticky zvládá hru ve fotbalu, volejbalu a basketbalu</p> <p>zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce v dalších sportech podle podmínek školy</p>                                                        |
| <p>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže, zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p> | <p><b>organizace prostoru a pohybových činností</b> - v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>pomáhá při organizaci školou pořádaných her a soutěží, účastní se na jejich přesných měřeních, odhadech, plánování, přípravě sportovišť, organizaci prostoru, statistickém vyhodnocení a prezentaci</p>                                                                                                                                                  |

## 5.9. Člověk a svět práce

### 5.9.1. Vyučovací předmět: Praktické činnosti

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Praktické činnosti postihují široké spektrum pracovních činností a technologií, vedou žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti. Přispívají k utváření základních pracovních dovedností a návyků, včetně plánování, organizování činností, tvořivosti, samostatné práce i práci v týmu. Cílem předmětu je poskytnout žákům možnost vyzkoušet si různé druhy činností, získat pozitivní vztah k práci. V závislosti na věku žáků se postupně orientují v různých oborech lidské činnosti a získávají poznatky a dovednosti pro další životní a profesní orientaci.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmět Praktické činnosti se vyučuje v 1. - 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka bude probíhat v kmenových třídách, školní dílně, cvičné školní kuchyni, na školním pozemku a odborných učebnách.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů: 1. Práce s drobným materiálem; 2. Konstrukční činnosti; 3. Pěstitelské práce; 4. Příprava pokrmů.

Na 2. stupni se v 6. a 7. ročníku se vyučují okruhy Práce s technickými materiály a Pěstitelské práce, chovatelství. V 8. a 9. ročníku se vyučují okruhy Svět práce, Design a konstruování, Příprava pokrmů a Provoz a údržba domácnosti. Žáci mohou být děleni na skupiny chlapců a děvčat nebo skupiny smíšené. V 8. a 9. ročníku mohou mít skupiny odlišné tematické okruhy, okruh Svět práce je povinný.

Průřezová témata, která jsou realizována v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

#### Výchovné a vzdělávací strategie:

#### **Kompetence k učení**

- žák si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- je podporován ve vlastní kreativitě a realizaci vlastních nápadů
- je veden k sebehodnocení

#### **Kompetence k řešení problémů**

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, zdůvodňuje své postupy
- promýšlí pracovní postupy, hledá více možností, aplikuje poznatky do praxe
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

### **Kompetence komunikativní**

- formuluje správný technologický postup při práci
- používá správné technické názvosloví
- diskutuje při řešení pracovních problémů
- naslouchá svým spolužákům, učí se pracovat ve skupině
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření pracovních vztahů
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

### **Kompetence sociální a personální**

- je veden k vytrvalosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů
- pracuje ve skupině, učí spolupracovat a respektovat nápady druhých
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

### **Kompetence občanské**

- respektuje pravidla při práci a dodržuje pravidla slušného chování
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, přiměřeně věku poskytne první pomoc

### **Kompetence pracovní**

- získává pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu práce
- dodržuje bezpečnost při práci, dohodnuté pokyny a postupy práce
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla
- své získané dovednosti se pokouší uplatnit i v běžné praxi
  - rozhoduje se promyšleně o dalším vzdělávání a profesní orientaci

### **Kompetence digitální**

- ovládá běžně používaná digitální zařízení
- získává a vyhledává, vytváří a upravuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- efektivně využívá digitální technologie v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- vybírá a využívá vhodné digitální technologie při realizaci týmových pracovních úkolů a projektů, ke komunikaci, k organizaci a usnadnění své nebo týmové práce a k prezentaci výsledků pracovních činností
- chrání digitální zařízení a digitální obsah, rozumí rizikům a hrozbám v tomto prostředí
- uvědomuje si dopad digitálních technologií a jejich využívání na životní prostředí
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou

| VÝSTUPY                                                                                                                       | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. OBDOBÍ</b>                                                                                                              | <b>1. - 3. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů<br>pracuje podle slovního návodu a předlohy | <b>Práce s drobným materiálem</b><br>vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)<br>přírodniny - propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování<br>modelovací hmota- hnětení, ohýbání, válení, dělení na části, přidávání, ubírání, stlačování<br>papír a karton - překládání, stříhání, skládání, slepování, trhání, nalepování, vystřihování, rozlišování druhů papírů<br>textil - odměřování, navlékání nitě, uzlík, přední steh, zadní steh, stříhání látky, sešívání předním a zadním stehem v jednoduchý šev, přišití knoflíků<br>lidové zvyky, tradice, řemesla<br>pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití<br>jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá | navléká, třídí přírodní materiál, dotváří, opracovává, aranžuje, pracuje podle slovního návodu nebo předlohy<br>hněte, válí, ubírá, spojuje a vytváří jednoduché tvary<br>mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír<br>vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru<br>navléká jehlu, udělá uzel, stříhá textil, zvládá přední a zadní steh, přišije knoflík<br>slepí textílii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek<br>seznamuje se s lidovými zvyky, tradicemi, řemesly<br>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch<br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, chrání bezpečnost svou i spolužáků |
| zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi                                                            | <b>Konstrukční činnosti</b><br>stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů<br>práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem<br>VDO - Občanská společnost a škola                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | pracuje se stavebnicemi plošnými, prostorovými, konstrukčními, vytváří různé kompozice ze stavebnicových prvků<br>montuje a demontuje stavebnici, sestavuje jednoduché pohyblivé modely podle předloh i podle představy<br>spolupracuje ve skupině, je ohleduplný ke spolužákům<br>dodržuje bezpečnost práce                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování                                                          | <b>Pěstitelské práce</b><br>základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo<br>pěstování pokojových rostlin<br>pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | zvládá základy péče o pokojové rostliny, otírá listy, kypří, rosí, zalévá<br>provádí jednoduchý pokus - klíčení hrachu, fazole<br>rozezná nejznámější semena plodů - čočka, hrách, fazole, kukuřice, mák aj.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| pečuje o nenáročné rostliny                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Pěstitelské práce</b><br>rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie<br>ENV - Základní podmínky života<br>ENV - Lidské aktivity a problémy ŽP<br>ENV - Vztah člověka k prostředí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | volí správné pomůcky a nástroje<br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| připraví tabuli pro jednoduché stolování<br>chová se vhodně při stolování                                                                                                                                                                                                         | <b>Příprava pokrmů</b><br>základní vybavení kuchyně<br>výběr, nákup a skladování potravin<br>jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování<br>technika v kuchyni - historie a význam<br>MKV- Lidské vztahy,<br>MKV- Etnický původ<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | seznámí se se základním vybavením kuchyně, dovede pojmenovat pomůcky a nástroje<br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce<br>dodržuje pravidla společenského chování, chová se vhodně při stolování<br>společně s ostatními připraví jednoduchý pokrm podle slovního návodu<br>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch                                                                                                                                                                                                             |
| <b>2. OBDOBÍ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>4. - 5. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu<br>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic<br>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu | <b>Práce s drobným materiálem</b><br>vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, plasty)<br>přírodniny - základy aranžování a využití samorostů, svazování, slepování, vyřezávání<br>modelovací hmota, modelovací hlína, modurit, těsto, vosk - vaření, sušení, pečení<br>papír a karton - vyřezávání, děrování, polepování, nalepování, vytváření prostorových konstrukcí, druhy papíru, využití<br>textil - měření, stříhání, sešívání stehem předním, zadním, steh obnitkovací, stonkový, křížkový, řetízkový, přišívací háčeků, navlékání gumy, šňůrky, druhy textilu<br>drát - vlastnosti a druhy drátů, spojování, odměřování, lidové tradice - drátenictví<br>lidové zvyky, tradice, řemesla<br>plasty - využití odpadových materiálů pro dekoraci<br>pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití<br>jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá<br>MKV - Lidské vztahy<br>MKV - Etnický původ | seznámí se se základy aranžování a využití samorostů, svazuje, slepuje modelovací hmotu válí, hněte, stlačuje, vaří, suší, rozlišuje vlastnosti<br>vytváří předměty denního užívání i ozdobné<br>vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje<br>vytváří prostorové konstrukce, z kartonu i odpadového mat.<br>pracuje samostatně podle předlohy, obkresluje, vystřihuje<br>provádí drobné opravy oděvů, odměřuje, lemuje<br>zvládá různé druhy stehů<br>rozlišuje druhy textilií (bavlněné, lněné, hedvábné), poznává a rozlišuje rub a líc látky |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu                                                                                                                                                                                                  | <b>Práce s drobným materiálem</b><br>jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce<br>VEG - Evropa a svět nás zajímá<br>MKV - Lidské vztahy<br>MKV - Etnický původ                                                                                                                                                                                                        | zhotoví ozdobné předměty<br>navštěvuje regionální muzea, účastní se exkurzí<br>kolektivní spoluprací esteticky vyzdobí třídu a prostory školy<br>udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, dokáže poskytnout první pomoc při úraze                                                                                                                                                                                                        |
| provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž<br>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu<br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu                                                                                                    | <b>Konstrukční činnosti</b><br>stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů<br>práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem<br>VDO - Občan, občanská společnost a stát<br>OSV- Kreativita                                                                                                                                                                    | montuje a demontuje stavebnici, sestavuje složitější stavebnicové prvky<br>pozná vlastnosti stavebnicových dílů, porovná funkční využití<br>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého schématu nebo vlastní fantazie<br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, uklízí a urovňuje stavebnicové díly                                                                                                                                                             |
| provádí jednoduché pěstelské činnosti, samostatně vede pěstelské pokusy a pozorování<br>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny<br>volí podle druhu pěstelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní<br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu | <b>Pěstelské práce</b><br>základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo<br>pěstování pokojových rostlin<br>pěstování rostlin ze semen<br>v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)<br>rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie<br>ENV - Vztah člověka k prostředí<br>ENV - Základní podmínky života | celoročně ošetřuje pokojové rostliny (zalévá, kypří, hnojí, přesazuje)<br>provede jednoduchou vazbu a úpravu květin<br>zvládne množit rostliny odnožemi a řízkováním<br>vede pěstelské pokusy a pozorování, zvolí podle druhu pěstelských činností správné pomůcky a nářadí<br>rozlišuje rozdíl mezi setím a sázením<br>sezná se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogami a alergeny<br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce                                      |
| orientuje se v základním vybavení kuchyně<br>připraví samostatně jednoduchý pokrm<br>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování<br>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni                        | <b>Příprava pokrmů</b><br>základní vybavení kuchyně<br>výběr, nákup a skladování potravin<br>jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování<br>technika v kuchyni - historie a význam<br>MKV- Etnický původ                                                                                                                                                                  | volí správné pomůcky, nástroje a náčiní<br>samostatně nakupuje potřebné potraviny<br>připraví samostatně jednoduchý pokrm, upraví ovoce, zeleninu za studena<br>dodržuje pravidla správného stolování a spol. chování<br>připraví slavnostně prostřený stůl k určité příležitosti<br>bezpečně obsluhuje základní elektrické spotřebiče<br>poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni<br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce<br>udržuje v pořádku a čistotě pracovní plochy |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                      | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>6. a 7. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Práce s technickými materiály</b>                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu                                                                         | Seznámení se školní dílnou, organizací a bezpečností práce, technika a životní prostředí, technika a volný čas, řemesla a tradice                                                                                                                                                                                         | při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce<br>dodržuje zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály<br>poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních)<br>dodržuje hygienu práce                                                                                 |
| provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň<br>řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí<br>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost | Vlastnosti materiálů a jejich využití (dřevo, kov, plast)<br>Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje<br>Jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce, technologické postupy<br>OSV - Rozvoj schopností poznávání<br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace<br>OSV - Kreativita<br>ENV - Lidské aktivity a problémy ŽP | popíše vlastnosti technických materiálů<br>vysvětlí jednotlivé fáze své práce podle stanoveného postupu, aplikuje je a dodrží kázeň při práci<br>vybere vhodný materiál a nářadí, zvolí vhodný pracovní postup<br>uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály, umí použít vhodné pracovní nástroje a nářadí |
| užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku                                                                                                                                                   | Čtení, kreslení a rýsování technického výkresu, technické informace a návody                                                                                                                                                                                                                                              | čte z náčrtu nebo výkresu potřebné informace<br>načrtne nebo narýsuje jednoduchý výrobek                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Pěstitelské práce a chovatelství</b>                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu                                                                                                                            | Seznámení s pracovními prostory, pracovním nářadím a jeho používáním<br>Pracovní postupy<br>Organizace a bezpečnost práce<br>Bezpečnost a hygiena při práci<br><br>ENV - Základní podmínky života<br>ENV - Vztah člověka k prostředí<br>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika                                           | při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce<br>popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci<br>dodržuje zásady bezpečnosti, poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních)<br>dodržuje hygienu práce                    |
| volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin<br>pěstuje a využívá květiny pro výzdobu<br>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu                                                             | Základní podmínky pro pěstování<br>Půda a její zpracování<br>Výživa rostlin, hnojení<br>Ochrana rostlin a půdy<br><br>Zelenina<br>Osivo a sadba, výpěstky<br>Základní druhy zelenin<br>Zásady a podmínky pěstování<br>Pěstování vybraných druhů zeleniny                                                                  | z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti                                                                                                                                                                                                           |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                 | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p> <p>pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</p> <p>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p>                                                         | <p>Okrasné rostliny<br/>Základy ošetřování pokojových květin<br/>Pěstování vybraných okrasných dřevin a květin v exteriéru a interiéru<br/>Řez, jednoduchá vazba, úprava květin, aranžování</p> <p>Léčivé rostliny, koření<br/>Léčivé účinky rostlin pro zdraví člověka<br/>Pěstování vybraných druhů<br/>Rostliny jedovaté, jako drogy, jejich zneužívání, alergie</p> <p>Ovocné rostliny<br/>Druhy ovocných rostlin<br/>Způsob pěstování, uskladnění a zpracování<br/>ENV - Základní podmínky života<br/>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br/>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika<br/>OSV - Rozvoj schopnosti poznávání<br/>ENV - Základní podmínky života<br/>ENV - Lidské aktivity a problémy ŽP<br/>ENV - Vztah člověka k prostředí</p> | <p>použije vhodné nástroje, nářadí při pěstování a aranžování květin</p> <p>volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péči, rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví</p> <p>využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny zvolené nádoby</p> <p>z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin</p> <p>popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením</p> |
| <p>prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</p> <p>dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</p> | <p>Chovatelství</p> <p>Chov zvířat v domácnosti<br/>Podmínky chovu, domácí mazlíčci<br/>Kontakt se známými a neznámými zvířaty<br/>ENV - Lidské aktivity a problémy ŽP<br/>ENV - Vztah člověka k prostředí<br/>OSV - Rozvoj schopnosti poznávání</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat</p> <p>vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se známými i neznámými zvířaty</p> <p>dovede poskytnout základní první pomoc při úrazu (chovatelství)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>8. a 9. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Svět práce – povinný okruh</b>                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p>                                                                                                                                                                           | <p>Trh práce<br/>povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce<br/>Podnikání<br/>druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé<br/>OSV - Poznávání lidí</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností</p> <p>vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení</p> <p>popíše pracovní prostředí vybraných profesí</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy                                                                                         | Volba profesní orientace<br>základní principy, sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace<br>informační základ na volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb<br>OSV - Řešení problémů a rozhodování | porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání<br>využívá různé zdroje k posouzení svých schopností pro orientaci v profesní nabídce a pro výběr vhodného vzdělávání a své profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích                                                                                       |
| využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání                                                                                               | Možnosti vzdělávání<br>náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby<br>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti                                                                                                                                                                                    | popíše příslušné poradenské služby<br>použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání                                                                                                                                                                                    |
| prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby na trhu práce                                                                                                | Zaměstnání<br>pracovní příležitosti v obci, regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů<br>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti                                    | zmapuje možnosti práce ve své obci a blízkém okolí<br>aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce<br>využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici                                                      |
| <b>Příprava pokrmů</b>                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| používá základní kuchyňský inventář a obsluhuje bezpečně kuchyňské spotřebiče<br><br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni | Kuchyně<br>základní vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, zásady první pomoci při úrazech v kuchyni<br><br>OSV – Rozvoj schopností poznávání                                                                                                                                                         | seznámí se a poučeně používá kuchyňský inventář, obsluhuje spotřebiče<br>vybere vhodné nástroje a spotřebiče pro přípravu pokrmu<br>při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce<br>dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni<br>poskytne první pomoc<br>dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou |
| připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami správné výživy                                                                                                            | Potraviny<br>výběr, nákup a skladování<br>Příprava pokrmů<br>úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů<br>OSV – Kreativita; Rozhodovací dovednosti; Seberegulace a sebeorganizace                                                                                            | vybere potraviny ke zpracování, zná podmínky jejich skladování, umí dávkovat potraviny<br>sestaví jídelníček podle zásad zdravé výživy, samostatně i ve skupině připraví podle receptu pokrm studený i teplý kuchyně, během přípravy dodržuje správný technologický postup                                                                                                |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti                                                                                                                                                                                                                                                                                | Úprava stolu a stolování<br><br>OSV - Kreativita<br>OSV - Praktická etika                                                                                                                                                                                                                  | zná a používá při jídle základní přístroje, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými se jídlo ochucuje<br><br>seznámí se s různými typy výzdoby stolu, připraví jednoduchou výzdobu stolu, seznámí se základy obsluhy při stolování<br><br>dodržuje zásady společenského chování při stolování                                                                                                                                                   |
| <b>Design a konstruování</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model<br><br>navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.<br><br>provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení<br><br>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu | Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž<br><br>Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program<br><br>OSV - Kreativita<br>OSV - Rozhodovací dovednosti<br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace | orientuje se a pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu<br><br>použije jednotlivé prvky dle návodu, náčrtu, plánu k sestavení konstrukce, modelu<br><br>rozpozná, odhalí a napraví případné chyby v konstrukci<br><br>sestaví i rozloží nebo upraví dle potřeby konstrukčně jednoduchý model<br><br>dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné<br><br>poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) |
| <b>Provoz a údržba domácnosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Finance<br>rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti                                                                                                                                                                        | posoudí hodnotu peněz, aplikuje při hospodaření s vlastními financemi<br><br>sestaví rozpočet domácnosti, ovládá platební styk                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů<br><br>správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu                                                                                                                   | Údržba domácnosti<br>údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace, spotřebiče v domácnosti<br><br>OSV - Kreativita<br>OSV - Seberegulace a sebeorganizace<br>ENV – Vztah člověka k prostředí      | provádí jednoduchou údržbu oděvů, textilií a drobné opravy při práci s látkami vybírá vhodný materiál, pomůcky, nástroje a vyrobí výrobek (hračka, dárek..) dodrží zadaný postup při údržbě oděvů (praní, zašití oděvu, žehlení, ukládání šatů)<br><br>volí vhodné úklidové prostředky s ohledem na životní prostředí a dodržuje zásady bezpečné práce<br><br>správně třídí a likviduje odpad                                                                                                  |

| <i>VÝSTUPY</i>                                                                                                                                                                                                                                                  | <i>UČIVO</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <i>ŠKOLNÍ VÝSTUPY</i>                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</p> <p>správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</p> | <p>Elektrotechnika v domácnosti</p> <p>elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací prostředky, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem</p> <p>odpad a jeho ekologická likvidace, spotřebiče v domácnosti</p> <p>OSV - Rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>ENV – Vztah člověka k prostředí</p> | <p>bezpečně obsluhuje domácí spotřebiče</p> <p>provede drobnou domácí údržbu</p> <p>modeluje základní obvody, zajišťuje a odstraňuje drobné poruchy s dodržáním bezpečného napětí</p> <p>správně třídí a likviduje odpad</p>                  |
| <p>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</p>                                                                                                                        | <p>Bezpečnost práce při údržbě domácnosti, nebezpečí úrazu elektrickým proudem</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>zná a dodržuje základní hygienické strategie a návyky v domácnosti</p> <p>dodrží zásady bezpečnosti při domácích pracích</p> <p>rozpozná a popíše nebezpečí spojená s elektrickými spotřebiči v domácnosti</p> <p>poskytne první pomoc</p> |

## 5.10. Volitelné předměty

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku.

### 5.10.1. Sportovní trénink

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Volitelný vyučovací předmět Sportovní trénink navazuje a rozšiřuje obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova. Obsah tohoto předmětu směřuje od poznání vlastních pohybových možností a zájmu, až ke zdokonalování se v konkrétních pohybových činnostech. Pohybové vzdělávání je činností řízenou a výběrovou, jejímž smyslem je optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, se zaměřením na dobré zvládnutí dovedností, které pak zpětně umocňuje kvalitu žákova prožitku. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Tento volitelný předmět je doporučován žákům, kteří se chtějí v oblasti sportu stále učit a zdokonalovat. Sportovní trénink je obsahově velice náročný, proto je doporučován žákům bez zdravotního omezení.

Předmět sportovní trénink se vyučuje v 6. – 9. ročníku jako volitelný předmět je vyučován buď jednu hodinu týdně, nebo ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dní. Výuka probíhá v tělocvičně, ve sportovním areálu školy, v plaveckém bazénu, na zimním stadionu, ve volné přírodě a dalších sportovních centrech, podle probíraného tématu a možností školy.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětu Tělesná výchova a Výchova ke zdraví.

| UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6. - 9. ROČNÍK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>1. <b>Zásady bezpečnosti a bezpečnost na sportovišti</b> -základní druhy nejčastějších úrazů při sportu, první pomoc, bezpečnost na sportovištích, provozní řád sportovišť</p> <p>-ukázka ošetření úrazů při sportu, procvičení první pomoci ve skupinách, - ošetření a přenos pacienta v terénu, záchrana postiženého po úrazu na sportovištích</p>                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• vyjmenuje nejčastější úrazy při sportovní činnosti, předchází úrazům dodržováním zásad bezpečnosti, eliminuje vznik úrazů dodržováním provozních řádů sportovišť</li> <li>• pomáhá lidem v krizových situacích</li> <li>• dohlíží na dodržování bezpečného chování při sportu</li> <li>• popíše role, úkoly a činnosti hráčů v ukázkách</li> <li>• vysvětlí pojmy se sportem související</li> </ul>                                                                                                                                                      |
| <p>2. <b>Pravidla sportovních her</b> rozměry hřišť, druhy čar, počty hráčů, fauly, odlišnosti asociací, možné úpravy</p> <p><b>Teorie sportovních her</b> - speciální pojmy sport. her, gesta rozhodčího v různých sportech, rozbor hry, pravidla nových soutěží, videoukázky dějiny sportu, význam a rozdělení sportovních odvětví, úprava sportovišť, příprava soutěže pro žáky školy</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozlišuje a dodržuje pravidla jednotlivých sportů</li> <li>• dovede charakterizovat sporty a sportoviště</li> <li>• rozlišuje jednotlivé fauly, chová se fair-play</li> <li>• podřizuje se změnám a úpravám pravidel</li> <li>• popíše základní mezníky vývoje sportu, odlišuje kategorie tělesné kultury</li> <li>• podílí se na přípravě sportovišť a soutěží pro žáky školy</li> </ul>                                                                                                                                                                |
| <p>3. <b>Míčové hry</b> - štafetové soutěže, minikopaná, vybíjená, basketbal, volejbal, přehazovaná, fotbal, pravidel, volejbal, házená, nohejbal, videoukázky</p>                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovládá herní činnosti jednotlivce s větší přesností</li> <li>• používá k rozcvičení cvičení s míčem</li> <li>• používá naučené dovednosti ve hře</li> <li>• hraje podle pravidel příslušné hry</li> <li>• aktivně rozvíjí své schopnosti v průpravných hrách</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p>4. <b>Základy úpolových sportů</b> - základní principy úpolových sportů, přetahy, přetlaky, pády</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• používá přetlaky a přetahy ke kondičnímu posílení těla</li> <li>• naučenými pády zmírňuje nebezpečí úrazu při cvičení</li> <li>• vlastními slovy vysvětlí význam a smysl cvičení úpolových sportů</li> <li>• chová se ohleduplně ke slabším spolužákům</li> <li>• ovládá základní držení a chvaty</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>5. <b>Atletická příprava</b> -vrhy, hody, sprint, vytrvalostní běh, skok do dálky, skok do výšky, <b>běžecské techniky</b>, překážkový běh, hod diskem, hod oštěpem, skok do výšky, <b>atletický čtyřboj</b>, atletický víceboj, triatlon</p>                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dosahuje individuálně co nejlepších výkonů v jednotlivých disciplínách podle soutěžních pravidel žákovských soutěží</li> <li>• zdokonaluje techniku disciplín</li> <li>• používá při rozcvičení atletickou rozcvičku</li> <li>• ovládá štafetovou předávku</li> <li>• dosahuje co nejlepších výsledků v atletickém čtyřboji</li> <li>• absolvuje seznámení s hodem diskem, hodem oštěpem</li> <li>• zdokonaluje techniku skoku do výšky a snaží se o maximální dosažení osobního výkonu</li> <li>• bodově se zapojuje do víceboje a triatlonu</li> </ul> |
| <p>6. <b>Florbal</b> - seznámení s malým florbalem, ukázka, pravidla, nácvik herních činností jednotlivce, hra</p>                                                                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládá základní herní činnosti netradičních sportů</li> <li>• aplikuje naučená pravidla ve hře</li> <li>• co nejpřesněji plní herní činnosti v týmu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>7. <b>Softbal</b> - pálkování, chytání, odpal, pohyb na metách, pravidla, upravená hra</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. <b>Orientační běh</b> - orientace podle mapy, práce s buzolou, běh v terénu, závod                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• orientuje se v mapě, popíše mapové značky</li> <li>• ovládá práci s buzolou, rozpozná orientační body, azimut, označování stanovišť</li> <li>• naučené dovednosti uplatňuje při pohybu v terénu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 9. <b>Hry na sněhu</b> - hry a soutěže ve skupinách podle sněhových podmínek v okolí školy, hry a soutěže pro posílení pohybového aparátu<br>10. <b>Bruslení</b> - pohyb na bruslích vpřed, vzad, do oblouku, průpravná cvičení rovnováhy, -přešlapování vpřed, jízda ve slalomu, soutěže<br>rytmická jízda, zastavení, jednoduchý skok, manipulace s hokejkou, hokej<br>11. <b>Plavání</b> - cvičení ve vodě ve dvojicích i skupinách, splývání na hladině, dýchání do vody, plavání pod vodou, rozfázování nohou a rukou, plavání na rychlost, šlapání vody na místě, skok z kostky, lovení předmětů pod vodou, plavání na vytrvalost, opakování plaveckých způsobů, skok z prkna, záchrana tonoucího, obrátka, štafeta volným způsobem | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zdokonaluje základní pohybové dovednosti na bruslích, na lyžích, saních, ve vodě</li> <li>• snaží se o dosažení co nejpřesnějšího provedení zadaných cviků na ledě a ve vodě</li> <li>• aplikuje získané dovednosti a znalosti k řešení situací ve ztížených podmínkách</li> <li>• cvičení využívá ke kondičnímu posílení organismu</li> <li>• zdokonaluje provedení jednotlivých cvičení</li> <li>• ovládá náročnější prvky pohybu na sněhu, na bruslích, ve vodě</li> <li>• aplikuje pohybové dovednosti ve hře</li> <li>• uplatňuje individuální pohybové dovednosti pro kvalitní výkon týmu</li> </ul> |
| 12. <b>Cykloturistika a pobyt v přírodě</b> - pravidla silničního provozu, jízda zručnosti, vyjížďka do terénu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí dopravním předpisům, popíše dopravní značky</li> <li>• svým chováním neohrožuje sebe nebo jiné účastníky silničního provozu</li> <li>• před jízdou zkontroluje jízdní kolo</li> <li>• bez problémů ovládá jízdní kolo v terénu i na silnici</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 13. <b>Stolní tenis</b> - příprava sportoviště, pravidla, obměny hry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• připraví sportoviště</li> <li>• seznámí se s průpravnou hrou kolotoč</li> <li>• rozumí pravidlům stolního tenisu</li> <li>• vyzkouší si dvojhru a čtyřhru</li> <li>• naučí se ovládat míček a pátku</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 14. <b>Gymnastická akrobacie</b> - kotoul letmo, přemet vpřed, rondat, salto vpřed, akrobacie na nářadí, přeskoky nářadí                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozšiřuje dosavadní pohybové dovednosti z tělesné výchovy o náročnější gymnastické prvky</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 15. <b>Kondiční příprava v posilovně</b> - využití posilovacích strojů pro posílení pohybového aparátu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• usiluje o zlepšení vytrvalosti, síly a tělesné zdatnosti</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 16. <b>Střelba ze vzduchovky</b> - příprava prostoru pro střelbu, bezpečnost, ovládání a údržba vzduchovky                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• učí se se střelbě a následně se zdokonaluje se v přesnosti ve střelbě na panáčkové střelnici nebo na terč</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 17. <b>Netradiční sporty</b> - ufobal, lakros, trikobal, freesbe, střelba - seznámení s hrou, pravidly, upravená hra, interkros, korfbal - seznámení s hrou, s pravidly, upravená hra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• používá netradiční sportovní vybavení</li> <li>• ovládá a dodržuje a uplatňuje pravidla hry při hře</li> <li>• ovládá netradiční herní pomůcky</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

### 5.10.2. Rukodělné práce

#### Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu:

Volitelný předmět Rukodělné práce nabízíme v 6. až 9. ročníku. Výuka bude probíhat ve třídě, školní dílně nebo v areálu školy.

Zaměření předmětu je především praktické. Žáci se seznamují s technikami a postupy, které následně využívají při zhotovování nových výrobků nebo obnovování předmětů. Je určen především žákům manuálně zručným, s výtvarným cítěním. Získané dovednosti žáci uplatní v běžném životě.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětů Praktické činnosti a Výtvarná výchova.

| UČIVO                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ruční papír - výroba, tradice, zdobení, využití | seznámí se se starými řemesly a postupy práce; rozvíjí jemnou motoriku, cit pro design<br>zdobí a vylepšuje různé předměty; poznává vlastnosti různých materiálů<br>rozvíjí kreativitu<br>využívá své nápady při tvorbě; volí pracovní postup, pomůcky, materiál a nástroje; hodnotí volbu materiálů z ekonomického a ekologického hlediska |
| reprodukce obrazu a výroba rámu                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| paspartování                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| decoupage                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| malování na kameny                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| barvy na sklo                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| výroba loutek a hraček                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| práce se dřevem                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| výrobky z papíru a vlnité lepenky               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

### 5.10.3. Praktika z přírodovědných předmětů

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Volitelný předmět Praktika z přírodovědných předmětů je vyučován na 2. stupni od 6. do 9. ročníku. Výuka bude realizována převážně v přírodovědné učebně.

Cílem předmětu je u žáků rozšiřovat a prohlubovat znalosti a dovednosti z přírodovědných předmětů. Obsah učiva je sestaven tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími složkami. Důraz je kladen na hlubší porozumění zákonitostí přírodních procesů, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě.

Při výuce žáci pracují samostatně nebo ve skupinách, účastní se různých poznávacích metod např. pozorování, experiment, měření, kooperativní techniky, práce s informacemi, pokusy, vycházky atd. Osvojování učiva je tedy založeno především na různých činnostech podporujících tvořivé poznání.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětů Zeměpis a Přírodopis.

| UČIVO                                                                                                                                                                                     | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Biologická část</b>                                                                                                                                                                    |                                                                                    |
| <b>1. Organismy a prostředí</b>                                                                                                                                                           |                                                                                    |
| společenství, ekosystém, vztahy organismů navzájem i k prostředí, faktory prostředí, biotop, tolerance, ekologické optimum, mezní faktory prostředí, biomasa, populace a její zákonitosti | objasní základní ekologické pojmy                                                  |
| biochemické cykly vybraných prvků                                                                                                                                                         | popíše biochemické cykly v přírodě a jejich vliv na přírodu a člověka              |
| důkazy látek v organismech                                                                                                                                                                | dokazuje prakticky přítomnost některých látek v organismech                        |
| chování živočichů ve volné přírodě                                                                                                                                                        | prakticky zjišťuje některé skutečnosti v přírodě                                   |
| Červená kniha - ohrožené a vzácné druhy rostlin a živočichů, celosvětová ochrana přírody                                                                                                  | seznámí se s vybranými druhy chráněných druhů rostlin a živočichů v regionu        |
| chov hospodářských a cizokrajných živočichů                                                                                                                                               | objasní zásady chovu vybraných druhů živočichů                                     |
| <b>2. Životní prostředí a zdraví</b>                                                                                                                                                      |                                                                                    |
| různé typy životního prostředí a jejich vliv na člověka, srovnání ČR s okolními státy, důležitost změny životního stylu                                                                   | objasní souvislosti mezi zdravotním stavem obyvatel a životním prostředím          |
| léčivé rostliny                                                                                                                                                                           | zhodnotí vliv přírodních látek na zdraví člověka                                   |
| <b>3. Člověk a prostředí</b>                                                                                                                                                              |                                                                                    |
| populace a životní prostředí                                                                                                                                                              | uvádí důvody rychlého růstu populace v různých vyspělých zemích                    |
| přírodní rovnováha                                                                                                                                                                        | vysvětlí příčiny narušování přírodní rovnováhy                                     |
| biodiverzita, bohatost přírodních druhů                                                                                                                                                   | uvádí, jakým způsobem ovlivňuje člověk potlačování a zánik mnohých druhů organismu |
| <b>Zeměpisná část</b>                                                                                                                                                                     |                                                                                    |
| <b>1. Praktický zeměpis</b>                                                                                                                                                               |                                                                                    |
| vznik a tvorba map, jejich obsah, značky, orientace v terénu podle mapy                                                                                                                   | orientuje se v krajině pomocí základů topografie                                   |
| zásady pohybu v přírodě, způsoby chování v přírodě                                                                                                                                        | uplatňuje zásady pobytu a pohybu v přírodě                                         |
| činnosti s atlasem a jízdními řády                                                                                                                                                        | využívá různých mapových zdrojů v praxi                                            |
| <b>2. Místní oblast a její postavení v ČR</b>                                                                                                                                             |                                                                                    |
| sídlo obce, samospráva obcí                                                                                                                                                               | objasní význam a funkce obce                                                       |
| poloha, funkce, přírodní skladba, úroveň životního prostředí                                                                                                                              | charakterizuje místní krajinu                                                      |
| památky, chráněné území přírody                                                                                                                                                           | uvede kulturní význam místní krajiny                                               |
| <b>3. Lidé a jejich činnost na Zemi</b>                                                                                                                                                   |                                                                                    |
| ovlivňování ŽP, globální problémy<br>konfliktní světová ohniska<br>rozdělení států podle stupně rozvoje                                                                                   | Uvádí, jakým způsobem může každý člověk ovlivňovat životní prostředí               |



### 5.10.4. Praktikum z chemie

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Volitelný předmět Praktikum z chemie je nabízen v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka bude probíhat v přírodovědné učebně.

Cílem je rozšiřování a prohlubování základních znalostí a dovedností žáků, kteří projeví hlubší zájem o chemii. Jedná se hlavně o provádění jednoduchých chemických pokusů, měření, pozorování, vyvozování závěrů. Žáci budou pracovat samostatně nebo ve skupinkách, kde budou vedeni k rozvíjení kooperace.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětu Chemie.

| <i>UČIVO</i>                    | <i>ŠKOLNÍ VÝSTUPY</i>                                       |
|---------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| různorodé a stejnorodé směsi    | připraví a rozliší jednotlivé druhy směsí                   |
| složení roztoků                 | připraví roztok o dané koncentraci                          |
| oddělování složek směsí         | provede méně běžnou metodu dělení směsí                     |
| druhy vod                       | pokusně rozliší vodu destilovanou, pitnou, minerální        |
| částicové složení látek, difúze | provede difúzi amoniaku a chlorovodíku                      |
| chemické prvky                  | ověří vlastnosti aktivního uhlí a fyzikální vlastnosti kovů |
| kyseliny, hydroxidy, indikátory | zjištění kyselosti a zásaditosti látek                      |
| neutralizace, soli              | praktickou neutralizací připraví danou sůl                  |
| redoxní reakce                  | provede elektrolýzu roztoku chloridu sodného                |
| přírodní látky                  | dokáže jednoduchý cukr, bílkovinu, vitamíny                 |

### 5.10.5. Fyzikální praktikum

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Volitelný předmět Fyzikální praktikum nabízíme od 6. do 9. ročníku. Předmět bude vyučován v přírodovědné učebně.

Cílem předmětu je rozšiřování a prohlubování znalostí a dovedností žáků, které nabyli v hodinách fyziky, ale i v ostatních přírodovědných předmětech. Převládající formou práce bude experiment, pozorování, měření a řešení problémových úloh. Žáci budou vedeni především k samostatné nebo skupinové práci a k rozvíjení kooperace.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětu Fyzika, Přírodopis, Chemie.

| UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| měření fyzikálních veličin, odchylky měření<br>elektrostatika<br>pokusy s jednoduchými pomůckami<br>mechanika kapalin a plynů, proudění<br>tekutin<br>termika<br>jednoduché stroje (nakloněná roviny, šroub)<br>astronomie<br>vektory ve fyzice<br>skládání různoběžných sil<br>optika | žáci formou pozorování a provádění experimentů<br>vyvozují subjektivně nové fyzikální zákonitosti<br>žáci vyvozují závěry ze své práce<br>vypracovávají protokoly o provedených měřeních<br>se svými výsledky seznamují ostatní žáky, popř.<br>prezentují experiment s doprovodným slovem<br>volí vhodné pomůcky pro provedení experimentu<br>volí samostatně sled činností<br>učí se spolupracovat a zpracovávat výsledky svých<br>měření graficky, tabulkou |

### 5.10.6.Seminář z českého jazyka

#### Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Seminář z českého jazyka si mohou vybrat žáci 6. - 9. ročníku a v učebním plánu je vymezen hodinou týdně. Je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Základní formy realizace vyučovacího předmětu jsou skupinová práce, využití Scio testů, počítačových programů a práce s jazykovými příručkami.

Vyučovací předmět Seminář z českého jazyka úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Jazyk a jazyková komunikace a zejména s průřezovými tématy *mediální výchova* (role médií v každodenním životě, kritický přístup k médiím, rozvíjení mluveného i písemného projevu,...) a *multikulturní výchova* (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost).

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětu Český jazyk.

| UČIVO                                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Příprava na přijímací řízení<br>Prohlubování učiva českého jazyka<br>Využití Scio testů<br>MDV- role médií v každodenním životě,<br>kritický přístup k médiím<br>MKV-specifické rysy jazyků | Samostatně pracuje s PČP, SSČ a dalšími jazykovými příručkami; zopakuje si a upevní vědomosti z nižších ročníků<br>Ovládá pravopisné jevy lexikální, slovtvorné morfologické i syntaktické<br>Využívá znalostí při jazykovém rozboru; využívá ICT, internet<br>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace |

### 5.10.7. Konverzace v anglickém jazyce

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce je volitelný předmět pro 6. až 9. ročník s časovou dotací 1 hodina týdně.

Cílem je prohloubit a upevnit komunikativní dovednosti získané při výuce předmětu Anglický jazyk.

Formy realizace: skupinová práce, dialogy, dramatizace, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce, práce se slovníkem a autentickými materiály, hry, soutěže, zpěv, výukové programy na PC, projekty.

Průřezová témata, která jsou realizována v tomto předmětu, jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětu Anglický jazyk.

| UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tematické okruhy:</b><br>Seznamování se<br>Omluvy, žádosti<br>Prázdniny a cestování<br>Volný čas, koníčky<br>Sport<br>Hudba, film<br>Nakupování<br>Móda a oblékání<br>Domácnost a bydlení<br>Rodina a přátelé<br>Orientace ve městě<br>Kultura<br>OSV - poznávání lidí<br>OSV - mezilidské vztahy<br>OSV - komunikace<br>OSV - kooperace a kompetice<br>OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti<br>OSV - hodnoty, postoje, praktická etika<br>VEG - objevujeme Evropu a svět<br>MKV - podpora multikulturality | vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích<br>řeší situace související se získáváním a poskytováním místních, časových a jiných informací<br>postihne hlavní smysl sdělení<br>používá cizojazyčný výkladový slovník<br>formou aktivit a her se snaží porozumět a komunikovat v běžných situacích |

### 5.10.8.Seminář z matematiky

Úkolem předmětu je prohloubení dovedností v oboru matematika s důrazem na aplikační úlohy popisující běžné situace života a technické praxe. Vzdělávání je zaměřeno na užití matematiky v reálných situacích, osvojení pojmů, matematických postupů, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, logického a kritického usuzování. Je tedy především určen žákům se zájmem o matematiku.

Seminář z matematiky může být dle zájmu zařazen v kterémkoliv ročníku 2. stupně, a to s časovou dotací 1 hodina týdně.

Tento volitelný předmět sleduje podobné výstupy jako předmět Matematika a její aplikace (viz vzdělávací obsah vzdělávacího oboru pro 2. stupeň), učivo koresponduje s učivem daného ročníku a je zaměřeno především jak na úlohy z běžného života (hospodaření s penězi, nákupy, cestování, procenta v životě atd.), tak i na prohlubování učiva a na přípravu ke studiu na střední škole.

Náplň i organizace semináře může být přizpůsobována aktuální situaci ve škole (vytváření skupin z více ročníků) či momentálním potřebám žáků.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětu Matematika a její aplikace.

### 5.10.9.Seminář z dějepisu

Vyučovací předmět seminář z dějepisu je vyučován v 6. - 9. ročníku a má časovou dotaci 1 hodinu týdně.

Je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a společnost. Jeho cílem je zopakování si nejdůležitějších dějepisných poznatků v rozsahu učiva základní školy a získání nových informací, které umožní prohloubit dosavadní znalosti a vytvořit ucelenější představu žáků o průběhu české historie v rámci evropského kontextu.

Předmět bude realizován formou dějepisných vycházek a exkurzí, krátkodobých projektů, skupinové práce a prožitkových her. V hodinách budou využíván internet, výukové programy a videa. Převládající formou práce bude řešení problémových úkolů, práce s odbornou literaturou, historickými prameny, přehledy, tabulkami, historickými mapami.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětu Dějepis.

| UČIVO                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Územní vývoj našeho státu.</b><br>VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování                                 | Zopakuje si a uvědomí si průběh změn souvisejících s územním vývojem našeho státu. Seznámí se s rodovými znaky a postupnými změnami znaku českého státu užívaného v jednotlivých obdobích.                                                             |
| <b>Čím se od sebe navzájem odlišují památky, které jsou dědictvím po našich předcích.</b>                                             | Rozlišuje jednotlivé stavební slohy, dokáže charakterizovat jejich typické znaky, vyjmenovat nejvýznamnější stavby na našem území a jejich stavitele. Prohlubuje svůj vztah k okolí (městu a kraji) a k jeho památkám.                                 |
| <b>Rozhodující události našich národních dějin.</b><br>MDV - vnímání autora mediálních sdělení                                        | Zopakuje si a dá souvislostí nejdůležitější dějepisné poznatky související s našimi národními dějinami. Přináší i nové poznatky a informace, které umožní prohloubit znalosti a vytvořit plastičtější a ucelenější představu o průběhu české historie. |
| <b>Osobnosti, které svými činy ovlivnily chod českých dějin.</b><br>MKV - lidské vztahy                                               | Seznámí se s významnými osobnostmi, které svými činy (kladnými či zápornými) ovlivňovaly průběh českých dějin nebo přispěly svojí prací a dílem k obohacení kultury a duchovního života českého národa.                                                |
| <b>Co jsme dali světu.</b><br>VEG - jsme Evropané                                                                                     | Seznámí se s významnými osobnostmi - vědci a vynálezci, jejichž výsledky práce bereme jako samozřejmé a bez nichž bychom si neuměli každodenní život představit.                                                                                       |
| <b>Regionální dějiny - Hlučínsko.</b><br>MDV - kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení                            | Seznámí se s historickým vývojem Hlučínska, jeho územními změnami v průběhu 20. století. Představí významné osobnosti Hlučínska.                                                                                                                       |
| Průběžně: Dokáže pracovat s příručkami a encyklopediemi. Ovládá práci s počítačem - internet, výukové programy. Orientuje se na mapě. |                                                                                                                                                                                                                                                        |

### 5.10.10. Vaření

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Volitelný předmět Vaření nabízíme od 6. do 9. ročníku, v 8. ročníku pouze chlapcům, s časovou dotací 1 hodinu týdně nebo 2 hodiny co 2 týdny. Výuka bude probíhat ve cvičné školní kuchyni.

Zaměření předmětu je orientováno na získání znalostí z oboru zdravé výživy a stravování, na přípravu pokrmů od jednoduchých jídel studené kuchyně po přípravu tepelně upravovaných pokrmů. Žáci využívají získaných poznatků z výuky předmětů Výchova ke zdraví, téma zdravá výživa, potravinová pyramida, vliv výživy na zdraví člověka. Tyto poznatky uvádí do praxe především u výběru a nákupu potravin, sestavování jídelníčku dle zásad zdravé výživy a při přípravě pokrmů. Žáci si zároveň osvojují zásady bezpečnosti a hygieny při skupinové práci v kuchyni, učí se obsluhovat různé elektrické kuchyňské spotřebiče.

Získané dovednosti žáci uplatní v běžném životě.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

| UČIVO                                                                                                                                                                                                                        | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Výživa člověka<br/>Potrava a její složky<br/>Stravování doma a mimo domov<br/>Základní práce v kuchyni, první pomoc při úrazech v kuchyni<br/>Zařízení a vybavení kuchyně<br/>Příprava pokrmů studené a teplé kuchyně</p> | <p>seznámí se se základními pojmy z oboru výživy<br/>rozezná potraviny podle původu<br/>zná a dodržuje zásady zdravé výživy<br/>dodržuje základní principy stolování, zásady hygieny a bezpečnosti práce<br/>používá základní kuchyňský inventář, obsluhuje základní spotřebiče<br/>aktivně se zapojuje do pracovní činnosti včetně úklidu kuchyně<br/>ovládá základní principy stolování<br/>dokáže poskytnout první pomoc při úrazech v kuchyni<br/>orientuje se v kuchařských knihách a časopisech<br/>umí pracovat podle slovního či psaného receptu<br/>pracuje samostatně nebo ve skupině podle receptů, které si sám vyhledá, případně využije zkušeností z rodiny<br/>připraví pokrmy studené i teplé kuchyně</p> |

### 5.10.11. Technická praktika

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Technická praktika je realizován jako volitelný předmět od 6. ročníku do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodinu týdně nebo 2 hodiny co 2 týdny. Výuka probíhá ve školní dílně.

Zaměření předmětu je především praktické. Žáci si procvičí technické pracovní postupy při zhotovování nových výrobků. Je určen především žákům manuálně zručným. Získané dovednosti žáci uplatní v běžném životě.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

| UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Školní dílna, organizace a bezpečnost práce, technika<br/>Čtení a kreslení technického výkresu, technické zobrazování<br/>Práce se dřevem, plasty a kovem<br/>OSV - Rozvoj schopností poznávání<br/>OSV - Seberegulace a sebeorganizace<br/>OSV - Kreativita<br/>ENV - Lidské aktivity a problémy ŽP</p> | <p>pamatuje si zásady bezpečnosti a poskytnutí první pomoci<br/>čte z náčrtu nebo výkresu potřebné informace, orientuje se v technickém výkresu<br/>načrtne a narýsuje jednoduchý technický výkres<br/>vysvětlí jednotlivé fáze své práce podle stanoveného postupu, aplikuje je a dodrží kázeň při práci<br/>vybere vhodný materiál a nářadí, zvolí vhodný pracovní postup</p> |

### 5.10.12. Hudba v praxi

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu:

Volitelný předmět Hudba v praxi nabízíme v 6. až 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně nebo 2 hodiny co 2 týdny. Výuka bude probíhat ve třídě, učebně HV nebo v areálu školy.

Zaměření předmětu je především praktické. Žáci prohlubují své hudební znalosti a dovednosti, které následně používají prakticky při zpěvu, hře na dostupné hudební nástroje, pohybových i poslechových činnostech. Je určen především žákům, kteří se o hudbu zajímají a mají hudební cítění. Získané znalosti a dovednosti uplatní v různých volnočasových hudebních aktivitách, běžném životě i v hodinách HV.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětu Hudební výchova.

| UČIVO                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Vokální činnosti<br>Instrumentální činnosti<br>Hudebně pohybové činnosti<br>Poslechové činnosti | dle svých možností interpretuje lidové a umělé písně; vnímá obsah textu písní, diskutuje o něm; orientuje se v notovém záznamu jednoduché písně<br>doprovází dle svých možností písně na zvolený hudební nástroj; seznamuje se s hrou na různé hudební nástroje<br>vyjádří pohybem své vlastní pocity a představy při poslechu hudby<br>při poslechu ukázek využívá získané zkušenosti |

### 5.10.13. Příprava na přijímací zkoušky

Volitelný předmět Příprava na přijímací zkoušky je určen primárně pro žáky 9. třídy s časovou dotací 1 hodinu týdně. Je zaměřen na přípravu na jednotnou přijímací zkoušku z matematiky a českého jazyka.

V rámci předmětu budou systematicky opakována témata, která jsou probírána v obou předmětech. Budou použity různorodé metody a techniky vedoucí k aktivnímu učení a podporující upevnění vědomostí. Žáci se také seznámí s aktuální podobou testu u státních přijímacích zkoušek, strategií a způsobem jeho vyplňování.

Procvičování bude zaměřeno v českém jazyce na procvičení pravopisných jevů, lexikologie, syntaxe a stylistiky v matematice na procvičování slovních úloh, lomených výrazů, funkcí atd.

V rámci tohoto volitelného předmětu budou naplňovány klíčové kompetence předmětů Český jazyk a Matematika a její aplikace.

## 5.11. Nepovinné předměty

### 5.11.1. Náboženství

#### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s církví.

Předmět je určen dětem z křesťanských rodin i všem žákům, kteří projeví zájem. Žáci se prostřednictvím předmětu podílejí na životě školy a na společenském životě vesnice.

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu podle §15 zákona č.561/2004Sb. s časovou dotací 1 hodinu týdně a jeho výuka probíhá ve třídách. Předmět je nabízen žákům 1. – 9. ročníku, realizuje se podle aktuálního zájmu a je vyučován podle ročníků, případně ve skupinách tvořených z více ročníků.

Výuka nepovinného předmětu se uskutečňuje od 5. do 8. vyučovací hodiny. Předmět používá dalších forem výuky jako besed, exkurzí apod.

Součástí výuky je dále:

- návštěva kostela, církevního objektu, kulturně historické památky spjaté se životem církve
- diecézní pout' dětí
- účast na projektech České katolické charity (Tříkrálová sbírka), Papežského misijního díla
- společné odpoledne s rodiči
- organizace programu ke svátku svatého Mikuláše, adventního programu, velikonočního programu
- spolupráce s rodiči žáků 3. třídy

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ“ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004.

Předmět respektuje způsob evaluace dohodnutý školou.

#### Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu navazujeme na tyto strategie školy:



- možnost integrace žáků se zdravotním postižením a specifickými poruchami
- využití venkovního areálu školy
- zavádění efektivních metod do výuky - skupinová práce, týmová práce, vedení k vzájemné pomoci a respektu
- kladení důrazu na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny žáky s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi
- vedení žáků k dodržování stanovených pravidel, zejména školního řádu, preferování lidskosti ve vztazích mezi osobami nejen jiného pohlaví, ale i věku, národnosti či barvy pleti

Ve vyučovacím předmětu Náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

### **Kompetence k učení**

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostatku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností všechny učení církve. Tímto zaměřením tedy současně rozvíjíme také kompetenci žáků k řešení problémů na všech úrovních.

### **Kompetence komunikativní**

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

### **Kompetence sociální a personální**

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením

principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.

- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace a meditace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi při vytváření vlastního sebeobrazu. Žáky vedeme prostřednictvím motivace k účasti na postupně se diferencujících cvičeních a aktivitách.

### Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. Zaměřujeme se především na porozumění postojům jinak světonázorově či nábožensky smýšlejících lidí a z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Využíváme příklady konfliktů z historie i ze současnosti, o nichž diskutujeme, hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.
- Žáky seznamujeme s kořeny židovskokřesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz. Listina základních práv a svobod). Kompetence tedy prohlubujeme ve směru od norem a zákonů, opírajících se o příslušné principy, k hodnotám, které tyto principy zdůvodňují.
- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak všechny světu samotnému, jednak všechny lidem, ale také všechny Bohu. Svobodné rozhodování člověka se tak opírá o vazbu na větší počet transcendentních hodnot, než jak je tomu v případě jiných světonázorových postojů. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultury evropské), ale i v jiných světových náboženstvích, a to zejména prezentací obsahů týkajících se světových náboženství ve vztahu ke křesťanství. Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu. Volbou metody rozhovorů s příslušníky jiných náboženství a světonázorů a kontaktu s kulturním zázemím jiných náboženství a světonázorů motivujeme k toleranci a k dalšímu zájmu o příslušníky jiných náboženství a kultur.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou

vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě. Prohlubujeme tedy motivaci k vnějšímu zacházení se světem do motivace plynoucí z duchovního postoje ke světu, jehož projevem je vlastní aktivní šetrné chování všechny světu.

### **Kompetence pracovní**

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělku zajišťující určitou životní úroveň, ale díky obsahům zprostředkovávajícím křesťanské pojetí práce ji vnímali také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro lidi a svět.

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                  | UČIVO                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                         |                                                   |                                                                                                                                         |
| <b>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</b><br><br>Porozumění principům křesťanské etiky                                              | <b>1.1 Bůh nám dává život</b>                     | <b>Žák je otevřený k pozitivnímu vnímání života a Boha jako dárce života.</b>                                                           |
|                                                                                                                                                                          | - jméno a jedinečnost každého člověka             | žák umí popsat a zhodnotit vlastnosti, které ho odlišují od ostatních                                                                   |
|                                                                                                                                                                          | - položení základu vztahů ve skupině              | žák oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace v životě skupiny, kdy ji respektuje                                      |
|                                                                                                                                                                          | - dobře vidět, dobře slyšet                       | žák je povšechně citlivý k sesoustředění, ztišení a naslouchání                                                                         |
| OSV – Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění<br>OSV – Zdravé a vyrovnané sebepojetí, moje vztahy k druhým lidem<br>OSV – Rozvoj základních rysů kreativity |                                                   |                                                                                                                                         |
| <b>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</b>                                                                                                                      | <b>1.2 Bůh nám dává svého Syna</b>                | <b>Žák zakusí atmosféru slavení Vánoc a spojí si ji se skutečností, že Ježíš je dar Boha člověku.</b>                                   |
|                                                                                                                                                                          | - oslava v rodině a oslava ve společenství církve | žák zakusí atmosféru slavení s důrazem na společenství a oslavu v rodině a umí vyjádřit její spojitost s oslavou ve společenství církve |
|                                                                                                                                                                          | - smysl a hodnota daru                            | žák většinou umí projevít radost a vděčnost z daru a umí popsat, že narození Ježíše je darem Boha člověku                               |
|                                                                                                                                                                          | - vánoční evangelium L 1. a 2. kap.               | žák umí reprodukovat vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše                                                     |
| VEG – Rodinné příběhy<br>OSV – Chování podporující dobré vztahy (vyjádření oslavy)<br>MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Vánoc)          |                                                   |                                                                                                                                         |
| <b>POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM</b>                                                                                                                                     | <b>1.3 Bůh nám dává své slovo</b>                 | <b>Žák umí reprodukovat základní události Ježíšova života a vnímá v nich výzvu k následování.</b>                                       |
|                                                                                                                                                                          | - reálie biblické země                            | žák umí jednoduchým způsobem popsat biblickou zemi a řadí biblické příběhy do reálného prostředí                                        |
|                                                                                                                                                                          | - Bible jako dar                                  | žák umí jednoduchým způsobem vysvětlit, proč křesťané považují Bibli za dar, který Bůh dává člověku, aby jeho život dostal orientaci    |
|                                                                                                                                                                          | - příklady Ježíšova učení                         | - žák umí uvést probrané příklady Ježíšova učení a jeho skutků a pokouší se je spojit se situacemi ve vlastním životě                   |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení                                                                                                                           |                                                   |                                                                                                                                         |
| <b>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</b>                                                                                                                      | <b>1.4 Bůh nám dává nový život</b>                | <b>Žák obecně vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané slaví vítězství života nad smrtí.</b>                                 |
|                                                                                                                                                                          | - proměny kolem nás                               | žák si všímá proměn kolem sebe a ve svém životě a pokouší se je spojit s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech               |
| <b>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</b>                                                                                                                      | - symbolika kříže, světla a chleba                | žák má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc                                                                   |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                        | UČIVO                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Porozumění symbolické formě řeči                                                                                                                               | - doba postní a velikonoční události                 | žák umí vysvětlit formulaci, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, jako vítězství života nad smrtí                                         |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)                                                                                  |                                                      |                                                                                                                                         |
| ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ<br><br>Výchova v duchu křesťanské spirituality                                                                      | <b>1.5 Bůh nám dává radost</b>                       | <b>Žák je otevřený poznávat, že život je dar, který může prožívat ve společenství církve.</b>                                           |
|                                                                                                                                                                | - neděle jako den oslavy                             | žák umí popsat neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání                                                              |
|                                                                                                                                                                | - seslání Ducha svatého, Maria a církev              | žák umí pojmenovat pomoc, kterou Bůh posílá lidem, vnímá ji ve svém životě                                                              |
|                                                                                                                                                                | - modlitba vlastními slovy a modlitba Otče náš       | žák formuluje modlitbu vlastními slovy, umí modlitbu Otče náš a umí jednoduše vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu |
| OSV – Péče o dobré vztahy<br>OSV – Dobrá organizace času, uvolnění-relaxace<br>MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské projevy osobní víry) |                                                      |                                                                                                                                         |
| <b>2. ROČNÍK</b>                                                                                                                                               |                                                      |                                                                                                                                         |
| PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA<br><br>Porozumění biblickým příběhům                                                   | <b>2.1 Všechno stvořené nám vypráví o Bohu</b>       | <b>Žák je otevřený pro vnímání světa jako Božího stvoření a člověka, který v něm má své místo a svůj úkol.</b>                          |
|                                                                                                                                                                | - svět jako znamení Boží lásky                       | žák umí vyjádřit radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu                                |
|                                                                                                                                                                | - místo člověka stvoření a nutnost záchrany          | žák oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvoř, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany  |
|                                                                                                                                                                | - biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis  | žák umí reprodukovat biblické příběhy knihy Genesis a rozlišit v nich některé situace ve svém životě                                    |
| ENV – Vnímání života jako nejvyšší hodnoty, vztah člověka a prostředí                                                                                          |                                                      |                                                                                                                                         |
| ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY                                                                                                                   | <b>2.2 Bůh k nám mluví</b>                           | <b>Žák je otevřený pro vnímání adventní doby jako doby přípravy na oslavu příchodu Ježíše Krista jako Zachránce.</b>                    |
|                                                                                                                                                                | - symbolika světla a tmy                             | žák má základní vhled nutný k chápání symbolů světla a tmy a umí je uvést do souvislosti se slavením Vánoc                              |
|                                                                                                                                                                | - události Ježíšova narození v Božím plánu           | žák umí popsat vánoční události a spojit je s Božím jednáním zachraňujícím člověka                                                      |
|                                                                                                                                                                | - modlitba Zdrávas Maria                             | žák formuluje modlitbu Zdrávas Maria a umí vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu                                    |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (modlitba a křesťanské slavení Vánoc)                                                                           |                                                      |                                                                                                                                         |
| POROZUMNĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY                                                                                                                         | <b>2.3 Bůh k nám přichází</b>                        | <b>Žák je otevřený pro vnímání vánočních událostí jako oslavy Božího jednání, které zachraňuje člověka.</b>                             |
|                                                                                                                                                                | - biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství | žák umí reprodukovat události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš           |

| VÝSTUPY                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                   | - liturgické slavnosti a svátky: Zjevení Páně, Uvedení Páně do chrámu, Křest Páně a Popeleční středa                                               | žák umí reprodukovat biblické události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku                                                                                        |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (slavení významných křesťanských svátků)                                                           |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                         |
| <p>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</p> <p>Porozumění symbolické formě řeči</p> <p>Porozumění biblickým příběhům</p>                  | <b>2.4 Ten, který má moc</b>                                                                                                                       | <b>Žák vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané ve smrti a vzkříšení Ježíše Krista slaví zachraňující jednání Boha s člověkem.</b>                                           |
|                                                                                                                                                   | - Ježíšovy zázraky (utišení bouře, uzdravení ochrnutého, vzkříšení Jairovy dcery) a zkušenost strachu, důvěry a soucitu                            | žák umí schematicky popsat vybrané biblické zázraky, rozeznat v nich Ježíšovo jednání vybízející k důvěře a vyjadřující soucit a spojí si je s konkrétními situacemi ve vlastním životě |
|                                                                                                                                                   | - symbolika kříže a velikonoční svíce                                                                                                              | žák má základní vhled nutný pro chápání znamení kříže a světla velikonoční svíce při slavení Velikonoc                                                                                  |
|                                                                                                                                                   | - velikonoční události (Vjezd do Jeruzaléma, Poslední večeře, utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista) v souvislosti s liturgií Svatého týdne | žák umí reprodukovat velikonoční události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku                                                                                     |
| OSV – Můj vztah sobě samému, moje vztahy k druhým lidem a druhým<br>MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc) |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                         |
| <p>ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ</p>                                                                                                 | <b>2.5 Chceme žít jako Ježíš</b>                                                                                                                   | <b>Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.</b>                                                                                                          |
|                                                                                                                                                   | - Duch svatý jako ten, kdo proměňuje                                                                                                               | žák umí rozeznat v charakteristice Božího Ducha toho, který proměňuje, posiluje a zbavuje strachu                                                                                       |
|                                                                                                                                                   | - Maria a základy mariánské úcty v liturgii                                                                                                        | žák umí vyjmenovat nejdůležitější události v životě Marie a vyjádřit k ní přiměřeným způsobem svůj vztah                                                                                |
|                                                                                                                                                   | - církve jako společenství Božího lidu (podobnosti o milosrdném Samařanovi a o rozsěvači, hierarchie církve)                                       | žák je otevřený být pozorný k druhým lidem ve slově i v jednání a spojit si tento postoj s příkladem jednání Ježíše a jeho učedníků                                                     |
| Výchova v duchu křesťanské spirituality                                                                                                           | - Apoštolské vyznání víry a gesto znamení kříže                                                                                                    | žák formuluje Apoštolské vyznání víry, rozumí mu jako vyjádření důvěry v Boží jednání s člověkem, umí napodobit znamení kříže a umí vysvětlit jeho význam                               |
| OSV – Pomáhající a prosociální jednání<br>MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení                                                          |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                         |
| <b>3. ROČNÍK</b>                                                                                                                                  |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                         |
| POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM                                                                                                                     | <b>3.1 Bůh k nám přichází</b>                                                                                                                      | <b>Žák je otevřený pro vnímání světa a člověka jako Božího stvoření, které člověk toužící být větší než Bůh porušuje.</b>                                                               |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| POROZUMĚNÍ<br>BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM                                                                                                                                                                                            | - štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost                                                               | žák umí reprodukovat události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušení vztahu k Bohu |
|                                                                                                                                                                                                                             | - příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) jako jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit                                              | žák umí interpretovat biblický příběh Kaina a Ábela a dokáže ho spojit s postoji člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církev nazývá hřích                                                    |
| Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka                                                                                                                                                     | - proroctví (Iz 7,14) a příběh Marie jako příslib záchrany (L 1 kap.)                                                                                                | žák umí vysvětlit pojem záchrana a najít jeho prvky v biblických proroctvích a v příběhu o Marii                                                                                                          |
| OSV – Analýza vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí<br>ENV – Náš životní styl (vnímání života jako nejvyšší hodnoty)                                                                          |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                           |
| POROZUMĚNÍ<br>PRINCIPŮM<br>KŘESŤANSKÉ ETIKY                                                                                                                                                                                 | <b>3.2 Desatero, cesta ke štěstí</b>                                                                                                                                 | <b>Žák je na základě jednotlivých přikázání Desatera pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí a je připraven sám se na tomto procesu podílet.</b>                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                             | - biblický příběh o Mojžíšovi, který přijímá Desatero (Dt 5. kap.)                                                                                                   | žák umí zopakovat biblickou událost, kdy Mojžíš přijímá Desatero, a rozeznává v ní Boží jednání, které směřuje k záchraně člověka                                                                         |
|                                                                                                                                                                                                                             | - Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují                                                                                                    | žák umí interpretovat Desatero jako Boží jednání s člověkem, které zachraňuje a ukazuje člověku principy nutné k prožití šťastného života                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                             | - jednotlivá přikázání Desatera spojená s výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu                                                  | žák formuluje jednotlivá přikázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vztaženými na konkrétní situace jeho života                                                                        |
| OSV – Lidská práva jako regulativ vztahů<br>VDO – Schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy                                                                         |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                           |
| POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM<br>KŘESŤANSKÉ ETIKY                                                                                                                                                                                    | <b>3.3 Pozvání k hostině</b>                                                                                                                                         | <b>Žák je na základě Ježíšova příkladu pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí, umí zhodnotit svátost smíření jako pomoc člověku v situaci mravního selhání a je připraven se na ní podílet.</b>           |
|                                                                                                                                                                                                                             | - biblické události (příběh o Zacheovi, o uzdravení ochrnutého a podobenství o ztraceném synu a milosrdném otci) jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství | žák umí reprodukovat uvedené biblické události a je otevřený pro obraz dobrého, otevřeného, velkorysého a milosrdného Boha                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                             | - jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí                                                                                                                     | žák umí jednoduchým způsobem hodnotit své jednání ve shodě se svým svědomím                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                                                             | - svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a její části                                                                                                 | žák umí popsat jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci mravního selhání a je připravený se na ní podílet                                    |
| Výchova v duchu křesťanské spirituality                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                           |
| OSV – Zdravé a vyrovnané sebepojetí (sebeúcta), pravda, lež a předstírání v komunikaci, hledání pomoci při potížích<br>VDO – Schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti (výchova ke kritickému myšlení) |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                           |

| VÝSTUPY                                                                                 | UČIVO                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VÝCHOVA V DUCHU<br>KŘEŠŤANSKÉ<br>SPIRITUALITY                                           | <b>3.4 Svátosti, znamení Boží lásky</b>                                                    | <b>Žák chápe základní souvislosti slavení svátostí a je otevřený k tomu vědomě se jich účastnit.</b>                                                       |
|                                                                                         | - svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života              | žák umí vyjmenovat a jednoduchým způsobem popsat jednotlivé svátosti katolické církve a chápe jejich souvislost s životem člověka                          |
| Porozumění symbolické formě řeči                                                        | - symbolika svátostí (gesta, slova, voda, olej, chléb a víno)                              | žák má základní vhled nutný pro chápání znamení důležitých pro pochopení významů jednotlivých svátostí                                                     |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení                                          |                                                                                            |                                                                                                                                                            |
| VÝCHOVA V DUCHU<br>KŘEŠŤANSKÉ<br>SPIRITUALITY                                           | <b>3.5 Hostina s Ježíšem</b>                                                               | <b>Žák je pozorný vůči slavení mše svaté a je připraven vědomě se na tomto slavení podílet.</b>                                                            |
|                                                                                         | - biblická souvislost slavení mše svaté                                                    | žák umí jednoduchým způsobem pojmenovat souvislost mezi událostí Poslední večeře a slavením mše svaté                                                      |
|                                                                                         | - liturgický prostor a části mše svaté                                                     | žák umí poznat a pojmenovat důležité součásti liturgického prostoru a umí vyjmenovat, vysvětlit a rozeznat jednotlivé části mše svaté                      |
|                                                                                         | - slavení svátosti eucharistie jako základ duchovního života                               | žák je připravený k prvnímu přijetí svátosti eucharistie ve společenství rodiny a farnosti                                                                 |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení                                          |                                                                                            |                                                                                                                                                            |
| ZCITLIVĚNÍ PRO<br>KŘEŠŤANSKÉ<br>SLAVNOSTI A SVÁTKY                                      | <b>3.6 Hostina společenství církve</b>                                                     | <b>Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.</b>                                                                             |
|                                                                                         | - opakování a systematizování biblických událostí vztahujících se k liturgii Svatého týdne | žák umí zhruba popsat a chronologicky uvést do souvislostí uvedené biblické události a chápe je jako události, které se staly základem křesťanské liturgie |
|                                                                                         | - událost Kristova vzkříšení na příběhu učedníků jdoucích do Emauz (L 24,1-35)             | žák umí reprodukovat příběh učedníků jdoucích do Emauz a je otevřený pro obraz Boha, který ve svém Synu provází člověka a proměňuje jej svou přítomností   |
|                                                                                         | - dary Božího ducha a příklady k následování křesťanského jednání                          | žák umí vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé dary Božího ducha a vnímat je v souvislostech s příklady konkrétního jednání                               |
| Znalost základních tezí křesťanského učení                                              |                                                                                            |                                                                                                                                                            |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)           |                                                                                            |                                                                                                                                                            |
| <b>4. ROČNÍK</b>                                                                        |                                                                                            |                                                                                                                                                            |
| PROHLUBOVÁNÍ<br>VZTAHU MEZI<br>ZKUŠENOSTÍ A<br>DUCHOVNÍM<br>ROZMĚREM OSOBNOSTI<br>ŽÁKA  | <b>4.1 Jsem na cestě</b>                                                                   | <b>Žák umí vyjádřit vlastními slovy, že život je jako cesta, na které může být křesťanství orientačním bodem.</b>                                          |
|                                                                                         | - život jako cesta                                                                         | žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě                                                                     |
|                                                                                         | - víra jako jiný úhel pohledu na svět                                                      | žák vnímá, že existují různé úhly pohledu na svět a že víra je jedním z nich                                                                               |
|                                                                                         | - Bible jako orientační bod                                                                | žák umí vyjmenovat pořadí knih Nového zákona a zná názvy evangelií                                                                                         |
| Porozumění symbolické formě řeči                                                        |                                                                                            |                                                                                                                                                            |
| VEG – Místa v blízkém okolí mající vztah k Evropě (křesťanská znamení v místní krajině) |                                                                                            |                                                                                                                                                            |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (výchozí bod pro postoj tolerance)       |                                                                                            |                                                                                                                                                            |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| POROZUMĚNÍ<br>BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM                                                                                                                                                                                           | <b>4.2 Cesta do zaslíbené země</b>                                                                                | <b>Žák vnímá souvislost příběhu o cestě do zaslíbené země s cestou svého života.</b>                                                                      |
|                                                                                                                                                                                                                            | - biblický příběh o Mojžíšovi (Ex 1. až 20. kap.)                                                                 | žák umí interpretovat příběh cesty Izraelitů do zaslíbené země jako příběh cesty ke svobodě                                                               |
|                                                                                                                                                                                                                            | - obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem                                                                    | žák je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem                                                                                   |
| Znalost základních tezí křesťanského učení                                                                                                                                                                                 | - souvislost biblických událostí (Pascha, přechod mořem, cesta pouští, zaslíbená země) s učením církve            | žák umí přiřadit vybrané prvky biblické události k učení církve                                                                                           |
| VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace OSV – Rozvoj základních rysů kreativity<br>MKV – Základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách (judaismus)                                                        |                                                                                                                   |                                                                                                                                                           |
| ZCITLIVĚNÍ PRO<br>KŘESŤANSKÉ<br>SLAVNOSTI A SVÁTKY                                                                                                                                                                         | <b>4.3 Cesta za světlem</b>                                                                                       | <b>Žák vnímá souvislost obrazu cesty za světlem s cestou svého života k Bohu.</b>                                                                         |
|                                                                                                                                                                                                                            | - adventní doba v obraze cesty ke světlu, aktivní prožívání přítomnosti                                           | žák umí rozlišit aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu             |
|                                                                                                                                                                                                                            | - příklady těch, kteří „nesou světlo“ (sv. Lucie, sv. Josef, sv. Maria, tři mudrci)                               | žák oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                            | - Vánoce jako oslava narození Ježíše, Světa světa                                                                 | žák umí jednoduše porovnat dva evangelijní texty a rozumí obrazu o Ježíši Kristu, Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k sobě, k druhým a k Bohu |
| OSV – Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, pozitivní myšlení, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky<br>VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace (významné postavy křesťanství) |                                                                                                                   |                                                                                                                                                           |
| ZNALOST ZÁKLADNÍCH<br>TEZÍ KŘESŤANSKÉHO<br>UČENÍ                                                                                                                                                                           | <b>4.4 Boží království</b>                                                                                        | <b>Žák získá představu o Božím království, které ohlašuje Ježíš svým životem a učením, a uvede ji do souvislosti se svým životem.</b>                     |
|                                                                                                                                                                                                                            | - příslib Božího království (blahoslavenství podle Mt 5,1-11, jejich význam a konkrétní požadavky k následování)  | žák umí schematicky vyjmenovat jednotlivá blahoslavenství a je otevřený je vnímat jako osobní program cesty k Božímu království                           |
|                                                                                                                                                                                                                            | - hlásání Božího království (podobenství o hořčičném zrnku, o kvasu, o skrytém pokladu, o vzácné perle)           | žák umí vysvětlit uvedená podobenství jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu                                                    |
|                                                                                                                                                                                                                            | - znamení Božího království (uzdravení slepého, hluchého, nemocného s ochrnutou rukou)                            | žák umí interpretovat uvedené příběhy uzdravení jako výzvy k morální reflexi svých schopností „vidět“, „slyšet“ a „jednat“                                |
| OSV – Stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení<br>OSV – Dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne (křesťanská morálka)                                                             |                                                                                                                   |                                                                                                                                                           |
| ZCITLIVĚNÍ PRO<br>KŘESŤANSKÉ<br>SLAVNOSTI A SVÁTKY                                                                                                                                                                         | <b>4.5 Cesta života</b>                                                                                           | <b>Žák vnímá souvislost cesty života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista s cestou svého života.</b>                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                            | - velikonoční události z pohledu apoštola Petra (Ježíšovo proměnění, Poslední večeře, Petrovo zapření, Petr a Jan | žák umí reprodukovat uvedené velikonoční události a prostřednictvím postavy apoštola Petra vstoupit do děje                                               |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                          | UČIVO                                                                                                | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                  | - cesta života jako křížová cesta a ti, kteří se jí účastní                                          | žák umí zopakovat události křížové cesty a prostřednictvím postav, které Ježíše doprovázejí, vstoupit do děje                                                                            |
| Porozumění biblickým příběhům                                                                                                                                                    | - reflexe vlastní víry v souvislosti s velikonočními a svatodušními událostmi                        | žák je v rámci uvedených biblických událostí schopen jednoduché reflexe vlastní víry                                                                                                     |
| MDV – Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení<br>OSV – Sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání<br>OSV – Empatie a pohled na svět očima druhého  |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                          |
| VÝCHOVA V DUCHU<br>KŘEŠŤANSKÉ<br>SPIRITUALITY                                                                                                                                    | <b>4.6 Jako církev na cestě</b>                                                                      | <b>Žák si je vědom, že cesta jeho života má souvislost s dějinami spásy a že po ní může jít ve společenství církve, odkud má možnost čerpat a kam může sám přispívat.</b>                |
|                                                                                                                                                                                  | - církev jako dům ze živých kamenů                                                                   | žák umí vyjádřit radost z toho, že může druhému dávat a sám být obohacen, a řadí toto jednání k ideálu jednání lidí ve společenství církve                                               |
|                                                                                                                                                                                  | - mše svatá                                                                                          | žák umí vyjmenovat části mše svaté a je charakterizovat jako prostor setkání Boha s člověkem a člověka s Bohem                                                                           |
| Porozumění symbolické formě řeči                                                                                                                                                 | - křesťanský rozměr vnímání času, liturgické doby a významné slavnosti a svátky                      | žák se jednoduchým způsobem orientuje ve střídání času liturgického roku a příležitostně prožívá jejich rozdílnou náplň a funkci                                                         |
| VDO – Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci<br>MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (mše svatá)                                                               |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                          |
| <b>5. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                 |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                          |
| PROHLUBOVÁNÍ<br>VZTAHU MEZI<br>ZKUŠENOSTÍ A<br>DUCHOVNÍM ROZMĚREM<br>OSOBNOSTI ŽÁKA                                                                                              | <b>5.1 Svět – náš společný dům</b>                                                                   | <b>Žák je otevřený ke vnímání světa v jeho celistvosti: nejen jako objektu vědeckého přístupu, ale i jako symbolu krásy, dobra a transcendence.</b>                                      |
|                                                                                                                                                                                  | - obraz světa jako společného domu, v němž má každý své místo, křesťanské základy ekologické výchovy | žák je všímavý ke kráse a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                  | - jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření                                             | žák vnímá a umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a je otevřený k respektování jedinečnosti druhých lidí |
|                                                                                                                                                                                  | - Bible jako literární text                                                                          | žák umí odpovědět na otázku, kdo napsal Bibli, jakými jazyky byla napsána, a umí hledat v Bibli podle biblických odkazů                                                                  |
| ENV – Kulturní krajina; Lidské sídlo, město, vesnice<br>MKV – Tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi<br>MKV – Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                          |
| POROZUMĚNÍ<br>BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM                                                                                                                                                 | <b>5.2 Abraham slyší Boží hlas</b>                                                                   | <b>Žák na základě biblického příběhu o Abrahamovi vnímá Boha jako toho, který vybízí k následování, dává příslib plnosti a zůstává s člověkem.</b>                                       |
|                                                                                                                                                                                  | - biblický příběh o Abrahamovi (Gn 12. – 22. kap.)                                                   | žák umí interpretovat příběh Abrahama jako příklad vnímání výzvy                                                                                                                         |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                                             | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka                                                                                                                                                                                                                                               | - příběh Abrahama jako příklad člověka, který ve svém životě vnímá konkrétní situace jako výzvy k vyjití a k aktivitě, víra v Boha jako opakovaná zkušenost důvěry                | žák je otevřený vnímat výzvy, se kterými se v životě setkává, je otevřený tázat se a s důvěrou v Boha hledat řešení                                                                   |
| Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog                                                                                                                                                                                                                                                                 | - Abraham jako člověk spojující tři světová náboženství (židovství, křesťanství, islám)                                                                                           | žák chápe rozdíl, podobnost i to, co má společné křesťanství, židovství a islám a chová se s ohleduplnou pozorností a tolerancí vůči lidem jinak nábožensky smýšlejícím               |
| VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace<br>OSV – Pozitivní myšlení (aktivní postoj k životu)<br>MKV – Kulturní diference (vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu)<br>MKV – Nekonfliktní život v multikulturní společnosti (základní údaje o židovství, křesťanství a islámu) |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                       |
| VÝCHOVVA V DUCHU<br>KŘESŤANSKÉ<br>SPIRITUALITY<br><br>Porozumění biblickým příběhům                                                                                                                                                                                                                                   | <b>5.3 Slyším Boží hlas</b>                                                                                                                                                       | <b>Žák zřetelněji rozlišuje v souvislosti se slavením Vánoc rozměr vnitřního světa své osobnosti a projevuje zájem o cvičení základních prvků rozvoje vnitřního duchovního světa.</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - výchova ke ztišení, naslouchání, meditaci a osobní modlitbě                                                                                                                     | žák oceňuje potřebu ticha a naslouchání a na základě výzvy je ochotný dávat prostor tichu v meditaci a osobní modlitbě                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - biblická zpráva o životě Jana Křtitele (L 1. a 2. kap., Mt 3. a 11. kap.) jako výzva k osobní angažovanosti                                                                     | žák umí interpretovat příběh Jana Křtitele a vnímá v něm výzvu k nasazení se pro člověka                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - vánoční události jako oslava příchodu Božího království                                                                                                                         | - žák umí zasadit vánoční události do dějin lidstva, spojit si je s dějinami spásy a s vizí Božího království, které tady už je, ale ještě není                                       |
| VDO – Angažovanost se a být zainteresovaný na zájmu celku<br>OSV – Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                       |
| ZNALOST ZÁKLADNÍCH<br>TEZÍ KŘESŤANSKÉHO<br>UČENÍ<br><br>Porozumění symbolické formě řeči                                                                                                                                                                                                                              | <b>5.4 Kdo jsi, Ježíši?</b>                                                                                                                                                       | <b>Žák je připraven na základě znalosti Ježíšových výroků „Já jsem...“ a porozumění symbolům včlenit slavení svátostí do svého života.</b>                                            |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - Ježíšovy výroky „Já jsem...“ z Janova evangelia a související texty (uzdravení slepého, nasycení zástupu, podobenství o dobrém pastýři, podobenství o vinici, vzkříšení Lazara) | žák umí vyjmenovat Ježíšovy výroky „Já jsem...“ včetně biblických příběhů, které se k nim vztahují                                                                                    |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - symboly: světlo, chléb, dveře, vinný kmen a ratolesti, cesta                                                                                                                    | žák rozumí uvedeným symbolům v plných souvislostech                                                                                                                                   |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě                                                                                                          | žák chápe podstatu slavení svátostí a je připravený začlenit je do svého života                                                                                                       |
| MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                       |
| ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>5.5 Já jsem vzkříšení a život</b>                                                                                                                                              | <b>Žák je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí, je otevřený pro jejich náboženskou hloubku a rozpoznává ji v životě druhých lidí a v liturgii.</b>       |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                                                   | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka<br>Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog                                                                                                                                                               | - křesťanský pohled na smysl lidského utrpení (sdílení zkušenosti se setkáním se smrtí, křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života)         | žák je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím událostí křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - velikonoční liturgie jako vyjádření křesťanské naděje ve znamení světla, slova, vody, chleba a vína                                                   | žák hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených                                                                                   |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - základní informace o ekumenickém hnutí, o jiných křesťanských církvích v souvislosti události seslání Ducha svatého, který sjednocuje a přináší pokoj | žák schematicky chápe základní rozdíly v učeních různých křesťanských církví a je k těmto rozdílům tolerantní                                                                               |
| OSV – Pomáhající a prosociální chování<br>OSV – Zdravé a vyrovnané sebepojetí (sdílení zkušenosti se setkáním s utrpením a smrtí)<br>MKV – Respektování zvláštností jiných (zákl. inf. o jiných křesťanských církvích a o ekumenickém hnutí)                                                   |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                             |
| POROZUMNĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY<br>POROZUMNĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY<br><br>Porozumění biblickým příběhům                                                                                                                                                                          | <b>5.6 Církev – náš společný dům</b>                                                                                                                    | <b>Žák vnímá svět včetně jeho transcendentního rozměru a je připravený v síle křesťanské naděje převzít svůj podíl odpovědnosti na spoluvytváření světa, jehož součástí je také církev.</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla (Sk 2. – 28. kap.)                                                                                | žák umí interpretovat biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dát je do souvislosti s dějinami prvotní církve                                                                       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - misie, situace solidarity                                                                                                                             | žák umí objasnit souvislost uvedeného biblického příběhu se situacemi vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání                                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - křesťanská naděje při dotváření světa, výzva k angažovanosti jako výraz touhy po lepším světě                                                         | žák je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět                                                                                                          |
| VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny prvotní církve jako součást evropské tradice)<br>MKV – Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi<br>OSV – Empatie, respektování, podpora, pomoc<br>ENV – Náš životní styl (angažovanost v ochraně životního prostředí) |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                             |
| <b>6. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                             |
| PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA                                                                                                                                                                                                                        | <b>6.1 Učíme se žít</b>                                                                                                                                 | <b>Žák je připravený rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a na základě této zkušenosti objevovat vztah k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.</b>                                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - místo, kde je mi dobře a kde přebývá Bůh (Ž 27), kruh jako znamení tohoto místa bezpečí, přátelství mezi lidmi                                        | žák vnímá ve svém životě jako důležitý prvek bezpečí, poznává, že důvěra je podstatný předpoklad pro kamarádství a přátelství a je otevřený hledat ji u Boha                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - zvláštní přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem, představy o Bohu (Ž 139 a 145)                                                          | žák je schopen reflexe vlastních představ a o Bohu a je připravený vnímat Boha jako toho, který člověku nabízí své přátelství                                                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - kříž jako znamení lidského života, společenství církve a jako jednoduché vyjádření vyznání víry                                                       | žák rozumí znamení kříže jako znamení zvláštního přátelství mezi Bohem a člověkem                                                                                                           |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Porozumění symbolické formě řeči                                                                                                                                                    | - Bible jako kniha o zvláštním přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem                                                         | žák umí vyjmenovat dělení knih Starého zákona a jednoduše popsat vznik a šíření Bible                                                                                                                                                 |
| OSV – Chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého<br>ENV – Příroda a kultura obce a její ochrana (podpora pozitivního vztahu člověka k místu, kde žije) |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                       |
| POROZUMĚNÍ<br>BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM<br><br><br><br><br><br><br><br><br><br>Znalost základních tezí křesťanského učení                                                                  | <b>6.2 Rostu vstříc světu</b>                                                                                                              | <b>Žák umí interpretovat příběh o Davidovi, aplikovat příklad Davidova jednání ve vlastním životě a poznává, že podobně jako David jsou křesťané pomazanými na kněze, proroky a krále a toto pomazání je vyjádřeno svátostí křtu.</b> |
|                                                                                                                                                                                     | - biblický příběh o králi Davidovi a doba královská (1 S 16. – 20. kap.)                                                                   | žák umí interpretovat příběh Davida, dobu izraelského království umí zasadit do kontextu klíčových událostí starozákonních dějin Izraele a má orientační vhled do okolností a významu stavby jeruzalémského chrámu                    |
|                                                                                                                                                                                     | - David jako člověk, kterého si Bůh vyvolil a který ve svém životě zakusil přátelství i nepřátelství člověka k člověku                     | žák aplikuje příklad Davidova jednání ve vlastním životě a orientuje se, jak jednat v situacích přátelských i nepřátelských vztahů, a je připravený vnímat Boha na straně toho, kdo usiluje o pokoj                                   |
|                                                                                                                                                                                     | - zázrak narození člověka v souvislosti se svátostí křtu, účinky a průběh křtu, křestní symboly                                            | žák rozumí souvislosti mezi jednáním Ježíš, svátostí křtu a hodnotou lidského života, umí pojmenovat křestní symboly a jejich význam, umí popsat účinky a průběh křtu                                                                 |
| VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny Izraele)                                                                                                                          |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                       |
| POROZUMĚNÍ<br>PRINCIPŮM<br>KŘESŤANSKÉ ETIKY<br><br><br><br><br><br><br><br><br><br>Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky                                                     | <b>6.3 Učit se dívat novými očima</b>                                                                                                      | <b>Žák je připravený podle principů křesťanské etiky a evangelijní zprávy o Ježíšově narození rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.</b>                                                     |
|                                                                                                                                                                                     | - výzva ke svatosti jako povolání každého křesťana, příklady svatých, výzva Jana Křtitele ke změně smýšlení (L 3,10-14.18)                 | žák chápe výzvu ke svatosti ne jako úsilí o dokonalost, ale jako výzvu ke smysluplnému jednání a rozlišuje ji v konkrétním jednání světců                                                                                             |
|                                                                                                                                                                                     | - základy křesťanské etiky – Desatero, Ježíšova pravidla k životu podle evangelia a text blahoslavenství (Mt 5. – 7. kap.)                 | žák chápe vztah mezi Desaterem, Ježíšovými pravidly pro život a blahoslavenstvími, kdy jedny jsou především jasně stanovenou hranicí, druhé aktuální výzvou a třetí příslibem budoucnosti                                             |
|                                                                                                                                                                                     | - vánoční události jako setkání člověka a Boha v lidství a božství Ježíše Krista (L 1.kap.), souvislost vánočních a velikonočních událostí | žák umí rozlišit v událostech o zvěstování Ježíšova narození různé druhy setkání, která směřují k setkání Ježíše s každým člověkem i dnes                                                                                             |
| OSV – Komunikace v různých situacích, odmítání, omluva<br>VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace (vybrané osobnosti křesťanských dějin Evropy)                                   |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                       |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | UČIVO                                                                                                                                                                                                                                                              | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ZNALOST ZÁKLADNÍCH<br>TEZÍ KŘESŤANSKÉHO<br>UČENÍ                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>6.4 Nemůžeme mlčet</b><br><b>6.5 Vyznání víry</b>                                                                                                                                                                                                               | <b>Žák přijímá vyznání víry jako svědectví víry, která se šíří a předpokládá zasažení a nadšení, a je připraven šířit ji dál.</b>                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - kdo je nadšen, nemůže mlčet (Sk 3,1-10; 5-22)                                                                                                                                                                                                                    | žák umí ocenit, že k němu došla zvěst o Kristu, a je připraven šířit ji dál                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - podstata novozákonní zvěsti ve svědectví lidí, kteří byli zasaženi Ježíšovou přítomností, a šíření evangelia jako záznam svědectví víry lidí, kteří byli zasaženi                                                                                                | žák chápe princip šíření toho, čím byl člověk zasažen, vnímá ho v kontextu vzniku evangelií, umí vysvětlit vznik evangelií a má hlubší znalosti o jeho autorech          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - vyznání víry jako vyznání osobního přátelství jedinečného člověka a jeho Tvůrce, dvanáct článků Apoštolského vyznání víry rozdělených do tří částí: „věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země“, „věřím v Ježíše Krista“ a „věřím v Ducha svatého“ | žák umí reprodukovat vyznání víry jako akt důvěry k Bohu a umí v něm rozlišit jednotlivé části a jejich konkrétní významy                                                |
| OSV – Rozvoj základních rysů kreativity (na základě práce s výtvarným uměním)<br>MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení (základní teze křesťanské víry)<br>MDV – Chápání podstaty mediálního sdělení (princip fungování médií, šíření zprávy), identifikování základních orientačních prvků v textu |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                          |
| PROHLUBOVÁNÍ<br>VZTAHU MEZI<br>ZKUŠENOSTÍ A<br>DUCHOVNÍM ROZMĚREM<br>OSOBNOSTI ŽÁKA<br><br>Zcitlivění pro křesťanské<br>slavnosti a svátky                                                                                                                                                                  | <b>6.6 Ptám se tě, Ježíši</b>                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Žák si je vědom existence konfliktů vypadajících z lidského pohledu jako neřešitelné a bezvýchodné a je otevřený do nich s nadějí v Kristovo vzkříšení vstupovat.</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - zkušenost konfrontace s mocí, moc a její zneužívání, konflikty a jejich řešení (Mk 3,1-6)                                                                                                                                                                        | - žák umí reflektovat vlastní zkušenosti konfrontace s pomluvou a umí poznat vzorec jednání, který vnáší do situace vyhozeného konfliktu Ježíš, a je otevřený tak jednat |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - Ježíšovo utrpení a smrt jako důsledek konfliktu Boží lásky k člověku a lidského prosazování moci, náboženské politické skupiny v Ježíšově době                                                                                                                   | žák umí vyjmenovat a rozlišit náboženské a politické skupiny v Ježíšově době, spojit si je se zneužitím moci proti Ježíši a porovnat je se situacemi zneužití moci dnes  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - pašije podle Markova evangelia, Ježíšovo utrpení jako spoluúčast na utrpení člověka                                                                                                                                                                              | žák umí pojmenovat rozdíl mezi pašijemi a křížovou cestou a umí v nich rozlišit konkrétní podoby Ježíšovy spoluúčasti na utrpení člověka                                 |
| OSV – Lidská práva jako regulativ vztahů (konflikty, formy zneužití moci)<br>VDO – Demokracie jako protiva diktatury a anarchie (principy uchopení politické moci)                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                          |
| VÝCHOVA V DUCHU<br>KŘESŤANSKÉ<br>SPIRITUAISTIKY                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>6.7 Silnější než smrt</b>                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Žák si umí propojit podstatu eucharistické slavnosti s oslavou smrti a vzkříšení Ježíše Krista, která je základem křesťanské naděje.</b>                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - smrt jako hranice lidského života, smrt z pohledu křesťanské víry a naděje                                                                                                                                                                                       | žák umí z pohledu křesťanské naděje vysvětlit větu, že život je silnější než smrt                                                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - biblický příběh cesty učedníků do Emauz s důrazem na přítomnost Ježíše v životě člověka (L 24,13-35)                                                                                                                                                             | žák umí srovnat biblický příběh o emauzských učednících s konkrétním příběhem lidského života a metaforou vyjádřit podobu naděje                                         |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                        | UČIVO                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Znalost základních tezí křesťanského učení                                                                                                                                                                                                                     | - slavení eucharistie jako vzájemné setkávání křesťanů s Kristem u společného stolu a jako zpřítomňování Božího království | žák umí k částem eucharistické slavnosti orientačně přiřazovat jednotlivé věty mešních textů a rozpoznat v nich rovinu slavení                                                          |
| OSV – Komunikace v různých situacích (dopis pozůstalým)<br>VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace (vybavení liturgického prostoru, architektura chrámu)<br>MKV – Poznávání vlastního kulturního zakotvení                                                   |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                         |
| PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA<br><br>Porozumění symbolické formě řeči                                                                                                                                                | <b>6.8 Žít s nadšením</b>                                                                                                  | <b>Žák oceňuje potřebu mít vlastní ideál a ideál společný s druhými lidmi a spojuje si jej s ideálem Božího království jako zdrojem křesťanské naděje.</b>                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                | - skutečnosti, které probouzejí nadšení, jejich propojení s Duchem svatým                                                  | žák umí reflektovat důvody, které vyvolávají nadšení pro věc, a spojit si je s působením Ducha svatého                                                                                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                | - církev jako součást světa, misijní úkol církve (Matka Tereza, apoštol Pavel)                                             | žák má být připraven s vědomím vlastní jedinečnosti přijmout své místo ve skupině, ve farnosti, v církvi                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                | - nebeský Jeruzalém jako místo, kde lidé přebývají ve zcela zvláštním přátelství s Bohem                                   | žák je s vědomím rozporu mezi svými ideály a stavem světa otevřený vnímat křesťanskou naději jako protipól strachu z budoucnosti                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                | - přehled o základních oblastech křesťanské víry, Apoštolské vyznání víry                                                  | žák má na základě jednotlivých článků Apoštolského vyznání víry orientační přehled o základních oblastech křesťanské víry                                                               |
| OSV – Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci, konkurenci<br>OSV – Dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky<br>VDO – Angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku                                         |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                         |
| <b>7. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                         |
| POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM<br><br>Porozumění principům křesťanské etiky                                                                                                                                                                                     | <b>7.1 Objevovat svět</b>                                                                                                  | <b>Žák na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření a je na základě legendy o svatém Františkovi připravený se v něm angažovat.</b>                     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                | - zpráva o stvoření světa a člověka (Gn 1. a 2. kap.)                                                                      | žák umí charakterizovat zprávu o stvoření světa a člověka jako starověký mýtus a zdůvodnit jeho výjimečnost mezi ostatními starověkými mýty                                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                                | - imaginativní nazírání na krásy světa                                                                                     | žák na základě mytické zprávy o stvoření světa a člověka oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, jehož je součástí a za něj je připravený se angažovat                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                | - legenda jako literární útvar, životopis svatého Františka z Assisi                                                       | žák umí charakterizovat legendu jako literární útvar, rozlišit ji od historické zprávy a v legendě o zuřivém vlku objevit návod, jak pečovat o životní prostředí s křesťanskou motivací |
| OSV – Rozvoj schopností poznávání (existenciální otázky)<br>OSV – Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a sesoustředění<br>ENV – Ochrana přírody (Evropská charta o životním prostředí)<br>VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace (sv. František z Assisi) |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                         |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                          | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>POROZUMĚNÍ<br/>SYMBOLICKÉ ŘEČI</p> <p>Znalost základních tezí<br/>křesťanského učení</p>                                                                                                                                                                                                                       | <b>7.2 Tajemství života</b>                                                                                                                                    | <b>Žák je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa ve svém životě a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny v souvislosti s Božím působením v životě člověka.</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - popisné a symbolické vnímání světa, symbolický charakter komunikace                                                                                          | žák umí v základní rovině rozlišit popisné a symbolické vnímání světa, interpretovat různé významy jednoduchého symbolu a je připravený zaměřovat se na pozitivní hodnoty                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - žehnání, svátostiny, svátosti                                                                                                                                | žák umí obecně charakterizovat a rozlišit, co je žehnání, svátostina a svátost, uvést příklady a zařadit je ke konkrétním životním situacím                                                       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - svátost pomazání nemocných a obřady křesťanského pohřbu                                                                                                      | žák umí obecně charakterizovat svátost pomazání nemocných, zběžně se orientovat v obřadech křesťanského pohřbu a v obojím rozpoznat znamení křesťanské víry ve vzkříšení mrtvých                  |
| <p>OSV – Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</p> <p>OSV – Řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků</p>                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                   |
| <p>POROZUMĚNÍ<br/>PRINCIPŮM<br/>KŘESŤANSKÉ ETIKY</p> <p>Zcitlivění pro křesťanské<br/>slavnosti a svátky</p>                                                                                                                                                                                                      | <b>7.3 Vidět bližního/Jeho světlo vstupuje do světa</b>                                                                                                        | <b>Žák je v perspektivě Boží lásky k člověku a s vědomím vlastních schopností připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým.</b>                                                    |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - dvojí přikázání lásky (Mt 22,36-40)                                                                                                                          | žák v perspektivě Boží lásky k člověku pravdivě oceňuje své schopnosti a je připravený nasadit je pro druhé                                                                                       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - výchova k solidaritě, křesťanské a humanitární organizace, skutky milosrdenství (Mt 25,31-40)                                                                | žák má orientační vhled do forem organizované pomoci lidem, umí pojmenovat zvláštnosti křesťanské pomoci a je připravený zapojit se do společného projektu                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - advent a Vánoce jako projev Ježíšova přijetí chudoby a bolesti (Mt 1. a 2. kap.)                                                                             | žák umí interpretovat a aktualizovat biblický text z pohledu skutečnosti, že Boží syn vstupuje do bídy světa, aby svět od bídy zachránil                                                          |
| <p>VEG – Mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže</p> <p>OSV – Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p> <p>OSV – Dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</p> <p>VDO – Angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku</p> |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                   |
| <p>POROZUMĚNÍ<br/>SYMBOLICKÉ ŘEČI</p>                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>7.4 Žít spolu, žít s Bohem</b>                                                                                                                              | <b>Žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a slov a je tak připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve slavení svátostí.</b>                                                   |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - vnější gesta jako symboly vnitřního postoje, biblické příběhy, ve kterých Ježíš uzdravoval dotekem svých rukou, gesta rukou udělovatele při slavení svátostí | žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a je připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve svátostech                                                                            |



| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                   | UČIVO                                                                                                                           | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Porozumění biblickým příběhům                                                                                                                                                             | - symbolický význam řeči, biblické příběhy, kdy Ježíšovo slovo působí, zasahuje a proměňuje, slova učitele při slavení svátostí | žák získává citlivost pro symbolický význam řeči a je připraveno k hlubšímu chápání obrazné řeči v bibli a při slavení svátostí                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                                           | - Bible jako literární text, dělení knih Starého zákona, literární druhy v bibli                                                | žák považuje Bibli za soubor knih, které jsou různými literárními druhy, jednotlivé knihy umí je orientačně vyjmenovat a rozeznat nejdůležitější literární druhy                                                                      |
| OSV – Dovednosti pro sdělování verbální i neverbální<br>MKV – Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost<br>OSV – Dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky |                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                       |
| PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA<br><br>Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky                                                               | <b>7.5 Cesta bezbranného</b>                                                                                                    | <b>Žák je připravený ptát se po smyslu utrpení ve světě a reflektovat postoj vlastní víry v konfrontaci s křesťanskou odpovědí spojenou s vírou v to, že Bůh vstupuje v Ježíši Kristu do utrpení člověka, a s vírou ve vzkříšení.</b> |
|                                                                                                                                                                                           | - křesťanský pohled na smysl utrpení                                                                                            | žák je připravený ptát se po smyslu utrpení způsobeného zlem a nespravedlností, hledat osobní odpověď a zdůvodnit křesťanský pohled na smysl utrpení                                                                                  |
|                                                                                                                                                                                           | - pašije a křížová cesta, Ježíš Kristus jako Spasitel, prosociální chování s křesťanskou motivací                               | žák umí rozlišit mezi pašijemi a křížovou cestou, umí je interpretovat jako paralelu konkrétních situací člověka prožívajícího těžké chvíle, do kterých v Ježíši Kristu vstupuje Bůh, a je otevřený k soucitu a ke konkrétní pomoci   |
|                                                                                                                                                                                           | - víra Marie, apoštola Tomáše a Marie z Magdaly, reflexe vlastního postoje k víře                                               | žák oceňuje postoj hledání důvěry v životě člověka, umí reprodukovat biblický příběh popisující setkání vzkříšeného Ježíše s apoštolem Tomášem a Marií z Magdaly a je otevřený k reflexi vlastního postoje víry                       |
| MKV – Etnický původ, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa<br>OSV – Pomáhající a prosociální chování                                                                      |                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                       |
| POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMY ŘEČI                                                                                                                                                          | <b>7.6 Tvou smrt zvěstujeme/Sílit ve víře</b>                                                                                   | <b>Žák získává citlivost pro symbolický význam chleba, vína, vody a oleje a je tak připraven k hlubšímu vnímání Boží přítomnosti ve slavení svátostí.</b>                                                                             |
|                                                                                                                                                                                           | - chléb jako znamení základních životních potřeb, solidarity a lidské vzájemnosti, eucharistický chléb jako účinné znamení      | žák oceňuje obecný význam chleba v životě člověka a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                           | - víno jako znamení radosti, hojnosti a utrpení, eucharistické víno jako účinné znamení Kristovy přítomnosti mezi lidmi         | žák oceňuje obecný význam vína v životě člověka a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                           | - voda jako znamení života, svátost křtu, užívání vody v liturgii                                                               | žák oceňuje obecné významy vody jako přírodní látky a je připravený prohloubit její význam v souvislosti se svátostí křtu a liturgií                                                                                                  |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                                                 | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Výchova v duchu křesťanské spirituality                                                                                                                                                                                                                             | - olej jako znamení štěstí, hojnosti, bohatství a uzdravení, užívání oleje při slavení svátostí                                                                                       | žák oceňuje obecné významy oleje jako přírodní látky a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se svátostmi, při kterých se olej používá                                                                                     |
| OSV – Mezilidské vztahy, podpora, pomoc, solidarita<br>ENV – Hospodaření s přírodními zdroji                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                         |
| PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA                                                                                                                                                                                             | <b>7.7 Síliti ve víře/Touha po lepším světě</b>                                                                                                                                       | <b>Žák umí interpretovat a vysvětlit význam biblického příběhu o vyvedení Izraele z egyptského otroctví a na jeho základě je připravený angažovat se za spravedlivý svět.</b>                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - otázky po smyslu a příčinách sociální nespravedlnosti (Ex 1. a 2. kap.)                                                                                                             | žák je připravený ptát se po příčinách sociální nespravedlnosti a vnímat Boha jako toho, který je s člověkem a přeje mu svobodný život                                                                                                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - vyvedení Izraele z egyptského otroctví, šikana, rasismus, předsudky, xenofobie, týrání, arogance, bezohlednost                                                                      | žák umí interpretovat biblický příběh o vyvedení Izraele z egyptského otroctví a rozkrýt paralelu mezi ním, touhou člověka po svobodě a současnými podobami útlaku člověka člověkem                                                     |
| Porozumění principům křesťanské etiky                                                                                                                                                                                                                               | - naděje zaslíbené země jako výzva k angažovanosti za svobodný život a důstojnost člověka, Martin Luther King, Maxmilián Kolbe                                                        | žák je připravený angažovat se za spravedlivý svět a je otevřený vnímat toto úsilí s perspektivou vize Božího království                                                                                                                |
| MKV – Lidské vztahy, předsudky a vžitá stereotypy<br>MKV – Různé způsoby života kulturních menšin                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>8. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                         |
| PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA                                                                                                                                                                                             | <b>8.1 V zrcadle/Pohledy vzhůru/Nový pohled</b>                                                                                                                                       | <b>Žák je s vědomím Ježíše Krista jako vzoru a s vizí Božího království připravený k realistickému pohledu na sebe, světa druhého a je připravený ke konkrétní angažované pomoci.</b>                                                   |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - výchova ke schopnosti rozumět sám sobě a realisticky hodnotit své jednání, napětí mezi potřebou být originální a nelišit se (Iz 49,16; Ž 139)                                       | žák je s perspektivou Božího přijetí připravený k realistickému pohledu na svou osobu a k hledání rovnováhy mezi potřebou „mít svou tvář“ a „nelišit se od ostatních“                                                                   |
| Porozumění principům křesťanské etiky                                                                                                                                                                                                                               | - vzory podle představ médií, náboženské vzory, manipulace s náboženskými vzory, Ježíš Kristus jako vzor                                                                              | žák umí ocenit potřebu životních vzorů a je připravený rozeznávat rozdíl mezi vzorem, který manipuluje, a vzorem, který nabízí doprovázení                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - víra jako nový pohled na svět a na člověka, blahoslavenství, podobenství o Božím království, podobenství o milosrdném Samaritánovi, ovládat nebo doprovázet, přihlížet nebo pomáhat | žák umí interpretovat texty blahoslavenství a uvedených Ježíšových podobenství jako aktuální výzvy k chápání konkrétních životních situací a výzvy k jednání motivovanému pohledem na svět a na člověka v perspektivě Božího království |
| OSV – Co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování<br>MDV – Výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci<br>OSV – Dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                         |

| VÝSTUPY                                                                               | UČIVO                                                                                                                                                               | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| POROZUMĚNÍ<br>PRINCIPŮM<br>KŘESŤANSKÉ ETIKY                                           | <b>8.2 Vnitřní kompas</b>                                                                                                                                           | <b>Žák získává obecný vhled do vývoje svědomí z hlediska vývoje člověka, pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin a je otevřený dělat svá rozhodnutí s vědomím Boží přítomnosti ve svém životě.</b>                                                              |
|                                                                                       | - příběhy otevírající nutnost volby mezi dobrem a zlem, výchova ke zodpovědnosti vůči sobě, druhým lidem a Bohu a k vědomí důsledků vlastního jednání               | žák je připravený vnímat životní situace vyžadující odpovědné rozhodnutí vzhledem k sobě, ke druhým lidem a ke světu a pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin                                                                                                  |
|                                                                                       | - sesoustředění, ztišení a meditace, srdce jako znamení prostoru vnitřního života, který člověka přesahuje                                                          | žák je otevřený pro vnímání mravního rozhodnutí nejen jako výsledku zvažování vnějších názorů a norem, ale vnitřního postoje motivovaného Boží přítomností                                                                                                                |
| Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka               | - vývoj a výchova svědomí                                                                                                                                           | žák má obecný náhled do vývoje svědomí z pohledu vývoje člověka a uvádí jej do vztahu s výchovou vlastního svědomí                                                                                                                                                        |
| OSV – Cvičení sebekontroly, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, odpovědnost |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ZCITLIVĚNÍ PRO<br>KŘESŤANSKÉ<br>SLAVNOSTI A SVÁTKY                                    | <b>8.3 Budoucnost již začala</b>                                                                                                                                    | <b>Žák umí vysvětlit událost narození Ježíše jako příchod Božího království na svět, které tady není, ale přesto už je a je připravený se pro ně zasazovat konkrétním jednáním.</b>                                                                                       |
|                                                                                       | - konflikty současného světa v úhlu pohledu Božího království, Boží království „Již ano – ještě ne“                                                                 | žák umí vysvětlit, proč je na světě stále tolik zla v kontrastu s dobrým Bohem, který posílá na svět svého Syna, a v příchodu Ježíše na svět rozpoznat podstatu dnešní situace, kdy je Boží království přítomné ve světě, i když je plný konfliktů, válek, bídy a utrpení |
|                                                                                       | - výchova ke schopnosti zakusit pokoj, který je motivací k zasazování se o mír a sociální spravedlnost                                                              | žák je otevřený pro vnímání události narození Ježíše jako osobního příchodu Krista ke každému člověku, kterému přináší pokoj do jeho vnitřních konfliktů                                                                                                                  |
| Znalost základních tezí křesťanského učení                                            | - Vánoce spojené s výzvou k přinášení pokoje konkrétním lidem (Mk 25,40)                                                                                            | žák umí vysvětlit podstatu křesťanského jednání ve světě, jehož motivem není odvrácení katastrofy, ale spolupráce na Božím království                                                                                                                                     |
| OSV – Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému             |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| VDO – Angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku                                |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| POROZUMĚNÍ<br>PRINCIPŮM<br>KŘESŤANSKÉ ETIKY                                           | <b>8.4 Společný život s Bohem</b>                                                                                                                                   | <b>Žák umí rozlišit různá pojetí svobody a víry v současném světě, chápat Desatero jako jejich vyjádření a prohloubit vnímání prvních tří přikázání.</b>                                                                                                                  |
|                                                                                       | - svoboda ve světle přirozené morálky, Desatero v konfrontaci se starověkými zákoníky a Listinou základních práva svobod, Desatero jako výzva ke svobodnému jednání | žák umí rozlišit různá pojetí svobody v současném světě, přiklonit se k chápání svobody jako nezávislosti, která je omezena právy druhého člověka na vlastní svobodu, a Desatero chápat jako společností ověřenou a Bohem garantovanou normu této svobody                 |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                    | UČIVO                                                                                                                                                                  | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| POROZUMĚNÍ<br>PRINCIPŮM<br>KŘESŤANSKÉ ETIKY                                                                                                                                                                                                                                | - pojetí víry v současném světě, prohloubení prvního přikázání                                                                                                         | žák umí rozlišit různá pojetí víry v současném světě a přiklonit se k chápání víry jako důvěry v Boha                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | - novodobé způsoby zneužívání Božího jména, prohloubení druhého přikázání                                                                                              | žák umí pojmenovat a rozlišovat moderní podoby zneužívání Božího jména                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | - hodnota času, efektivní využívání volného času, prohloubení třetího přikázání                                                                                        | žák umí ocenit hodnotu času, který není naplněný výkonem nebo únikem z reality, ale setkání se sebou, s druhými a s Bohem                                                                                                                              |
| Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka                                                                                                                                                                                                    | - výchova ke slavení, význam slavení židovského svátku šabat a význam slavení neděle pro křesťany, modlitba jako prostor svobodné komunikace                           | žák umí ocenit potřebu dne odpočinku, vnímat slavnost jako vyzdvížení hodnoty, která dává životu hlubší rozměr, zevrubně popsat průběh šabatu jako oslavy víry v Boha a zdůvodnit křesťanské slavení neděle                                            |
| OSV – Organizace času, uvolnění relaxace<br>VDO – Principy demokracie<br>MDV – Identifikace zjednodušení mediováných sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti<br>MKV –Poznávání vlastního kulturního zakotvení, zák. informace o různých etnických a kult. skupinách |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| ZCITLIVĚNÍ PRO<br>KŘESŤANSKÉ<br>SLAVNOSTI A SVÁTKY<br><br>Znalost základních tezí<br>křesťanského učení                                                                                                                                                                    | <b>8.5 Obklopení láskou</b>                                                                                                                                            | <b>Žák se umí konfrontovat s vlastní vinou a s vědomím skutečnosti, že Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění, a je otevřený pro křesťanský pohled na vinu a odpuštění.</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | - vina a odpuštění ve světle přirozené morálky, křesťanský pohled na vinu a odpuštění, reflexe zacházení s vlastní vinou                                               | žák umí sdělit vlastní názor na situaci, kdy se člověk po uznání viny setkává s odpuštěním, a to je pro něj výzvou ke změně vlastního jednání                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | - velikonoční události jako vítězství Krista nad zlem, Kristus jako Vykupitel                                                                                          | žák umí obecně popsat velikonoční události jako skutečnost, kdy Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění                                                                      |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | - dědičná vina, podstata svátosti křtu a svátosti smíření                                                                                                              | žák umí jednoduše vysvětlit vzájemný vztah dědičného hříchu, tajemství vykoupění a svátosti křtu                                                                                                                                                       |
| OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne<br>OSV – pravda, lež a předstírání v komunikaci                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| VÝCHOVA V DUCHU<br>KŘESŤANSKÉ<br>SPIRITUALITY                                                                                                                                                                                                                              | <b>8.6 Přijmout zodpovědnost</b>                                                                                                                                       | <b>Žák umí reflektovat své životní situace s vědomím hodnot formulovaných ve čtvrtém, pátém, šestém, sedmém a osmém přikázání Desatera.</b>                                                                                                            |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | - výchova ke schopnosti hledat kompromis při řešení mezigeneračních konfliktů, reflexe vlastního vztahu k autoritám, zneužití autority, prohloubení čtvrtého přikázání | žák je připravený řešit rodinné konflikty s vědomím zodpovědnosti dospělé generace za své děti, vnímá napětí mezi vnitřní poslušností vůči autoritám a nutností odepřít poslušnost, je-li autority zneužito                                            |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                             | UČIVO                                                                                                                                                  | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VÝCHOVA V DUCHU<br>KŘESŤANSKÉ<br>SPIRITUALITY                                                                                                                                                                                                                       | - cena a důstojnost lidského života, prohloubení pátého přikázání                                                                                      | žák umí ocenit cenu a právo na důstojnost člověka a je si vědom, že začíná převzetím zodpovědnosti za rozvoj vlastního života                                                                                     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - touha člověka překročit sám sebe jako základ touhy člověka po lásce, přátelství a láska, zneužití tužeb člověka, prohloubení šestého přikázání       | žák umí rozlišit mezi láskou mezi přáteli, láskou ve vztahu muže a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu, vnímat v nich různé podoby touhy člověka po překročení sebe samého a je si vědom, že se dají zneužít |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - sociální učení církve, výchova k prosociálnímu jednání, prohloubení sedmého přikázání (Sk 20,35; Jk 2,15-17)                                         | žák je připravený zaujmout takový vztah k osobnímu majetku, který ho nechá svobodným a nezávislým, a umí vysvětlit, že se týká také práva všech lidí užívat bohatství země                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - pravdivost a otevřenost v komunikaci, následky pomluv a zkreslování skutečnosti, hraní rolí v nedůvěryhodném prostředí, prohloubení osmého přikázání | žák si je vědom závažnosti vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi a je připravený vytvářet vztahy důvěry, které také ostatním umožní důvěřovat                                                       |
| ENV – Přírodní zdroje a jejich vyčerpatelnost<br>OSV – Dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci<br>OSV – Dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne<br>OSV – Otevřená komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                   |
| PROHLUBOVÁNÍ<br>VZTAHU MEZI<br>ZKUŠENOSTÍ A<br>DUCHOVNÍM ROZMĚREM<br>OSOBNOSTI ŽÁKA                                                                                                                                                                                 | <b>8.7 Důvěřovat v budoucnost</b>                                                                                                                      | <b>Žák je otevřený vnímat ve svém životě rozměr věčnosti a je připravený jako křesťan svým životem zpřítomňovat ve světě Boží království.</b>                                                                     |
| Výchova v duchu<br>křesťanské spirituality                                                                                                                                                                                                                          | - ráj a nový Jeruzalém, Kristus jako „Alfa a Omega“ (Gn 2,8-14; Zj 21,1.3-5a)                                                                          | žák umí vysvětlit souvislost obrazů společenství Boha s lidmi na začátku a na konci Bible a umí ocenit vizi naplněného Božího království a v jeho síle jednat                                                     |
| <b>9. ROČNÍK</b>                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                   |
| PROHLUBOVÁNÍ<br>VZTAHU MEZI<br>ZKUŠENOSTÍ A<br>DUCHOVNÍM ROZMĚREM<br>OSOBNOSTI ŽÁKA                                                                                                                                                                                 | <b>9.1 Před otevřenými dveřmi</b>                                                                                                                      | <b>Žák si je na základě vlastní zkušenosti poselství vybraných biblických textů vědom, že hodnotné sebesdílení může být v radostech i těžkostech nejen vůči druhým lidem, ale také vůči Bohu.</b>                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - vzájemné sdílení se jako předpoklad společenství                                                                                                     | žák je připravený v důvěryhodném prostředí k otevřeným vztahům a je si vědom, že sebesdílení není jen hovořit s druhými, ale dávat jim něco ze sebe                                                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                     | - příklady lidské zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem (Gn 27.-32. kap., Ezau a Jákob, Mk 3. a 5. kap., L 7. a 8. kap.)                             | žák umí interpretovat příběh Ezaua a Jákoba a vybrané evangelijní příběhy a rozumí jim jako znamením Boží blízkosti a příkladům zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem                                           |
| Porozumění biblickým příběhům                                                                                                                                                                                                                                       | - křesťanský smysl utrpení, potřeba sdílet bolest s druhými lidmi a s Bohem (kniha Job, žalmy)                                                         | žák má křesťanský pohled na smysl utrpení, je schopen vyjádřit svůj postoj k utrpení druhého a je připravený ho těšit a pomáhat mu                                                                                |
| OSV – Chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                   |

| VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | UČIVO                                                                                                                                                                                                  | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| EKUMENICKÝ ROZMĚR<br>KŘESŤANSTVÍ A<br>MEZINÁBOŽENSKÝ<br>DIALOG                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>9.2 Lidé hledají Boha</b>                                                                                                                                                                           | <b>Žák rozumí rozdílům a společným prvkům v učení světových náboženství a postoj vzájemné tolerance vnímá jako základní zásadu vlastního jednání.</b>                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>9.3 Náboženství vyvoleného národa</b>                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - existenciální otázky a odpovědi různých filozofií a náboženství, nabídka křesťanství, napětí mezi možnostmi najít vyčerpávající odpověď a nutností vytrvat v celoživotním hledání                    | žák má základní orientační vhled do nabídky odpovědí na existenciální otázky vybraných filozofií a světových náboženství včetně křesťanství a je otevřený k celoživotnímu hledání                                     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - symboly světových náboženství a jejich geografické rozložení ve světě, hinduismus, buddhismus – základní myšlenky, pojmy a osobnosti                                                                 | žák má orientační přehled o symbolech a geografickém rozložení světových náboženství a umí vyjmenovat rozdíly a společné prvky hinduismu a buddhismu s křesťanstvím a křesťanství                                     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - čínský universismus – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, islám – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, prvky shodné s křesťanstvím                                                                  | žák umí charakterizovat základní myšlenky konfucianismu a taoismu a charakterizovat rozdíly a společné prvky islámu                                                                                                   |
| Znalost základních tezí křesťanského učení                                                                                                                                                                                                                                                                        | - židovské náboženství, přehled hlavních událostí dějin Izraele, osobnosti dějin, základní svátky, židovské očekávání příchodu Mesiáše                                                                 | žák má orientační přehled o dějinách izraelského národa jako jednoho z nejvíce zkoušených národů na světě a umí charakterizovat společné a rozdílné prvky židovství a křesťanství                                     |
| MKV – Kulturní diference, základní informace o různých kulturních skupinách, multikulturalita současného světa, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, princip sociálního smíru a solidarity (světová náboženství)<br>VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace (židovství, křesťanství, islám) |                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                       |
| EKUMENICKÝ ROZMĚR<br>KŘESŤANSTVÍ A<br>MEZINÁBOŽENSKÝ<br>DIALOG                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>9.4 Bůh se stal člověkem</b>                                                                                                                                                                        | <b>Žák umí obhájit historicitu Ježíše, vyložit argumenty víry a Kristova učení, pojmenovat společné základy víry i specifika jiných křesťanských církví a je připravený s nimi v ekumenickém duchu spolupracovat.</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - křesťanská víra v Mesiáše, mesiánské předpovědi, ve kterých lidé nacházejí naději na záchranu                                                                                                        | žák rozeznává v proroctví o Mesiáši souvislost s příchodem, smrtí a vzkříšením Ježíše Nazaretského, který nepřichází zachránit jeden národ nebo odstranit bídu světa, ale zachránit pro věčnost                       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - Ježíšovo lidství, historické prameny dokládající historicitu Ježíše z Nazareta, Ježíšovo božství, pojetí Krista v evangeliích (1 K 15,17-22; J 1. kap. F 2. kap.), podstata Ježíšovy radostné zvěsti | žák umí na základě pramenů obhájit historicitu Ježíše a na základě evangelijních pojetí Krista vyložit argumenty víry a Kristova učení                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - křesťanské církve a denominace u nás, ekumenismus, prostor pro vzájemnou spolupráci, prostor společné modlitby                                                                                       | žák umí pojmenovat společné základy víry i specifika jiných křesťanských církví a je připravený s nimi v ekumenickém duchu spolupracovat                                                                              |
| Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                       |
| VEG – Kořeny a zdroje evropské civilizace (židovství a křesťanství)                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                       |

| VÝSTUPY                                                                                | UČIVO                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ                                             | <b>9.5 Stvoření, dar a úkol</b>                                                                                            | <b>Žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a je připravený odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa.</b>                                                                                |
|                                                                                        | - věda a víra, dvě nezávislá odvětví hledající pravdu, některé vědecké hypotézy o vzniku světa, biblická zpráva o stvoření | žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a to na základě chápání biblické zprávy o stvoření jako obrazu ukazujícího na Boží dílo a úkol člověka v něm                                                 |
|                                                                                        | - vznik a vývoj života podle evoluční teorie                                                                               | žák umí zdůvodnit, proč není evoluční vývojová teorie překážkou víry v Boha                                                                                                                                         |
|                                                                                        | - podíl člověka na stvořitelském díle (Ž 8, Gn 1,27-28)                                                                    | žák je připravený vnímat stvoření jako dar, člověka jako dílo Boží lásky a ústřední bod Božího zájmu a umí odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa                                                    |
| ENV – Vztah člověk k prostředí, náš životní styl, způsoby jednání a vlivy na prostředí |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                     |
| PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA                | <b>9.6 Bůh a člověk</b>                                                                                                    | <b>Žák umí na základě ocenění vztahu mezi mužem a ženou a s vědomím pozitivní i negativní odpovědi člověka na Boží lásku realisticky ocenit vlastní dary a být připravený nakládat s nimi k dobrému.</b>            |
|                                                                                        | - Boží obraz člověka jako muže a ženy (Gn 2,22), příklady mužských a ženských vzorů, sociální role muže a ženy             | žák umí na základě Božího obrazu člověka jako muže a ženy ocenit vztah mezi mužem a ženou a zdůvodnit rovnoprávnost jejich životních rolí                                                                           |
|                                                                                        | - svědectví Bible o Boží lásce a negativní odpovědi lidí na Boží lásku                                                     | <b>žák umí ve vybraných biblických textech i na příkladech života současných lidí vyhledat pozitivní i negativní odpovědi člověka na Boží lásku a umí rozlišit formy náboženského fundamentalismu uvnitř církve</b> |
| Znalost základních tezí křesťanského učení                                             | - obraz Boha v každém člověku, specifické úkoly a poslání každého člověka, Boží vůle a životní cesta člověka               | <b>žák umí realisticky ocenit vlastní dary a je připravený nakládat s nimi k dobru sebe i druhých</b>                                                                                                               |
| OSV – Analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí      |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                     |
| OSV – Zdravé a vyrovnané sebepojetí                                                    |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                     |
| VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY                                                | <b>9.7 Žít v jednotě s Bohem</b>                                                                                           | <b>Žák ve svém životě aplikuje jednotlivé oblasti křesťanské spirituality.</b>                                                                                                                                      |
|                                                                                        | - svátosti, znamení Boží blízkosti a pomoci člověku, která se uskutečňují skrze církev                                     | žák je připravený chápat skutečnosti nejen skrze viditelnou rovinu sdělení a je připravený v této hloubce ocenit, že ve svátostech může zažívat Boží blízkost způsobem, který oslovuje smysly                       |
|                                                                                        | - druhy modlitby, denní modlitba církve                                                                                    | žák je připravený vnímat hloubku osobního dialogu s Bohem a umí rozlišovat různé druhy modlitby včetně modlitby Otče náš                                                                                            |

| VÝSTUPY                                                                                | UČIVO                                                                                                                                                                                                      | ŠKOLNÍ VÝSTUPY                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Porozumění symbolické formě řeči                                                       | - Boží slovo jako forma Boží přítomnosti mezi lidmi, Bible jako zvláštní pramen výpovědí o Bohu                                                                                                            | žák je připravený vnímat různé podoby života podle kritérií Božího slova a umí podle nich charakterizovat křesťanský životní styl                                              |
| PROHLUBOVÁNÍ<br>VZTAHU MEZI<br>ZKUŠENOSTÍ A<br>DUCHOVNÍM<br>ROZMĚREM OSOBNOSTI<br>ŽÁKA | <b>9.8 Žít ve společenství</b>                                                                                                                                                                             | <b>Žák má základní vhled do psychických, sociálních a historických souvislostí podmiňujících hledání a nalézání životního smyslu a je otevřen jeho transcendentní hloubce.</b> |
|                                                                                        | - rodina jako společenství církve, formy vzájemného soužití dvou lidí, kvalita mezilidských vztahů měřená nezištnou Boží láskou k člověku, odpovědná známost, liturgie svátosti manželství, manželský slib | žák vnímá církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách včetně svátosti manželství                                                                                  |
|                                                                                        | - společenství při bohoslužbě a ve farnosti, místní církve, znamení církve, úřad a služba v církvi, znamení a obrazy církve, řádová společenství a některá hnutí a spirituality                            | žák vnímá církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách včetně formy zasvěceného života a má přehled o působení některých řádových společenství a spiritualit u nás |
|                                                                                        | Znalost základních tezí křesťanského učení                                                                                                                                                                 | žák je přesvědčen, že v setkávání s Bohem se odehrává proces nalézání smyslu a vlastního lidství, jehož formou je křesťanský životní styl                                      |
| OSV – Kooperace a kompetice                                                            |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                |



## 6. Hodnocení žáka ve škole – školní řád (klasifikační řád)

Na základě ustanovení §30, odst. 1) zákona č.561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění vydávám jako statutární orgán školy tento školní řád.

1. Práva žáků
2. Povinnosti žáků
3. Docházka do školy
4. Zacházení se školním majetkem
5. Zákonní zástupci žáka
6. Režim činností ve škole
7. Režim při akcích mimo školu
8. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí
9. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků – klasifikační řád
10. Závěrečná ustanovení

### 1. Práva žáků

- a) Žáci mají právo na vzdělávání a účast ve výuce podle rozvrhu.
- b) Žáci mají právo být informováni o průběhu a výsledcích svého vzdělávání.
- c) Žáci se mohou vyjadřovat ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje.
- d) Žáci mají právo na zabezpečení přístupu k informacím, zejména takovým, které podporují jejich duchovní, morální a sociální rozvoj.
- e) Žáci mají právo na ochranu před informacemi, které škodí jejich pozitivnímu vývoji a nevhodně ovlivňují jejich morálku, mají právo na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, mají právo na vzdělání a svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek, mají právo být seznámeni se všemi předpisy vztahujícími se k jejich pobytu a činnosti ve škole.
- f) Žáci mají právo dohodnout se po delší nemoci s vyučujícím, do jaké doby zameškané učivo doplní.
- g) Žáci mohou vyjádřit vlastní názor ve věcech, které se jich týkají. Svůj názor musí vyjadřovat přiměřenou formou, která neodporuje zásadám slušnosti. Svůj názor mají právo sdělit třídnímu učiteli, ostatním vyučujícím i řediteli školy.
- h) Žáci mají právo na ochranu před fyzickým nebo psychickým násilím, nedbalým zacházením, před sociálně patologickými jevy. Mají právo na využití preventivních programů, které jim slouží k poskytnutí potřebné podpory ve zmíněných oblastech.
- i) Žáci mají právo na poskytnutí pomoci v případě, že se ocitnou v nesnázích nebo mají nějaké problémy.

- j) Žáci mají právo na život a práci ve zdravém životním prostředí a na odstraňování škodlivin ze školního prostředí v rámci možností školy.
- k) Žáci mají právo na ochranu před formami sexuálního zneužívání a před kontaktem s narkotiky a psychotropními látkami.
- l) Žáci mají právo na bezplatné poskytování učebnic a učebních textů uvedených v seznamu podle školského zákona (§ 27). Žáci prvního ročníku základního vzdělávání učební texty nevracejí.

## 2. Povinnosti žáků

- a. Žáci jsou povinni řádně docházet do školy nebo školského zařízení a řádně se vzdělávat.
- b. Žáci dodržují školní řád, předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni ve škole a na akcích pořádaných školou.
- c. Žáci plní pokyny pedagogických a provozních pracovníků škol dané v souladu se správnými předpisy a školním řádem.
- d. Žáci se chovají ve škole slušně k dospělým i jiným žákům, dodržují zásady kulturního chování, zdraví učitele, zaměstnance školy a jiné dospělé osoby.
- e. Žáci jsou povinni dodržovat řád odborných učeben a chovat se tak, aby neohrozili zdraví svoje ani jiných osob.
- f. Žáci jsou povinni chodit do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin a účastnit se činností organizovaných školou. Účast na vyučování nepovinných předmětů a docházka do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná, odhlášení z nich je možné vždy ke konci pololetí.
- g. Žáci jsou povinni chodit do školy vhodně a čistě upraveni a oblečení.
- h. Žáci jsou povinni nosit do školy učebnice a školní potřeby podle rozvrhu hodin a pokynů učitelů. Ve třídě si včas připraví učební pomůcky na vyučovací hodinu, zapomenou-li domácí úkol nebo pomůcky určené pro daný předmět, slušnou formou to oznámí na začátku hodiny.
- i. Žáci navštěvující 2. - 9. ročník základního vzdělávání jsou povinni učebnice a učební texty vrátit na konci příslušného školního roku, nebo ještě před přestupem na jinou školu. Žáci jsou povinni řádně pečovat o takto zapůjčený majetek školy, ochraňovat jej před ztrátou, poškozením a vrátit jej na konci roku v co nejlepším stavu.
- j. Žáci nesmějí opouštět školní budovu před ukončením vyučování bez vědomí vyučujících. Po skončení vyučování se žáci bezdůvodně nezdržují v prostorách školy. V době mimo vyučování žáci zůstávají ve škole jen se svolením vyučujících a pod jejich dohledem.
- k. Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření a požívání tabákových výrobků, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek).
- l. Je nezbytné nahlásit každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností školy bez zbytečného odkladu vyučujícímu, třídnímu učiteli nebo jinému zaměstnanci školy.

- m. Žáci nesmějí nosit do školy předměty, které nesouvisí s výukou a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost jejich nebo jiných osob. Cenné předměty včetně většího obnosu peněz musí odkládat pouze na místa k tomu určená. V případě ztráty za ně nenese škola zodpovědnost. Pokud žák zjistí ztrátu osobní věci, okamžitě ohlásí tuto skutečnost svému vyučujícímu nebo učiteli, který vykonává dozor.
- n. Během vyučování je zakázáno používat mobilní telefony, žáci jsou povinni mít mobilní telefon uložen ve své aktovce (batohu, tašce) v takovém režimu, aby nenarušoval výuku.
- o. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči ostatním žákům či pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné porušení povinností.
- p. Při porušení povinností stanovených tímto školním řádem lze podle závažnosti porušení žákovi uložit tato opatření k posílení kázně:
  - \* napomenutí třídního učitele,
  - \* důtku třídního učitele,
  - \* důtku ředitele školy,
 Škola neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a důvody, které k opatření vedly, prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci a zaznamená je do dokumentace školy.

### 3. Docházka do školy

- a. Zákonný zástupce žáka je povinen oznámit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do tří kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka. Po návratu žáka do školy musí být nepřítomnost žáka doložena písemně v žákovské knížce. Omluvu podepisuje výhradně zákonný zástupce žáka. V odůvodněných případech si třídní učitel nebo jiný vyučující může vyžádat i jiné potvrzení či doklad. Při předem známé absenci vyžaduje škola od zákonných zástupců písemnou omluvu. Z jedné vyučovací hodiny uvolňuje příslušný vyučující, na jeden den třídní učitel, na více dnů ředitel školy.
- b) Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu.

### 4. Zacházení se školním majetkem

- a) Žák má právo užívat zařízení školy, pomůcky a učebnice v souvislosti s výukou a je přitom povinen řídit se pokyny učitelů a ostatních zaměstnanců školy. Žáci neničí zařízení, nemanipulují s didaktickou technikou, neotvírají sami okna, nemanipulují se žaluziemi, nesedí na ochranných krytech topení a okenních parapetech, nemanipulují s topnými tělesy.
- b) Žák je povinen udržovat své místo v pořádku a nepoškozovat věci, které tvoří zařízení třídy a školy a také ty, které mu byly svěřeny v souvislosti s výukou.

- c) Za škodu na majetku školy, kterou způsobí žák svévolně nebo z nedbalosti, bude vyžadována odpovídající náhrada. U každého svévolného poškození nebo zničení majetku školy, majetku žáků, učitelů či jiných osob žákem, je vyžadována úhrada od zákonných zástupců žáka, který poškození způsobil. Při závažnější škodě nebo nemožnosti vyřešit náhradu škody se zákonnými zástupci, je vznik škody hlášen Policii ČR, případně orgánům sociální péče.

## 5. Zákonní zástupci žáků

- a) Zákonní zástupci žáků jsou ze zákona povinni zajistit, aby žáci docházeli řádně do školy nebo školského zařízení.
- b) Zákonní zástupci navštěvují školu, učitele nebo jiné výchovné pracovníky školy tak, aby nenarušovali výuku. Zákonní zástupci žáků mají právo se informovat na chování a prospěch svého dítěte u vyučujících a třídních učitelů v určených konzultačních hodinách, mimo ně po dohodě s vyučujícím.
- c) Zákonní zástupci by měli svým zájmem o práci dítěte, kontrolou jeho domácí přípravy a zajištěním optimálních podmínek pro jeho práci pomáhat k úspěšnému zvládnutí povinností dítěte.
- d) Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení.
- e) Zákonní zástupci žáka musí být informováni o případných změnách v rozvrhu hodin svého dítěte nejpozději jeden den před provedením těchto změn.
- f) Zákonní zástupci žáků se na vyzvání ředitele školy nebo jiného pedagogického pracovníka osobně účastní projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka.
- g) Zákonní zástupci žáka jsou povinni informovat školu a školské zařízení o zdravotní způsobilosti žáka ke vzdělávání a případných změnách způsobilosti, o zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání. Zákonní zástupci žáka jsou povinni uvést údaje o tom, zda je dítě nebo žák zdravotně postižen včetně údaje o druhu postižení nebo zdravotního znevýhodnění.
- h) V případě poškození zdraví a osobních věcí žáka, ke kterému prokazatelně došlo v souvislosti se školní činností, přísluší zákonnému zástupci náhrada škody. Tato náhrada se však neposkytuje za ztrátu věcí, které nebyly uloženy předepsaným způsobem (v určených šatnách, uzamykatelných skřínkách, u vyučujícího, ve školním trezoru), případně za věci osobní potřeby (mobilní telefony, kalkulačky, peněženky aj.), za které si žáci zodpovídají sami.
- i) Zákonní zástupci mají právo:
  - a. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání
  - b. vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí vzdělávání

- c. na informace a poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se vzdělávání podle školského zákona
- d. volit a být volen do školské rady
- j) Zákonní zástupci žáka oznamují škole údaje podle §28 odst. 2 a 3 a školského zákona č.561/2004Sb další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost dítěte a žáka, a změny v těchto údajích.

## 6. Režim činností ve škole

- a) Školní budova se pro žáky otevírá nejpozději v 7.30 hodin. V případě nepříznivého počasí zpřístupní školník budovu dojíždějícím žákům dříve. Po příchodu do budovy si žáci odkládají obuv a svršky na místa k tomu určená – v šatnách. Žáci jsou povinni se přezouvat. V 7.45 (první zvonění) odcházejí žáci do tříd. Žák je povinen být připraven na vyučování ve třídě nejpozději 2 minuty před zahájením vyučovací hodiny. Dozor nad žáky je zajištěn po celou dobu jejich pobytu ve školní budově, přehled dozorů je vyvěšen na všech úsecích, kde dozor probíhá.
- b) Vyučování začíná v 8.05 hodin (druhé zvonění), vyučování výjimečně zařazené na dřívější dobu nesmí začínat dříve než v 7.00 hodin. Vyučování probíhá podle časového rozvržení vyučovacích hodin a přestávek, jež je vyvěšeno na chodbě. Vyučovací hodina trvá 45 minut. V odůvodněných případech lze vyučovací hodiny dělit a spojovat (především odpolední vyučování).
- c) Přestávky mezi vyučovacími hodinami jsou desetiminutové, výjimečně pětiminutové. Po druhé vyučovací hodině se zařazuje přestávka v délce 20 minut. Odpolední vyučování začíná ve 13.30. V průběhu vyučování je žákům vstup do šaten povolen pouze se svolením vyučujícího.
- d) Při organizaci výuky jinak než ve vyučovacích hodinách (zejména v nepovinných předmětech, kroužcích apod.) stanoví zařazení a délku přestávek, dozor před a po ukončení činnosti, uložení osobních věcí, pedagog pověřený vedením akce podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků.
- e) Bezpečnost a ochranu zdraví žáků ve škole zajišťuje škola svými pedagogickými i nepedagogickými zaměstnanci.
- f) Škola vede evidenci úrazů dětí, žáků, vyhotovuje a zasílá záznamy o úrazu stanoveným orgánům a institucím.
- g) O všech přestávkách je umožněn pohyb žáků mimo třídu. Velké přestávky jsou za příznivého počasí určeny k pobytu dětí v areálu školy. O pobytu venku rozhoduje dozírající učitel. Žákům je však zakázáno opustit areál školy s výjimkou přestávky před odpoledním vyučováním, pokud k tomu dali písemný souhlas jejich zákonní zástupci.
- h) Při odchodu žáků ze třídy uklidí žák své pracovní místo. Vyučující dohlédne na úklid a uzamčení třídy.
- i) Po poslední vyučovací hodině odvádí vyučující žáky do šaten a stravují se žáky poté do školní jídelny. Dozor v šatnách a v jídelně přebírá další dozírající učitel.
- j) Povinnosti služby stanoví prokazatelně třídní učitel.

## 7. Režim při akcích mimo školu

- a) Bezpečnost a ochranu zdraví žáků při akcích a vzdělávání mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, zajišťuje škola vždy nejméně jedním zaměstnancem školy - pedagogickým pracovníkem. Společně s ním může akci zajišťovat i zaměstnanec, který není pedagogickým pracovníkem, pokud je zletilý a způsobilý k právním úkonům.
- b) Při organizaci výuky při akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, stanoví zařazení a délku přestávek pedagog, pověřený vedením akce, podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků.
- c) Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví žáků připadnout víc než 25 žáků. Výjimku z tohoto počtu může stanovit s ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ředitel školy.
- d) Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, kdy místem pro shromáždění žáků není místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, zajišťuje organizující pedagog bezpečnost a ochranu zdraví žáků na předem určeném místě 15 minut před dobou shromáždění. Po skončení akce končí zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků na předem určeném místě a v předem určeném čase. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce oznámí organizující pedagog nejméně 1 den předem zákonným zástupcům žáků, a to zápisem do žákovské knížky nebo jinou prokazatelnou písemnou informací.
- e) Při přecházení žáků na místa vyučování či jiné akce mimo budovu školy se žáci řídí pravidly silničního provozu a pokyny doprovázejících osob. Před těmito akcemi doprovázející učitel žáky prokazatelně poučí o bezpečnosti.
- f) Chování žáka na mimoškolních akcích je součástí celkového hodnocení žáka včetně klasifikace na vysvědčení.
- g) Za dodržování předpisů o BOZ odpovídá vedoucí akce, který je určen ředitelem školy.
- h) Pro školní výlety, lyžařské kurzy, školy v přírodě a výuku plavání platí zvláštní bezpečnostní předpisy, se kterými jsou žáci předem seznámeni. Při pobytu v ubytovacích zařízeních se žáci podřizují vnitřnímu řádu tohoto zařízení a dbají všech pokynů pracovníků tohoto zařízení.

## 8. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

- a) Všichni žáci se chovají při pobytu ve škole i mimo školu tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani jiných osob.
- b) Žákům není dovoleno v době mimo vyučování zdržovat se v prostorách školy, pokud nad nimi není vykonáván dozor způsobilou osobou.

- c) Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu žáků ve školní budově nebo mimo budovu při akci pořádané školou, žáci hlásí ihned vyučujícímu nebo pedagogickému dozoru.
- d) Žákům je zakázáno manipulovat s elektrickými spotřebiči, vypínači a elektrickým vedením bez dozoru učitele.
- e) Při výuce v tělocvičně, dílnách či jiných odborných učebnách zachovávají žáci specifické bezpečnostní předpisy pro tyto učebny dané vnitřním řádem odborné učebny. Vyučující daného předmětu provedou prokazatelné poučení žáků v první vyučovací hodině školního roku a dodatečné poučení žáků, kteří při první hodině chyběli. O poučení žáků provede učitel záznam do třídní knihy. Poučení o BOZ a PO se provádí rovněž před každou akcí mimo školu a před každými prázdninami na základě vydaného pokynu vedení školy.
- f) Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit. Porušení zákazu kouření je porušení zákona č. 379/2005 Sb., a je tedy považováno za hrubé porušení školního řádu.
- g) Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno užívat alkohol, omamné a psychotropní látky a pod vlivem alkoholu a těchto látek do školy vstupovat. Je rovněž zakázáno alkohol a tyto látky do všech prostor školy přinášet. Porušení tohoto zákazu je považováno za zvláště hrubé porušení školního řádu a bude předáno k šetření orgánu sociálně – právní ochrany dětí.
- h) Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno distribuovat nebo jinak manipulovat s omamnými a psychotropními látkami. Porušení tohoto zákazu je porušením trestního zákona a bude předáno k šetření orgánům činných v trestním řízení.
- i) Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno používat zbraně, výbušniny, střelivo nebo pyrotechniku a je rovněž zakázáno tyto předměty do všech prostor školy přinášet. Porušení tohoto zákazu je považováno za zvláště hrubé porušení školního řádu.
- j) Ve všech prostorách školy je zakázáno manipulovat s otevřeným ohněm, při zjištění požáru jsou žáci povinni ihned uvědomit kteréhokoli zaměstnance školy.
- k) Žák, který se stal obětí šikany nebo jiného násilného, ponižujícího nebo protiprávního jednání, má právo oznámit takovou skutečnost kterémukoli zaměstnanci školy a na základě tohoto oznámení má právo na okamžitou pomoc a ochranu.
- l) Žák, který se stal svědkem šikany nebo jiného násilného, ponižujícího nebo protiprávního jednání, má povinnost oznámit takovou skutečnost třídnímu učiteli, jinému zaměstnanci školy nebo ředitelce školy.
- m) Ve věcech zjišťování a řešení rizikového chování žáků v oblastech návykových látek, alkoholu, školního šikanování, kyberšikany, vandalismu, krádeže, kouření tabáku, záškoláctví a projevů rasismu postupuje vedení školy nebo pověřený pedagog v souladu s Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.

**9. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání (klasifikační řád) jsou pro svou rozsáhlost přílohou tohoto školního řádu.**

## **10. Závěrečná ustanovení**

- a. Zrušuje se předchozí znění školního řádu ze dne 1. 9. 2014.
- b. Školní řád nabývá účinnosti dnem: 1. 9. 2022.
- c. Podle §30 školského zákona č.561/2004Sb. zveřejňuje ředitelka školy tento řád vyvěšením na chodbách školy, ve sborovně a ve všech třídách.
- d. Zaměstnanci školy jsou seznamováni s tímto řádem se zahájením každého nového školního roku.
- e. Žáci školy jsou seznamováni s tímto řádem se zahájením každého nového školního roku. Seznámení je zaznamenáno v třídních knihách.
- f. Školní řád projednává a schvaluje Školská rada.
- g. Zákonní zástupci žáků jsou informováni o vydání řádu školy informací v elektronické žákovské knížce, řád je pro ně zpřístupněn na webových stránkách školy, případně si jej mohou vyžádat u vedení školy k nahlédnutí.
- h. Tento školní řád nemůže postihnout všechny možné situace, které ve škole vzniknou. V takovém případě se postupuje pokud možno v duchu těchto pravidel a v souladu se všemi ostatními právními předpisy.

V Chuchelné 13. 6. 2022

Mgr. Monika Slivková, ředitelka školy



## Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků

(klasifikační řád - příloha školního řádu bod 9.)

### **1. ZÁSADY HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ**

#### **1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání**

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
2. Za první i druhé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení, případně výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
4. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
5. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
6. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
7. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
8. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není pouhým aritmetickým průměrem průběžné klasifikace.
9. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení práce žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
10. Celkové chování neovlivňuje klasifikaci výsledků v jednotlivých předmětech.
11. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
12. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
13. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
14. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
15. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům.

16. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
17. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
  - průběžně prostřednictvím žákovské knížky nebo e-mailu
  - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
  - kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

18. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.
19. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
20. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
21. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
22. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
23. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy

na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

24. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

## **1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole**

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli, rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu školy během klasifikačního období.
3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
  - průběžně prostřednictvím žákovské knížky
  - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
  - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

## **1.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků**

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
  - co se mu daří
  - co mu ještě nejde
  - jak bude pokračovat dál.
5. Při školní práci vedeme žáka, k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

## **2. STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU A CHOVÁNÍ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE A JEJICH CHARAKTERISTIKA, VČETNĚ PŘEDEM STANOVENÝCH KRITÉRIÍ**

### **2.1 Stupně hodnocení prospěchu**

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do dvou skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření
- předměty s převahou výchovného zaměření (praktického zaměření)

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

#### **2.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření.**

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

#### **Stupeň 1 (výborný)**

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho

činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

### **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

### **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

### **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

### **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné

nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

### **2.1.2a Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření**

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

#### **Stupeň 1 (výborný)**

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

#### **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

#### **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

#### **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

### **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

#### **2.1.2b Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.**

Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků
- zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

### **Stupeň 1 (výborný)**

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

### **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

### **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje

občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

#### **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

#### **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

### **2.2 Stupně hodnocení chování**

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

#### **Stupeň 1 (velmi dobré)**

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

#### **Stupeň 2 (uspokojivé)**

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

#### **Stupeň 3 (neuspokojivé)**

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.



### **2.3 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení**

1. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a).

2. Žák je hodnocen stupněm

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

3. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se na vysvědčení nehodnotí.

4. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

### **3. ZPŮSOB ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ**

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici.

2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování

- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
  - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
  - analýzou různých činností žáka
  - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP)
  - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.
4. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení ve vyučovacích předmětech teoretického zaměření. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím zápisů do elektronické žákovské knížky (systém ŠKOLA ONLINE) - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.
6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Žák navíc nesmí být vystaven nadměrné zátěži v jednom dni. Za nadměrnou zátěž pro tyto účely je považováno (žák nesmí absolvovat v jednom dni):
- a) trojí ústní zkoušení
  - b) dvě velké (čtvrtletní) písemné práce
7. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, a proto:
- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
  - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací
  - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co žák umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo

- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
- prověřování znalostí (zkoušení či písemné práce) nejsou prostředkem k udržení kázně.

10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

11. Informace jsou zákonným zástupcům předávány převážně prostřednictvím systému ŠKOLA ONLINE, dále pak při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultacích, na které jsou zákonní zástupci písemně zváni. Zákonní zástupci, kteří se nemohli dostavit v termínu určeném školou, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

#### **4. PODROBNOSTI O KOMISIONÁLNÍCH A OPRAVNÝCH ZKOUŠKÁCH**

##### **4.1 Komisionální zkouška**

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
  - má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí
  - při konání opravné zkoušky
2. Komise pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
  - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
  - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.
6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

#### **4.2 Opravná zkouška**

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne ..... opravnou zkoušku z předmětu .....s prospěchem .....

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu ..... zůstává nedostatečný

#### **5. ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI**

1. Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských prepisů mentální, tělesné, zrakové nebo

sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

2. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání, klasifikaci a hodnocení.
3. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a to na obou stupních základní školy.
4. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
5. Při klasifikaci žáků v 1. – 5. ročníku se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
6. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
7. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

## **6. HODNOCENÍ NADANÝCH ŽÁKŮ**

1. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.
2. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

Přehled právních předpisů, ze kterých klasifikační řád vychází:

Zákon č.561/2004Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Vyhláška č.48/2005Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Vyhláška č.73/2005Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných